

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

**Актуальні проблеми інтелектуальної власності
в інформаційній сфері**

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 9 (вересень)

Київ 2023

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядники: Л. Литвинова, З. Пономаренко. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpir@ukr.net.

Аналітичний дайджест покликаний надати інформацію про проблеми інтелектуальної власності, що є надзвичайно актуальними в контексті інтеграції України в Європейське співтовариство. Призначення дайджесту – ознайомлення широкого кола фахівців у сфері інтелектуальної власності, а також і всіх користувачів, які цікавляться цією проблематикою, з інформаційними джерелами мережі Інтернет та новими надходженнями до фондів НБУВ (монографії, автореферати дисертацій, підручники, збірники наукових праць, матеріали міжнародних конференцій, статті з періодичних видань), що висвітлюють сучасні проблеми права інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.

Ознайомитися з літературою із фондів НБУВ та онлайн-ресурсами можна за адресою: проспект Голосіївський, 3, м. Київ.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном	2
Всесвітня організація інтелектуальної власності.....	75
Інтелектуальна власність в Україні	84
Інтелектуальна власність в мережі Інтернет	90
Наука у сфері інтелектуальної власності.....	135
Законодавство з інтелектуальної власності.....	161
Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....	180
Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....	238

Інтелектуальна власність за кордоном

«Розуміння впливу нематеріальної власності на оцінку майна є важливим аспектом оцінки нерухомості та бізнесу. Нематеріальна власність, яку часто називають інтелектуальною власністю, включає нефізичні активи, такі як патенти, торгові марки, авторські права, бізнес-методології та гудвіл...

У сфері оцінки майна нематеріальна власність може значно підвищити загальну вартість майна. Наприклад, комерційна власність, яка має патент на унікальний виробничий процес, може бути оцінена значно вище, ніж аналогічна власність без такого патенту. Подібним чином об'єкт роздрібної торгівлі з добре відомою та шанованою торговою маркою може мати вищу ціну на ринку порівняно з подібним об'єктом без визнаної торгової марки.

Оцінка нематеріального майна – це складний процес, який вимагає глибокого розуміння природи активу, його ринкового потенціалу та здатності приносити дохід. Оцінювачі часто використовують дохідний підхід для оцінки нематеріальних активів. Цей метод передбачає оцінку майбутнього доходу, який, як очікується, принесе актив, а потім дисконтування його до теперішньої вартості.

Однак оцінка нематеріальної власності не позбавлена проблем. Одна з головних проблем полягає в тому, що нематеріальні активи, на відміну від фізичних активів, не мають фізичної присутності, яку можна перевірити або виміряти. Ця відсутність фізичного характеру ускладнює встановлення справжньої вартості активу. Крім того, вартість нематеріальних активів може бути дуже мінливою, коливаючись зі змінами ринкових умов, правового середовища та технологічного прогресу.

Іншою проблемою в оцінці нематеріального майна є відсутність надійного ринку для таких активів. На відміну від нерухомості чи матеріальної особистої власності, немає активного ринку, де нематеріальні активи регулярно купуються та продаються. Ця відсутність ринкової активності ускладнює визначення справедливої ринкової вартості активу на основі порівнянних продажів.

Незважаючи на ці проблеми, важливість нематеріальної власності в оцінці майна неможливо переоцінити. У сучасній економіці, заснованій на знаннях, нематеріальні активи часто складають значну частину вартості компанії. Наприклад, згідно з дослідженням Осеан Томо, консалтингової фірми з питань інтелектуальної власності, нематеріальні активи становили 84% ринкової вартості компаній S&P 500 у 2018 році проти лише 17% у 1975 році.

Зростання важливості нематеріального майна в оцінці майна підкреслює необхідність для оцінювачів розвинути глибоке розуміння цих активів. Оцінювачі повинні бути в курсі останніх методологій і методів оцінки нематеріальних активів, а також бути в курсі правового та нормативного середовища, що оточує ці активи...» (*How Intangible Property Affects Property Valuation and Appraisal // Off Plan Property Exchange*)

(<https://offplanpropertyexchange.com/news/how-intangible-property-affects-property-valuation-and-appraisal/36314/>). 04.09.2023).

***

«...Вплив економічного спаду на судові процеси з інтелектуальною власністю часто незначний і залежить від регіону...

Китай

Китайський ринок стрімко розвивається, щохвилини з'являються нові сезонні продукти та тестові бренди.

Багатонаціональні бренди FMCG (товари широкого вжитку) і одягу, які активно присутні в Китаї, часто вживають заходів, коли на ринку виявляються численні порушення. Під час спаду вони можуть скоротити деякі більш маргінальні випадки. Або вони можуть перерозподілити бюджети на діяльність у сфері інтелектуальної власності з інших азіатських ринків до Китаю, щоб зберегти витрати в Китаї стабільними, але витрати в Південно-Східній Азії можуть зменшитися.

У Китаї спостерігається зменшення кількості заявок на торговельні марки, але збільшення кількості судових позовів... До економічного спаду це було в основному для припинення порушень, але тепер все більше китайських компаній активно вимагають компенсації. Тут є дві основні причини. Одна полягає в тому, що вони хочуть повернути частину готівки, а інша полягає в тому, що суд розмір компенсації є більш цінним.

Інша тенденція полягає в тому, що деякі агентства інтелектуальної власності в Китаї частіше стягують комісію на основі ризику після виграшу справи, щоб збільшити кількість справ. Це також тому, що суми компенсацій Китаю зараз значно вищі, ніж у минулому...

В'єтнам

Геополітичні події та стратегії ціноутворення спонукають транснаціональні компанії зменшити свою залежність від Китаю у сфері виробництва. Компанії часто звертаються до В'єтнаму.

Якщо компанія керує п'ятьма заводами в Китаї, вона може перенести один або два з цих заводів до В'єтнаму, щоб збалансувати ризик.

Цей динамічний ефект переміщує В'єтнам вище в ланцюжку створення вартості з точки зору розподілу бюджету ІВ. Судові процеси зростають, оскільки компанії тепер намагаються перевірити суди та правову систему В'єтнаму на захист прав інтелектуальної власності.

В'єтнамська судова система інтелектуальної власності менш розвинена, ніж китайська, частково тому, що інші інституції, що підтримують захист інтелектуальної власності, є чудовими та ефективними...

Індонезія

Індонезія впроваджує систему швидкого розгляду справ про інтелектуальну власність, яка займає лише 180 днів від початку до кінця. Це часто є стратегічним вибором для компаній для розгляду транскордонних

судових процесів. Під час економічного спаду це може бути навіть важливішим для власників інтелектуальної власності.

Слухання проводяться кожні кілька тижнів відповідно до індонезійської системи прискореної обробки, де позивачі та відповідачі можуть регулярно вислуховувати свої аргументи, а на стадії свідків-експертів вони також можуть вислухати експертні думки один одного. Тому подання доказів в Індонезії є стратегічним питанням, оскільки розгляд справи в інших юрисдикціях може тривати кілька місяців...

Малайзії та Сінгапуру

Малайзія — ще одна країна, де кількість патентних судових процесів зростає... Малайзія має професійних суддів і є однією з небагатьох юрисдикцій із загальною системою прецедентного права в Азії, тому ви можете отримати результати за нижчою ціною порівняно з такими країнами, як Сінгапур.

Сінгапур сподівається стати регіональним центром патентних судових процесів у Південно-Східній Азії, але ця мета, здається, не була досягнута, можливо, через економічний спад і високу вартість судових процесів у Сінгапурі...

Іншим фактором є бурхливий розвиток електронної комерції в регіоні. Платформи електронної комерції переповнені готівкою та посилюють патентний захист у своїх системах, що може призвести до судових позовів у майбутньому...»

(Chris Vale.

经济低迷时期的诉讼：市场不断变化，要求改变策略 // Rouse International Limited([***](https://rouse.com/insights/news/2023/%E7%BB%8F%E6%B5%8E%E4%BD%8E%E8%BF%B7%E6%97%B6%E6%9C%9F%E7%9A%84%E8%AF%89%E8%AE%BC-%E5%B8%82%E5%9C%BA%E4%B8%8D%E6%96%AD%E5%8F%98%E5%8C%96-%E8%A6%81%E6%B1%82%E6%94%B9%E5%8F%98%E7%AD%96%E7%95%A5). 08.09.2023).</p></div><div data-bbox=)

«Недавній звіт, спільно опублікований Міжнародним енергетичним агентством (ІЕА) та Європейським патентним відомством (ЕРО), на початку цього року (Спільний звіт), підкреслює зростаючу кількість патентних заявок у водневій галузі...

У спільному звіті ІЕА та ЕРО зазначено, що патентний захист є важливим інструментом для інноваторів, щоб перетворити дослідження водню на готові до ринку винаходи.

Спільний звіт проаналізував патентні тенденції в секторі водневих технологій, включаючи патентування винаходів, пов'язаних з виробництвом, зберіганням, розподілом, перетворенням і кінцевим використанням водню. Дослідження охопило період з 2011 по 2020 рік.

Основні висновки Спільного звіту включали наступне:

1. Патентування лежить в основі збору коштів стартапами, які розвивають водневий бізнес, причому понад 80 відсотків капіталовкладень у нові водневі підприємства надходять компаніям, які вже подали заявку на патент, що вказує на важливість патентування для компаній на ранніх стадіях у цьому секторі. .

2. Близько половини сімейств міжнародних патентів (IPF) у водневих технологіях у період дослідження стосувалися виробництва водню. Інші IPF були розділені між кінцевим використанням водню та технологіями зберігання, розподілу та перетворення водню.

3. Нові «важковаговиками» патентування водню – це компанії в автомобільному та хімічному секторах, які зосередили свої інновації на технологіях електролізу та паливних елементів.

4. Хоча виробництво водню майже повністю засноване на викопному паливі, у патентуванні вже відбувся значний зсув у бік альтернативних методів з низьким рівнем викидів. Ця зміна передбачає бум електролізерних технологій.

5. Патентування, спрямоване на вдосконалення існуючих технологій зберігання водню та виробництва аміаку та метанолу, стабільно зростало з 2001 по 2020 рік.

6. Патентування використання водню в автомобільному секторі продовжує розвиватися набагато вищими темпами, ніж для інших кінцевих застосувань.

...Спільний звіт підкреслює зростаючу важливість патентів для водневих інновацій, а також різноманітність водневих інновацій, що патентуються.

...кілька прикладів стимулів, які пропонують деякі патентні відомства:

- Канада: Канада забезпечує прискорений процес експертизи заявок на патенти, пов'язаних із зеленими технологіями, без додаткових витрат. За цією програмою перше листування від патентного відомства можна очікувати протягом трьох місяців після подання заявки. Це порівняно з 12-14 місяцями звичайного курсу.

- Сполучені Штати (США): США пропонують подібну програму в рамках своєї «Пілотної програми пом'якшення кліматичних змін», щоб дозволити прискорену перевірку заявок на патенти на зелені технології. Програму було розширено 6 червня 2023 року, щоб включити заявки на патенти, що включають технології, які зменшують, видаляють, запобігають та/або контролюють викиди парникових газів.

- Австралія: Австралія пропонує прискорену перевірку зелених технологій, або інакше, «екологічно чистих інновацій».

- Китай: прискорена експертиза також пропонується в Китаї для патентних заявок, які стосуються енергозбереження та захисту навколишнього середовища, а також для нової енергії, нових матеріалів і транспортних засобів на новій енергії...» (*Stephen D. Burns, J. Sébastien A. Gittens, Ahmed Elmallah. Boom in Hydrogen Technology: Patents Fueling Later-Stage Investments, Recent Report Finds // Bennett Jones LLP (<https://www.bennettjones.com/Blogs-Section/Boom-in-Hydrogen-Technology-Patents-Fueling-Later-Stage-Investments-Recent-Report-Finds>). 06.09.2023*).

«...Оскільки важливість прав інтелектуальної власності досягає нових висот, ліцензування технологій стає каталізатором технологічного прогресу, стимулюючи як передові винаходи, так і надійні партнерства, які формують майбутнє нашої взаємопов'язаної глобальної економіки. Ця модель також надає неоціненну можливість для стартапів ліцензувати свої інноваційні технології, налагодити зв'язки з гігантами галузі та прокласти шлях до співпраці, масштабованості та успіху...

Завдяки своїм унікальним інноваціям і гнучким процесам розробки стартапи часто опиняються в позиції ліцензіарів у бізнес-моделі ліцензування технологій. Це дозволяє їм монетизувати свою інтелектуальну власність, надаючи права відомим компаніям, отже отримуючи прибуток і потенційно створюючи цінні партнерства. Такі угоди дозволяють стартапам зосередитися на своїх основних компетенціях, таких як дослідження та розробки, без тягаря масштабування виробництва чи безпосереднього виходу на нові ринки.

Однак діяти в якості ліцензіара представляє особливі проблеми для стартапів. Обговорення вигідних умов вимагає глибокого розуміння цінності їхніх технологій і юридичних знань для захисту їхніх інтересів. Складність законів про інтелектуальну власність, потенційні конфлікти з ліцензіатами щодо обсягу та умов угод і довгостроковий характер багатьох ліцензійних відносин можуть бути надзвичайно важкими для стартапів з обмеженими ресурсами. Забезпечення відповідності, управління контролем якості використання технології та підтримка постійних відносин з ліцензіатами також вимагає значних зусиль і пильності.

Крім того, рішення про ліцензування технології має узгоджуватися із загальною бізнес-стратегією та довгостроковим баченням стартапу. Хоча ліцензування може забезпечити миттєвий дохід і стратегічні зв'язки, воно також може обмежити контроль стартапу над його технологією та майбутнім розвитком.

Ключ полягає в ретельному плануванні, розумінні потенційних ризиків і винагород, а також у використанні необхідної юридичної та бізнес-експертизи для навігації в складному ландшафті ліцензування технологій. Історії стартапів, які успішно застосували цю модель, демонструють її потенціал як стратегічного інструменту зростання...

В умовах нових глобальних змін, таких як стійкість і оцифровка, міжгалузеве ліцензування та співпраця стають одночасно вигідними та необхідними. Однак його складність вимагає обережної навігації, наголошуючи на необхідності досвіду, передбачення та стратегічного мислення...» (*Greg Ombach. Unlocking Growth And Innovation With Technology Licensing // Forbes* (<https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2023/09/12/unlocking-growth-and-innovation-with-technology-licensing/?sh=2e6025c48948>). 12.09.2023).

***

«...В епоху, коли звичайні фінансові шляхи можуть не відповідати сучасному стилю бізнесу, використання інтелектуальної власності як альтернативного активу для фінансування вийшло на передній план інноваційних стратегій фінансування.

Навіть підприємства, озброєні надійними портфелями інтелектуальної власності, експертним старшим керівництвом, передовими технологіями та власним капіталом, можуть наштотхнутися на перешкоди, щоб отримати життєво важливий капітал для реалізації своїх амбіцій. Особливо якщо доходи ще не перевищують витрати, звичайні банківські позики можуть стати недосяжними. Виявляється парадокс: збільшення грошового потоку має першочергове значення, але загадка виникає, коли намагатися досягти цього до отримання кредиту...

Інтелектуальний капітал перетворився на величезний клас активів, про що свідчить нещодавнє оціночне дослідження, яке підкреслило, що нематеріальні активи, включаючи ефірні та фінансові, складають приголомшливі 90% загальної ринкової вартості S&P 500, що перевищує 21 трильйон доларів. Ця ключова зміна відкрила для перспективних компаній можливість досліджувати інноваційні варіанти фінансування, які складно втілюють цінність їхнього інтелектуального потенціалу. Укладати структуровані угоди з нерозбавляючим борговим фінансуванням під заставу ІВ - складна стратегія, до якої вдаються багаті на ІВ компанії, що прагнуть перетворити свої портфелі ІВ на матеріальний капітал.

Уявіть собі страхову компанію, яка ретельно оцінює якість, життєздатність і ризики, вплетені в інтелектуальний гобелен. Їх мета? Розробка страхового полісу, який використовує ІВ як заставу, зміцнюючи фінансові зобов'язання позичальника. Страхова компанія використовує ІВ як фінансовий інструмент під заставу, що підлягає страхуванню, для підтримки цілей кредитування. У той час як ІВ виступає як фундаментальний актив, страховий поліс виступає як щит від фінансової невизначеності — хеджування для кредитних установ. Якщо трапиться нещастя, що спричинить такі сценарії, як дефолт, позикодавець може розпочати процес подання претензій, щоб відшкодувати значну частину початково наданих коштів.

Підсумовуючи, підприємства сміливо виходять за межі традиційних сфер фінансування, використовуючи спектр інноваційних альтернатив. Скориставшись джерелом свого портфоліо інтелектуальної власності, організації мають потенціал змінити фінансові рамки, зменшити ризики та скористатися можливостями трансформації, які часто вислизують від них у межах звичайних шляхів...» (*Joseph K. Hopkins. Empowering Business Growth Through Intellectual Property Financing // Forbes (https://www.forbes.com/sites/forbesfinancecouncil/2023/09/08/empowering-business-growth-through-intellectual-property-financing/?sh=34056e813131). 08.09.2023).*

***

«Як конфлікти впливають на захист ІВ в Африці...»

Лівія

Збройний конфлікт за участю міжнародно визнаного уряду Лівії, Лівійської національної армії, різних збройних груп та втручання іноземних держав призвело до постійного політичного заворушення та збройного насильства в Лівії.

Прийом заявок для іноземних заявників було призупинено, але Офіс відновив свою роботу 28 травня 2023 року, і тепер заявки від іноземних заявників знову приймаються.

Сомалі

З 1991 року в Сомалі триває громадянська війна після розпаду центрального уряду країни. Конфлікт залучає різні угруповання, які змагаються за владу та контроль, і призвів до масового насильства та криз, які тривають досі. Африканський Союз і Організація Об'єднаних Націй направили миротворчі сили в Сомалі, але конфлікт все ще є серйозним викликом для самої країни та міжнародної спільноти.

Після тривалого призупинення реєстрації торгової марки через громадянську війну в Сомалі реєстрація торгової марки в цій юрисдикції знову можлива.

Управління торгових марок Сомалі (SIPO) відновило свою діяльність, коли Міністерство торгівлі та промисловості видало міністерський указ 1/2019, який передбачав, що реєстрація торгових марок знову можлива...

Однак подати заявку на патент чи зразок або будь-які записи ще неможливо через офіційне подання. Міністерський наказ, який призвів до відновлення реєстрації торгових марок, не передбачав зборів, процедур або вимог для цих заявок.

...як мусульманська країна, яка дотримується законів шаріату, SIPO наразі забороняє реєстрацію алкогольних напоїв і продуктів зі свинини, оскільки вони суперечать релігійним принципам і вважаються морально неприйнятними.

Південний Судан

З грудня 2013 року Південний Судан та його збройні сили беруть участь у збройних конфліктах неміжнародного характеру... Незважаючи на кілька мирних угод, конфлікт залишається, і Південний Судан став однією з найбільш нестабільних територій у світі.

Міністерство юстиції та конституційних справ нещодавно надало оновлення щодо торговельних марок у Південному Судані.

Міністерство підтвердило, що законопроект про інтелектуальну власність 2015 року все ще знаходиться на розгляді в парламенті та очікує прийняття. Тому продовжити реєстрацію будь-якої торгової марки неможливо. Однак усі зареєстровані торговельні марки залишаються дійсними, доки їх не можна буде продовжити відповідно до процедур поновлення в Законі про інтелектуальну власність, щойно набере чинності.

Крім того, власники торгових марок тепер можуть зарезервувати свої торгові марки в Міністерстві. Реєстрація захищених торговельних марок буде завершена після набрання чинності Закону про інтелектуальну власність...

Судан

Уряд Судану бере участь в окремих неміжнародних збройних конфліктах проти ряду недержавних збройних груп, зокрема двох фракцій Визвольного руху/Армії Судану в Дарфурі. Цей конфлікт триває з 2003 року і призвів до переміщення понад 2 мільйонів людей і приблизної кількості загиблих до 300 000. Перехідний уряд, який перейшов на посаду, працює над мирними переговорами з повстанськими групами, але прогрес йде повільно, і насильство продовжується в деяких районах.

Наразі Офіс інтелектуальної власності Судану призупинив роботу та перейшов у стан бездіяльності через громадянську війну та політичний конфлікт у країні. Відповідно, більше не можна подавати нові заявки на торговельну марку або ініціювати будь-які післяреєстраційні чи судові дії до подальшого повідомлення...

Еритрея

Тиграйська війна — збройний конфлікт, який тривав з 2020 по 2022 рік. У 2018 році було підписано мирну угоду з Ефіопією, яка формально припинила воєнний стан, який існував з початку прикордонного конфлікту...

Через відсутність місцевого законодавства інтелектуальна власність в Еритреї захищається через достатнє суспільне визнання шляхом публікації попереджувального повідомлення в місцевій газеті.

Попереджувальні повідомлення – це оголошення, які найкраще описують право інтелектуальної власності, про яке йдеться, і його власника, а також повідомляють громадськості про такі факти.

Це не реєстрація, і вона не дає заявнику права на будь-яке еритрейське свідоцтво про товарний знак. Опубліковане попередження може вважатися доказом власності або, принаймні, доказом власності у разі порушення...» (*Inês Sequeira. How conflicts are affecting IP protection in Africa // Delinian Limited or its affiliated companies (<https://www.ipstars.com/NewsAndAnalysis/How-conflicts-are-affecting-IP-protection-in-Africa/Index/9292>). 06.09.2023*).

***

«Недавнє дослідження, опубліковане вченими університету в The Journal of Industrial Economics, підтвердило, наскільки важливо працювати з висококваліфікованими фахівцями для отримання патенту...

Для свого дослідження автори розглянули 106 453 патентні заявки, подані принаймні в трьох із п'яти основних патентних відомств, тобто Європейське патентне відомство (ЕРО), Японське патентне відомство (JPO), Корейське відомство інтелектуальної власності (KIPO), Національне управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA, раніше SIPO) і Управління патентів і торгових марок США (USPTO).

Результати показують, що адвокати мають значний вплив у всіх офісах на ймовірність видачі патенту. Ефект ще більш виражений в USPTO, де якість адвоката важливіша, ніж якість винаходу, для ймовірності отримання патенту. Вплив якості адвоката на ймовірність видачі патенту виявився статистично значущим у сферах інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), програмного забезпечення, хімічної/фармацевтичної промисловості та біотехнологій. Жодного ефекту не спостерігалось в полях Електротехніка та Інструмент.

...дослідження чітко показує, що «вибір фірми патентного повіреного має сильний вплив на ймовірність отримання гранту». Крім того, у дослідженні згадується, що переваги висококваліфікованих патентних повірених, швидше за все, виходять за рамки грантів, оскільки «висококваліфіковані повірені також більш схильні писати надійні патентні претензії, які витримають, якщо їх перевірити в суді» (*Serge Lapointe. Study confirms the critical importance of working with high-quality patent attorney firms // Fasken IP (https://ip.fasken.com/study-confirms-the-critical-importance-of-working-with-high-quality-patent-attorney-firms/#more-1456). 14.09.2023*).

***

«COVID-19 пандемія охопила світ у 2020 році. Сектори охорони здоров'я у всьому світі намагалися зменшити його катастрофічний вплив за відсутності будь-які ефективні ліки або вакцину.

...фарм компанії зрозуміли, що спільні зусилля через об'єднання патентів і перехресне ліцензування допоможуть зустрітися з глобальним попитом, зберігаючи при цьому їхні роялті...

Патентний пул може бути описується як угода між двома або більше компаніями про перехресне ліцензування їхніх патентів для полегшення використання конкретної технології...

Часто технології включають кілька патентів і власників, і їх важко використовувати без юридичних складнощів. Крім того, безпроблемно отримати ліцензію на використання таких технологій непросто. Патентні пули можуть бути ефективним вирішенням цих проблем, оскільки вони дозволяють ліцензіатам отримати доступ до пакету патентних прав...

Коли дві або більше компаній укласти угоду про обмін запатентованими знаннями, це відомо як а договір перехресного ліцензування. Такі договори підписують компанії, які бажають проводити масштабні дослідження та розвивати технологічні досягнення...

Переваги патентного пулу та перехресного ліцензування:

- *Очищення блокування патентів*

Об'єднання патентів і перехресне ліцензування зменшують шанси компанії, які блокують патенти одна одною. Як правило, коли компанії володіють певними активами інтелектуальної власності, які пов'язані один з

одним, вони блокують свої патенти, які запобігають переростанню інноваційних досліджень у корисний продукт.

Патентний пул є ідеальним варіантом рішення для очищення заблокованих патентів. Зацікавлені треті особи можуть збирати необхідні патенти з пулу та вносити подальші вдосконалення своїх продуктів, замість того, щоб збирати ліцензії від кожного власника патенту.

- *Швидший розвиток ліків*

Спрощує обмін об'єднаних патентів не лише необхідними патентами, але й компетентними патентами, які допомагають в розробці нових ліків. Припустімо, три фармацевтичні компанії володіють ІВ активами, яким окремо не вистачає для розробки рятівного препарату.

Але після створення патентного пулу, більш ефективні дослідження можуть відбуватися завдяки об'єднанню їх технічних знань. Це призведе до швидшої розробки ліків, які сприятимуть покращенню глобального здоров'я.

- *Збільшена виробнича потужність*

Ще одна важлива перевага об'єднання патентів і перехресного ліцензування полягає в тому, що вони збільшують виробничу потужність усіх залучених сторін. Надаючи великим виробникам доступ до нових технологій, фармацевтичні компанії можуть забезпечити достатню пропозицію на ринку.

Збільшення виробничих потужностей допоможе цим компаніям вивести фармпрепарат на ринок набагато раніше звичайного. Хороша пропозиція проти високого попиту допоможе більшій кількості пацієнтів отримати доступ до ліків.

- *Більш доступна медицина*

Об'єднання патентів і перехресне ліцензування значною мірою роблять охорону здоров'я доступнішою. Коли учасники пулу випускають на ринок новий продукт, їхні конкуренти знижують ціни, щоб утримати або залучити більше споживачів.

Це сприяє здоровій конкуренції на ринку та підтримує ціни суворо в зоні «конкурентного тиску».

- *Зменшені витрати судового розгляду*

Патентні пули значно знижують витрати на судові процеси. Це допомагає як власникам інтелектуальної власності, так і виробникам ліків уникнути невизначеності, спричиненої юридичними проблемами щодо патентних прав. Патентні пули допомагають людям уникнути судових суперечок щодо патентних прав. Усунення судових спорів щодо патентних прав було одним із головних завдань формування патентних пулів.

Ще одна важлива перевага — скорочення транзакційних витрат, пов'язаних із судовими процесами. Організаціям не потрібно укладати численні ліцензійні угоди з різними власниками патентів. Було б достатньо однієї ліцензійної угоди з єдиним патентним пулом...

Глобальні сектори охорони здоров'я та уряди усвідомили важливість розширених програм лікування всіх видів захворювань. Доступні ліки,

розроблені через патентні пули, допомогли вирішити потребу в забезпеченні вакцинами проти Covid-19 у всьому світі, що допомогло обмежити його безперешкодне поширення...» (*Role of Patent Pooling and Cross Licensing for Managing a Pandemic // De Penning & De Penning* (<https://depenning.com/blog/role-of-patent-pooling-and-cross-licensing-for-managing-a-pandemic>). 05.09.2023).

***

«Унітарна патентна система (UPS), успішно запущена в Європі 1 червня 2023 року, є важливою віхою в захисті інтелектуальної власності. Ця інноваційна структура надає винахідникам, підприємствам і дослідницьким організаціям спрощений і економічно ефективний підхід до отримання патентного захисту в країнах-учасниках ЄС...

Враховуючи переваги UPS в Європі, варто розглянути впровадження подібної моделі в країнах G20 - 19 країнах і ЄС - які представляють значну частину світового валового внутрішнього продукту (ВВП), торгівлі та населення.

Країни G20... можуть отримати численні переваги від впровадження UPS:

- *Оптимізація*: запровадження UPS оптимізує різноманітні правові системи та патентні закони, ефективно зменшуючи адміністративний тягар і пов'язані з цим витрати.
- *Сприяння співпраці та інноваціям*: модифікована патентна система слугуватиме каталізатором для розширення співпраці між винахідниками та компаніями шляхом обміну знаннями, дослідженнями та технологічними досягненнями через національні кордони.
- *Залучення іноземних інвестицій*: наявність уніфікованої та передбачуваної патентної системи вселила б довіру до інвесторів, сприяючи таким чином притоку капіталу та знань у ці юрисдикції, дозволяючи їм конкурувати на основі достоїнств своїх інновацій, а не боротися з патентними хитросплетіннями.
- *Ефективне забезпечення дотримання патентів*: створення централізованого механізму примусового виконання, подібного до Єдиного патентного суду в ЄС, підвищить ефективність і послідовність вирішення патентних спорів у країнах G20.
- *Ефективні патентні судові процеси*: завдяки створенню єдиного суду для розгляду патентних спорів, сторони, залучені в такі конфлікти, позбудуться випробування навігації кількома правовими системами, що призведе до швидкого та економічно ефективного вирішення.

Впровадження UPS у країнах G20 було б складним завданням, що вимагало б широкого міжнародного співробітництва, переговорів та гармонізації законів про інтелектуальну власність...» (*Lakshmidēvi Somanath. Implementing a unitary patent system in G20 countries: A legal analysis // Bar and*

Bench (<https://www.barandbench.com/columns/implementing-a-unitary-patent-system-in-g20-countries-a-legal-analysis>). 16.09.2023).

***

«...Патентна стратегія є частиною загальної стратегії інтелектуальної власності (ІВ). Зазвичай це найважливіша частина такої стратегії для технологічних компаній...»

Розробка патентної стратегії повинна враховувати конкретну ситуацію та обставини бізнесу...

Ділову стратегію компанії, яка, ймовірно, буде зацікавлена в патентах, можна виразити найширше як використання нових технологій для отримання переваги на ринку. Спосіб, у який ви намагаєтесь це зробити, визначатиме, як ви будете мати справу з патентами. Ми розглянемо три широкі ситуації.

Приклад 1: Зосередьтеся на продуктах

Найпростішою є ситуація, коли компанія виробляє нові продукти безпосередньо у відповідь на вимоги споживачів. Розробкою продукту керують фактори, відмінні від інтелектуальної власності, і продукти виготовлятимуться та продаватимуться незалежно від того, є вони патентоздатними чи ні.

Кожну інновацію продукту можна розглядати окремо після її створення та подавати заявку на патент, якщо вартість видається виправданою на даний момент. Цінність подання патенту полягала б у тому, щоб перешкодити клієнту звертатися за конкретним продуктом, про який йде мова, і, можливо, дозволити вам контролювати інші джерела, якщо політика клієнта вимагає кількох джерел.

Патенти мають бути лише вузькими та подаватися лише в країнах, де ви продаєте. На попередній пошук потрібно витратити небагато грошей або зовсім не витратити їх, оскільки ви продаєте продукт незалежно від того, є винахід патентоздатним чи ні. Часто можна заощадити гроші, відмовившись від початкових патентів у міру розвитку продукту.

Приклад 2: Зосередження на технологічній сфері

Друга, більш складна ситуація, коли ваша бізнес-стратегія передбачає навмисну спробу створити власну позицію.

...у цій ситуації фокус зосереджений на області технології, а не на окремих продуктах. Якщо нова технологія не просто забезпечує вдосконалення вашого існуючого продукту, якщо, іншими словами, її слід розглядати самостійно, можна вирішити, що рівень патентоспроможності має бути вищим, якщо потрібно отримати додаткові гроші витрачено на НДДКР і на патентування. Також може бути вирішено, що необхідний широкий обсяг патентного захисту, оскільки спочатку характер продукту, ймовірно, не буде відомий. Географічне охоплення патентної заявки також може бути ширшим.

Найкращий спосіб захистити свої інвестиції в певну сферу технології — це спочатку подати кілька патентних заявок, кожна з яких охоплює окремий аспект технології, а потім подавати документи щодо нових розробок у міру їх

появи. Нові патентні заявки, які ви подаєте, мають бути спрямовані на ті характеристики, які визначають успіх на ринку, а не на інші особливості, які втілюють ваші продукти лише тому, що саме так ви їх розробили...

У цій ситуації ви досягнете своєї комерційної мети, якщо конкуренція побоюється, що будь-яка заява в будь-якому з ваших патентів або заявок, імовірно, буде визнана дійсною та порушеною. Щоб конкуренція пройшла чітко, вони повинні бути впевнені, що всі ваші претензії у всіх ваших випадках або недійсні, або не порушені...

Цей підхід може вважатися дорогим як з огляду на зовнішні витрати, так і з точки зору часу на управління. Однак це можна зробити з бюджетом, а пильна увага до ринку та активності конкурентів, які це стимулюють, означає, що ви можете спрямувати витрати туди, де вони служать вашій бізнес-стратегії. Це не повинно бути дорожче, ніж звичайний і досить ледачий підхід подання патентних заявок на всі технічно цікаві розробки в усіх країнах, де ви ведете значний бізнес.

Важливою частиною вашої патентної стратегії, яка має відношення до цього питання, є включення не лише рішень про розробку патенту та первинної подачі заявки, а й рішень щодо подання іноземної заявки та регулярних переглядів портфолію на згаданих вище нарадах керівництва.

Патентні заявки часто залишаються на розгляді протягом багатьох років, і протягом цього часу вони можуть мати значну комерційну цінність. Вони цілком можуть мати більшу комерційну цінність як заявки, що очікують на розгляд, ніж патенти, коли вони згодом будуть видані. Це пов'язано з тим, що конкуренти часто не можуть передбачити, який обсяг захисту ви отримаєте, і вони можуть бути стримані від ширшого спектру діяльності, ніж пізніше виявиться, що охоплює виданий патент...

Питання щодо прийняття рішення виникнуть пізніше щодо географічного масштабу подання та можливої подальшої відмови. Справи можуть бути залишені або до того, як будуть понесені деякі витрати, пов'язані з судовим переслідуванням, або протягом терміну дії виданого патенту, коли збори за продовження стануть значними...

Протягом терміну дії патенту або заявки ви можете зменшити географічне покриття шляхом вибіркової відмови. Ви можете спочатку подати заявку в усіх країнах, де, здається, є значні можливості для продажу. Пізніше, коли ринок дозріє і ви зможете визначити всіх ймовірних конкурентів, ви можете зберегти патенти лише там, де це необхідно, щоб зробити вихід конкурентів на ринок нерентабельним. Таким чином, ви можете переключитися з іноземної програми подання на основі можливих продажів на програму, засновану на виробничих можливостях конкурентів...

Приклад 3: Зосередьтеся на додаванні цінності для бізнесу

Третя широка ситуація ...часто стосується стартапів і компаній, які шукають альянсів. Тут мета полягає не виключно в тому, щоб захистити

конкретні продукти чи навіть конкретні галузі технологій навколо існуючих продуктів. Натомість метою є підвищення вартості або репутації компанії.

Початковий широкий пошук необхідно провести в цікавих областях, щоб підтвердити, що вони не надто переповнені попереднім рівнем техніки і що права конкурентів не домінують...

Багато патентних заявок можна подати за досить короткий проміжок часу. Патентні заявки часто стосуватимуться різноманітних технологій і цілком можуть бути досить спекулятивними на цьому етапі. Мета — створити вражаюче портфоліо, яке вказуватиме на вашу важливість і серйозні наміри в новій сфері. Пізніше вартість окремих патентних справ можна оцінити належним чином і провести корисне скорочення.

Часто на цій ранній стадії бізнес-проекту патентні справи підраховуються, а не зважують, і точний обсяг патентних претензій не є критичним. Патентні портфелі ...цінні при вступі в альянси, наприклад, для створення спільних підприємств. Тут точні продукти, які продаватиме альянс чи спільне підприємство, можуть бути невідомі, тому точний обсяг будь-якої патентної претензії не буде визначальним. Однак на відносну силу сторін переговорів впливатиме загальна оцінка ІВ, яку кожна приносить із собою...

Ці три приклади служать для ілюстрації широких ситуацій, які зазвичай виникають, коли потрібна розробка патентної стратегії...» (*Patent Strategy and Portfolio Building // J A Kemp LLP. (<https://jakemp.com/en/briefings/patent-strategy-and-portfolio-building/>). 04.09.2023*).

***

«...У контексті високої цінової конкуренції на розвинених ринках багато фармацевтичних компаній, у тому числі малі та середні підприємства (МСП) Європейського Союзу (ЄС), зосереджують свою увагу на ринку Південно-Східної Азії (SEA). У 2022 році країни ЄС експортували до цього регіону велику кількість хімікатів, з яких фармацевтична продукція вартістю дев'ять мільярдів євро...

Фармацевтичним компаніям слід розглянути можливість захисту різних типів прав інтелектуальної власності, таких як патенти, товарні знаки, комерційні таємниці, промислові зразки та авторське право...

Торгові марки

Фармацевтична торгова марка (торгова марка, пов'язана з фармацевтичною промисловістю) є важливою інтелектуальною власністю, оскільки вона допомагає клієнтам відрізнити продукцію вашої компанії від продукції інших компаній...

Вибираючи товарний знак, переконайтеся, що він не ідентичний або не схожий до ступеня сплутання з іншими існуючими правами (торговельні марки, назви компаній, доменні імена тощо). Ви хочете, щоб ваші клієнти не купували не той продукт через схожу вимову в назві продукту. Тому рекомендується

виконати пошук торгової марки, перш ніж називати свій фармацевтичний продукт...

Крім того, фармацевтичні продукти повинні пройти ретельну оцінку, щоб отримати схвалення від органів охорони здоров'я кожної країни та відповідати існуючим місцевим вимогам. Зазвичай реєстрація торгової марки та офіційний дозвіл на комерціалізацію фармацевтичного продукту є дуже пов'язаними процедурами. Зареєструйте свою торгову марку в країнах SEA щоразу, коли ви збираєтеся вийти на цей новий ринок, або подавши національну заявку на торговельну марку безпосередньо в місцевому відомстві інтелектуальної власності, або використовуючи процедуру міжнародної реєстрації торгової марки через «Мадридську систему»...

Патенти

Фармацевтичний патент (патент, пов'язаний із фармацевтичною промисловістю) дає вам виключне право використовувати економічний потенціал нового препарату протягом фіксованого періоду, як правило, 20 років у SEA...

Фармацевтичний патент може бути отриманий на лікарські форми або технологію виробництва лікарського засобу, якщо відповідають таким вимогам: «новизна», «винахідницький рівень», «промислова придатність». ...у SEA «методи лікування не підлягають патентному захисту». Що стосується новизни, розкриття вашого винаходу, швидше за все, зруйнує цю вимогу, тобто він може не бути охороненим. Таким чином, не забувайте отримати патентний захист для свого винаходу, як тільки він буде готовий або протягом відповідного «періоду відстрочки» (6-12 місяців з моменту розкриття, протягом якого зберігається вимога патентної новизни). Що стосується винахідницького рівня, якщо у вас є винахід, для якого не передбачено цієї вимоги, ви можете захистити його за допомогою простого патенту, і захист триватиме 10 років. У SEA ця альтернатива існує лише в Камбоджі, Індонезії, Малайзії, Філіппінах, Таїланді та В'єтнамі...

Для SEA ви можете подати заявку на патент безпосередньо в кожній країні або через РСТ шлях із можливістю вимагати дату пріоритету вашої першої поданої заявки (якщо така є) протягом 12 місяців із дати її подання...

Комерційна таємниця

Комерційні таємниці є важливими правами інтелектуальної власності, які слід враховувати, особливо у фармацевтичній промисловості, де вам може знадобитися захист спеціальних активів (перелік активних речовин, процесів і ноу-хау)...

Хоча країни SEA не вимагають офіційної реєстрації для захисту комерційних таємниць, МСП мають запровадити механізми конфіденційності та секретності, щоб запобігти публічному розголошенню цінної інформації. Захист комерційної таємниці зазвичай передбачає вжиття будь-яких відповідних заходів, таких як правовий захист (угоди про нерозголошення, окремі положення в трудових контрактах і угоди з третіми сторонами), фізичні

бар'єри (використання безпечних і обмежених зон доступу, агентів безпеки та камер) і технічні бар'єри (надійна ІТ-система, кібербезпека та мережі з обмеженим доступом)...

Підсумовуючи, фармацевтична промисловість у SEA є швидко зростаючим ринком, який представляє потенціал для МСП ЄС...» (*Intellectual Property (IP) tips for the pharmaceutical market in South-East Asia (SEA) // IP Helpdesk* (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/intellectual-property-ip-tips-pharmaceutical-market-south-east-asia-sea-part-1-2023-09-14_en). 14.09.2023).

***

«15 вересня 2023 року Проект інтелектуальної власності та інновацій CARIFORUM (CarIPI) опублікував посібник щодо типів знаків і опису торгових марок у результаті спільних зусиль відомств/реєстрів інтелектуальної власності (ІВ) Барбадосу, Белізу та Куби, Домініканської Республіки, Гайани, Ямайки, Сент-Кітсу і Невісу, Сент-Люсії, Сент-Вінсенту і Гренадини, Суринаму, Тринідаду і Тобаго, а також Відомств інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO)...

Посібник містить вказівки для заявників на торговельні марки та експертів щодо оцінки опису торговельних марок під час експертизи абсолютних підстав, які, як правило, застосовуватимуться відомствами інтелектуальної власності CARIFORUM...

Метою видання посібника є підвищення прозорості, правової визначеності та передбачуваності на користь користувачів та експертів різних відомств ІВ. Він також прагне стати орієнтиром для цих та будь-яких інших зацікавлених сторін...» (*Manual on Descriptiveness of Trade Marks in Absolute Grounds in (selected) CARIFORUM IP Offices // CarIPI* (<https://internationalipcooperation.eu/en/caripi/news/manual-descriptiveness-trade-marks-absolute-grounds-selected-cariforum-ip-offices>). 15.09.2023).

***

«Звіт, опублікований сьогодні Європейським патентним відомством (ЕРО), показує, що інновації в адитивному виробництві, також відомому як 3D-друк, стрімко поширилися за останнє десятиліття. Дослідження «Інноваційні тенденції в адитивному виробництві» показує, що між 2013 і 2020 роками міжнародні патентні сімейства в технологіях 3D-друку зростали в середньому на 26,3% на рік – майже у вісім разів швидше, ніж для всіх технологічних галузей разом узятих за той самий період (3,3%)...

Ринок 3D-друку також став більш різноманітним. Якщо раніше основними гравцями були створені інжинірингові компанії, то зараз також з'являється багато стартапів і спеціалізованих компаній... Загалом з 2001 року в усьому світі було подано понад 50 000 сімейств міжнародних патентів (IPF) на

технології 3D-друку. IPF є значним винаходом, на який було подано патентні заявки у двох або більше країнах світу...

Європа та США лідирують у світовій гонці інновацій у сфері 3D-друку. США займають перше місце з 39,8% усіх IPF, пов'язаних з адитивним виробництвом між 2001 і 2020 роками. Європа (39 держав-членів ЕРО) слідує з часткою 32,9%. Разом на ці регіони припадає майже три чверті світових інновацій у сфері 3D-друку. На Японію припадає 13,9% усіх 3D-друків IPF, а на Китай і Південну Корею – 3,7% і 3,1% відповідно. У Європі Німеччина стала явним лідером, на яку припадає 41% частки Європи, а Франція посідає друге місце з 12%...

Університети та громадські дослідницькі організації (PRO) також роблять значний внесок в інновації 3D-друку. Приблизно 12% IPF для 3D-друку було подано університетами або PRO, що майже вдвічі перевищує їхню типову частку (7%). Кожен третій IPF, пов'язаний з розробкою біоматеріалів, і кожен другий IPF для 3D-друку органів і штучних тканин походить від університету або PRO...

Адитивне виробництво ...більше не нішева технологія, вона перетворює виробництво у все більше галузей. З 2010 року сектори охорони здоров'я, медицини та транспорту приваблюють більшість застосувань 3D-друку. Однак у міру того, як технологія 3D-друку розвивається для все більшого розмаїття матеріалів, таких як пластик, метали, кераміка та навіть органічні клітини, швидке зростання застосування адитивного виробництва також спостерігається в інструментальному виробництві, енергетиці, моді, електроніці, будівництві та навіть харчовий сектор.

Приблизно одна п'ята частина всіх IPF, опублікованих у період з 2001 по 2020 рік, стосується сфери охорони здоров'я та медицини (загалом 10 000 IPF). Адитивне виробництво особливо підходить для індивідуальних імплантатів і анатомічних моделей пацієнтів. Вищий за середній рівень присутність університетів, медичних закладів і лікарень серед заявників на патенти значною мірою пояснюється прогресом у застосуванні 3D-друку в медицині. У транспорті, другому за величиною секторі, адитивне виробництво може бути використано для покращення розробки продукції та серійного виробництва з більш ніж 7 000 IPF, зареєстрованими за останнє десятиліття.

...звіт показує, наскільки важливий 3D-друк для сприяння інноваціям і стійкості в секторах по всьому світу...» (*Patent filings in 3D printing grew eight times faster than average of all technologies in last decade // European Patent Office (EPO) (<https://www.epo.org/en/news-events/news/patent-filings-3d-printing-grew-eight-times-faster-average-all-technologies-last>). 19.09.2023*).

***

«Із зростаючою інтернаціоналізацією бізнесу та посиленням геополітичної напруженості захист ідентичності вашого бренду на міжнародному рівні стає більш важливим, ніж будь-коли...»

Щоб зміцнити міжнародну репутацію вашого бренду, ви повинні, як мінімум, виконувати такі п'ять речей:

1. Висвітліть свої ключові активи

Почніть із ретельного визначення того, які аспекти вашого бренду не підлягають обговоренню щодо захисту. Це передбачає проведення комплексного аудиту активів вашого бренду, включаючи торговельні марки, логотипи, слогани та назви продуктів. Визначте, які елементи є найважливішими для ідентичності та захисту вашого бренду.

2. Передбачте та інвестуйте

Розглядайте кожен міжнародну реєстрацію торгової марки не як витрати, а як безцінну страховку від непередбачених штормів на горизонті...

3. Розширте свій захист

Зареєструйтеся в усіх країнах, які враховують як вашу поточну, так і потенційну стратегію виробництва та продажу. Компанії повинні діяти проактивно, розглядаючи свої майбутні плани розширення...

4. Залишайтеся гнучкими

Глобальний ринок постійно розвивається, і ви повинні постійно переглядати та адаптувати свої захисні заходи в міру розширення сфери діяльності вашого бізнесу. Згадайте нещодавні зміни в законодавстві про торговельні марки чи значні міжнародні суперечки щодо торговельних марок...

5. Зверніться до міжнародних експертів

Немає двох однакових брендів. Залучайте професіоналів, які можуть адаптувати глобальну стратегію торгової марки до унікальних контурів вашого бренду...

Захист товарних знаків є важливим для захисту вашого бренду на світовому ринку...» (*Fred Rocafort. The Power of International Trademark Protection // Harris Bricken Sliwoski LLP. (<https://harrisbricken.com/chinalawblog/the-power-of-international-trademark-protection/>). 19.09.2023*).

***

«...Незважаючи на вирішальну роль інтелектуальної власності у відповіді на пандемію, глобальні дискусії повертаються до ризикованої території з обговоренням відмови від міжнародного захисту інтелектуальної власності. Основні моменти, які слід врахувати:

- СОТ уже схвалила відмову від інтелектуальної власності, що стосується вакцин проти COVID-19, і планує поширити його на терапевтичні та діагностичні засоби навіть після того, як надзвичайна ситуація вщухне.
- Водночас проекти пропозицій від ВООЗ та очікувані заяви Групи високого рівня ООН з питань готовності до пандемії можуть містити формулювання, які підривають права ІВ.

Триваючі дебати щодо відмови від права інтелектуальної власності неправильно представили та заклеїли життєво важливу роль інтелектуальної

власності в наданні інноваційних рішень для вирішення таких криз, як пандемії, голод, дефіцит енергії та зміна клімату.

Зацікавленим сторонам у багатьох країнах, де стандарти інтелектуальної власності залишаються відносно слабкими, буде важко ефективно брати участь в інноваційній екосистемі, втрачаючи можливості локалізувати критичні елементи ланцюга створення вартості, який забезпечує технологічні рішення. На жаль, відмова від прав інтелектуальної власності та заходи щодо примусової передачі технологій ще більше ізолюють ці ринки, якраз навпаки.

Бізнес-спільнота готова співпрацювати зі світовими лідерами в нагальних викликах... Агентства ООН повинні підтримувати жорсткі стандарти інтелектуальної власності, щоб підтримувати важливий прогрес» (*Kelly Anderson. Bridging Global Challenges with Intellectual Property Solutions // U.S. Chamber of Commerce (<https://www.uschamber.com/intellectual-property/ungabridging-global-challenges-with-intellectual-property>). 19.09.2023*).

***

«...Патентні пули постають як унікальна конструкція — симбіотична екосистема, де компанії об'єднуються для перехресного ліцензування патентів, які стосуються певної технології...

Розуміння патентних пулів — це більше, ніж просто розуміння самої концепції. Йдеться про комплексний аналіз і розуміння юридичних, стратегічних і операційних наслідків участі в патентному пулі. Йдеться про прийняття обґрунтованих рішень, які відповідають ширшій бізнес-стратегії та цілям компанії...

Переваги патентних пулів для технологічних підприємств...

1. Спільний ризик

...Беручи участь у патентному пулі, учасники пулу зменшують свій ризик і забезпечують певний захист від потенційних судових розглядів. Цей спільний ризик перетворюється на більшу передбачуваність і стабільність, що дозволяє компаніям зосередитися на стимулюванні інновацій і розвитку, а не на судових спорах.

2. Стандартизація

...Стандартизація має першочергове значення, оскільки вона гарантує, що різні технології можуть бездоганно працювати разом, сприяючи інтеграції різноманітних систем і платформ. Патентні пули відіграють вирішальну роль у цьому процесі, об'єднуючи кількох власників патентів і дозволяючи їм узгодити спільні стандарти.

Це спрощує процес інтеграції різних технологій і допомагає. Як наслідок, це може значно пришвидшити інновації та підвищити їх конкурентоспроможність на ринку.

3. Економія коштів

...патентні пули можуть призвести до значної економії коштів за рахунок зменшення операційних витрат і спрощення процесу отримання ліцензій на кілька патентів.

Переговори та отримання індивідуальних ліцензій можуть зайняти багато часу та коштувати, особливо в технологічній галузі, де кількість відповідних патентів може бути величезною.

Патентні пули спрощують цей процес, надаючи єдину ліцензійну точку для кількох патентів, зменшуючи транзакційні витрати та економлячи дорогоцінний час. Для керівників таке підвищення ефективності може вивільнити ресурси, які краще інвестувати в основну діяльність, підвищуючи операційну ефективність компанії та прибутки.

Патентні пули пропонують технологічним компаніям стратегічний інструмент для управління своїми правами інтелектуальної власності. Вони забезпечують платформу для спільного ризику, сприяють стандартизації та пропонують економічні та ефективні переваги. Для технічних лідерів розуміння цих переваг має вирішальне значення для прийняття обґрунтованих рішень щодо патентної стратегії своєї компанії та використання патентних пулів на свою користь.

Потенційні підводні камені патентних пулів для технологічних підприємств...

1. Порушення антимонопольного законодавства

...За своєю природою патентні пули передбачають співпрацю між конкурентами, що може викликати тривогу з точки зору антимонопольного законодавства. Якщо патентний пул призводить до фіксації цін або скоординованих обмежень виробництва, його можна вважати антиконкурентним і порушити антимонопольне законодавство.

Це становить значний ризик, яким потрібно ретельно керувати. Щоб бути успішним, ідеальний підхід вимагає глибокого розуміння антимонопольного законодавства та проактивного підходу до відповідності, включаючи регулярні аудити та перегляди для забезпечення того, щоб діяльність патентного пулу залишалася в межах закону.

2. Просіювання інновацій

...Хоча патентні пули можуть сприяти обміну знаннями та сприяти стандартизації, вони можуть перешкоджати окремим дослідженням і розробкам, головним чином якщо вони включають несуттєві або замінні патенти. Це може призвести до гомогенізації технологій і зменшення різноманітності інновацій, що зрештою може перешкодити прогресу індустрії технологій.

Загалом, це являє собою делікатне балансування. Хоча участь у патентному пулі може запропонувати значні переваги, важливо переконатися, що це не відбувається за рахунок інноваційних зусиль компанії.

3. Питання ліцензування FRAND

...проблеми, пов'язані зі справедливим, розумним і недискримінаційним (FRAND) ліцензуванням, можуть виникати в контексті патентних пулів.

Визначення того, що являє собою «справедливу» та «розумну» ставку роялті, може бути спірним питанням, особливо коли йдеться про кількох власників патенту з різними інтересами. Це може призвести до суперечок і розбіжностей, які можуть підірвати ефективність патентного пулу та потенційно призвести до судового розгляду...

Розуміння цих потенційних недоліків має вирішальне значення для прийняття обґрунтованих рішень щодо патентної стратегії компанії та забезпечення відповідності участі в патентному пулі її ширшим бізнес-цілям...» (*Pramod Chintalapoodi. The Emergence of Patent Pools in the Tech Industry: Benefits and Drawbacks // CHIP LAW GROUP (https://www.chiplawgroup.com/the-emergence-of-patent-pools-in-the-tech-industry-benefits-and-drawback/). 18.09.2023).*

***

«Європейські країни повинні розвиватися швидше, оскільки майже половина всіх патентів на пластик було розроблено в Азії за останні два десятиліття.

Новий звіт показує, що інновації в пластикових технологіях зросли більш ніж втричі з 2015 року після законодавчих дій і політичних ініціатив щодо боротьби з пластиковими відходами.

Згідно з останніми даними, кількість пластикових інновацій зросла втричі за трохи більше ніж півдесяти років після прийняття міжнародного законодавства, наприклад Паризької угоди 2015 року.

Азія є світовим лідером у виробництві пластикових інновацій, на Китай і Японію припадає приблизно половина всіх патентних заявок за останні два десятиліття. Європа посідає друге місце, Німеччина входить до четвірки лідерів за кількістю заявок на патенти, а Великобританія займає сьоме місце...» (*Innovation in plastic has more than tripled globally, report reveals // Trademark Lawyer Magazine (https://patentlawyermagazine.com/innovation-in-plastic-has-more-than-tripled-globally-report-reveals/). 26.09.2023).*

***

«...у дизайнерів одягу... є багато інструментів, щоб відстоювати свої права та захищати своїх клієнтів... Щоб задовольнити цю потребу, існує захист ІВ...

Комерційне оформлення є одним із основних шляхів інтелектуальної власності, за допомогою якого бренди одягу можуть захистити свою ідентичність і цілісність своїх товарів у Сполучених Штатах. Це так само добре, тому що багато дизайнерів, ймовірно, покладатимуться на більш звичні права, не знаючи, що одяг сам по собі не має права на авторські права як на функціональні продукти або «корисні товари» [17 Кодексу США § 101 – Визначення]. Окрім випадкового знайомства з інтелектуальними правами, ще однією причиною такої схильності може бути те, що ця редуційна

інтерпретація корисності не враховує художнє бачення та майстерність, застосовані для створення оригінального модного виробу...

Як індикатори комерційного походження торгової марки особливо цінні для власників брендів, але водночас вони можуть похвалитися універсальністю... Візьмемо для прикладу реформу торговельної марки Європейського Союзу 2017 року. Це відкрило можливості для заявників на торговельну марку в Європі, скасувавши вимогу щодо графічного зображення та спростивши подання нетрадиційних знаків, включаючи знаки візерунків, знаки позиції та голограми. Звичайно, багато з цих форм можуть бути не відразу корисними для більшості виробників одягу, але ця відкритість до нових типів торговельних марок робить Офіс інтелектуальної власності ЄС (EUIPO) гостинною сценою для творчих умів...

Права на дизайн (як зареєстровані, так і незареєстровані) є ще одним засобом захисту модних речей у Європі, за умови, що дизайн є новим та має індивідуальний характер.

Важливо, що зареєстровані зразки Співтовариства не повинні бути доступними для громадськості раніше 12-місячного періоду, що передує даті пріоритету (за винятком випадків, коли розкриття інформації не могло стати відомим відповідним колам)...

Заглядаючи вперед, метавсесвіт і програми доповненої реальності пропонують багатьом модним брендам виняткову можливість залучати нових споживачів і продавати віртуальні продукти. У цьому контексті слід зазначити, що останнє (12-е) видання Ніщцької класифікації торговельних марок включає «завантажувані цифрові файли, автентифіковані незамінними токенами (NFT)» у 9 класі...» (*Geordie Oldfield. Belle of the Intellectual Property ball: fashion and trade dress // Dennemeyer Group (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/belle-of-the-intellectual-property-ball-fashion-and-trade-dress/>). 22.09.2023*).

***

«Захист естетичних характеристик споживчих товарів, таких як побутова техніка, важливий для підприємств, які прагнуть отримати конкурентну перевагу, особливо на динамічних ринках В'єтнаму, Індонезії та Таїланду. Реєстрація промислових зразків (або патентів на зразки в Таїланді) є ефективним засобом захисту унікальних і декоративних дизайнів продуктів, гарантуючи, що їхній характерний зовнішній вигляд не буде імітований конкурентами...

В'єтнам

Власники дизайну побутової техніки можуть шукати права на дизайн у В'єтнамі, подавши заявку на національний дизайн у В'єтнамському відомстві інтелектуальної власності або подавши міжнародну заявку на дизайн із зазначенням В'єтнаму безпосередньо до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) або опосередковано через офіс договірної сторона заявника за Гаазькою угодою.

В'єтнамський закон про інтелектуальну власність 2022 року переосмислює «промисловий дизайн» як зовнішній вигляд продукту або його частини, який збирається у складний продукт, представлений формами, лініями, кольорами або їх комбінацією та видимий у процесі використання корисності продукт або складний продукт...

Індонезія

Заявки на промислові зразки в Індонезії ретельно перевіряються на новизну. Промисловий зразок є новим, якщо на дату подання він не збігається з будь-яким попереднім розкриттям, тобто будь-яким розкриттям до дати подання або дати пріоритету іншої заявки в Індонезії чи за її межами.

Індонезія пропонує заявки на декілька зразків, що охоплюють набір промислових зразків, які становлять єдиний промисловий зразок або входять до однієї класифікації. Різні варіанти здійснення одного промислового зразка повинні бути подані в окремих заявках...

Існує шестимісячний пільговий період до дати подання промислового зразка, протягом якого вважається, що він все ще зберігає свою новизну. Щоб отримати вигоду від цього пільгового періоду, промисловий зразок має бути представлений на національній чи міжнародній виставці, яка є офіційною чи вважається офіційною, або промисловий зразок міг бути використаний дизайнером в експерименті для освіти, досліджень чи цілей розвитку.

Немає ануїтетної плати за промислові зразки, а термін охорони становить 10 років з дати подання заявки. В Індонезії немає захисту для незареєстрованих промислових зразків.

Таїланд

Заявки на патенти на зразки в Таїланді підлягають перевірці. Термін охорони патенту на зразок становить 10 років з дати подання заявки. Вимога щодо новизни є важливим елементом заявки на патент на промисловий зразок. Тайські експерти проводять пошук і визначають новизну дизайну разом з іншими вимогами. Експерт, який вважає, що дизайну бракує новизни, може видати звіт про експертизу разом із рішенням про відмову, що потенційно може призвести до процесу апеляції в Патентній раді.

...у Таїланді не доступні ані численні, ані часткові заявки на дизайн. Механізм пільгового періоду, який дозволяє винахідникам оприлюднювати свою роботу протягом обмеженого часу без втрати новизни, обмежується виставками, які були спонсоровані або санкціоновані та проведені в Таїланді урядом Таїланду. Таким чином, пільговий період не може бути застосований до публікацій винахідниками чи заявниками на будь-яких інших каналах. Хоча до Закону про патенти пропонуються поправки, які дозволять часткові або пов'язані заявки на дизайн і розширять механізм пільгового періоду, вони все ще пробиваються через законодавчий процес...

В'єтнам, Індонезія та Таїланд, як регіональні рушійні сили промислового зростання та технологічного прогресу, надають виробникам і дизайнерам значні можливості для захисту своїх творчих активів через реєстрацію...» (*Thanat*

Sophonthammakhun, Hien Thi Thu Vu, Wongrat Ratanaprayul. Registering Industrial Designs for Household Appliances in Vietnam, Indonesia, and Thailand // Tilleke & Gibbins International Ltd. (https://www.tilleke.com/insights/registering-industrial-designs-for-household-appliances-in-vietnam-indonesia-and-thailand/). 28.09.2023).

***

Австралійський Союз

«...Захисний товарний знак — це стратегічна заявка, яка передбачає товари/послуги, які, якби подібний знак було дозволено зареєструвати, споживачі сприйняли б як вказівку на зв'язок між цими товарами/послугами власника іншого зареєстрованого знака. Розділ 185 (Австралійського) Закону про торговельні марки 1995 року (Cth) містить таке визначення захисної торгової марки:

Якщо через те, якою мірою зареєстрована торгова марка використовувалася по відношенню до всіх або будь-яких товарів чи послуг, щодо яких вона зареєстрована, існує ймовірність, що її використання по відношенню до інших товарів чи послуг буде прийнято щоб вказати, що існує зв'язок між цими іншими товарами чи послугами та зареєстрованим власником торговельної марки, торговельна марка може, за заявою зареєстрованого власника, бути зареєстрована як захисна торговельна марка щодо будь-якого або всіх із них інші товари чи послуги.

Це визначення явно суперечить принципу використання, який лежить в основі зареєстрованої торгової марки.

...хоча вимога щодо використання не є вимогою для реєстрації захисної торговельної марки, торгова марка вже має бути зареєстрована на ім'я заявника для товарів, які заявник використовує. Заявник не зобов'язаний мати намір використовувати знак по відношенню до товарів/послуг, зазначених у заявці на захисну торговельну марку.

...заявка на захисну торговельну марку має супроводжуватися (1) реєстраційним номером, на якому базується захисна торгова марка, та (2) доказами на підтримку заявки. Зокрема, докази використання повинні підтверджувати висновок про те, що зареєстрований знак, на якому базується захисний знак, використовувався по відношенню до зазначених товарів/послуг до такої міри, що його використання для товарів/послуг, зазначених у заявці на захисний знак швидше за все, споживачі сприймуть це як вказівку на зв'язок між цими товарами/послугами та власником зареєстрованої марки...

Після реєстрації захисна торгова марка розглядається як будь-яка інша реєстрація торгової марки. Відповідно, якщо інший продавець використовує марку, яка є значною мірою ідентичною або оманливо схожою на вашу захисну торговельну марку стосовно товарів/послуг, позначених під зареєстрованою захисною маркою, ви можете звернутися за захистом відповідно до Закону про

торговельні марки 1995 року (Cth). Ваш захисний знак також може бути використаний проти майбутніх заявок і служити основою для заперечення щодо реєстрації торгової марки, якщо експерт прийме знак, який ви вважаєте надто схожим.

У світлі вищевикладеного ви можете поширити захист на товари/послуги, які ви не маєте наміру використовувати, але все одно створять проблеми, якби інший продавець використовував істотно ідентичний або оманливо схожий знак для цих товарів/послуг...» (*Caleb Maher. The Best Defense is a Good Offense – A Case for Defensive Trade Marks // Michael Buck I.P. (<https://www.mbip.com.au/the-best-defense-is-a-good-offense-a-case-for-defensive-trade-marks/>). 12.09.2023*).

***

Арабська Республіка Єгипет

«...Система інтелектуальної власності в Єгипті базується на кількох законодавчих засадах. Основним застосовним законодавством є Закон про захист прав інтелектуальної власності (№ 82 від 2002 р.). Цей закон охоплює безліч аспектів ІВ, від патентів і товарних знаків до промислових зразків і географічних позначень...

Єгипет визнає будь-який новий винахід, продукт або процес у будь-якій галузі технології, за умови, що він включає винахідницький рівень і придатний для промислового застосування.

Процедура подання заявки на патент

- **Подача:** Розпочніть процес подачі патентної заявки, подавши її до Єгипетського патентного відомства.
- **Експертиза:** ця фаза гарантує, що заявка відповідає всім формальним вимогам і що інновація є оригінальною.
- **Публікація:** після схвалення заявка на патент буде опублікована в Офіційному віснику.
- **Заперечення:** після публікації існує період, протягом якого треті сторони можуть оскаржити дійсність патенту.
- **Надання:** якщо немає заперечень або після вирішення, патент надається, забезпечуючи захист до 20 років.

Необхідні документи

- Детальний опис винаходу.
- Претензії, що уточнюють обсяг захисту.
- Реферат, що підсумовує винахід.
- Будь-які необхідні креслення або схеми.
- Підтвердження пріоритету, якщо заявка базується на попередній заявці, поданій в іншій країні...

Єгипет пропонує надійну структуру для тих, хто хоче захистити свої інтелектуальні інновації. Незалежно від того, чи ви окремий винахідник, чи

транснаціональна корпорація, розуміння та навігація в тонкошах патентів має вирішальне значення...» (*Safeguarding Innovations: A Guide to Egyptian Intellectual Property and Patent Laws // Andersen Tax LLC and Maher Milad Iskander & Co. (https://eg.andersen.com/a-guide-to-egyptian-intellectual-property/). 13.09.2023*).

***

Європейський Союз

«Новий унітарний патент (UP) є одним із найважливіших подій у європейському ландшафті інтелектуальної власності за останні роки... Це також важливо з точки зору транзакцій з інтелектуальною власністю, оскільки створює нові та потенційно несподівані питання щодо належної обачності...»

Термін «належна обачність» описує комплексну оцінку бізнесу, яку проводить потенційний покупець, особливо для встановлення його активів і зобов'язань та оцінки його комерційного потенціалу. Залежно від вартості/комерційної значущості угоди, належну обачність також можуть проводити потенційні ліцензіати відповідно до прав інтелектуальної власності, якими володіє бізнес.

...є деякі нові практичні моменти, які слід розглянути, а також деякі цікаві нюанси, пов'язані з UP, які можуть застати потенційних покупців/ліцензіатів зненацька.

Спочатку практичні моменти: як перевірити реєстр UP. Реєстр UP адмініструється Європейським патентним відомством. Він має таку саму основну структуру та функціональність, що й Європейський патентний реєстр, але з деякими спеціальними полями даних UP, включаючи, наприклад, дату подання запиту на єдину дію для відповідного європейського патенту та «держави-учасники» в на які діє UP. ...станом на 1 червня 2023 року лише 17 із держав-членів ЄС ратифікували Угоду про єдиний патентний суд, таким чином кваліфікуючись як «держави-члени-учасники»...

Відповідно, під час перегляду UP важливо перевірити, які країни він охоплює (це, ймовірно, важливіше для старіших UP, де існує більший ризик того, що більше країн стали «державами-учасниками» під час його дії...

Ще одне питання, яке слід розглянути з точки зору територіального охоплення, полягає в тому, чи будуть будь-які європейські патентні заявки (ЕРА) включені в угоду, і, якщо так, хто вирішуватиме, чи запитуватиме єдиний ефект після задоволення цих заявок, і хто, якщо хтось, матиме що-небудь сказати про це рішення. Якщо ви виступаєте від імені покупця ЕРА, важливо зрозуміти, чи потрібна будь-яка згода третьої сторони чи потрібні консультації, перш ніж подавати запит на єдиний ефект. Якщо діяти від імені ліцензіата, ви можете мати значні комерційні переваги у наявності прав за патентами з ширшим географічним масштабом. З іншого боку, єдиний унітарний патент,

який буде піддаватися ризику однієї дії про анулювання, може становити ризик, на який ліцензіат воліє не братися...

Ключовою перевагою UP є те, що хоча він охоплюватиме кілька держав-членів ЄС, майнові аспекти цього патенту регулюватимуться лише однією національною правовою системою. Це означає, наприклад, що замість присвоєння 25 національних позначень виданого європейського патенту та необхідності дотримання 25 різних національних законів щодо формальностей передачі, UP розглядається як національний патент однієї з держав-учасниць. Як наслідок, його можна призначити разом із одним призначенням (зауважте, що UP можна призначити лише повністю), яке підпорядковуватиметься вимогам національного законодавства однієї країни...

Як і в багатьох європейських правових системах, виключний ліцензіат згідно з UP має ті самі права, що й власник цього UP, подавати позови (наприклад, позови про порушення) до Єдиного патентного суду (UPC), єдиною умовою є те, що патент власник повинен бути попереджений заздалегідь. Ці права можуть бути виключені в ліцензійній угоді.

Проте потенційно незвичною особливістю UP є чітке визнання в статті 47 Угоди про Єдиний патентний суд того, що власник невиключної ліцензії також може мати право подавати позови до UPC за умови, що: (а) їм прямо дозволено робити це ліцензійною угодою; та (b) власник патенту отримав попереднє повідомлення.

Відповідно, під час перегляду ліцензійних угод, які включають UP, важливо перевірити положення про виконання, оскільки може статися, що навіть невиключні ліцензіати мають право примусово виконувати ці UP, що може істотно вплинути на свободу будь-якого нового власника цих UP для визначення власної стратегії забезпечення виконання. Також важливо запитати власника, чи отримував він повідомлення про будь-які такі дії від своїх виключних чи невиключних ліцензіатів» (*Jake Marshall. Unitary Patent due diligence // Carpmaels & Ransford LLP (<https://www.carpmaels.com/undertaking-transactional-ip-due-diligence-on-unitary-patents/>). 04.09.2023*).

***

«Відхилення торговельних марок, які суперечать державній політиці чи прийнятим принципам моралі (ст. 7(1)(f) EUTMR), трапляються досить рідко. EUIPO додала новий аспект до цієї абсолютної підстави для відмови, відмовивши в реєстрації торгової марки «Put Putin In».

Дві особи подали заявку на реєстрацію словесної марки ЄС №. 018843822 «Put Putin In» на «одяг, головний убір» 25 кл.

EUIPO відхилив заявку, оскільки експерт визнав, що вона суперечить прийнятим принципам моралі. Торговельні марки не можуть бути зареєстровані, якщо розумний споживач із нормальним рівнем чутливості та толерантності сприйме їх як ненависні, расистські, дискримінаційні, образливі або такі, що пропагують вживання наркотиків.

Відповідна англomовна публіка розуміє заявку як «lock Putin up», при цьому «Putin», очевидно, є посиланням на президента Російської Федерації.

Експерт визнав цей знак таким, що суперечить загальноприйнятим принципам моралі, оскільки він капіталізує російське вторгнення в Україну... Хоча знак може сприйматися як позитивний, він використовує трагедію в комерційних цілях...» (*Marcel Pemsel. 'Put Putin In' not registerable as an EU trade mark // IPKat (<https://ipkitten.blogspot.com/2023/09/put-putin-in-not-registerable-as-eu.html>). 04.09.2023*).

***

«...важливими кроками в процесі розвитку бренду є створення стратегії подачі заявок на інтелектуальну власність і стратегії застосування після реєстрації, які забезпечать захист торгових марок на вибраних ринках.

Створюючи стратегію подання заявки на торговельну марку для нового бренду, необхідно взяти до уваги кілька факторів, зокрема назву бренду та логотип, зокрема:

- характер ринку;
- продукт;
- характер торговельної марки та елементи, які можуть бути придатні для захисту;
- довговічність знака;
- будь-які плани ліцензування знака;
- категорія бренду...

У процесі розробки бренду важливо провести юридичний і комерційний аналіз, щоб визначити, чи вартий захист, у тому числі як можна використати отриману реєстрацію...

Також необхідно розглянути, де може знадобитися захист.

...слід подати заявку на реєстрацію в усіх країнах, де ви плануєте використовувати свою торгову марку, і заявки мають охоплювати відповідні товари та послуги («класи»).

Подаючи заявку на реєстрацію своїх знаків, ви повинні вказати товари чи послуги, щодо яких ви шукаєте охорону. Цей список має включати не лише товари/послуги, на яких зараз або незабаром використовується ваша торгова марка, а й ті, що представлятимуть інтерес у майбутньому. Включення потенційних товарів на ранній стадії може гарантувати, що, коли ви будете готові до запуску, у вас буде певний ступінь упевненості, що ринок/реєстр вільний для входу вашого бренду...

Якщо ви плануєте поширити свій бренд на інші країни/продукції, знаючи, які попередні марки можуть викликати проблеми, може бути корисним у процесі розвитку бренду. Це може скерувати команда маркетингу щодо розгляду того, чи доцільно використовувати різні знаки на різних територіях або створити суббренди, щоб відрізнити новий бренд від існуючих знаків.

Окрім спостереження за товарними знаками, онлайн-інструменти захисту брендів сповіщатимуть вас про порушення авторських прав в Інтернеті, зокрема на ринках електронної комерції, соціальних мережах і програмах...

Щоб зберегти свої права, важливо вживати оперативних і пропорційних заходів, якщо третя сторона порушує ваші права на торговельну марку. Часто достатньо надіслати лист із попередженням (припинення та відмова) або подати позов про видалення до відповідного онлайн-ринку, наприклад. Однак у деяких випадках можуть знадобитися більш рішучі дії...

Те, як ви використовуєте свою торгову марку, може змінюватися з часом, коли ви поширюєтеся на нові країни, додаєте нові продукти чи послуги або навіть змінюєте спосіб представлення свого бренду.

Переконайтеся, що ваша діяльність залишається захищеною в міру зростання, плануючи регулярні перевірки портфоліо торгових марок...» (*Laura Morrish. The importance of IP strategy in the brand development process // Novagraaf (<https://www.novagraaf.com/en/insights/importance-ip-strategy-brand-development-process>). 04.09.2023*).

***

«Європейське патентне відомство (ЕПО) оголосило, що патентні заявки на генно-модифіковані організми продовжуватимуть розглядатися згідно з існуючими правилами, незважаючи на пропозиції Комісії ЄС, які запровадять окремі правила для комерційного застосування цих технологій.

Нове законодавство створить різницю між сортами сільськогосподарських культур, розробленими за допомогою різних «нових геномних методів» (NGT), які дозволяють вченим змінювати генетичний матеріал організму. На ранніх стадіях цієї технології занепокоєння щодо можливих побічних ефектів або наслідків цих змінених генів призвело до суворих регуляторних процедур, які багато організацій стверджували як надмірно обмежувальні та непридатні для цілей. Відповідно до запропонованих нових правил, генно-відредаговані культури, які містять зміни в існуючій ДНК в організмі і, що важливо, можуть бути отримані за допомогою звичайних методів селекції, будуть піддаватися набагато більш м'якому регулюванню, ніж генетично модифіковані культури, які містять додаткові чужорідні для організму гени. Ця пропозиція була схвалена багатьма дослідниками та організаціями з усього ЄС, які прагнуть, щоб Європа була приведена у відповідність до інших частин світу.

...з тих пір виникло занепокоєння, що це нормативне оновлення не вирішуватиме пов'язаних з цією технологією проблем інтелектуальної власності. У запитаннях і відповідях, які супроводжують прес-реліз, Комісія ЄС заявила, що «законодавча пропозиція стосується випуску та розміщення на ринку заводів NGT, але не регулює питання інтелектуальної власності». Це очевидне упущення спричинило хвилі невизначеності в засобах масової

інформації, але професіонали галузі наполягають на тому, що ці нормативні зміни повністю відокремлені від системи інтелектуальної власності...

Комісія ЄС спостерігатиме за галуззю, коли ці нормативні зміни набудуть чинності, і продовжуватиме оцінювати їхній вплив до 2026 року, щоб переконатися, що жодні зацікавлені сторони не постраждали непропорційно...» (*Victoria Atkinson. European intellectual property system ready for gene-edited crops // Royal Society of Chemistry (https://www.chemistryworld.com/news/european-intellectual-property-system-ready-for-gene-edited-crops/4018037.article?utm_source=flipboard&utm_content=ChemistryWorld%2Fmagazine%2FChemistry+World). 07.09.2023).*

***

«Нещодавня міжнародна надзвичайна ситуація у сфері охорони здоров'я, пандемія COVID-19, привернула увагу до прогалин у правових інструментах... Прагнучи подолати ці проблеми, ЄС розпочав комплексну реформу свого фармацевтичного сектору з переглядом чинних фармацевтичних норм і запровадженням нових та більш ефективних правових інструментів для управління надзвичайними ситуаціями та кризами на рівні ЄС. Серед них Європейська комісія запропонувала запровадити новий режим примусового ліцензування в ЄС...

Пропозиція Комісії не вносить змін до національних систем примусового ліцензування та не спрямована на вирішення суто національних криз. Замість цього інструмент примусового ліцензування, запропонований Комісією, буде використовуватися в транскордонних надзвичайних ситуаціях або кризі в межах ЄС, що виходить за межі національних схем примусового ліцензування. Новий режим примусового ліцензування буде централізованим на рівні ЄС. Він однаково застосовуватиметься до національних патентів, європейських патентів і європейських патентів з єдиною силою. Процедура може бути ініційована поданням однієї заяви в єдиному порядку за єдиними процесуальними правилами та умовами. Європейська Комісія буде органом, який надаватиме загальноєвропейську примусову ліцензію; йому допомагатиме дорадчий орган. Винагорода не перевищуватиме 4% від загального валового доходу, отриманого ліцензіатом...

Пропозиція Комісії містить деякі нові та корисні елементи, які можуть підвищити ефективність примусового ліцензування в ЄС. Це включає можливість видачі примусової ліцензії щодо патентних заявок і SPC, зазначення загальної назви обов'язково ліцензованого лікарського засобу, якщо ідентифікація всіх прав інтелектуальної власності або правовласників потребує часу, а також призупинення регуляторних захист даних і ринку. Однак одне з ключових нових положень стосується доступу до знань.

Однією з проблем, з якою може зіткнутися власник обов'язкової ліцензії, є необхідність отримати доступ до знань і ноу-хау для виробництва ліків. Хоча

примусове ліцензування патентів може бути корисним для покращення доступу до певних лікарських засобів (наприклад, примусові ліцензії, видані на початку пандемії COVID-19 щодо низькомолекулярних ліків, таких як Ремдесивір і Лопінавір/Ритонавір), цей механізм може не бути ефективним по відношенню до складних біологічних препаратів, таких як вакцини. Це пояснюється тим, що технологія їх виготовлення може бути захищена не тільки патентами, а й комерційною таємницею. На відміну від низькомолекулярних ліків, виробничі процеси яких легше іншим виробникам реконструювати або розробити альтернативу без необхідності знати конкретний виробничий процес, розроблений власником патенту, знання про те, як виробляти комплексну біологічну терапію, як-от вакцина, може мати вирішальне значення. Отже, без таких знань примусова ліцензія на патенти була б недостатньою, і власники патентів не зобов'язані надавати будь-яку додаткову інформацію за примусовою ліцензією, окрім тієї, що міститься в описі патенту.

...у своїй пропозиції Комісія пояснює, що правовласник і ліцензіат повинні сумлінно співпрацювати. Комісія може діяти як організатор такої співпраці та може вживати додаткових заходів відповідно до законодавства Союзу, щоб гарантувати, що примусова ліцензія відповідає своїй меті, і гарантувати, що необхідні товари, що стосуються кризи, можуть бути доступними в Союзі. Такі додаткові заходи можуть включати запит на додаткову інформацію, яка вважається необхідною для досягнення мети примусової ліцензії (пункт 32 статті). Таким чином, це може означати, що якщо інформації в патентах і патентних заявках, яка охоплює примусово ліцензовану терапію, буде недостатньо для виробництва (наприклад, її виробничий процес не розкривається в патентах і патентних заявках, а натомість захищений комерційною таємницею), Комісія потенційно матиме повноваження вимагати розкриття такої інформації ліцензіату, щоб він міг виробляти продукт за ліцензією «для досягнення мети примусової ліцензії»...

Це новий і потужний інструмент, який допоможе полегшити розкриття необхідної інформації власником патенту ліцензіату, дозволяючи останньому виробляти примусово ліцензовані ліки...» (*Olga Gurgula. The European Commission's proposal on a new EU-wide compulsory licensing regime // Medicines Law & Policy (<https://medicineslawandpolicy.org/2023/09/the-european-commissions-proposal-on-a-new-eu-wide-compulsory-licensing-regime/>). 08.09.2023*).

***

«Іспанія є однією з країн Європи, яка знижує ставку податку до найнижчого рівня для активів, отриманих від інтелектуальної власності чи патентів. Зокрема, ставка податку згідно з Положенням про патентний фонд, також відомим як Положення про інтелектуальну власність (ІВ) або Положення про патентний фонд, становить 10% зниження порівняно із загальною ставкою корпоративного податку, яка зараз становить 25%.

Так, згідно з даними північноамериканської організації Tax Foundation, що спеціалізується на податковій політиці, Іспанія буде на одному рівні з Францією, Великою Британією та Туреччиною, за винятком того, що остання країна має нижчий корпоративний податок (20%).

Лідирувала лише Словаччина з рівнем патентів 10,5%, країною, де зниження базується на нижчій базі корпоративного податку (21%)...

На даний момент 13 із 27 країн Європейського Союзу мають систему патентних ящиків разом із шістьма іншими європейськими країнами. Ставки податку коливаються від 1,75% на Мальті до найвищих на всьому континенті, вищезгаданих 10,5% у Словаччині. У 2021 році Італія ліквідувала свій патентний фонд і натомість запропонувала 230% знижку на витрати, пов'язані з дослідженнями та розробками.

Це... означає перехід від пільги, що базується на доході (патентна коробка), до пільги, зосередженої на інвестиціях або витратах (супервирахування). Сан-Марино було останньою країною в Європі, яка скасувала два режими інтелектуальної власності у 2022 році.

У податкових органах зазначають, що найпоширенішими видами інтелектуальної власності, які вибираються, є патенти та авторські права, а метою патентних фондів є заохочення та залучення місцевих і міжнародних досліджень і розробок...» (*Camelia Bacchus. Spain is among the countries that offer the least financial incentives for patenting // SmallCapNews (<https://www.smallcapnews.co.uk/spain-is-among-the-countries-that-offer-the-least-financial-incentives-for-patenting/>). 09.09.2023*).

***

«...Слогани — це помітний спосіб просування продукту, послуги чи компанії, показуючи його в позитивному світлі та гарантуючи, що повідомлення «закріпиться» у свідомості споживачів. Тому цілком логічно, що компанії прагнуть зареєструвати їх як торгові марки, щоб забезпечити виключність їх використання в торгівлі...

Щоб бути прийнятною, будь-яка заявка на торговельну марку ЄС має відповідати низці умов. Зокрема, знак, на який подано заявку, повинен відповідати умовам статті 7 Регламенту ЄС щодо торговельних марок (EUTMR) – якщо ні, то заявку буде відхилено на абсолютних підставах. ...знак не повинен бути описовим, а повинен бути розрізняльним...

Слоганам може бути відмовлено в реєстрації через те, що вони позбавлені розрізняльного характеру (стаття 7)1.b EUTMR), якщо вони сприймаються відповідною громадськістю лише як рекламна формула, а не як вказівка на походження товарів і послуг.

Проте слоган може функціонувати як рекламна формула, так і вказівка на походження товарів і послуг. Тож сам факт того, що знак, який буде зареєстровано, є слоганом, не є автоматичною підставою для відмови...

У своїх Керівних принципах EUIPO наводить приклади випадків, коли заявка на торговельну марку, що складається зі слогану, була відхилена експертом через відсутність розрізняльності:

- Заява про обслуговування клієнтів, що складається з рекламного хвалебного повідомлення, яке висвітлює позитивні аспекти послуги (We put you first, and keep you ahead).
- Заява про цінність або політичний девіз, який вказує на те, що товари є екологічно чистою альтернативою іншим подібним товарам (Save our earth now)
- Заява про цінність, єдиною метою якої є позитивне бачення залучених послуг (Valores de Futuro).

...бувають випадки, коли EUIPO приймає реєстрацію слоганів як торгових марок, вважаючи їх достатньо відмінними для реєстрації, наприклад:

- Якщо зіставлення слів надає концепції, описаній у слогані, вигадливість і характерність (Wet dust can't fly)
- Якщо слоган містить гру слів і демонструє певний ступінь оригінальності, що полегшує його запам'ятовування (Siteinsights).

...ще одна поширена перешкода, з якою стикаються заявники, які намагаються зареєструвати слоган як торговельну марку, полягає в описовості. Оскільки слогани часто використовуються як спосіб реклами характеру та якості проданих товарів і послуг, є ризик, що заявку буде відхилено через опис. Стаття 7)1.c EUTMR справді забороняє реєстрацію торгових марок, «які складаються виключно із знаків або вказівок, які можуть служити в торгівлі для позначення виду, якості, кількості, цільового призначення, вартості, географічного походження або часу виробництва товару чи надання послуги, або інші характеристики товару чи послуги». Це означає, що багато слоганів просто не можна буде зареєструвати як торговельні марки – наприклад, ті, що рекламують низькі ціни, описують продукт як веганський або органічний, описують його походження чи вихваляють його якість...

Перегляд бази даних прецедентного права EUIPO eSearch показує, що багато заявок EUTM на слогани не розглядаються через описовість (хоча це не так багато, як ті, які не задоволені через відсутність розрізняльності). Цього року, наприклад, EUIPO відхилив (частково або повністю) реєстрацію таких гасел, як «See how you eat» (для пристроїв, платформ, інструментів і сервісів, що використовуються для моніторингу харчових звичок), «Ocean life matters» (для освітніх та навчальних послуг, а також послуг у сферах, пов'язаних з дослідженнями), «Rapid resin» (для 3D-принтерів і машин для друку та лиття пластмас під тиском, а також продуктів із синтетичної та штучної смоли), «Solid-state batteries that work» (для... батареї), або «Pastureland from the Golden Valleys of Ireland» (для молочних продуктів).

...реєстрація слоганів як торговельних марок ЄС може бути складною, але це не неможливо, якщо заявник уникне пасток описовості та відсутності розрізняльності...» (*Protecting slogans as EU trade marks // IP Helpdesk*)

(https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/protecting-slogans-eu-trade-marks-2023-09-08_en). 08.09.2023).

***

«Європейське патентне відомство представило нову версію свого інструменту IPscore®...»

IPscore® було розроблено на початку 2000-х Датським відомством з патентів і товарних знаків (ДКРТО) у співпраці з професором Яном Мурітсенном, Копенгагенською бізнес-школою та низкою данських компаній... Це програмне забезпечення для допомоги в оцінці та стратегічному управлінні патентами та проектами розробки. Метою цього інструменту є надання якісної оцінки запатентованої технології на основі п'яти груп критеріїв (А – Юридичний статус, В – Технологія, С – Ринкові умови, D – Фінансування та Е – Стратегія).

Європейське патентне відомство (ЕРО) придбало права на IPscore® від ДКРТО з метою зробити програму безкоштовно доступною для патентних відомств у всіх державах-членах. Інструмент призначений для надання попереднього огляду вартості патентного портфеля та надання інформації, яка може бути використана патентними повіреними та інвесторами капіталу. На сьогоднішній день ЕРО все ще володіє торговою маркою спільноти IPscore®, продовженою на десять років ...у червні 2023 року...

IPscore® має перевагу поєднання юридичних, технологічних, маркетингових, фінансових і стратегічних тем оцінки для одного або кількох патентів/патентних заявок в одному інструменті. Цей багатокритеріальний аналіз охоплює економічні, правові та технологічні аспекти відповідно до рекомендацій стандартів оцінки нематеріальних активів, таких як ISO 10668. Той факт, що база даних є безкоштовною, також полегшує доступ якомога більшій кількості людей до інструменту оцінки якості патентного портфоліо...» *(Guillaume Schwab. Assess the quality of your patents with IPscore®! // Regimbeau (<https://regimbeau.eu/en/insight/assess-the-quality-of-your-patents-with-ipscore/>). 04.09.2023).*

***

«Цифровий терапевтичний засіб (DTx) — це засноване на доказах програмне забезпечення з клінічною оцінкою, яке застосовується для лікування або керування захворюваннями. Як і звичайні терапевтичні препарати, згідно з цим визначенням, продукти DTx повинні мати докази, що підтверджують їхню терапевтичну ефективність. Однак, хоча для отримання патенту в Європейському патентному відомстві (ЕРО) часто достатньо продемонструвати, що лікарська сполука має нові властивості, які забезпечують покращений терапевтичний ефект, рівень успіху патентів, спрямованих на DTx, наразі набагато нижчий...»

Приблизний пошук, який ми провели, свідчить про те, що приблизно 50% опублікованих заявок, що описують винаходи DTx, було надано патентним відомством США, у порівнянні з приблизно 5–10% у ЕРО...

ЕРО видає патенти на комп'ютерно реалізовані винаходи, але лише тоді, коли відмінні ознаки сприяють «технічному характеру» винаходу, тобто коли ознаки забезпечують технічний ефект, а не ефект, який, на думку ЕРО, належить виключно до одного з виключені предметні категорії, такі як адміністративні або математичні методи. У зв'язку з цим виникає питання, чи вважати надання цифрової терапії – лікування захворювання за допомогою програмного забезпечення – технічним ефектом.

...оцінка ЕРО технічних достоїнств винаходу DTx різниться в залежності від різних типів терапії та стану здоров'я, на який спрямовано лікування. Використання програмного забезпечення для керування апаратними елементами, такими як датчики (наприклад, для моніторингу рівня глюкози) і стимулятори для забезпечення прямої фізіологічної терапії організму, зазвичай відповідає цій вимозі. Однак багато винаходів DTx використовують суто програмні елементи і не передбачають прямого фізичного втручання в тіло. Крім того, багато з них націлені на психічне здоров'я та неврологічні захворювання, а не на фізичні стани тіла...

Незважаючи на те, що ЕРО визнає терапевтичний ефект технічним, загальне заперечення, яке зустрічається в досліджуваних заявках, полягає в тому, що характеристики формули не є чітко визначеними та достатньо обмеженими, щоб бути вірогідно пов'язаними з ефектом. Це стосується ключової відмінності між фармацевтичною терапією та DTx.

...навіть якщо мету прийнято як технічну, заявникам часто не вдається переконати експерта, що заявлені ознаки мають причинно-наслідковий зв'язок із описаним терапевтичним ефектом. На це є ряд причин. У деяких випадках функції може бути складніше визначити, наприклад, коли користувач взаємодіє з програмним забезпеченням різними способами, надаючи підказки, відображаючи візуальні дані та взаємодіючи з графічним інтерфейсом користувача. Заявники часто намагалися чітко визначити конкретні характеристики, залучені до необхідних взаємодій, які нібито призводять до терапевтичного ефекту.

...заявники можуть зробити кроки, щоб значно підвищити шанси на отримання грантів для заявок DTx у Європі. Заявники повинні вжити заходів для забезпечення:

- Технічний ефект має бути чітко визначений – це може бути у формі покращеного терапевтичного результату, який зазвичай визнається технічним;
- За можливості слід надавати дані для підтвердження технічного ефекту, в ідеалі показуючи, що він безпосередньо пов'язаний із заявленими новими функціями;
- Повинні бути складені твердження, які чітко та конкретно визначають технічні характеристики, пов'язані з терапевтичним результатом...» (*Jack*

Severs. Digital Therapeutics at the European Patent Office: Is Software-Implemented Therapy Protectable? // Gill Jennings & Every LLP (<https://www.gje.com/resources/digital-therapeutics-at-the-european-patent-office-is-software-implemented-therapy-protectable/>). 14.09.2023).

***

Китайська Народна Республіка

«...Згідно з даними Державного відомства інтелектуальної власності, станом на кінець червня цього року ефективна кількість патентів на винаходи в Китаї досягла 6,456 млн, що на 8,16% більше, ніж у минулому році; кількість дійсних зареєстрованих торгових марок досягла 9,4423 млн, що на 5,9% більше, ніж у минулому році. У першому півріччі фінансування під заставу патентів і товарних знаків Китаю склало 1,2676 млрд юанів, що на 6,64% більше, ніж у минулому році. Права інтелектуальної власності стають важливою опорою для інновацій та розвитку підприємств...»

Станом на кінець червня цього року в Китаї було 6,38 підприємств з дійсними патентами на винаходи, що на 5,6 більше, ніж за аналогічний період минулого року. Серед них було 180,4 мільйона високотехнологічних підприємств, а також спеціалізованих і спеціальних нових «маленьких гігантів», що на 23,3% більше, ніж у минулому році, що на 2,9 відсоткових пунктів вище середнього внутрішнього темпу зростання.

Патентні інновації в основних галузях цифрової економіки Китаю демонструють активну тенденцію розвитку. ...станом на кінець червня цього року трьома провідними технічними галузями за темпами зростання ефективних патентів на винаходи в Китаї були методи управління комп'ютерними технологіями, комп'ютерні технології та основні комунікаційних програм, з річним зростанням на 6,3%, 56,6% і 38% відповідно. Подальше зміцнення патентних резервів у сфері цифрових технологій також заклало основу для участі Китаю в міжнародній конкуренції...

У першому півріччі обсяг фінансування під заставу патентів і товарних знаків у Китаї досяг 2676,6 мільярдів юанів, що на 64,6% більше, ніж у минулому році, і на 1,6 заставних проектів, що на 56,9 більше, ніж у минулому році. %. Серед них інклюзивні проекти застави патентів і товарних знаків із сумою застави менше 1000 мільйонів юанів становлять 72,5%, приносячи користь 1,1 малим і середнім підприємствам, що на 54,4% більше, ніж у минулому році, а обсяг інклюзивність була ще більше розширена...»

(Awakening Sleeping Patents Intellectual property strongly supports economic development // Communities (<https://www.tellerreport.com/business/2023-09-04-awakening-sleeping-patents-intellectual-property-strongly-supports-economic-development.Skr6l6pzCh.html>). 04.09.2023).

***

«15 серпня 2023 року Головне управління регулювання ринку Китаю оприлюднило «Погляди щодо посилення застосування законодавства про інтелектуальну власність у нову еру».

...основні моменти правозастосування у сфері інтелектуальної власності:

Посилення контролю за ключовими продуктами:

· Суворо контролювати протизаконні дії, такі як порушення торгових марок і патентів, зосереджуючись на товарах повсякденного споживання, таких як продукти харчування та ліки, сільськогосподарські матеріали, електронні продукти, побутова техніка, автомобільні запчастини, одяг і сумки, права на які часто порушуються, і які пов'язані з життям, здоров'ям та майновою безпекою людей...

· Посилення правоохоронних органів щодо офіційних логотипів і спеціальних знаків, зосереджуючись на великих виставках, спортивних і культурних заходах на міжнародному та національному рівнях тощо.

Посилення правоохоронних органів у ключових сферах:

· Посилити правоохоронні органи щодо інтелектуальної власності в Інтернеті, суворо розслідувати та карати порушення та підробку в онлайн-продажах і прямих трансляціях, а також контролювати та закликати операторів платформ електронної комерції тощо виконувати обов'язки «повідомити-видалити-розкрити».

· Посилення захисту інтелектуальної власності в сферах іноземних інвестицій та довгострокових брендів тощо.

Посилення правоохоронних органів на ключових ринках:

· Ми посилимо розслідування та аналіз незаконних доказів, зосереджуючись на ринку торгівлі продуктами, де нещодавні випадки порушення та підробки є частими, стурбованість громадськості, звіти та скарги є високими, а також незаконні дії, такі як порушення прав на торгові марки та патенти та підробка географічних зазначень буде суворо розслідуватися і розслідуватися.покарання

· Під час пікових періодів споживання, таких як свята, посилюють правоохоронні органи на сільських ринках тощо, а також проведіть поглиблені розслідування від сектора роздрібної торгівлі до торговельної мережі контрафактних товарів і джерела виробництва, щоб викоринити незаконні промислові мережі тощо .

Посилення правоохоронних органів у ключових секторах:

· Сприяти впровадженню «Положення про нагляд і управління агентствами торгових марок» і «Кількох нормативних актів щодо стандартизації практики подання заявок на торговельні марки та реєстрації» і суворо дотримуватись незаконних дій, таких як зловмисна реєстрація торгових марок або подання заявок на агентство торгових марок за допомогою шахрайства чи інших незаконних методів розслідування і покарання тощо» (**중국 시장감독관리총국, '신시대 지식재산권 법 집행 강화에 관한 의견' 발표 //북경광신특허사무소(http://kr.kangxin.com/html/4/305/307/22003.html?utm_source=mondaq&utm_medium=syndication&utm_term=Intellectual-Property&utm_content=articleoriginal&utm_campaign=article). 07.09.2023).**

Південно-Африканська Республіка

«Інтелектуальна власність стосується творинь розуму, таких як винаходи, проекти, художні твори та торгові марки, які захищені законом через патенти, авторські права, торгові марки та комерційні таємниці...»

Торгова марка — це впізнаваний знак, малюнок або вираз, який відрізняє продукцію чи послуги однієї компанії від інших. Це допомагає підприємствам розвинути ідентифікацію бренду та довіру клієнтів. Реєстрація торгової марки в Комісії компаній та інтелектуальної власності (CIPC) у Південній Африці забезпечує правовий захист від несанкціонованого використання марки та допомагає уникнути плутанини на ринку.

...Закон про торговельні марки Південної Африки, регулює реєстрацію та захист торгових марок...

Патенти захищають нові винаходи та надають виключні права винахідникам на обмежений період. У Південній Африці винахідники можуть подати заявку на отримання патентів через CIPC. Отримавши патент, підприємства можуть перешкоджати іншим створювати, використовувати або продавати їхні запатентовані винаходи, заохочуючи подальші інновації на ринку.

...Закон про патенти Південної Африки, забезпечує правову основу для отримання та захисту патентів...

Авторське право захищає оригінальні літературні, художні, музичні та інші творчі твори. Коли твір створюється, він автоматично захищається авторським правом, але реєстрація авторського права в Комісії компаній та інтелектуальної власності (CIPC) може надати додаткові правові переваги. Захист авторських прав дозволяє творцям контролювати, як їхні твори використовуються, відтворюються та розповсюджуються, таким чином захищаючи свої художні починання.

...Закон Південної Африки про авторські права, захищає права творців і гарантують чесне використання матеріалів, захищених авторським правом... Комерційна таємниця включає конфіденційну ділову інформацію, таку як формули, виробничі процеси та списки клієнтів, які дають компанії конкурентну перевагу. На відміну від патентів, комерційні таємниці не розголошуються публічно, що робить їх цінними активами. Застосування надійних договірних угод і заходів щодо захисту комерційної таємниці є життєво важливим для запобігання несанкціонованому розголошенню та зловживанням.

Комерційна таємниця в першу чергу захищається через договірні угоди, угоди про нерозголошення та трудові договори...

Захист прав інтелектуальної власності є життєво важливим для запобігання несанкціонованому використанню та порушенню. Щоб захистити цінні активи інтелектуальної власності, можна подавати судові дії, наприклад листи про припинення та відмову, судові заборони та судові процеси компанії.

Швидкі дії проти порушень демонструють прагнення захищати інновації та допомагають зберегти конкурентну перевагу на ринку...

Розуміючи важливість торговельних марок, патентів, авторських прав і комерційних таємниць, а також активно реєструючи та дотримуючись цих прав, компанії можуть захистити свої інновації, створити сильну ідентифікацію бренду та сприяти подальшому зростанню...» (*Annelise Petzer. Navigating Intellectual Property Rights for business success // Polity (https://www.polity.org.za/article/navigating-intellectual-property-rights-for-business-success-2023-09-04). 04.09.2023*).

***

Республіка Індія

«...За останні сім років кількість заявок на патенти в Індії зростає більш ніж на 50%, а кількість патентів зростає майже вп'ятеро з 2014-15 по 2021-22 роки. ...вперше за 11 років кількість національних заявок на патенти перевищила кількість міжнародних заявок у першому кварталі 2022 року. Із загальної кількості поданих 19 796 патентних заявок 10 706 були подані індійськими заявниками, перевищивши 9 090 заявок, поданих неіндійськими заявниками...

Важливість подання патентних заявок в Індії та пов'язані з цим фінансові переваги отримали визнання в останні роки. Патентне відомство Індії внесло поправки, щоб спростити процес подання документів, зменшити витрати для стартапів і невеликих організацій, а також прискорити експертизу для різних заявників. Ці зміни сприяли інноваціям і дозволили малим підприємствам швидко отримати права на свої винаходи.

Крім того, Патентне відомство оновило процес подання заявки та судового переслідування, забезпечивши дотримання термінів, оперативну публікацію, обробку запитів та ефективну обробку поправок. Перехід на електронну подачу документів та посилення вимог щодо подання документів пришвидшили прийняття рішень. Згідно з повідомленням Управління генерального контролера патентів, ці заходи призвели до збільшення кількості патентних заявок, експертиз, грантів і видалення заявок в Індії.

Завдяки активним зусиллям Патентного відомства Індії та підтримці політики ми очікуємо різкого зростання кількості патентних заявок у майбутньому. Ці заявки включатимуть не лише конвенційні заявки або заявки на національну фазу РСТ, але й нові звичайні заявки від потенційних індійських заявників, як це передбачено Департаментом розвитку промисловості та внутрішньої торгівлі (DPIIT)...» (*Muskaan Mandhyan. Is Patent filing even a thing in India? // PHOTON LEGAL (https://photonlegal.com/https-www-photonlegal-com-is-patent-filing-even-a-thing-in-india/). 06.09.2023*).

***

«Торговельний знак із запахом» є нематеріальним за своєю природою ...для власників, які мають справу з такими продуктами, як мило, парфуми, креми, косметика, лосьйони для тіла тощо... Відповідно до Закону про торговельні марки 1999 року, у визначенні торговельної марки чітко вказується, що лише графічне зображення марок і елемент порівнянності, тобто відмінність між існуючими марками за формою, розміром, кольором, малюнком є основними ознаками торгової марки...

На сьогоднішній день є чітко очевидним, що в Індії не збереглися закони щодо захисту «запаху» в торгових марках. Доктрина функціональності в законодавстві про торговельні марки стверджує, що функціональні характеристики продукту не враховуються для торговельної марки. Запах сам по собі є такою ознакою, яка має функціональний характер, як правило, не є частиною реєстрації торгової марки. Беручи до уваги мило PEARS, яке користується найбільшою перевагою серед споживачів з точки зору його чистоти та не викликає алергії інгредієнтів, що забезпечує заспокійливий запах і комфорт для користувачів. Його виробництво абсолютно відрізняється від інших видів мила, оскільки основним компонентом цього мила є гліцерин, оброблений після омилення. Груші містили 45% загальної жирової речовини (TFM), що становило 70-80% для інших видів мила. Необхідно враховувати якість не лише інгредієнтів, але й процесу виробництва, який проходив на кожному етапі, що має вирішальне значення. частина. Не витримуючи жодної з цих якостей, вони також представили три різні кольори: м'ятний (блакитний), зелений і класичний бурштиновий, де кожен мав неідентичні аромати.

Наведене вище посилання є лише частиною продукту, що стосується запаху як функціональної характеристики. Мило, окрім аромату, має пройти тести на шкірну алергію та сумісність використання кінцевими користувачами. Після проходження всіх цих процесів можна створити свій продукт на ринку. Навіть знаючи наперед неспокійний процес, існують конкуренти, які копіюють основний процес і змінюють назву свого бренду, форму, розмір і колір, щоб довести свою унікальність. Той, хто наполегливо працював над продуктом, втрачає його цінність і унікальність через те, що конкуренти вводять його в бюджетний спосіб, щоб отримати привабливість і продажі. Споживачі віддають перевагу тому ж і не цінують для власника, оскільки гроші є одним із значних пріоритетів перед ними...

Незважаючи на те, що реєстрація торгової марки є правовим захистом свого бренду, знаків, логотипів, листів, вона також повинна зосереджуватися на нетрадиційних факторах, таких як запах, смак, рух, звук тощо, які також мають таке ж значення, як і вищевказані фактори. Це зроблено для того, щоб будь-який із розробників продукту не втратив свою власність на будь-який з елементів, які колись можуть бути використані іншими конкурентами» (*Maria Rose Jopaul. Significance of Smell in Trademarks // IPLF (<https://www.ipandlegalfilings.com/significance-of-smell-in-trademarks/>). 08.09.2023*).

«...У косметичній промисловості права інтелектуальної власності охоплюють реєстрацію патентів, реєстрацію торгових марок, технології виробництва та комерційні таємниці, які включають рецептуру та методи виробництва. Дослідження та розробки (НДДКР), інновації, передача технологій, патентний захист, створення систем якості, брендинг і порівняльний аналіз є важливими факторами, які необхідно враховувати для сталого розвитку косметичного сектора.

Сфери захисту інтелектуальної власності для косметичних рецептур і дизайнів:

1. Патент (Закон про патенти, 1970 р.)

Патент — це виключне право, надане винахідникам державою, щоб забороняти іншим використовувати, створювати та продавати винахід протягом певного періоду. Він встановлює монопольне право на винахід. Основна мета прийняття патентного законодавства полягає в тому, щоб заохотити винахідників зробити значний внесок у свою галузь шляхом надання їм виключних прав на їхні винаходи...

Закон про патенти визнає три види патентів:

Патент на корисність: Патент на корисність є одним із найпоширеніших типів патентів в Індії. Він охоплює будь-які інновації чи винаходи в продукті, процесі чи машині, які є новими та корисними для людства загалом.

Патент на зразок: Патент на зразок захищає «оздоблення поверхні» об'єкта, включаючи такі деталі, як форма та конфігурація винайденого чи вдосконаленого об'єкта. Щоб мати право на отримання патенту на зразок, потрібно переконатися, що дизайн продукту невіддільний від об'єкта, а об'єкт і дизайн повинні узгоджуватися. Доречно зазначити, що концепція патентів на дизайн є концепцією США і не дозволена в Індії.

Патент на рослини: Третій тип патентного захисту — патент на рослину, виданий у США, але не в Індії. В Індії Закон про охорону сортів рослин і прав фермерів 2001 року служить еквівалентним цілям і адаптований відповідно до Індії.

Кожен винахід повинен пройти різні тести та підпадати під категорію винаходу, який можна запатентувати в Індії. Три основні тести: новизна, неочевидність і корисність.

Новизна: винахід має бути новим і не схожим на інші винаходи чи існуючі продукти. Не повинно бути жодної попередньої публікації, і воно не повинно стати суспільним надбанням... Сама по собі новизна не є повним критерієм; продукт або винахід також має бути достатньо оригінальним.

Неочевидність або винахідницький рівень: Розділ 2(1)(j) Закону про патенти Індії 1970 року чітко визначає, що винахід повинен мати винахідницький рівень і не повинен бути відомий жодній кваліфікованій людині в цій конкретній галузі.

Корисність: винахід повинен бути корисним і мати промислове застосування, крім того, бути новим і неочевидним....

Косметика є важливою галуззю, яка охоплює широкий спектр продуктів, окрім того, що більшість людей зазвичай асоціює з «косметикою», як-от предмети макіяжу та краси. Ця галузь поєднує різні відомі інгредієнти для створення нових сполук. Щоб отримати патент, винахідник повинен публічно розкрити багато деталей про винахід у заявці.

Вимоги до патентної косметики:

- Косметичний засіб має містити патентоздатний об'єкт.
- Косметика повинна бути новинкою.
- Косметика повинна бути непомітною.
- Косметика повинна бути корисною.

Патенти забезпечують надійний захист від копіювання, що є основною проблемою, з якою стикаються власники патентів. Підробка, коли фальшиві продукти копіюють популярні або культові предмети краси за незначну ціну, є серйозною проблемою в індустрії краси. Соціальні мережі ще більше розширили ринок підробленої продукції. Фальсифікатори часто розробляють продукти, копіюючи інгредієнти, зазначені на етикетках, або шляхом зворотного проектування...

Засоби правового захисту від порушення патентних прав передбачені розділом 108 Закону про патенти 1970 року та включають судові заборони, відшкодування збитків, конфіскацію, конфіскацію та знищення.

2. Комерційна таємниця:

Комерційна таємниця, як випливає з назви, — це таємниця будь-якої торгівлі чи бізнесу, відома обмеженому колу осіб і має комерційну цінність. Основними ознаками комерційної таємниці є:

- Це повинно мати комерційну цінність, оскільки є таємницею.
- Це не повинно бути загальнодоступним; лише обмежена кількість осіб повинна знати про це.
- Власник зобов'язаний зберігати це в таємниці.

Комерційна таємниця може включати формули, рецепти, процеси, програмні коди, списки клієнтів, канали постачання, фінансову інформацію тощо. Приклади комерційних таємниць включають Coca-Cola, рецепт курки від KFC, алгоритм Google, Maggi Masala від Nestle та багато інших. В Індії немає спеціального закону про захист комерційних таємниць і конфіденційної інформації, захист ґрунтується на справедливості та загальному праві...

3. Дизайн (Закон про дизайн, 2000):

Закон про дизайн 2000 року спрямований на сприяння інноваційній діяльності в галузі промисловості та добре служить своїй меті в умовах швидких змін у технологіях і міжнародних подій. Класифікація зразків представлена в різних класах, які складаються з класів 1-31, і додатковий клас, 99, був доданий для включення виробів, які не підпадають під згадані раніше класи. Клас 28 забезпечує захист фармацевтичних і косметичних продуктів, предметів туалету та обладнання.

Власник несе виключну відповідальність за те, щоб інші не порушували його дизайн. Власник повинен подати позов про порушення проти порушника. Типовими засобами правового захисту, які надаються в таких випадках, є судові заборони та відшкодування збитків. Термін реєстрації дизайну спочатку триває десять років з можливістю продовження ще на п'ять років.

Основи захисту дизайну:

- Дизайн повинен бути оригінальним або новим.
- Дизайн не повинен був раніше розголошуватися громадськості.
- Дизайн повинен істотно відрізнятися від інших відомих дизайнів або комбінації відомих дизайнів.

Косметична промисловість, з її численними промисловими гравцями, часто стикається з суперечками, що робить захист дизайну важливою. Промисловий зразок може складатися з тривимірних елементів, таких як форма виробу, або двовимірних елементів, таких як візерунки, лінії або кольори...» (*The Role of Intellectual Property Laws in Protecting Cosmetic Formulation and Design // Fashion Law Journal* (<https://fashionlawjournal.com/the-role-of-intellectual-property-laws-in-protecting-cosmetic-formulation-and-design/>). 22.09.2023).

***

«...Як і інші форми інтелектуальної власності, комерційні таємниці необхідно захищати, але не менш важливо розрізняти комерційні таємниці та інші форми інтелектуальної власності...»

Товарний знак і комерційна таємниця

Добре відомий і широко використовуваний продукт або послуга є товарним знаком. Він має чіткий зв'язок з певною компанією чи комерційною організацією. Навпаки, обсяг комерційної таємниці набагато ширший...

Хоча права на торговельну марку можна використовувати, щоб заборонити іншим використовувати ту саму марку, вони не можуть використовуватися, щоб заборонити іншим виробляти чи рекламувати ті самі продукти чи послуги під маркою, яка явно відрізняється. Відповідно до Закону про торговельні марки 1999 року торгові марки, які використовуються у внутрішній або зовнішній торгівлі, можуть бути зареєстровані в Бюро патентів і торгових марок.

Комерційна таємниця та авторське право

Закон про авторське право 1957 року стверджує, що «музика, картини, скульптури, книги, комп'ютерне програмне забезпечення, архітектурні плани та кінофільми» захищені законом про авторське право. Хоча робота за своєю суттю захищена авторським правом, автор повинен зареєструвати роботу у відповідній організації, щоб отримати прибуток від законодавства.

Навпаки, комерційна таємниця – це приватна інформація, яку широкому загалу важко отримати і яка була захищена від розголошення розумними та

необхідними заходами, вжитими власником. Комерційна таємниця не потребує реєстрації, але фірма повинна вживати належних заходів безпеки для її захисту.
Патент і комерційна таємниця

Оскільки обидва самі по собі достатні для захисту нової концепції, захист комерційної таємниці зазвичай збігається з патентним захистом. Проте, на відміну від цього, об'єкт охорони патентного права підлягає ряду перевірок. Діапазон значно ширший, оскільки захист комерційної таємниці не має порівнянних критеріїв.

Відповідно до Закону про патенти 1970 року лише ті технологічні досягнення, які задовольняють вимогам оригінальності, винахідницького рівня та корисності чи промислового застосування, як правило, отримують патентний захист. Як технічна, так і нетехнічна інформація, як-от план компанії чи маркетингова стратегія, може бути захищеною як комерційна таємниця. Обидва патенти можуть захищати програмне забезпечення та дії, пов'язані з ним.

Як регулюється законодавство про комерційну таємницю?

Відповідно до розділу 27 Закону про контракти в Індії сторонам забороняється розголошувати будь-що, що суперечить умовам їхньої угоди, наприклад угоди про нерозголошення.

Відповідно до розділу 72 Закону про інформаційні технології 2000 року, порушення конфіденційності та приватності є незаконним.

Кримінальний кодекс Індії 1860 року розглядає випадки злочинного зловживання довірою відповідно до розділів 405–409.

...захист комерційної таємниці є надзвичайно важливим. Він контролює ринкову конкуренцію на додаток до сприяння інноваціям. Зростання бізнесу залежить від захисту комерційної таємниці...» (*Kaustubh Kumar. Protecting Trade Secrets In India: What Laws To Take Help? // Khurana And Khurana (<https://www.khuranaandkhurana.com/2023/09/22/protecting-trade-secrets-in-india-what-laws-to-take-help/>). 22.09.2023*).

***

Республіка Китай

«За даними Патентного відомства Тайваню, у 2022 році TSMC (Тайвань) мала найбільшу кількість патентних заявок — 1534, за нею йдуть Applied Materials (США) — 847, Qualcomm (США) — 763, і Samsung Electronics (Корея) — 666, Tokyo Electron (Японія) — 486...

Що стосується технічних сфер патентних заявок, то «напівпровідникова технологія» була найпоширенішою, на яку припадає 14,5% від загальної кількості, за нею йдуть «арифметичні технології» з розробкою нових технологій, таких як штучний інтелект, на яку припадає 9%...

Згідно з аналізом Патентного відомства Тайваню, Тайвань є сильним у галузі напівпровідників, і більшість патентних заявок із Сполучених Штатів, Китаю, Південної Кореї...» (*2022年の台湾における特許出願の動向分析 //*

***

Республіка Корея

«4 вересня 2023 року Корейське відомство інтелектуальної власності (КІРО) оголосило результати опитування, яке показало, що частка жіночих (індивідуальних) заявок серед заявок на дизайн у Кореї зростає приблизно в 4,2 рази за останні 20 років до 31,8% у 2022 році.

Згідно зі звітом, частка жінок серед усіх авторів міжнародних патентних заявок за останні 20 років (1999-2020 рр.) становить 13%, і виходячи з поточної тенденції, очікується, що знадобиться більше 30 років, щоб досягти 50%.

Серед заявок на дизайн у Кореї частка заявок жінок (осіб) становила лише 7,6% у 1999 році, але зростає приблизно в 4,2 рази за останні 20 років до 31,8% у 2022 році...

Серед заявок на дизайн, поданих жінками (окремими особами) у 2022 році, на тих, кому 30 років і молодше, припадає висока частка – 54,4%, тоді як у випадку заявок на дизайн чоловіків, на тих, кому 30 років і молодше, припадає лише 27,4%, а люди більшість у віці 40 або 50. Існує контраст у тенденціях застосування за віковими групами для чоловіків і жінок.

Зокрема, у сфері 19 класу (канцелярське приладдя, канцелярське приладдя) у 2022 році заявки жінок у віці підліткового та 20-річного віку становлять 48% заявок, поданих жінками...» (특허청, 여성 디자인 출원 20여 년간 약 4.2배 증가 // *Korea Institute of Intellectual Property* (https://www.kiip.re.kr/board/trend/view.do?bd_gb=trend&bd_cd=1&bd_item=0&po_item_gb=&currentPage=2&po_no=22291). 12.09.2023).

***

«...Відповідно до «Попереднього звіту про торговий баланс інтелектуальної власності за перше півріччя 2023 року», опублікованого Банком Кореї 22 вересня, позитивне сальдо торгівлі правами інтелектуальної власності за перше півріччя досягло 330 мільйонів доларів США (441,05 мільярда вон). Це другий за величиною профіцит за півроку після профіциту в 350 мільйонів доларів США (467,78 мільярда вон), зафіксованого в другій половині 2019 року.

Торговельний баланс у сфері прав інтелектуальної власності включає статистичні дані, що охоплюють усі типи операцій і використання прав інтелектуальної власності, включаючи права промислової власності, такі як патенти та права на корисні моделі, франшизи, а також авторські права на музику та відео.

Високі показники балансу торгівлі правами інтелектуальної власності в першій половині року пояснюються рекордно високим профіцитом у розмірі 1,52 мільярда доларів США (2,03 трильйона вон) авторських прав. Дослідження та розробки, а також авторські права на програмне забезпечення принесли 1,18 мільярда доларів США (1,58 трильйона вон), тоді як авторські права на культуру та мистецтво склали 340 мільйонів доларів США (454,41 мільярда вон) у надлишку.

Надлишок досліджень і розробок, а також авторських прав на програмне забезпечення збільшився надлишок, головним чином завдяки процвітаючому експорту баз даних. Бази даних збільшили свій профіцит з 1,31 мільярда доларів США (1,75 трлн вон) у першій половині минулого року до 1,51 мільярда доларів США (2,02 трлн вон) у першій половині цього року.

Більша частина надлишку в авторських правах на культуру та мистецтво прийшла з рахунку авторських прав на музику та відео на загальну суму 280 мільйонів доларів США (374,22 мільярда вон). Починаючи з першої половини 2020 року культурні та мистецькі авторські права стабільно фіксували надлишки протягом семи півріччя поспіль завдяки швидкому експорту контенту Hallyu.

З іншого боку, промислові права інтелектуальної власності продемонстрували дефіцит у 1,08 мільярда доларів США (1,44 трильйона вон). Цей дефіцит значно збільшився порівняно з аналогічним періодом минулого року, коли дефіцит становив 370 мільйонів доларів США (494,51 мільярда вон). Дефіцит був спричинений як патентами, так і правами на корисні моделі з дефіцитом у 570 мільйонів доларів США (761,81 мільярда вон), а також правами на торгові марки та правами на франшизу з дефіцитом у 520 мільйонів доларів США (694,98 мільярда вон)...» (*Choi Mun-hee. Record-Breaking First-Half Trade Surplus in Copyright Exports: Who Gets Credit? // Businesskorea Co., Ltd. (<https://www.businesskorea.co.kr/news/articleView.html?idxno=202472>), 25.09.2023*).

***

Республіка Сінгапур

«...Управління інтелектуальної власності Сінгапуру (IPOS) запустило нову структуру для розкриття та передачі інформації про нематеріальні активи (IA), а також нові ресурси, щоб допомогти підприємствам керувати та комерціалізувати свою інтелектуальну власність (IP).

Система розкриття інформації про нематеріальні активи (IDF), представлена Управлінням інтелектуальної власності Сінгапуру (IPOS) і Управлінням бухгалтерського обліку та корпоративного регулювання (ACRA), є однією з перших у світі. ...IDF забезпечує систематичний і послідовний спосіб розкриття та передачі інформації про IA, як-от вартість бренду, патенти

чи зареєстровані зразки. Підприємства також заохочуються розкривати ІА поза межами тих, що визнаються стандартами бухгалтерського обліку (наприклад, людський капітал та/або внутрішньо створені нематеріальні активи) згідно з добровільною структурою...

IDF є частиною Сінгапурської стратегії інтелектуальної власності до 2030 року та є ключовим кроком, щоб допомогти підприємствам комерціалізувати свій ІА. Удосконалення розкриття інформації ІА може сприяти прийняттю кращих інвестиційних рішень, покращенню управління ризиками та підвищенню конкурентоспроможності на наших ринках...

Принципи розкриття інформації в IDF ґрунтуються на чотирьох стовпах:

- Стратегія: допомагає підприємствам повідомити про те, як їх ІА сприяє їх загальній корпоративній стратегії.
- Ідентифікація: рекомендує, як підприємства повинні класифікувати ІА на основі їх природи та характеристик, сприяючи порівнянності.
- Вимірювання: допомагає підприємствам і зацікавленим сторонам краще оцінювати ефективність внутрішньої взаємодії підприємств за допомогою відповідних показників.
- Управління: допомагає підприємствам визначати, оцінювати та керувати ризиками та можливостями, пов'язаними з їхнім внутрішнім впливом.

IDF — це державно-приватна ініціатива під керівництвом IPOS та ACRA, яка була розроблена галузевою робочою групою, до складу якої входять представники бухгалтерського, оцінювального, юридичного та фінансового секторів...» (*New Framework for Enterprises to Disclose and Communicate Intangible Assets Launched – IPOS // AG-IP-NEWS* (<http://www.ag-ip-news.com/news.aspx?id=74755&lang=en>). 05.09.2023).

***

«...Офіс інтелектуальної власності Сінгапуру є компетентним органом для заявок на реєстрацію місцевих торгових марок. Найважливішими правовими системами, пов'язаними з торговельними марками, є Закон про торговельні марки 1998 р. (перегляд 2020 р.) і Положення про торговельні марки 1999 р. Перший визначає систему реєстрації та захисту торговельних марок, а другий спрямований на керівництво реєстрацією торгових марок і керування ними.

На відміну від китайського принципу «першим подав заявку», Сінгапур, як і Сполучені Штати, приймає принцип «першим у використанні», тобто широке та достатнє використання може встановити права на товарний знак...

У Сінгапурі такі елементи можуть бути подані на реєстрацію як товарні знаки: слова, цифри, графіка, кольори, слогани, звуки, запахи, голограми, рухомі знаки тощо, а також комбінації вищевказаних елементів. Крім звичайних торгових марок заявки на реєстрацію можуть подаватись на колективні торговельні марки та сертифікаційні марки...

Сінгапур є державою-учасницею Мадридської угоди, тому заявники можуть подавати заявки на реєстрацію безпосередньо до Управління інтелектуальної власності Сінгапуру або вказавши Сінгапур у Мадридській міжнародній реєстрації. Крім того, якщо країна походження заявника є державою-учасницею Паризької конвенції, заявник може претендувати на пріоритет у Сінгапурі на основі заявки в країні походження протягом 6 місяців. Перш ніж подавати заявку на реєстрацію торговельної марки, заявнику рекомендується провести пошук заявленої торговельної марки, щоб перевірити, чи існує попередня ідентична/подібна торгова марка, чи є інші негативні наслідки, відсутність відмінності тощо, щоб збільшити шанс успішної реєстрації.

Процес подання заявки на реєстрацію в Сінгапурі виглядає наступним чином: подати заявку на реєстрацію – видати повідомлення про прийняття – суттєва перевірка – період оголошення – видати сертифікат...

Закон Сінгапуру про товарні знаки забезпечує кращий захист відомих товарних знаків. Навіть якщо вона не зареєстрована в Сінгапурі, власник відомої торгової марки може захистити свої права за таких обставин:

1) інші використовують торговельну марку, ідентичну/схожу на добре відому торговельну марку, на супутніх товарах/послугах, що може завдати шкоди інтересам власника відомої торгової марки; 2) Інші несправедливо послаблюють або використовують відмітність загальновідомої торгової марки, що може завдати шкоди інтересам власника відомої торгової марки.

У Сінгапурі наступні фактори можуть розглядатися для визнання добре відомої торгової марки:

1) Ступінь поінформованості про товарний знак серед відповідної громадськості в Сінгапурі; 2) Тривалість, обсяг і область використання або просування торгової марки в Сінгапурі; 3) статус заявки на реєстрацію торгової марки в інших країнах/регіонах; 4) Статус захисту прав торгової марки в інших країнах/регіонах; 5) Оцінка вартості торгової марки.

Якщо буде виявлено, що інші використовують ту саму/подібну торговельну марку як правовласник на тих самих/подібних товарах без згоди власника прав на торговельну марку та можуть ввести в оману відповідну громадськість, така поведінка може вважатися порушенням. Крім того, якщо він ідентичний/схожий на добре відому торговельну марку, навіть якщо вказані товари не є ідентичними/схожими, це все одно може викликати плутанину серед відповідних споживачів, або вони можуть помилково подумати, що це пов'язано з добре відомою власника торгової марки, або це може завдати шкоди інтересам відомого власника торгової марки, а також може становити порушення.

Коли власник прав виявляє, що інші можуть порушувати його зареєстровану торговельну марку, він повинен якнайшвидше вжити заходів, щоб запобігти продовженню порушення іншою стороною. Якщо хтось інший безперервно використовував її протягом більше п'яти років, можна вважати, що

власник торгової марки мовчазно погодився на таке використання. Таким чином, якщо позов про порушення подано після п'яти років використання, передбачуваний порушник може використати те, що правовласник не вжив заходів протягом п'яти років, як захист за непорушення.

У відповідь на порушення прав на торговельну марку власник торгової марки може подати позов про порушення до Високого суду Сінгапуру, вимагаючи судової заборони, компенсації збитків, повернення прибутку тощо... Крім цивільної відповідальності, якщо порушник міг вчинити злочин, він може нести і відповідну кримінальну відповідальність...

У Сінгапурі зареєстровані торгові марки можна подати на митницю. Якщо продукти, що порушують авторські права, виявлені або піддані митному оформленню, власник торгової марки може взяти на себе ініціативу, щоб поскаржитися на митницю, подати заяву на арешт товарів і сплатити відповідні збори, щоб запобігти виходу на ринок продуктів, що порушують права» (*Ding Miao. 新加坡商标法简介 // CCPIT PATENT AND TRADEMARK LAW OFFICE (https://cn.ccpit-patent.com.cn/news/Intellectual/Trademark/2023/0907/5743.html). 07.09.2023*).

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«...проблеми, з якими стикаються підприємства...»

1. *Розуміння впливу цифрової ери:*

Цифрова ера революціонізувала спосіб створення, розповсюдження та споживання інтелектуальної власності. Традиційні методи захисту інтелектуальної власності часто не відповідають вимогам цифрового середовища. Легкість відтворення, розповсюдження та зміни цифрового вмісту призвела до розгулу піратства, підробки та несанкціонованого використання.

2. *Важливість захисту інтелектуальної власності:*

Інтелектуальна власність є значним активом; він сприяє інноваціям, стимулює творчість і сприяє конкурентоспроможності. Ефективний захист інтелектуальної власності не тільки захищає права власності компанії, але й створює сприятливе середовище для інвестицій і зростання. В економіці В'єтнаму, яка швидко розвивається, компанії повинні прийняти надійні стратегії захисту своєї інтелектуальної власності від порушень.

3. *Захист авторських прав:*

Авторське право відіграє ключову роль у захисті різних форм творчості, зокрема літератури, мистецтва, музики та програмного забезпечення. У В'єтнамі захист авторських прав надається автоматично після створення твору, але важливо зареєструвати авторське право, щоб створити юридичний запис. Підприємствам слід ретельно реєструвати свої авторські права в Національному відомстві авторських прав В'єтнаму, щоб захистити свої права та полегшити заходи проти порушників.

4. *Захист торгової марки:*

Товарні знаки служать відмітними символами, які ідентифікують і відрізняють товари та послуги на ринку. Реєстрація торгових марок у Національному відомстві інтелектуальної власності В'єтнаму надає виключні права та юридичний захист від будь-якого несанкціонованого використання чи порушення. Компанії повинні проводити комплексний пошук торгових марок і негайно реєструвати свої марки, щоб зменшити ризик розмивання або плутанини.

5. *Патентний захист:*

Патенти захищають нові винаходи та технологічні досягнення, надаючи виключні права винахіднику. У В'єтнамі патентний захист здійснюється через Національне відомство інтелектуальної власності. Щоб забезпечити надійний захист, підприємствам слід негайно подавати патентні заявки. Професіонали з питань права можуть допомогти зорієнтуватися в реєстрації.

6. *Захист комерційної таємниці:*

Комерційні секрети охоплюють цінну конфіденційну інформацію, формули, процеси та методи, які дають підприємствам конкурентну перевагу. Захист комерційних таємниць вимагає проактивного підходу, включаючи впровадження суворих заходів конфіденційності, угод про нерозголошення та протоколів обмеженого доступу. Ефективно захищаючи комерційну таємницю, компанії можуть запобігти несанкціонованому розголошенню або незаконному привласненню службовцями, конкурентами або третіми особами.

7. *Цифрове піратство та правозастосування:*

Цифрова ера сприяла широкому розповсюдженню піратського контенту, що створює значні проблеми для компаній, які прагнуть захистити свою інтелектуальну власність. Фахівці з права можуть допомогти розробити надійні стратегії застосування, зокрема проактивний моніторинг, сповіщення про видалення, і вони можуть порекомендувати судові заходи, які найкраще підходять для боротьби з організаціями-порушниками. Взаємодія з місцевими правоохоронними органами та використання доступних механізмів захисту прав інтелектуальної власності також може посилити захист своїх творинь...»

(Philip Ziter. Protecting Intellectual Property in the Digital Age: Safeguarding Creations in Vietnam // Russin & Vecchi (https://www.russinvecchi.com.vn/publication/protecting-intellectual-property-in-the-digital-age-safeguarding-creations-in-vietnam/). 09.2023).

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Інтелектуальну власність можна розділити на три підкатегорії, кожна з яких має окремий тип захисту: торгові марки, патенти та

авторське право. Багато бізнес-активів підпадають під одну з цих категорій і підлягають захисту.

Торгові марки використовуються в основному для захисту активів і елементів бренду. Нематеріальні активи, які можуть претендувати на захист торгової марки, включають:

- Назва компанії
- логотип
- Слоган або слоган
- Джингли
- Звукові ефекти
- Назви продуктів
- Дизайн продукції та упаковки
- Фірмові кольори та форми

Ви повинні зареєструватися для захисту торгової марки...

Якщо ви інвестуєте в дослідження та розробки або створюєте нові продукти, ваш бізнес може потребувати патентного захисту. Патенти захищають винаходи або вдосконалення існуючих продуктів і надають власнику виключне право на виробництво, продаж або використання свого винаходу протягом встановленого періоду часу – до 20 років у Великобританії та інших юрисдикціях...

Останнім типом захисту інтелектуальної власності є авторське право, яке поширюється на письмові, драматичні та музичні твори, аудіо та візуальні записи, трансляції, структури баз даних і публікаційні макети. Хоча багато компаній припускають, що це стосується лише компаній, які виробляють і продають медіапродукцію, це може бути актуальним для будь-кого, хто створив наступне:

- Контент для бізнес-сайту
- Фотографії або ілюстрації продуктів
- Письмовий опис товару
- Відео, радіо або подкаст реклама
- Навчальні відео або буклети
- Музичний фрагмент або пісня
- Власна база даних

Будь-який із цих активів може претендувати на захист авторських прав. Це автоматично застосовується після створення твору, але ви повинні уважно стежити за діями своїх конкурентів, щоб запобігти порушенням і законно захистити свою творчу роботу.

...ви повинні проактивно стежити за діями ваших конкурентів, щоб виявити будь-які спроби порушити ваші права. Це може означати, що конкуренти намагаються скопіювати ваші продукти чи упаковку, щоб ввести клієнтів в оману, онлайн-вміст, захищений авторським правом, щоб конкурувати з вашим веб-сайтом у результатах пошуку або з іншою метою. Ризик ввести клієнтів в оману та завдати шкоди репутації вашої організації

зростає, коли конкуренти створюють продукти, схожі на ваші, або імітують аспекти ідентичності вашого бренду, тому вжити заходів життєво важливо.

У випадках, коли ви підозрюєте, що компанія порушує вашу інтелектуальну власність, вкрай важливо залучити адвоката, перш ніж відповідати. Будь-яке спілкування між вами та стороною-порушником має проходити під наглядом експерта, щоб забезпечити найкращий результат для вашого бізнесу...

Головний висновок — зрозуміти, як торгові марки, авторське право чи патенти можна використовувати для захисту активів вашого бізнесу, а також важливість пильного моніторингу та швидких дій у відповідь на порушення...» (*Rose Tillerson. What business assets count as intellectual property and how can companies protect them? // Thenewsgod (<https://thenewsgod.com/what-business-assets-count-as-intellectual-property-and-how-can-companies-protect-them/>). 04.09.2023*).

***

«Офіс інтелектуальної власності Великобританії (IPO) запустив новий інструмент пошуку патентів на основі всесвітньо відомого інструменту пошуку ANSERA Європейського патентного відомства (EPO).

IPO співпрацювало з EPO над розробкою нового інструменту під назвою SEARCH, який базується на передовому інструменті EPO, який використовується з 2016 року...

Офіс сподівається, що новий інструмент допоможе забезпечити цитування найбільш релевантних деталей будь-якого подібного винаходу до дати подання заявки (рівень техніки).

SEARCH використовує концепції, керовані штучним інтелектом, і даватиме результати, упорядковані за схожістю та – вперше – за релевантністю. Він використовує алгоритми ранжирування, перевірку схожості тексту та постійне оновлення статистики пошуку. Деякі переваги цього підходу полягають у тому, що функція зіставлення схожості тексту може автоматично ідентифікувати відповідні документи, коли знайдено відповідність...

SEARCH замінює EPOQUENet на IPO. EPO співпрацює не лише з Великобританією, а й із сімома іншими національними відомствами, які використовують EPOQUENet, для розробки пілотного проекту з метою остаточної заміни системи EPOQUENet (використовуваної державами-членами з 1991 року) новим поколінням сучасних платформ. Однак IPO Великобританії є першим національним відомством інтелектуальної власності, яке запровадило новий інструмент для проведення патентного пошуку.

Офіс наразі перебуває на «фазі переходу», коли його перевіряючі мають доступ до обох інструментів, але EPOQUENet з часом буде повністю припинено на користь SEARCH...» (*Maura O'Malley. UK IPO introduces patent search tool based on EPO's 'state of the art' system // The Global Legal Post <https://www.globallegalpost.com/news/uk-ipo-introduces-patent-search-tool-based->*

on-epos-state-of-the-art-system-2039171866

(<https://www.globallegalpost.com/news/uk-ipo-introduces-patent-search-tool-based-on-epos-state-of-the-art-system-2039171866>). 05.09.2023).

***

«Офіс інтелектуальної власності Великобританії (UKIPO) запустило програму трансформації, щоб модернізувати свої торговельні марки та послуги з дизайну до кінця 2025 року...»

Програма наразі проходить другу консультацію, яка триватиме десять тижнів до 31 жовтня 2023 року (тобто кінцевий термін, коли учасники повинні подати відповідь)...

Зокрема, існує шість запропонованих змін до поточних процесів UKIPO. До них належать:

1. *Інтернет-служба публічної перевірки документів на торговельні марки та зразки:*

UKIPO шукає думки щодо пропозиції запровадити онлайн-службу перевірки торгових марок і зразків, щоб полегшити доступ громадськості до документів.

2. *Публічна перевірка документації на товарні знаки та зразки та запити на конфіденційність:*

Існує суспільний інтерес у тому, щоб документи, що стосуються прав інтелектуальної власності, були доступні швидко, але клієнти повинні захищати свою конфіденційну інформацію. Для патентів конфіденційність може бути подана протягом чотирнадцяти днів після подання документа, але без жодних затримок зробити документ загальнодоступним у цей час. IPO пропонує прийняти подібну систему для торговельних марок і зразків.

3. *Серійні торгові марки:*

Серійні торговельні марки — це кілька торгових марок, які схожі, але відрізняються лише другорядними, невідмітними ознаками, які суттєво не впливають на ідентичність торгової марки.

Існує високий відсоток заперечень щодо непредставлених заявок із маркуванням серій, і відшкодування не здійснюється за недійсні заявки. Таким чином, UKIPO вивчає пропозиції щодо зменшення рівня таких заперечень, у тому числі шляхом зменшення кількості позначок, дозволених у серії.

4. *Тривалість періодів сплати мита за сертифікат додаткового захисту патенту (SPC):*

UKIPO розглядає можливість продовження періоду сплати збору SPC з трьох до шести місяців.

5. *Збір і публікація адрес патентів винахідників:*

Уряд розглядає можливість відмови від включення повних адрес інвесторів до реєстру патентів на користь лише їхньої країни та місця проживання/роботи (наприклад, Оксфорд, Великобританія). Це призведе до

зменшення адресних даних, включених до реєстру, та персональних даних, які UKIPO розміщує в Інтернеті.

6. *Способи заохочення більшого посередництва під час судових розглядів IPO:*

UKIPO хотіла б заохочувати більше посередництва, запровадивши зустрічі з інформацією та оцінкою посередництва (MIAM) під час провадження...» (*Serena Totino, Sophie F. Levitt. UK Trade Mark and Design Reform Consultation // National Law Forum, LLC (https://www.natlawreview.com/article/uk-trade-mark-and-design-reform-consultation). 12.09.2023*).

***

«...Mattel володіє понад 1000 реєстрацій торгових марок BARBIE у всьому світі для широкого спектру товарів і послуг на додаток до свого основного асортименту іграшок. Лише у Великій Британії є 25 реєстрацій торгових марок BARBIE, які заявляють про такі товари, як косметика, кондитерські вироби, велосипеди, зубні щітки, окуляри та одяг, а також послуги, такі як розважальні послуги, пов'язані з фільмами, послуги розміщення, послуги здоров'я та краси.

Інтереси бренду Barbie виходять за межі самої ляльки, і це відображається в портфоліо торгових марок Mattel. Однак специфікації, заявлені в його реєстраціях, не демонструють загального підходу "зареєструвати все". Швидше очевидно, що він розглянув товари та послуги, які мають найбільше комерційне значення для бізнесу, маючи на увазі можливість ліцензування на додаток до власного використання, і відповідно забезпечив права на ці товари та послуги. Це розумний підхід, враховуючи витрати, пов'язані із захистом такого загальновідомого бренду. Важливо мати стратегію, яка визначає товари та послуги, що представляють справжній інтерес для бізнесу, пам'ятаючи про можливі майбутні партнерства, щоб права були встановлені якомога раніше. Занадто широке подання заявки на товари та послуги, для яких бренд не використовуватиметься, може порушити вимоги щодо наміру використовувати на певних територіях, а також може зробити реєстрацію вразливою до скасування через невикористання.

Стратегічний підхід до реєстрації також відображає кількість реєстрацій, якими Mattel володіє для KEN. Ще одна перемога Barbie проти патріархату полягає в тому, що у Великій Британії є лише три реєстрації KEN, які охоплюють класи 16, 18, 25 і 28. Mattel не намагався захистити термін KEN так широко, як торгову марку BARBIE. Це відображення цінності бренду Barbie. Існує менше можливостей для монетизації вартості бренду KEN, і, отже, менше заслуг у захисті терміна для ширшого спектру товарів і послуг.

Рожевий колір Barbie, який використовує Mattel, також має величезну цінність. Однак цікаво відзначити, що Mattel ще не володіє жодними зареєстрованими правами на колір як такий, заснований на набутій відмінності,

і все ж, на перший погляд, компанія, ймовірно, матиме вагомі докази того, що конкретний рожевий колір негайно асоціюється з Barbie, принаймні стосовно іграшок і ляльок.

Незважаючи на відсутність зареєстрованих прав, компанія Mattel все ще може заперечувати проти використання конкретного рожевого третіми сторонами за обставин, що базуються на величезній кількості доброї волі, якою вона користується щодо цього кольору. Дійсно, реклама фільму у Великій Британії побачила рекламні щити, які склалися лише з кольору та дати виходу, і цього, можливо, було достатньо, щоб донести до споживачів повідомлення про походження фільму...» (*Graeme Murray. Hi, Barbie! What brand owners can learn from the doll who is never Kenough for consumers // Reuters* (<https://www.reuters.com/legal/legalindustry/hi-barbie-what-brand-owners-can-learn-doll-who-is-never-kenough-consumers-2023-09-28/>). 28.09.2023).

***

Сполучені Штати Америки

«...Захист, наданий Управлінням патентів і товарних знаків США (USPTO), має надати кожному з творчим запалом або науковою інтуїцією — від окремих винахідників до корпоративних науково-дослідних відділів — можливість прийняти ризик сьогодні, що перетвориться на трансформаційні технології завтрашнього дня, ліки, що рятують життя. і нові блискучі ідеї. Ці засоби захисту мають значні соціальні та економічні наслідки в усьому світі.

Але Патентне відомство регулярно видає непотрібні патенти, багато в чому через те, що більше патентів означає більший дохід. Управління фінансується виключно за рахунок винагород за патенти, що перешкоджає будь-яким ініціативам щодо реструктуризації нашої поточної системи. Це також відкриває двері для спекуляційних юридичних фірм, відомих як «патентні тролі», для переслідування законних новаторів фальшивими, але прибутковими позовами про порушення патентів, проблема, яка різко зросла, оскільки фірми накопичують патенти тисячами, щоб подавати нікчемні позови. Усвідомлюючи величезні фінансові перспективи, хедж-фонди та іноземні інвестори вклали мільярди доларів у патентні судові процеси, тактика, яка безсовісно зловживає судовою системою заради прибутку...

Директор USPTO епохи Трампа Андрій Янку надто любив патентні юридичні фірми, коли працював в уряді. Янку ...заробив 4 733 748 доларів як керуючий партнер патентної фірми Irell & Manella за рік до того, як його було номіновано, і повернувся до фірми, коли його термін закінчився. Зараз він є партнером патентної практики Sullivan & Cromwell.

Янку також спробував розширити свою торгівлю впливом на уряд, сформувавши Раду сприяння інноваціям, «двопартійну коаліцію, спрямовану на

просування сильних і ефективних прав інтелектуальної власності». Насправді це означає протидію будь-яким спробам перебудувати антиконкурентну патентну систему, включно з впровадженням адміністрацією Байдена революційного заходу Закону про зниження інфляції, щоб надати Medicare можливість домовлятися про більш справедливі ціни на ліки...

Дії Янку як директора чітко демонструють небезпеку публічної політики, керованої корпораціями. Зміни в політиці, які він запровадив, дали нові повноваження раді з розгляду патентів, відомої як РТАВ, відхиляти оскарження патентів з бюрократичних причин, незалежно від заслуг.

...дві третини суддів у патентній раді сказали, що під час перебування Янку на посаді вони «відчували тиск з боку вищого керівництва в офісі, щоб змінити аспекти своїх рішень», а три чверті сказали, що перегляд їхніх рішень керівництвом вплинув на їх незалежність суддів. І враховуючи публічні заяви Янку, які висміювали такі терміни, як «патентний троль», можна з упевненістю зробити висновок, що будь-який тиск з боку Янку був не на користь малих інноваторів.

Під керівництвом Янку комісія з перегляду використовувала свої розширені повноваження, щоб відхиляти петиції щодо розгляду патентів і захищати фірму VLSI патентного троля, представлену не ким іншим, як старою фірмою Янку, Irell & Manella. І вони не ухвалювали рішення по суті: у 2022 році, за нового керівництва, рада розглядала факти під час розгляду майже ідентичних петицій, і ці петиції були задоволені...

Ця проблема, що обертається між Патентним відомством, професійними фірмами, що займаються патентними справами, і їхніми клієнтами-патентами-тролями, не є маленькою проблемою, і вирішення цієї проблеми має фундаментальне значення для підтримки легітимності нашої економіки. Патентне відомство «має повноваження формувати ринки, і майже кожна галузь, про яку ви можете подумати, від сільського господарства до технологій, страждає від своїх недоліків»... Це тому, що патенти працюють для захисту інновацій, лише якщо рішення USPTO про те, які патенти видавати та які патенти підтримувати, є об'єктивними та справедливими, і якщо ті, хто не погоджуються, вдаються до законного процесу оскарження. В обох випадках Янку спотворив систему, схиливши її на користь позивачів із великими грошима. Американські новатори виявилися в програші...» (*Timi Iwayemi. The Revolving Door Threatens the Integrity of the U.S. Patent and Trademark Office // The American Prospect, Inc. (<https://prospect.org/power/2023-09-06-revolving-door-threatens-us-patent-office/>). 06.09.2023*).

***

«Ми спостерігаємо зростання кількості позовів про порушення патентних прав від непрактикуючих організацій (NPE), яких іноді називають «патентними тролями»...

NPE – це компанія, яка володіє одним або декількома патентами, але не створює, не використовує та не продає винаходи, заявлені в патентах. Власність NPE на патенти суто призначена для забезпечення дотримання своїх виключних прав і надання ліцензій іншим особам, які можуть порушувати патентні претензії. Важливо, що не всі NPE є «тролями». Багато власників патентів не створюють, не використовують і не продають винаходи, але вирішують надавати ліцензії за цими патентами для отримання прибутку...

Хоча багато тролів мають обмежені ресурси для ведення судових процесів, інші є публічними компаніями, що фінансуються приватними інвестиційними компаніями та хедж-фондами.

Бізнес-модель для тролів проста: купуйте патенти за недорого та відстоюйте їх проти компаній за компенсацію неприємної вартості, яка зазвичай менша, ніж судові витрати на захист. Останнє, чого хоче троль, — це затяжна судова тяганина, у якій претензії тлумачаться через розгляд позову або підлягають оскарженню недійсності. Однак багато відповідачів не бажають нести судові витрати, пов'язані з таким судовим процесом, якщо спір можна врегулювати за помірну суму.

Тролі часто розглядають патентні претензії надзвичайно широко і не завжди чітко розуміють, чому саме патентні претензії порушуються. У багатьох випадках листи про припинення та відмову надсилаються компаніям перед подачею позову. В інших випадках позови подаються без попереднього повідомлення проти кількох відповідачів, які присутні по всій країні, часто в місці, яке, як відомо, є дружнім до патентних позивачів, і де відповідачі підпадають під особисту юрисдикцію...

Якщо ви стали жертвою патентного троля, ви можете зробити кілька важливих кроків, щоб зрозуміти потенційні недоліки патенту, допомогти домовитися про меншу суму компенсації або повністю вирішити проблему:

1. Ознайомтеся з патентами та історіями судових переслідувань, щоб зрозуміти попередній рівень техніки, обсяг патентних претензій та будь-які можливі обмеження, засновані на поправках або аргументах, зроблених під час експертизи (так званий «переслідувальний судовий процес»).
2. Перегляньте записи Патентної судової та апеляційної комісії (РТАВ) Управління патентів і товарних знаків США (USPTO), щоб дізнатися про будь-які процедури після видачі, які можуть вплинути на заявлені патенти, включно з переглядами після видачі, *inter partes* і *ex parte*.
3. Перевірте право власності на патент від USPTO. Дізнайтеся, якими ще патентами володіє позивач, які не були заявлені, але можуть бути заявлені пізніше, щоб уникнути часткових судових процесів або врегулювання.
4. Перевірте свої поліси страхування комерційної відповідальності (GCL) щодо можливого покриття. Навіть якщо претензії щодо порушення патентних прав не покриваються, може існувати зобов'язання щодо захисту, яке може допомогти з судовими зборами. Спеціальні страхові поліси доступні для порушення патентів, але вони, як правило, дорогі, вузькоспеціалізовані та

обумовлені, мають значне співстрахування, франшизи та обмеження суми, яку можна сплатити на судові витрати та будь-які судові рішення чи врегулювання. Залежно від застосовної політики, ви можете вибрати власного адвоката для розгляду справи.

5. Якщо відповідну технологію надав вашій компанії постачальник, перевірте будь-який договір із цим постачальником, щоб визначити, чи містить він положення про компенсацію чи гарантію непорушення прав інтелектуальної власності третіх сторін. Таке положення може надати вашій компанії право звертатися до постачальника для покриття витрат на захист або врегулювання та судові рішення.

6. Перевірте закони у вашому штаті щодо можливого звернення до власника патенту за невиконання звинувачень у порушенні. Ці закони часто вимагають конкретних посилань на елементи претензії, які нібито відповідають характеристикам звинуваченого продукту чи методу, що порушує авторські права (іноді їх називають таблицями претензій).

7. Перевірте протоколи федерального суду PACER щодо інших судових справ того самого позивача щодо заявлених патентів. Деякі справи можуть бути продовженими, коли були подані клопотання, які можуть пролити світло на інші тактики, які можна використовувати для захисту.

8. Розгляньте можливість співпраці з іншими обвинуваченими, щоб об'єднати ресурси для захисту, можливо, через угоду про спільний захист.

9. Якщо ви налаштовані вирішити проблему, агресивно ведіть переговори про ліцензійну плату на основі конкретних проблем із заявленими патентами, як з точки зору непорушення, так і з точки зору недійсності. Тут не обійтися без ретельного перегляду патенту та історії судового переслідування.

10. Якщо справа розглядатиметься в суді або як доповнення до переговорів про мирову угоду, проведіть патентний пошук, щоб визначити існування рівня техніки, який, можливо, не цитувався під час судового переслідування заявлених патентів. Якщо можна знайти корисний попередній рівень техніки, він може підтримувати визнання недійсними певних патентних претензій або значущих поправок, які призводять до того, що звинувачуваний продукт або метод не порушують авторські права. Пов'язана тактика полягає в тому, щоб подати розгляд *inter partes* (IPR) або подібне провадження в USPTO. Подання та переслідування IPR все ще є дорогим, але воно може закінчитися швидше, ніж судовий процес у федеральному суді.

11. Розгляньте деякі варіанти «дизайну навколо» з метою уникнення майбутнього розголошення, хоча дизайн навколо патенту не вирішує питання про минуле порушення, за яке троль очікує оплати.

12. Якщо є достатні підстави, подайте клопотання про звільнення, що вимагатиме додаткової роботи від власника патенту (чого вони не хочуть робити), і це змусить його повідомити про свої порушення» (*Warner J. Delaune. 12 Steps to Protect Your Business When Sued by a Patent Troll // Phelps Dunbar*

LLP. (<https://www.phelps.com/insights/12-steps-to-protect-your-business-when-sued-by-a-patent-troll.html>). 05.09.2023).

***

«Претензія на «зображення» відноситься до патентної претензії, точно розробленої для відстеження важливих переваг і особливостей конкретного продукту.

...головні причини надавати перевагу претензіям із зображеннями над ширшими претензіями:

1. Залучення коштів венчурного капіталу: у той час як фонди венчурного капіталу та інші інвестори на ранній стадії воліють бачити широку домінуючу патентну позицію, досвідчені інвестори визнають цінність наявності принаймні одного виданого патенту, що охоплює кожен із головних продуктів компанії, незалежно від того, наскільки вузьким є претензія .

2. Публічні пропозиції: Заява про реєстрацію компанії (S-1) зазвичай описує патентний захист компанії для кожного продукту. Наявності претензії щодо зображення для продукту достатньо, щоб дозволити S-1 заявити, що виданий патент поширюється на продукт. Оскільки багато S-1 зосереджені на охопленні продукту, оформлення претензій із зображеннями часто важливіше, ніж широка претензія.

3. Паркан: кожна претензія на зображення не обов'язково має бути окремою. Отримавши паралельні формули винаходу, патентний стратег може побудувати огорожу. Кожен пікет (ілюстрація) є тонким, але разом вони блокують широко.

4. Застосування проти регульованих продуктів: генеричні препарати та конкуренти біоподібних повинні копіювати еталонний продукт. Ця вимога робить проектування більш складним, ніж у нерегульованих сферах. Добре складена заява на зображення, що стосується еталонного продукту, може фактично виключити конкуренцію.

5. Патентоздатність: претензії на зображення в патентній заявці, швидше за все, будуть визнані патентоспроможними. Щоб відхилити претензію як непатентоспроможну через відсутність новизни чи очевидності, патентний експерт, як правило, повинен знайти кожен елемент формули в попередньому рівні техніки. Претензії на зображення містять більше елементів, тому їх важче відхилити. Крім того, патентний експерт може відхилити широку претензію через відсутність належного письмового опису чи можливості. Претензії на зображення, спрямовані на продукт, експериментально перевірений у заявці на патент, рідко стикаються з такими відмовами.

6. Дійсність: відповідним чином претензії на зображення у виданих патентах з меншою ймовірністю будуть визнані недійсними, якщо їх оскаржити, і спроба визнати їх недійсними коштує дорожче для претендента. Широкі позови можуть бути вразливими для оскарження визнання недійсними через відсутність належного письмового опису та/або дозволу, як видно з

прецедентного права Апеляційного суду США Федерального округу (CAFC) за останнє десятиліття.

7. Швидкість: претензії на зображення, як правило, задовольняються швидко. За запитом на пріоритетну експертизу часто можна отримати виданий патент протягом приблизно 18 місяців. У разі подання ширших претензій кожен раунд відмови та відповіді може затримати надання гранту на 4–6 місяців.

8. Історія файлів: оскільки як міркування експерта, так і відповідь заявника створюють історію файлів, які можуть бути використані проти власника патенту, щоб аргументувати недійсність або відсутність порушення, коротка, чиста історія файлів робить надійний патент.

9. Витрати: кожен раунд відмови та відповіді може коштувати тисячі доларів. Насправді, одна складна службова відповідь може коштувати більше, ніж складання всієї патентної заявки. Якщо претензія на зображення дозволена з меншою кількістю відхилень, патент коштуватиме менше.

10. Практика продовження: Патентна система надає звичайний механізм пошуку охоплення претензій на зображення, а потім розширення до більш широких претензій — заявки на продовження. Під час розгляду заявки на патент, спрямованої на формулу зображення, можна подати продовжену заявку, спрямовану на більш широку формулу, і її можна повторювати послідовно. Рання подача претензії щодо зображення не перешкоджає подачі продовження з широкими претензіями пізніше.

...ранній пошук претензій щодо зображень може бути ефективною стратегією для наукових про життя та фармацевтичних компаній...» (*James Whittle, Terri Shieh-Newton, Dean Farmer. Picture Claims as an Effective Patent Strategy: Top 10 Reasons to Precisely Tailor Your Patent Claim // Mintz, Levin, Cohn, Ferris, Glovsky and Popeo, P.C. (<https://www.mintz.com/insights-center/viewpoints/2231/2023-09-06-picture-claims-effective-patent-strategy-top-10-reasons>). 06.09.2023*).

***

«...Щоб встановити існування комерційної таємниці, власник комерційної таємниці повинен встановити незалежну економічну цінність, що впливає з «секретності» інформації.

Доказ існування комерційної таємниці вимагає аналізу наступних шести факторів:

Фактор 1: ступінь відомості інформації за межами компанії (чим ширше інформація відома за межами компанії, тим менша ймовірність того, що вона є комерційною таємницею).

Фактор 2: Ступінь, до якого інформація відома працівникам та іншим особам, залученим у компанію (чим більше працівників знають інформацію, тим менша ймовірність того, що вона є комерційною таємницею).

Фактор 3: Ступінь заходів, вжитих компанією для збереження секретності інформації (чим більші заходи безпеки, тим більша ймовірність того, що вона є комерційною таємницею, яку можна захистити).

Фактор 4: цінність інформації для компанії та конкурентів (чим більша цінність інформації для компанії та її конкурентів, тим більша ймовірність того, що вона є комерційною таємницею, що підлягає захисту).

Фактор 5: кількість часу, зусиль і грошей, витрачених компанією на розробку інформації (чим більше часу, зусиль і грошей витрачено на розробку інформації, тим більша ймовірність того, що вона є комерційною таємницею, що підлягає захисту).

Фактор 6: Легкість, з якою інформація може бути належним чином отримана або скопійована іншими (чим простіше скопіювати інформацію, тим менша ймовірність, що вона є комерційною таємницею, що підлягає захисту).

...усі шість факторів необхідно досліджувати, щоб визначити «секретність» інформації та економічну або конкурентну цінність інформації, яка впливає з «секретності» інформації...

Для комерційної таємниці не вимагається новизна в розумінні патентного права. Комерційна таємниця може бути простою інженерною деталлю, механічним удосконаленням або процесом або пристроєм, чітко передбаченим у рівні техніки. Запит на комерційну таємницю полягає в тому, чи отримує інформація фактичну або потенційну економічну вигоду через те, що вона не є загальновідомою в торгівлі та не може бути легко встановлена належними засобами...

Управління «секретністю» для захисту комерційних таємних активів тепер є вимогою 24/7. Існує чотири етапи управління активами комерційної таємниці: ідентифікація, класифікація, захист і оцінка... Ідентифікація передуює класифікації; ідентифікація та класифікація передують захисту; ідентифікація, класифікація та захист передують оцінці...

Анатомія комерційної таємниці базується на «секретності». Саме таємниця забезпечує економічну та конкурентну перевагу в законодавстві про комерційну таємницю. Нездатність ідентифікувати та захистити активи комерційної таємниці неминуче призведе до конфіскації цих активів. Втрачена комерційна таємниця втрачається назавжди» (*R. Mark Halligan. Secrecy: the anatomy of a trade secret // Reuters (https://www.reuters.com/legal/legalindustry/secrecy-anatomy-trade-secret-2023-09-13/). 13.09.2023*).

***

«Федеральна торгова комісія (FTC) оголосила в четвер про свій намір вивчити певні стратегії патентування, що використовуються фармацевтичними компаніями, які можуть спричинити високу вартість інгаляторів для пацієнтів з астмою та захворюваннями легенів. Уповноважені FTC одноголосно підтримали політичну заяву, вказуючи на

занепокоєння тим, що деякі компанії можуть використовувати прогалини в законодавстві, щоб затримати ринкову конкуренцію.

Стратегії, які розглядаються, включають патентування різних аспектів лікарських засобів і внесення цих патентів до федерального реєстру, відомого як Помаранчева книга. Таким чином компанії можуть потенційно стримати конкурентів від впровадження конкуруючих генеричних продуктів. У деяких випадках такі списки можуть перешкодити федеральним регуляторам схвалити генеричний продукт конкурента більше двох років.

FTC зосереджує увагу на неналежному переліку патентів у Помаранчевій книзі, що може перешкоджати конкуренції генериків. Деякі компанії зареєстрували патенти на інгалятори, ручки для ін'єкцій та інші пристрої, які безпосередньо не стосуються ліків, які вони постачають. Наприклад, були знайдені патенти на контейнери, гумові стрічки та лічильники доз, які відстежують кількість затяжок, що залишилися для пацієнта.

Хоча в заяві про політику не було виділено жодних конкретних продуктів, офіційний представник FTC повідомив, що співробітники агентства виявили численні патенти на інгалятори, які потенційно порушують федеральний закон.

Ця проблема є важливою, оскільки може призвести до недоступності медичних та лікарських засобів. Придушення патентів, неналежним чином занесених до Помаранчевої книги, не відразу вплине на ціни продуктів для інгаляторів. Однак це може прискорити доступність дешевих генериків...»
(FTC to scrutinize patent strategies impacting inhaler costs // Fusion Media Limited (https://za.investing.com/news/ftc-to-scrutinize-patent-strategies-impacting-inhaler-costs-93CH-2868007?utm_source=flipboard&utm_content=InvestingZA%2Fmagazine%2FSouth+Africa+Financial+Markets). 14.09.2023).

***

«Сьогодні Глобальний центр інноваційної політики Торгової палати США (GIPC) об'єднався з різними зацікавленими сторонами з усієї спільноти інтелектуальної власності (ІВ) для підписання та випуску нової основи, спрямованої на формування національної дискусії навколо ІВ та її ролі у збереженні глобального лідерства Америки, її конкурентоспроможності та інновацій.

...ця нова структура принципів інтелектуальної власності може допомогти створити та зв'язати різноманітний набір політик, які:

1. Підтримує світове лідерство Америки в інноваціях: США повинні використовувати політику в галузі інтелектуальної власності як інструмент для зміцнення свого глобального лідерства в інноваціях і узгодження його з американськими цінностями.
2. Підвищує критичні і нові технології: США потребує сприятливої правової бази для сприяння інноваціям, особливо в таких секторах, що

розвиваються, як передові технології та проривна медицина, як усередині країни, так і в усьому світі.

3. Чемпіон креативних індустрій: США повинні захищати свої креативні сектори, оскільки вони пропонують культурну, освітню та розважальну цінність як на національному, так і на міжнародному рівнях.

4. Бореться зі злочинністю в галузі інтелектуальної власності: шляхом використання державних і приватних ресурсів США повинні зосередитися на зменшенні злочинності в галузі інтелектуальної власності, включаючи цифрове піратство та підробку.

5. Розширює можливості підприємців: США повинні оптимізувати стимули та усунути перешкоди для повного залучення та підтримки американських підприємців.

Інтелектуальна власність є значним рушійним фактором створення робочих місць та інвестицій. За даними Міністерства торгівлі США, тільки в Сполучених Штатах ІВ забезпечує понад 7,8 трильйонів доларів ВВП і понад 47 мільйонів робочих місць» (*U.S. Chamber Joins Innovators, Creators, Thought Leaders, Former Government Officials, Trade Associations, and Academics to Release New Intellectual Property Principles // U.S. Chamber of Commerce (<https://www.uschamber.com/intellectual-property/u-s-chamber-joins-innovators-creators-thought-leaders-former-government-officials-trade-associations-and-academics-to-release-new-intellectual-property-principles>). 13.09.2023*).

***

«...протягом останнього десятиліття критики поширювали помилкове повідомлення, неправильно тлумачачи та ігноруючи факти, щоб охарактеризувати глобальну систему ІВ як перешкоду для інновацій.

Руйнівні наслідки: в результаті ефективна політика ІВ зазнала серйозних поразок від:

- Світова організація торгівлі (СОТ), яка схвалила підтриману США відмову від інтелектуальної власності щодо медичних інновацій;
- Конгрес Сполучених Штатів, який прийняв революційне рішення про анулювання прав інтелектуальної власності через контроль цін;
- Американська судова система, чиї неоднозначні та часто суперечливі рішення посилюють невпевненість як для новаторів, так і для споживачів.

Ці дії послабили передбачувану, засновану на правилах систему прав інтелектуальної власності, що підлягає примусовому виконанню, і перешкоджають інвестиціям у нові продукти та послуги, які потребують інтелектуальної власності, від ліків і програмного забезпечення до музики та фільмів...

Нещодавно оприлюднені Принципи інтелектуальної власності від Торгово-промислової палати США та зацікавлених сторін галузі мають на меті змінити дискусію щодо інтелектуальної власності... Принципи пояснюють роль, яку система ІВ вже відіграє в стимулюванні американських інновацій та

економічного зростання, і підкреслюють, як здорова система ІВ може розпочати нове американське століття...

Принципи ІВ можуть допомогти створити та підключити різноманітний набір політик, які:

- Захистити світове лідерство Америки в інноваціях: Сполучені Штати повинні підходити до розробки політики щодо інтелектуальної власності як до можливості представити наші цінності світові та зберегти глобальне лідерство у встановленні інноваційних стандартів і відкриттів 21-го століття.
- Сприяти розвитку критично важливих і нових технологій у США: Сполучені Штати повинні інвестувати у відповідну правову базу для просування інновацій у критично важливих існуючих і нових технологічних секторах, таких як передові технології та проривна медицина.
- Підтримуйте креативну індустрію Америки: Сполучені Штати повинні захищати креативні індустрії Америки, щоб принести американцям і всьому світу радість, розваги, культуру та освіту.
- Притягнути зловмисників до відповідальності за злочини в сфері інтелектуальної власності: Сполучені Штати повинні використовувати ресурси на всіх рівнях управління та сприяти співпраці між державним і приватним секторами, щоб зменшити злочинність у сфері інтелектуальної власності та боротися з цифровим піратством і фізичною підробкою.
- Розкрийте весь потенціал американської підприємницької винахідливості: Сполучені Штати повинні створити стимули та усунути перешкоди для американських підприємців, щоб вони були повністю залучені, підтримані та наділені повноваженнями для досягнення успіху.

...якщо політики зможуть створювати та впроваджувати нову політику відповідно до цих принципів, 21-е століття буде справді американським століттям, де американські інновації процвітають і множаться на благо світу» (*Patrick Kilbride. A New Narrative on Intellectual Property Rights: A Blueprint to Safeguard America's Innovators, Creators, and Brand Owners // U.S. Chamber of Commerce (<https://www.uschamber.com/intellectual-property/a-new-narrative-on-intellectual-property-rights-a-blueprint-to-safeguard-americas-innovators-creators-and-brand-owners>). 13.09.2023*).

***

«У сучасному світі, що швидко розвивається, інновації рухають прогрес. ...з інноваціями виникає потреба в захисті. Тут вступає в гру патентний юрист.

Патентний юрист працює за лаштунками, захищаючи права винахідників і гарантуючи, що їхні новаторські ідеї захищені від порушення...

Патентний юрист повинен мати технічну та юридичну освіту. Їх головна місія – допомогти винахідникам отримати патенти на свої винаходи та інновації...

Послуги патентного юриста включають:

- Патентний пошук і аналіз

Проведення ретельного пошуку існуючих патентів для визначення новизни та патентоспроможності винаходу. Це передбачає оцінку відповідності винаходу юридичним критеріям патентного захисту.

- Підготовка патентної заявки

Складання патентних заявок, які детально описують винахід, включаючи його технічні характеристики, формулу винаходу та креслення, відповідно до конкретних вимог патентного відомства.

- Подання та переслідування

Подання патентних заявок до відповідного патентного відомства та ведення поточного листування з патентними експертами для вирішення питань, заперечень та змін до заявки. Навігація в процесі успішного отримання патентів.

- Патентна стратегія

Консультації клієнтів щодо найкращої стратегії дотримання законодавства про інтелектуальну власність і захисту своєї інтелектуальної власності, як-от вибір між патентами на корисні послуги, патентами на зразки чи міжнародними патентними заявками.

- Аналіз порушень

Оцінка потенційних порушень патентних прав шляхом аналізу продуктів або технологій, щоб визначити, чи порушують вони існуючі патенти, торгові марки чи авторські права.

- Патентний суд

Представлення клієнтів у позовах про порушення патентних прав або захист їх від таких претензій у суді.

- Ліцензування та транзакції

Ведення переговорів і складання ліцензійних угод, угод про передачу технологій та інших контрактів, пов'язаних із патентами, що дозволяє винахідникам отримувати прибуток від своїх винаходів.

- Управління портфелем інтелектуальної власності

Управління портфоліо патентів для клієнтів, включаючи комісію за продовження та підтримку, а також забезпечення відповідності патентів місцевому та міжнародному законодавству.

- Консультації клієнтів

Надання юридичних порад і консультацій винахідникам і підприємствам щодо прав інтелектуальної власності, патентних стратегій і управління ризиками.

- Юридична експертиза

Проведення належної перевірки інтелектуальної власності для злиття, поглинання або інвестицій для оцінки вартості та потенційних ризиків, пов'язаних з патентним портфелем компанії.

Оскільки для розуміння патентних заявок необхідна база технічних знань, патентний юрист часто отримує ступінь бакалавра наук у інженерній чи науковій галузі, перш ніж відвідувати акредитовану юридичну школу. У той час

як усі потенційні юристи після закінчення юридичного факультету повинні скласти іспит на право адвоката свого штату, патентний юрист-початківець також повинен зареєструватися в USPTO, процес, який передбачає:

- **Подача документів**

USPTO вимагає, щоб кандидати подали стенограми наукових чи інженерних досліджень, заповнену форму заявки та підтвердження громадянства чи статусу візи.

- **Складання адвокатського іспиту з патентів**

Цей іспит із 100 запитаннями з вибором відповідей призначений для оцінки знань заявника щодо патентного законодавства, правил і процедур, як зазначено в MPEP (Посібник із процедури експертизи патентів), а також його здатності правильно аналізувати фактичні ситуації та застосовувати патент. закони, правила та процедури для надання цінних послуг, порад і допомоги заявникам на патенти в підготовці та розгляді їхніх патентних заявок. Для проходження та отримання ліцензії на практику абітурієнти повинні правильно відповісти щонайменше на 70% питань.

- **Сплатіть реєстраційний внесок**

Після того, як заявник складе іспит з патентної адвокатури, він сплатить необхідний реєстраційний збір до USPTO і стане офіційно зареєстрованим патентним юристом.

Патентного юриста не слід плутати з патентним повіреним. Хоча обидва мають скласти іспит на адвокатуру з патентів і стати зареєстрованим в USPTO, патентний повірений не відвідував юридичну школу, не склав іспит на адвокатуру штату та не може надавати жодних юридичних порад, зокрема щодо ліцензування патенту чи порушення патентних прав. Лише патентний юрист може складати контракти чи угоди про нерозголошення або надавати представництво у випадку патентного судового розгляду...» (*What Does a Patent Lawyer Do? // Axiom Law (<https://www.axiomlaw.com/guides/what-does-a-patent-lawyer-do>). 09.2023*).

***

«...Наймання підрядників завжди було основною стратегією для компаній, які прагнули збалансувати свої потреби в ресурсах, уникаючи довгострокових фінансових зобов'язань, пов'язаних із штатними працівниками...

Підрядники можуть використовувати спеціалізовані навички, забезпечуючи швидке впровадження досвіду без тривалого процесу адаптації. Це особливо корисно, коли конкурентне середовище вимагає швидкої адаптації до технологічного прогресу та мінливої динаміки ринку...

Однак привабливість шляху підрядника пов'язана з неабиякою часткою застережень, головним із яких є ризики безпеки, пов'язані з інтелектуальною власністю. Коли підрядникам надається доступ до конфіденційної інформації компанії, включно з закритим вихідним кодом, потенційна можливість

викрадення або втрати ІВ різко зростає. В епоху, коли інтелектуальна власність є основною конкурентною перевагою, компанії не можуть дозволити собі заспокоюватися щодо її захисту.

Компанії повинні застосовувати ретельні процеси перевірки підрядників, оцінюючи їх послужний список, довіру та дотримання протоколів безпеки. Необхідно скласти комплексні угоди про нерозголошення (NDA) і контракти, щоб чітко визначити межі та очікування щодо обміну інформацією, заклавши основу для взаємної довіри. Але самі по собі контракти та NDA є надто пасивним підходом, коли йдеться про захист коштовностей компанії.

Наступні три стратегії можуть допомогти будь-якій організації побудувати міцну основу для забезпечення доступу підрядників.

1. Вибірковий доступ: реалізуйте політику найменших привілеїв, надаючи підрядникам доступ лише до певних ресурсів, які їм потрібні для виконання своїх завдань. Обмеження непотрібного доступу мінімізує потенційні точки вразливості.

2. Інструменти безпечного віддаленого доступу: інвестуйте в безпечні платформи віддаленого доступу, які забезпечують доступ до даних у реальному часі без шкоди для безпеки даних. Детальні журнали активності користувачів, шифрування, багатофакторна автентифікація та регулярні оновлення системи безпеки є функціями, що не підлягають обговоренню.

3. Регулярні аудити: проводьте як регулярні, так і вибіркові перевірки безпеки, щоб оцінити дотримання підрядниками встановлених протоколів. Автоматичні реєстрації допомагають розвивати культуру безпеки та підзвітності...

Хоча наймання підрядників є прагматичним підходом до управління ресурсами, компанії не повинні забувати про важливість захисту своєї інтелектуальної власності...» (*Michael Shieh. Contractor Conundrums: Economic Uncertainty And Intellectual Property // Forbes (https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2023/09/20/contractor-conundrums-economic-uncertainty-and-intellectual-property/?utm_source=flipboard&utm_content=user%2Fforbes&sh=87244392a73e). 20.09.2023).*

***

«...Патентні юристи відіграють ключову роль у сучасному конкурентному бізнесі, що швидко розвивається. Забезпечуючи патентні права, винахідники та підприємства можуть захистити свої інноваційні ідеї та отримати конкурентну перевагу на ринку. Патентний захист не тільки захищає інтелектуальну власність, але й забезпечує правову основу для винахідників, щоб комерціалізувати свої винаходи та отримувати прибуток...

Щоб стати патентним юристом, потрібен певний набір кваліфікації та освіта. Щоб займатися патентною діяльністю, люди повинні спочатку отримати диплом юриста. Зазвичай це включає проходження програми юриспруденції (JD) в акредитованій юридичній школі. Під час отримання юридичної освіти

початківці патентні юристи можуть вибрати спеціалізацію в галузі права інтелектуальної власності, відвідуючи курси, які зосереджуються на патентах, торгових марках, авторських правах і комерційній таємниці.

Окрім диплома юриста, патентні юристи також повинні володіти технічними знаннями в галузі винаходу, з яким вони працюють. Цей технічний досвід допомагає їм зрозуміти тонкощі винаходу та ефективно спілкуватися з винахідниками, експертами та іншими професіоналами в цій галузі. Багато патентних юристів мають дипломи інженера, інформатики, хімії чи інших технічних галузей.

Після завершення юридичної та технічної освіти, починаючи патентні юристи повинні скласти іспит на адвоката в юрисдикції, в якій вони бажають працювати. Адвокатський іспит оцінює знання кандидатами закону та їх здатність застосовувати правові принципи в практичних ситуаціях. Отримавши ліцензію на право займатися юридичною діяльністю, особи можуть спеціалізуватися на патентному праві та приєднатися до юридичної фірми або працювати штатними консультантами компаній із значними портфелями інтелектуальної власності.

Спеціалізований досвід патентних юристів відрізняє їх від інших професіоналів у галузі права. Їхній технічний досвід дозволяє їм зрозуміти складні винаходи та сформулювати новизну та винахідливість цих ідей у патентних заявках. Цей досвід життєво важливий для точного опису технічних деталей винаходу та гарантування того, що формула винаходу забезпечує повний захист.

Крім того, патентні юристи мають глибоке розуміння патентного права та нормативних актів. Вони добре розбираються в тонкощах законів про інтелектуальну власність, прецедентному праві та процедурах експертизи. Ці знання дозволяють їм ефективно та стратегічно орієнтуватися в патентній системі, максимізуючи шанси отримати надійні патенти, які мають юридичну силу для своїх клієнтів.

Патентні юристи також залишаються в курсі останніх подій у патентному праві, оскільки це сфера, яка постійно розвивається. Вони постійно відстежують зміни в нормативних актах, судових рішеннях і галузевих практиках, щоб переконатися, що їхні поради актуальні та відповідають найсучаснішим правовим стандартам. Це безперервне навчання дозволяє патентним юристам надавати клієнтам найповнішу та ефективнішу патентну стратегію...» (*Wawan Kurnia. What is a Patent Lawyer? Understanding the Role and Importance // mercadocentral.cl (https://www.mercadocentral.cl/what-is-a-patent-lawyer/). 18.09.2023*).

***

«Торговельні марки є важливим активом будь-якої компанії, оскільки вони забезпечують правовий захист назв компаній, логотипів та інших ідентифікаторів. Однак не всі бізнес-ідентифікатори мають право на

федеральну реєстрацію торгових марок, і серед вимог до дійсної торгової марки є те, що власник повинен сумлінно використовувати торгову марку в торгівлі...

Вимоги до використання торговельної марки в торгівлі відрізняються залежно від того, чи охоплює марка товари (наприклад, бренд напоїв) чи послуги (наприклад, назву ресторану).

Для товарів:

- знак повинен відображатися на товарах, упаковці для товарів або пов'язаних з ними дисплеях, а також
- товари повинні бути продані або транспортовані в звичайних умовах торгівлі, якщо це неможливо.

Для послуг:

- знак використовується під час просування або продажу зазначених послуг, а також
- самі послуги повинні надаватися під час комерційної діяльності.

Крім використання знака для продажу та реклами товарів і/або послуг, власник торгової марки також повинен показувати значні продажі. Хоча немає конкретної кількості, яка представляє собою значущі продажі, символічні або фіктивні продажі недостатні для виконання вимоги «сумлінного використання в торгівлі».

Приклади символічного або фіктивного продажу включають надання послуг за невелику суму або без грошей, продаж лише друзям і родині або продаж товарів, які повертаються. Навіть якщо такі транзакції є добросовісними, спорадичні транзакції не відповідають вимозі використання знака «у звичайній торгівлі».

Якщо є добросовісні зусилля для встановлення торгівлі, невелика кількість розпродажів і безкоштовних рекламних пропозицій є прийнятними. Належна документація є ключовою, і власники торговельних марок повинні бути готові продемонструвати маркетингові та інші зусилля, які відповідають їхній галузі.

Торгова марка повинна «використовуватися в торгівлі», що відповідно до федерального законодавства означає торгівлю, що регулюється Конгресом. Це включає використання вашої торгової марки під час транспортування чи продажу товарів за межами штату або надання послуг клієнтам, які проживають за межами штату...» (*Danielle Yurkew, Ashley Sohn. What Constitutes a Bona Fide Trademark Use in Commerce? // ROMANO LAW PLLC (https://www.romanolaw.com/what-constitutes-a-bona-fide-trademark-use-in-commerce/?utm_source=mondaq&utm_medium=syndication&utm_term=Intellectual-Property&utm_content=articleoriginal&utm_campaign=article). 20.09.2023).*

***

«Ініціатива за ліки, доступ і знання (І-МАК), група кампанії, яка прагне знизити вартість ліків, опублікувала свій останній звіт «Тягар патентних заростей».

У цьому дослідженні стверджується, що висвітлює глибокий вплив розширеного патентного захисту на фармацевтичну промисловість, підкреслюючи приголомшливі 158 мільярдів доларів доходу, отриманого виробниками ліків після закінчення терміну первинного патентного захисту лише на чотири біологічні препарати: AbbVie (NYSE: ABBV) Humira (адаліумаб), Roche (ROG: SIX) Avastin (бевацизумаб), Biogen (Nasdaq: BIP) Rituxan (ритуксимаб) і Sanofi (Euronext: SAN) Lantus (інсулін гларгін).

...ключові висновки звіту підкреслюють нагальну потребу в реформі патентної системи:

- Ринкові монополії становили в середньому 19 років після запуску: чотири біологічні препарати, проаналізовані у звіті, користувалися патентним захистом у середньому 19,4 років після їх комерційного запуску, перш ніж зіткнутися з їх першою конкуренцією біоподібних. Ця розширена монополія придушувала конкуренцію та обмежувала доступ пацієнтів до більш доступних альтернатив.
- Річні доходи вищі під час розширеного патентного захисту: дослідження показує, що всі чотири біологічні препарати продовжували отримувати значно вищі доходи на рік після закінчення терміну їх основного патентного захисту. Цей тривалий період ексклюзивності ринку дозволив виробникам ліків підтримувати високі ціни, часто за рахунок пацієнтів і системи охорони здоров'я.
- Розширений патентний захист становить більшу частину загального обсягу продажів: протягом періоду розширеного патентного захисту для цих чотирьох препаратів загальний обсяг продажів у США більш ніж подвоївся менш ніж вдвічі менше, ніж доходи, отримані протягом первинного періоду патентного захисту. Цей факт викликає занепокоєння щодо сталості витрат на охорону здоров'я та необхідності реформ для сприяння чесній конкуренції. Висновки підкреслюють нагальну потребу в тому, щоб політики, зацікавлені сторони та громадськість брали участь у дискусіях щодо реформи патентної системи, яка може забезпечити як інновації, так і справедливий доступ до основних ліків...» (*Latest I-MAK report again slams profound burden of "patent thickets" // The Pharma Letter (<https://www.thepharmaletter.com/article/latest-i-mak-report-again-slams-profound-burden-of-patent-thickets>). 23.09.2023*).

***

«...Крадіжка інтелектуальної власності коштує економіці США до 600 мільярдів доларів на рік... Ця цифра охоплює різні форми порушень, включаючи піратство, крадіжку комерційної таємниці...

Крадіжка інтелектуальної власності значною мірою впливають на різні галузі, починаючи від програмного забезпечення та розваг до виробництва та фармацевтики. Підроблені товари та піратські ЗМІ завдають шкоди законному ринку та можуть призвести до значних втрат доходу та скорочення робочих місць. Управління патентів і торгових марок США заявило, що станом на 2018

рік загальний обсяг продажів підроблених і піратських товарів становить від 1,7 до 4,5 трильйонів доларів США на рік...

Розвиток Інтернету та цифрових технологій створив нові проблеми у захисті інтелектуальної власності. Інтернет-піратство та несанкціоноване поширення захищених авторським правом матеріалів набули шаленого поширення, а веб-сайти та платформи сприяють незаконному розповсюдженню музики, фільмів, програмного забезпечення та інших творчих робіт. Часто цитована оцінка Інституту політичних інновацій за 2007 рік свідчить, що музичне піратство коштує економіці США понад 12 мільярдів доларів на рік...

Крадіжка інтелектуальної власності не обмежується внутрішніми кордонами. Це також глобальна проблема. Торгово-промислова палата США рейтингує країни за рівнем захисту інтелектуальної власності. На жаль, деякі країни зі слабкими заходами правозастосування та неадекватною законодавчою базою можуть забезпечити порушникам безпечний притулок. Це не тільки підриває зусилля інноваторів, але й порушує чесну конкуренцію та міжнародну торгівлю...» (*Kary Oberbrunner. The Costs Of IP Theft And How To Protect Your Company's Ideas // Forbes (https://www.forbes.com/sites/forbesbusinesscouncil/2023/09/25/the-costs-of-ip-theft-and-how-to-protect-your-companys-ideas/?utm_source=flipboard&utm_content=user%2Fforbes&sh=2de6f60f43f8). 25.09.2023).*

***

Федеративна Республіка Нігерія

«...Однією з основоположних цілей Закону про зміну клімату 2021 року є впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, які сприяють економіці з низьким вмістом вуглецю та сталим засобам існування. Ключовим фактором, який слід враховувати для цього заходу, є заохочення використання екологічно стійких технологій. Щоб похвалитися інвестиціями та інтересом до таких безпечних для землі технологій, уряд повинен буде забезпечити стимули, які привернуть увагу винахідників. Таким чином, використання патенту стало опорою в зусиллях уряду щодо пом'якшення наслідків для досягнення цієї мети.

Патент — це виключне право, надане на винахід, який є продуктом або процесом, який загалом забезпечує новий спосіб виконання чогось або пропонує нове технічне вирішення проблеми. Щоб отримати патент, технічну інформацію про винахід необхідно оприлюднити в патентній заявці.

Патент також можна визначити як надання країною винахіднику виключного монопольного права, яке забороняє іншій особі експлуатувати, створювати, використовувати, імпортувати або продавати винахід без його згоди протягом фіксованого періоду в двадцять (20) років. Монополія надається в обмін на те, що винахідник оприлюднює свій винахід для тих, хто зможе

використовувати винахід через 20 років з дати подання повної патентної заявки. Закон про патенти та зразки 1971 року (Закон) є основним законом про патенти в Нігерії....

Розділ 1 Закону передбачає, що винаходи, що підлягають патентуванню, є (а) якщо вони є новими, є результатом винахідницької діяльності та придатні для промислового застосування; або (б) якщо він є вдосконаленням запатентованого винаходу та є новим, є результатом винахідницької діяльності та придатний для промислового застосування.

Одним із ключових чинників пом'якшення наслідків кліматичної кризи є розвиток екологічно чистих технологій. Справді вражає, як наслідки зміни клімату відображаються в реальному часі в таких місцях, як Нігерія. Повені та інші екстремальні погодні явища завдають не лише економічної шкоди, а й призводять до втрати людей і засобів до існування...

Існує кілька способів використання патентного права для боротьби зі зміною клімату. До них належать, але не обмежуються:

Патент. По суті, патент розглядається як стимул до інновацій. Новатори, які винаходять нові технології, заохочуються ексклюзивним використанням своїх винаходів, щоб вони могли компенсувати витрати на дослідження та розробки, а також заохочувати інновації. У цьому випадку компанії можна заохочувати до розробки технологій чистої енергії через патентні стимули.

Податкові канікули: Уряди можуть пропонувати податкові пільги або інші стимули для компаній, які розробляють і комерціалізують технології чистої енергії. Це може допомогти прискорити розробку та впровадження таких технологій, як сонячна, вітрова та геотермальна енергія.

Патентні обмеження: інший підхід полягає у використанні патентного права, щоб перешкоджати використанню забруднюючих технологій. Наприклад, уряди можуть накласти патентні обмеження на технології, які сприяють зміні клімату, як-от електростанції, що працюють на вугіллі.

Грант на дослідження: Уряди можуть наказати, щоб певний відсоток фінансованих державою досліджень був спрямований на технології чистої енергії. Надання підтримки компаніям, які розробляють перспективні технології, навіть якщо вони ще не є комерційно доступними, може стати ефективним способом заохочення інновацій. Це також може допомогти гарантувати, що багатообіцяючі технології не будуть залишені через брак фінансування.

Прискорена процедура: для зелених технологій має бути створена спеціальна система прискореної обробки. Це може спонукати компанії інвестувати в дослідження та розробки екологічно чистих технологій. У період із січня 2020 року по березень 2021 року в Бразилії надійшло 118 запитів на прискорене застосування зелених технологій, при цьому патент на екологічний винахід можливий протягом восьми місяців.

Процедура вирішення патентних спорів: Розділ 26 Закону про патенти та промислові зразки наділяє юрисдикцією суду щодо патентних спорів у

Федеральному високому суді. Положення Закону про торговельні марки, що застосовуються до судових процесів відповідно до цього Закону, застосовуються з необхідними змінами до судових розглядів відповідно до Закону про патенти. Правила цивільного судочинства Федерального високого суду 2019 року передбачають, що позови про порушення патенту та дизайну мають розпочинатися за судовим позовом. Загальновідомо, що провадження, розпочаті за судовим викликом, не вирішуються легко та швидко. Гнучкіший і швидший спосіб вирішення патентних спорів, особливо щодо екологічно чистих винаходів, спонукатиме компанії більше інвестувати в екологічно чисті технології...» (*Bridget Edokwe. Optimizing Patent Law Usage To Enhance Climate Change Mitigation in Nigeria // BarristerNG. (https://barristerng.com/optimizing-patent-law-usage-to-enhance-climate-change-mitigation-nigeria/). 09.09.2023).*

***

«...Основним законодавством, яке регулює патенти та зразки в Нігерії, є Закон про патенти та зразки, який ведеться Реєстром торгових марок, патентів та зразків Департаменту комерційного права Федерального міністерства промисловості, торгівлі та інвестицій.

Закон чітко визначає процедуру подання заявки на отримання патенту, права, що надаються патентом, тривалість дії патенту, ліцензії на право, реєстрацію зразків та інші відповідні положення.

Проблеми, пов'язані з захистом патентів та зразку в Нігерії

1. Справжня власність

Одна з проблем, пов'язаних із захистом патентів і зразків у Нігерії, полягає в тому, що немає способу справді встановити власника винаходу, оскільки захист пропонується лише тій особі, яка має право першою подати заявку. Простіше кажучи, винахідник не має захисту, коли хтось інший випереджає його в грі. Це означає, що право на патентування пов'язане з відповідністю законодавчим вимогам, оскільки Реєстратор не проводить жодних додаткових експертиз, окрім основних перевірок для забезпечення відповідності Закону. Здається, це повністю заперечує мету захисту плодів праці винахідника.

2. Порушення

Ще одна проблема, з якою стикається захист патентів і зразків у Нігерії, полягає в тому, що закон, який регулює патенти та дизайни в Нігерії, Закон про патенти та зразки, не повністю передбачає сучасні методи порушення патентних прав через модифікації та зміни процесу. Це зробило різні дії, які порушують права винахідника, несанкціонованими.

3. Скасування

Існує також питання, пов'язане з умовою, згідно з якою уряд може відкликати ліцензії патентовласників, якщо це вимагає суспільних інтересів або моралі. Це означає, що якщо є розумні підстави підтримувати це, уряд може

позбавити права винахідника, і це може бути легко використано урядом будь-яким способом, який він вважає за потрібне.

Ретельна експертиза повинна бути проведена перед видачею патенту офісом Реєстратора, щоб переконатися, що винахід справді належить заявнику, щоб переконатися, що належні сторони охороняються...» (*Oyetola Muyiwa Atoyebi, Pwaveno Ditto. An Examination Of Patent And Design Protection In Nigeria: Prospects And Problems // Opinion Nigeria (<https://www.opinionnigeria.com/an-examination-of-patent-and-design-protection-in-nigeria-prospects-and-problems-by-oyetola-muyiwa-atoyebi-pwaveno-ditto/>). 20.09.2023*).

***

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«...Мадридська система торгових марок спрощує міжнародну реєстрацію торгових марок. Бренди можуть подати одну заявку до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), націлену на кілька країн-членів, усуваючи потребу в окремих національних заявках. Це цінний актив для брендів, які прагнуть широкого захисту.

...важливо зазначити, що кілька країн і територій ще не прийняли Мадридську систему. До них належать:

- Тайвань
- Гонконг
- Макао
- Деякі країни Близького Сходу

Це означає, що бренди, які шукають захисту в цих місцях, не можуть використовувати Мадридську структуру. Натомість потрібні національні заявки.

Хоча подання національних заявок у країнах, які не є членами Мадриду, може бути складним, правильний підхід і ресурси можуть спростити процес.

...стратегії безпроблемного отримання реєстрації торгових марок на територіях, не пов'язаних з Мадридом:

1. Прямі національні заявки

Почніть свою реєстрацію, звернувшись безпосередньо до відомства товарних знаків відповідної території, будь то Тайваньське відомство інтелектуальної власності (ТІРО) або Реєстр торгових марок Гонконгу.

2. Використовуйте пріоритетні вимоги

Почніть із заявки у своїй країні (наприклад, США чи ЄС), а потім використовуйте її як пріоритет при поданні в таких місцях, як Тайвань чи Гонконг.

3. Співпрацюйте з місцевими експертами

Співпраця з місцевими юристами, які мають досвід реєстрації торгових марок у цих місцях, забезпечує процес, адаптований до конкретних регіональних вимог.

На щастя, подання національних заявок на Тайвані є простим, а тим більше в Гонконзі (який все одно перебуває в процесі приєднання до Мадридської системи). Більше того, заявники можуть претендувати на пріоритет на основі заявок, поданих в інших країнах (за деякими винятками), за умови, що заява на пріоритет подана протягом шести місяців після початкової подачі.

Принцип «пріоритету» в заявках на торговельні марки має значну вагу, особливо коли йдеться про регіони, що не входять до Мадридської системи торгових марок. Це дозволяє брендам оновлювати свої заявки в одній країні на основі дати їх подання в іншій, за умови, що остання заявка подана протягом шестимісячного вікна.

Наприклад, якщо американський бренд розпочинає реєстрацію торговельної марки 1 січня 2023 року, а пізніше подає заявку в Гонконзі до 1 лютого, посилаючись на пріоритет, означатиме, що дата подачі заявки в Гонконзі відображає початкову дату 1 січня. Цей механізм захищає бренди від потенційних конфліктних додатків, які можуть виникнути в цей проміжок часу. Ще однією перевагою системи пріоритетів є її гнучкість; він не обмежується лише рідною країною бренду. Американський бренд, який має початкову заявку в Китаї 1 грудня 2022 року, може використовувати цю дату як основу для пріоритету під час подання заявки в Гонконгу.

Однак слід пам'ятати, що, незважаючи на можливість використання пріоритету, це може призвести до додаткових витрат.

Мадридська система торгових марок є безцінним інструментом, який з'єднує бренди з великою мережею країн-членів і спрощує міжнародний захист торгових марок...» (*Fred Rocafort. Navigating the Madrid System and Global Trademark Protections // Harris Bricken Sliwoski LLP. (<https://harrisbricken.com/chinalawblog/navigating-the-madrid-system-and-global-trademark-protections/>). 03.09.2023*).

***

«Агентство ООН WIPO (Всесвітня організація інтелектуальної власності) нещодавно опублікувало нове дослідження в рамках своєї ініціативи «Розвиток поваги до ІВ».

...Елеонора Розаті, професор права інтелектуальної власності Стокгольмського університету, написала дослідження під назвою «Локалізація порушень прав інтелектуальної власності в онлайн-середовищі: від Web 2.0 до Web 3.0 і метавсесвіту».

...дослідження зосереджено на переході від інтерактивного виміру Web 2.0 до ще більш інтегрованої та захоплюючої реальності Web 3.0 і далі. Зокрема, він має на меті відповісти на такі запитання:

- Чи можна ті самі критерії та концепції, розроблені щодо традиційних медіа, застосовувати в контексті порушень інтелектуальної власності, які здійснюються через і в майбутньому цифровому світі (метавсесвіт)?
- Чи має відмінність між централізованим і децентралізованим метавсесвітом (тобто чи належить метавсесвіт одній компанії чи має розпорошену структуру) значні наслідки щодо локалізації та розгляду порушень інтелектуальної власності?

Дослідження вказує на те, що існуючі правові рамки, як їх тлумачать суди в кількох юрисдикціях щодо сценаріїв, що відбуваються в сучасному Інтернеті, здається, пропонують достатні вказівки для локалізації порушень інтелектуальної власності, включно з тими, що вчинені через метавсесвіти. Проте існують проблеми зі збором доказів для встановлення міцного зв'язку з певною територією як для визначення застосовного права, так і юрисдикції...» (*Research Study on Intellectual Property Rights in the Metaverse // Stockholm University* (<https://www.su.se/department-of-law/news/research-study-on-intellectual-property-rights-in-the-metaverse-1.671817>). 05.09.2023).

***

«31 серпня 2023 року Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) представила результати дослідження «Освіта інтелектуальної власності в бізнес-школах: глобальна перспектива», проведеної спільно з Глобальною мережею бізнес-шкіл (GBSN)...

Опитування було розповсюджено серед бізнес-шкіл у всьому світі та проведено два семінари для більш детального вивчення теми. В опитуванні взяли участь понад 60 осіб, які представляють понад 35 бізнес-шкіл у понад 25 країнах.

Результати дослідження

- 98% респондентів відповіли, що вони мали досвід вивчення тем, пов'язаних з ІВ, у бізнес-школі, але кілька респондентів зазначили, що не було спеціальних лекцій чи курсів на теми ІВ.
- Цілі освіти з інтелектуальної власності: «сприяти базовій обізнаності (42% респондентів)», «забезпечити розуміння впливу ІВ на бізнес-рішення (34% респондентів)» і «зробити ІВ корисною в реальному житті». Аналіз показує, що бізнес-школи докладають зусиль, щоб надати студентам можливість приймати рішення та діяти з питань, пов'язаних з інтелектуальною власністю.
- Теми, які викладають або хочуть викладати в бізнес-школах, включають основні форми інтелектуальної власності, етичні та соціальні аспекти інтелектуальної власності, інструменти та бізнес-стратегії для захисту інтелектуальної власності на ранніх стадіях бізнесу.

· Більшість респондентів відповіли, що існують обмеження для досягнення освіти з ІВ на оптимальному рівні, лише 21% вважають, що в навчальній програмі немає прогалин, а з 79%, 47% відчули певні прогалини, а 32% відчули значні прогалини.

· Більшість респондентів відповіли, що темі ІВ приділяють більше уваги, і причинами цього є: ① бізнес-школи надають більше підтримки стартапам, пов'язаним з ІВ, і ② вони пропонують більше підприємницьких програм для отримання практичного досвіду з питань ІВ. що важливість питань інтелектуальної власності зростає в галузях» (*세계지식재산기구, GBSN 과 '비즈니스 스쿨 지식재산 교육' 공동 연구 수행 // Korea Institute of Intellectual Property*

(https://www.kiip.re.kr/board/trend/view.do?bd_gb=trend&bd_cd=1&bd_item=0&po_item_gb=&currentPage=2&po_no=22289). 12.09.2023).

***

«4 серпня 2023 року Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) представила концепцію «цифрового здоров'я» та Цілі сталого розвитку (ЦСР) та аналіз його зв'язку з інтелектуальною власністю (ІВ).

Основний зміст цього аналізу полягає в наступному.

(1) Поняття та значення цифрового здоров'я

· «Цифрове здоров'я» — це термін, визначений Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), і це система, яка використовує цифрові технології та дані для підтримки людей у прийнятті обґрунтованих рішень щодо свого здоров'я.

· Обсяг цифрової охорони здоров'я швидко розширюється, включаючи додатки, переносні пристрої, телемедицину, електронні записи про стан здоров'я, медичні інформаційні системи та штучний інтелект (ШІ).

· Передбачається, що впровадження штучного інтелекту, який можна носити, який включає технологію моніторингу здоров'я в режимі реального часу за допомогою розумних годинників, оснащених штучним інтелектом, може врятувати приблизно 400 000 життів на рік у Європі.

(2) Відповідність цифрового здоров'я та ЦСР

· Алгоритми програмного забезпечення для віддаленого моніторингу пацієнтів, мобільні додатки, що забезпечують функції відстеження стану здоров'я, тощо забезпечують розробку та поширення унікальних і новаторських цифрових рішень у галузі охорони здоров'я.

· Відповідно, інтелектуальна власність (ІВ) захищає та сприяє творчості та інноваціям у сфері цифрового здоров'я, тим самим сприяючи досягненню мети «Здоров'я та благополуччя (ЦСР 3)» серед Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР).

(3) Актуальність цифрової охорони здоров'я та ІВ

· Цифрові продукти для здоров'я часто містять частини, які можна запатентувати, як-от хімічні, електричні та механічні компоненти.

· Однак технологічні компоненти можуть зіткнутися з труднощами патентного захисту через їхні нематеріальні та складні характеристики, а методи аналізу даних мають обмеження, оскільки в деяких країнах отримання патентних прав займає значну кількість часу.

· Відповідно інноватори інколи вибирають засоби, які називаються «комерційними секретами» для захисту цифрових винаходів у галузі охорони здоров'я. Комерційні секрети гарантують конфіденційність і добре підходять до швидкого темпу технологічного розвитку та динамічних характеристик цифрових медичних компаній» (*세계지식재산기구, 디지털 헬스의 개념 소개 및 IP와의 관련성 분석 // Korea Institute of Intellectual Property* (https://www.kiip.re.kr/board/trend/view.do?bd_gb=trend&bd_cd=1&bd_item=0&po_item_gb=&currentPage=2&po_no=22286). 05.09.2023).

***

«Дві третини учасників нового глобального дослідження ВОІВ позитивно оцінюють роль інтелектуальної власності (ІВ) у розвитку своїх країн, проте серед молоді, як і раніше, відзначається дефіцит знань про ІВ, про що свідчить нове прогресивне дослідження ставлення людей до ІВ WIPO Pulse.

WIPO Pulse — це перше в світі дослідження глобальної обізнаності та сприйняття ІВ у такому міжнародному масштабі. Результати пропонують низку унікальних ідей, заснованих на відповідях 25 000 людей у 50 країнах, і розроблені, щоб доповнити дослідження ВОІВ щодо інновацій, брендингу, креативного сектора та статистики інтелектуальної власності тощо...

Дослідження, зокрема, показало, що 66,4% респондентів у всіх регіонах визнають позитивний вплив ІС на економіку, причому найбільш сильні ці настрої в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (76%), Африці (70%) та країнах Латинської Америки та Карибського басейну (67%)...

Вимірюючи рівень знань респондентів про інтелектуальну власність, звіт показує, що найбільше вони обізнані з авторським правом, а не з товарними знаками, географічними зазначеннями, патентами та зразками.

Найвищий рівень обізнаності щодо будь-яких прав інтелектуальної власності стосується авторського права (64%) у країнах Східної Європи, а найнижчий – 18% – у країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону..

Порівняно з населенням загалом люди віком від 18 до 24 років значно відстають у розумінні всіх п'яти видів прав ІВ у чотирьох із п'яти регіонів. І якщо авторське право та географічні вказівки відомі майже однієї третини (32% і 27% відповідно), то всього 2 особи з 10 знають про патенти (18%) та промислові зразки (19%)...» (*New WIPO Survey Reveals Global Perceptions and Awareness of IP // WIPO* (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2023/article_0010.html). 14.09.2023).

***

«Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) випустила помічника товарів і послуг, інструменту, призначеного для надання допомоги заявникам на торговельні марки під час вибору відповідних умов товарів і послуг і пов'язаної з ними класифікації Nice різними мовами під час процесу подання заявки. Цей інструмент також надає підтримку експертам з перевірки торгових марок у відомствах інтелектуальної власності під час перевірки заявок на торговельні марки.

Терміни щодо товарів і послуг відіграють ключову роль у захисті торгових марок, оскільки вони визначають обсяг захисту зареєстрованих марок. Якщо сфера застосування терміну є, наприклад, занадто широкою, заявку на торговельну марку потенційно можна відхилити на тій підставі, що вона суперечить існуючій зареєстрованій торговельній марці, подібній до ступеня сплутання. Неправильний вибір терміну також призводить до затримок і додаткових витрат у випадках, коли термін не приймається національним відомством по товарним знакам або неправильно класифікується.

Помічник ВОІВ із товарів і послуг базується на статистиці, обчислений на основі найбільших колекцій товарних знаків, включених до Глобальної бази даних брендів ВОІВ: умови товарів і послуг, рекомендовані інструментом, були прийняті принаймні 30 разів протягом останніх 10 років усіма охопленими відомствами товарних знаків. Національні колекції, охоплені під час запуску: Австралія, Канада, EUIPO (Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу), Франція, Німеччина, Індія, Італія, Японія, Малайзія, Мадрид (ВОІВ), Нова Зеландія, Республіка Корея, Сінгапур, Іспанія, Швейцарія, Великобританія, Сполучені Штати Америки...» (*Launch of WIPO's Goods and Services Assistant* // *WIPO* (https://www.wipo.int/reference/en/branddb/news/2023/news_0002.html). 07.09.2023).

***

«Усі п'ять найбільших у світі науково-технологічних кластерів (НТК) знаходяться у Східній Азії, а лідером серед них є Токіо — Йокогама, у той час як країною з найбільшою кількістю кластерів став Китай, зазначається у попередньому випуску Глобального інноваційного індексу (ГІІ) ВОІВ 2023 року...

Кластерами, що ведуть найбільш інтенсивну науково-технологічну діяльність у співвідношенні із щільністю населення, стали Кембридж (Сполучене Королівство) та Сан-Хосе — Сан-Франциско (Каліфорнія, США), за ними йдуть Оксфорд (Сполучене Королівство), Ейндховен (Нідерланди) - Кембридж (США).

Інші висновки:

- Цього року автори ГІІ виділили у Китаї 24 НТК порівняно з 21 кластером минулого року, внаслідок чого Китай став країною з найбільшою кількістю

кластерів, лідерами серед яких є Шеньчжень — Гонконг — Гуанчжоу, Шанхай — Сучжоу та Нанкін.

- У США розташовані 21 НТК, у Німеччині - 9, а в Японії, Канаді, Індії та Республіці Корея - по 4; у США лідирує кластер Сан-Хосе – Сан-Франциско, у Німеччині – Мюнхен, у Японії на першому місці Токіо – Йокогама, у Канаді – Торонто, в Індії – Бангалор, у Республіці Корея – Сеул.

- В інших країнах із середнім рівнем доходу (крім Китаю) також спостерігалось значне зростання результатів науково-технологічної діяльності, особливо у чотирма НТК Індії, де найбільше збільшення щільності винахідників та авторів наукових праць було відзначено в кластерах Ченнаї та Бангалор.

- Особливо швидкими темпами розвивалися науково-технологічні кластери в деяких країнах з економікою, що розвивається, у тому числі в Бразилії, Індії, Туреччині, а за межами першої сотні — в Аргентині, Єгипті, Таїланді та ін...» (*GII Science and Technology Clusters: Tokyo-Yokohama Tops Ranking; China Now Home to Greatest Number // WIPO* (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2023/article_0009.html). 20.09.2023).

***

«Академія ВОІВ (Академія) є провідним світовим постачальником навчання та навчання в галузі інтелектуальної власності (ІВ). З моменту заснування в 1998 році Академія підготувала понад мільйон учасників з усіх регіонів світу, що дало їм змогу ефективно освоїти та скористатися перевагами сучасного складного та постійно мінливого глобального середовища ІВ...

Керуючись твердою вірою в те, що ІВ актуальна для всіх і всюди, Академія зараз звертається до тих груп, які можуть отримати найбільшу користь від практичного розуміння того, як використовувати систему ІВ, зокрема, малі та середні підприємства (МСП).

Незважаючи на те, що інтелектуальна власність традиційно сприймалася як поле для юристів, сьогодні широко визнана інтелектуальна власність як потужний інструмент, який може підтримувати амбіції та цілі людей з будь-якого походження в усьому світі. Таким чином, Академія надає навчальні матеріали з ІВ, які є доступними, легкими для розуміння, багатомовними, практичними та актуальними для всіх, хто зацікавлений у взаємодії з всесвітом ІВ...

Завдяки глибокому розумінню прав інтелектуальної власності МСП можуть захищати та використовувати цінність своїх інноваційних та креативних продуктів і послуг, підвищувати помітність і репутацію свого бізнесу та уникати витрат на ненавмисне порушення прав інтелектуальної власності третіх сторін. Сьогодні розуміння ІВ є ключовим для ведення успішного бізнесу в усіх секторах.

Ось чому програми, які пропонують навчальні заклади з питань інтелектуальної власності Академії, адаптовані до місцевих підприємців у

основних галузях, таких як гастрономія, ремесла, туризм і сільське господарство. Зокрема, враховуючи необхідність підтримки економічного відновлення після пандемії, наші навчальні заклади ІВ активно співпрацюють з місцевими підприємствами, щоб направляти та допомагати їм у визначенні та пошуку захисту своїх активів ІВ через наставництво та інші навчальні ініціативи.

Академія ВОІВ продовжує розширювати мережу своїх академічних партнерів, включаючи бізнес-школи, з новими ступенями магістра ділового адміністрування (МВА), які зосереджуються на ІВ, стратегії та підприємстві. Ці програми будуть доступні з 2024 року...» (*Sherif Saadallah. WIPO Academy – building practical IP skills for growth and development // WIPO (https://www.wipo.int/wipo_magazine_digital/en/2023/article_0030.html). 09.2023).*

***

«Сьогодні Всесвітня організація інтелектуальної власності завершила підготовчу сесію для проекту Міжнародного правового інструменту, що стосується інтелектуальної власності, генетичних ресурсів і традиційних знань, пов'язаних з генетичними ресурсами (Інструмент), який буде обговорено та прийнято на дипломатичній конференції у 2024 році.

В основі Інструменту лежить запровадження нового зобов'язання щодо розкриття інформації для компаній, які бажають подати заявку на отримання патентів на винаходи, які «матеріально/безпосередньо засновані» на генетичних ресурсах (GR) і пов'язаних з ними традиційних знаннях (ТК). Таким компаніям потенційно знадобиться розкрити інформацію щодо джерела або походження GR та пов'язаних з ними ТК у складі патентної заявки. Невиконання цього може призвести до відмови в патентній заявці...

Новий механізм розкриття чітко охоплює такі три групи:

- «Генетичні ресурси» — означає «будь-який генетичний матеріал, що має фактичну або потенційну цінність». Це визначення узгоджується з визначенням, наданим у Конвенції про біорізноманіття (CBD), і, ймовірно, виключає генетичні ресурси людини.
- «Пов'язані традиційні знання» – наразі Інструмент містить три різні визначення, акцентуючи увагу на традиційних знаннях про GR, які з часом розвивалися корінними народами та місцевими громадами, і де новий винахід не було б можливим створити без використання ТК.
- GR, отримані в зонах за межами національної юрисдикції – зокрема, новий режим потенційно може застосовуватися також до GR, отриманих у зонах за межами національної юрисдикції, наприклад морських GR, отриманих у відкритому морі.

Одне питання, яке не розглядається в Інструменті, полягає в тому, чи охоплює він також інформацію про цифрову послідовність (DSI) GR. Хоча «DSI» прямо не згадується в поточному проекті Інструменту, старіші

запропоновані проекти прямо вимагали, щоб заявник мав доступ до «фізичних зразків» GR. Однак цей текст зрештою було видалено через різні погляди та залишення питання відкритим. Цю невизначеність потенційно також можна пояснити тим фактом, що Глобальний механізм розподілу вигод від використання DSI наразі створюється після COP 15, і BOIV, можливо, забажає приєднатися до нового механізму та їхнього визначення DSI.

...інструмент передбачає виправдані винятки та обмеження режиму розкриття інформації для особливих випадків, встановлених на національному рівні для захисту суспільних інтересів. патентні заявки на вакцини, терапевтичні та діагностичні засоби на основі збудників пандемії. Проте в тексті нічого не йдеться, і немає додаткових вказівок у вигляді пояснювальної записки щодо того, чи має це охоплювати надзвичайні ситуації в галузі охорони здоров'я, таким чином залишаючи відкритим питання про те, чи будуть охоплюватися...» (*Bart Van Vooren, Yuliya Gevrenova, Inga-Marlene Pietsch & Max Jerman. WIPO proposes new Patent Disclosure obligations on Genetic Resources: What impact for companies? // Covington & Burling LLP. (<https://www.insideeulifesciences.com/2023/09/13/wipo-proposes-new-patent-disclosure-obligations-on-genetic-resources-what-impact-for-companies/>). 13.09.2023*).

***

«20 і 21 вересня 2023 року Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) провела свою восьму сесію Розмови ВОІВ з питань інтелектуальної власності (ІВ) і передових технологій. Центральним у дискусії була ключова роль навчальних даних у формуванні можливостей генеративного ШІ, з акцентом на його перетині із законом про авторське право.

Серед різноманітних дискусій, що спонукають до роздумів, Панель 4 під влучною назвою «Доступ до навчальних даних: вивчення винятків із аналізу тексту та даних (TDM), добросовісного використання та моральних прав» стала визначальним моментом у розкритті заплутаного зв'язку між авторським правом, аналізом тексту та даних, а також штучного інтелекту.

Одним із важливих висновків була неадекватність винятків щодо авторського права в країнах Латинської Америки для підтримки досліджень із аналізу тексту та даних. Наразі ці винятки обмежуються котируванням і традиційною освітньою діяльністю, нехтуючи вимогами технологічних процесів. Правова традиція, орієнтована переважно на громадянські права, надає значну перевагу власникам авторських прав, що призводить до надмірно обмежувального списку винятків і обмежень, на відміну від більш гнучких положень, таких як добросовісне використання...

Ще одне варте уваги зауваження стосувалося відсутності міркувань щодо авторського права в латиноамериканських національних стратегіях штучного інтелекту. З дев'ятнадцяти країн регіону лише вісім сформулювали стратегії

штучного інтелекту, і лише п'ять включають інтелектуальну власність у загальній якості. Бразилія залишається єдиною країною, яка активно вирішує проблеми з авторським правом у своїй політиці щодо штучного інтелекту. Ці стратегії штучного інтелекту переважно зосереджені на таких сферах, як транспорт, співробітництво та охорона здоров'я, часто очолюються такими організаціями, як Міжамериканський банк розвитку (BID) та Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD), залишаючи помітну прогалину в комунікації між політикою щодо авторського права та штучного інтелекту.

Крім того, у латиноамериканському регіоні існує значна нестача досліджень, які проводяться на місцевому рівні. У період між 2011 і 2016 роками лише 3% наукових робіт походили з цього регіону, що є разючим контрастом із потужною науковою продукцією Глобальної Півночі.

Зважаючи на ці висновки, вкрай важливо розглянути рекомендації, які охоплюють ширший спектр винятків для цифрового використання та гармонізацію законодавства в країнах Латинської Америки...» (*Andres Izquierdo. Navigating Copyright in the Age of AI: Insights from WIPO's Eighth Session // infojustice.org (https://infojustice.org/archives/45436). 22.09.2023).*

***

Інтелектуальна власність в Україні

«Якщо ви хочете підвищити впізнаваність свого бренду, вам у будь-якому випадку необхідно його юридично закріпити. Одним із таких інструментів є торгова марка...»

Зареєструвавши знак і отримавши охоронний документ (свідоцтво), власник отримує низку незаперечних переваг і прав:

— *Виключне право використання.*

Реєстрація знака робить його володаря власником виключних прав на його використання, тобто будь-яке використання цього знака без дозволу власника є незаконним і тягне за собою відповідальність згідно із законодавством України.

— *Ефективне вкладання коштів.*

Рекламування тільки торговельної марки дешевше, ніж реклама власне продукції або послуг. Знак для товарів і послуг, як і інші види власності, має свою вартість, яка може істотно зрости з плином часу. Відомі випадки, коли вартість знака досягає таких меж, що стає дорожче всіх матеріальних активів підприємства.

— *Об'єкт для продажу (здачі в оренду).*

Торговельна марка може бути самостійним товаром і стає таким з моменту її реєстрації. Знак для товарів і послуг може бути предметом продажу, а також здачі в тимчасове користування, зокрема при укладанні договорів франчайзингу. На підставі укладання договорів про передачу прав або видачу

ліцензії на використання власник виключних прав може отримати істотну матеріальну вигоду, навіть не використовуючи знак самостійно.

— *Нематеріальний актив для статутного фонду або балансу підприємства.*

Права власності на зареєстрований товарний знак можуть бути вашим внеском у статутний фонд підприємства, що створюється або вже працює. Згідно з восьмим стандартом бухгалтерського обліку, права на знак для товарів і послуг віднесені до нематеріальних активів. Відповідно вартість знака може бути поставлена на баланс підприємства або бути внеском до статутного фонду при створенні фірми.

— *Престижний домен у зоні UA (для торговельних марок України).*

З метою запобігання неправомірному використанню чужих знаків у мережі «Інтернет» в Україні були введені правила домену * .UA. Згідно з цими правилами, отримати домен у зоні UA можуть тільки власники зареєстрованого знака для товарів і послуг. Тобто сайт, створений на такому домені, викличе більше довіри та лояльності аудиторії, оскільки своїм існуванням підтверджує серйозні наміри та відповідальність власника цієї марки, який вивів своє ексклюзивне найменування на рівень державної реєстрації та захисту...» (*Ірина Стародуб. Навіщо бізнесу реєструвати торгову марку // ТОВ «Юридична газета»* (<https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/navishcho-biznesu-reestrivati-torgovu-marku.html>). 04.09.2023).

***

«...Українське відомство інтелектуальної власності зазначає, що має намір продовжувати свою діяльність із забезпечення захисту прав інтелектуальної власності, незважаючи на поточні виклики. У своєму останньому звіті про діяльність (4 вересня 2023 року) відомство повідомляє про збільшення на 51,2% заявок на права інтелектуальної власності протягом першої половини 2023 року порівняно з першою половиною 2022 року, причому показники були близькі до їх діяльності до війни.

...ситуація в Україні призвела до збільшення кількості заявок на торгові марки, пов'язаних із цим. Серед торгових марок, поданих на підтримку України, варто відзначити такі знаки:

- (EU trademark no. 018788204 – registered)
- (EU trademark no. 018741367 – registered)
- (Swiss trademark no. 785894 – registered)
- #HelpUkraineNow (Canadian trademark no. 2189873-00 – filed)
- (UK trademark no. UK00003774151 – registered)

Інші заявки на торговельні марки було відхилено, наприклад:

- BE BRAVE LIKE UKRAINE (торгова марка США № 97498168 – відмовлено)
- I HELP UKRAINE (Португальська торгова марка № 2 682335 – відмовлено)

Однак ми також відзначили подання деяких торговельних марок, що, м'яко кажучи, дивує. Наприклад, подання президентів Росії та України:

(Торговий знак ЄС № 018664926 – зареєстровано)

(Торговий знак ЄС № 018666817 – зареєстровано)

(Торговий знак ЄС № 018666857 – зареєстровано)

Подібним чином американський словесний знак I DONT NEED A RIDE I NEED GUNS & AMMUNITION (торгова марка США № 97297547) нещодавно був прийнятий і опублікований для позиції в класі 40 (відбиток повідомлень на одязі та чашках).

Під час вивчення відмов можна побачити, що відомства інтелектуальної власності відмовляють у деяких із цих нових заявок на торговельну марку на підставі відсутності розрізняльного характеру або порушення громадського порядку/моралі. Це відповідає позиції, яку ми спостерігаємо у Франції, наприклад, щодо торгових марок «Je suis Charlie». Серед цих відмов у торговельній марці ми можемо побачити:

(Німецький товарний знак № 3020222094006A – відхилено через відсутність розрізняльного характеру)

РУССКИЙ ВОЕННЫЙ КОРАБЛЬ, ИДИ НА**Й

RUSSIAN WARSHIP, GO F**K YOURSELF

(Торговий знак ЄС № 018672791 подано Державною прикордонною службою України – відмовлено через порушення громадського порядку та моралі)

ЕUIPO видало цікаве обґрунтування цієї останньої відмови в торговельній марці на основі політичного контексту, пояснюючи:

«Відповідна громадськість сприйняла б цей знак як такий, що суперечить прийнятим принципам моралі, оскільки він спрямований на отримання фінансової вигоди від того, що загально визнано вважається трагічною подією, а саме вторгнення в Україну Російської Федерації [...] знак був останнє повідомлення під час російської атаки на острів Зміїний в територіальних водах України в лютому 2022 року, що не можна вважати заходом для стимулювання продажу товарів і послуг.

Наслідки війни в Україні для ЄС поширюються на інфляцію, імпорт скрапленого природного газу (що впливає на енергетику та транспорт), збільшення витрат на оборону, приплив біженців з України через Європу, брак сировини та негативний вплив на країни, що розвиваються. Крім того, загально відомо, що війна призвела до загибелі тисяч солдатів і тисяч жертв серед цивільного населення».

На рішення про відмову подано апеляційну скаргу.

Ці самі аргументи використала EUIPO у своєму рішенні відмовити в торговельній марці **PUT PUTIN IN** (n°018843822), що можна перекласти як «посадити Путіна у в'язницю»...

Звичайно, можна зрозуміти, що відомства інтелектуальної власності відмовляють у торгових марках, зареєстрованих під час війни в Україні, через відсутність розрізняльності та/або порушення громадського порядку та доброї моралі. Однак ми відзначаємо в цих рішеннях політичний аспект і позицію, що є досить незвичайним елементом у рішеннях, що стосуються законодавства про торговельні марки...» (*Marion Mercadier. Trademark refusals, registrations and the war in Ukraine // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/insights/trademark-refusals-registrations-and-war-ukraine). 11.09.2023).*

***

«Комерціалізація інтелектуального потенціалу України, повний консультативний цикл та сервіс “єдиного вікна” для винахідників і креаторів. IP офіс підготував концепцію першого в Україні Національного хабу інтелектуальної власності та інновацій – IP&I Hub.

Його функції:

- бізнес-інкубація та інформаційна акселерація;
- пошук грантів та консультаційна підтримка креаторів і винахідників;

- підвищення кваліфікації фахової спільноти сфери інтелектуальної власності;
- сприяння діяльності лабораторій;
- коворкінгові простори;
- хелпдеск (Єдина цифрова платформа);
- підвищення культури поваги до інтелектуальної власності.

Для креаторів та винахідників IP&I Hub пропонує такі інструменти:

- *Єдине вікно*. Це можливість подачі заявок, експертиза, реєстрація прав на об'єкти права інтелектуальної власності, реєстрація передачі прав ІВ тощо.
- *IP&I інформаційний кластер*. Дозволяє обмінюватися і синтезувати інформацію у сфері інновацій (які розробники є, які розробки існують тощо), а також показати успішні кейси комерціалізації об'єктів ІВ.
- *Платформа відкритих інновацій*. Дозволить об'єднати шукачів і постачальників технологій і, відповідно, інвесторів. Цей інструмент стимулювання розвитку інновацій є одним із прикладів гармонізації українського законодавства щодо публічних закупівель із законодавством ЄС.
- *Інструменти патентної аналітики*. Це персоналізований дашборд із найактуальнішою інформацією, що дозволить приймати обґрунтовані рішення як інноваторам, так і потенційним інвесторам.
- *Програми підтримки*. Це програми підприємництва для інноваторів (*Lab2Market*), різноманітні конкурсні заходи стартапів спільно з партнерами, TISC, просвітницька діяльність (зокрема за участі IP Academy), підвищення кваліфікації, конференції, форуми, виставки, лабораторії та коворкінги.
- *Єдина цифрова платформа*. Інформаційна платформа, база даних, яку у майбутньому можна функціонально поєднати з "Дією". А також мобільний додаток до платформи.

Всі ці інструменти разом із фаховими консультаціями команди IP офісу дозволять привернути увагу іноземних інвесторів до інноваційного та інтелектуального потенціалу українських винахідників і креаторів...» ***(Бізнес-інкубація і технології: IP офіс презентує концепцію Національного хабу інтелектуальної власності та інновацій – IP&I Hub // IP офіс (<https://nipo.gov.ua/ip-ofis-prezentuie-ip-i-hub/>). 18.09.2023).***

***

«Щорічно у третю суботу вересня в Україні відзначають День винахідника і раціоналізатора.

Україна взагалі славиться своїми винахідниками, як-от авіаконструктор Ігор Сікорський, конструктор ракетно-космічних систем Сергій Корольов, науковці у галузі зварювальних процесів і мостобудування Борис та Євген Патони, український кібернетик В'ячеслав Петров, який створив перший варіант компакт-диска.

Це далеко не всі видатні українці, які подарували людству важливі винаходи...

Але й повномасштабна війна, як це не жахливо звучить, також показала, що українці – розумний і винахідливий народ.

...найцікавіші та найкорисніші винаходи, які допомагають нашим військовим.

Спальні мішки та жилетки з підігрівом

Вінничанин Григорій Жовмір та технолог Олена Прошина розробили та шиють для наших військових спальні мішки та жилетки з підігрівом...

Виріб має вшиті нагрівальні елементи, які працюють від повербанка. Джерело живлення розташоване в спеціальній кишені з фольгою. Тканина спальника водовідштовхувальна, всередині — штучне хутро.

Нагрівається спальник за 2-3 хв. Має три режими терморегуляції.

Зігрівальний пакет для військових

Львівський підприємець Олександр Петрянич розробив суміш, за допомогою якої наші воїни можуть в окопах зігріти руки та ноги. Принцип роботи пакета простий – достатньо просто відкрити його, далі суміш при контакті з киснем починає нагріватися.

До складу порошку входить активоване вугілля, сіль, залізний порошок та вода. Така суміш може зігрівати до 12 год. Підприємець запевняє, що його винахід є безпечним та має сертифікат...

Окопні свічки

Варто згадати й ще один доволі простий винахід для того, щоб воїн міг зігріти руки в окопі. Це звичайна консервна банка, в яку кладуть скручений картон, вставляють гніт та все до краєчків заливають парафіном. У народі такий виріб називають окопними свічками...

На таких окопних свічках можна підігріти їжу, закип'ятити кварту чаю або просто погріти ноги чи руки. Кажуть, що такі свічки можуть горіти до 7 год.

Гідрогелеві пов'язки та кровоспинний бинт від львівських студентів

Студенти з Національного університету Львівська політехніка винайшли кровоспинний бинт та розробили гідрогелеві пов'язки з натуральних матеріалів. Досі на світовому ринку були лише синтетичні.

Гідрогелеві пов'язки... ефективні при опіках, зокрема від фосфорних бомб. Полегшують біль, прискорюють загоєння рани. Основа для гідрогелевих пов'язок – альгінат натрію – полісахариди, які одержують з бурих водоростей. Такі пов'язки захищають механічно та пропускають повітря, яке необхідне для загоєння.

Також львівські студенти винайшли кровоспинний бинт, який дуже схожий на популярний Celox. Та особливістю української розробки є те, що бинт утворює міцний механічний тромб.

Багі для розвідників

Вінничани, серед яких є підприємці, лікарі, механіки, зварювальники та економісти, зі старих автомобілів виготовляють багі для наших військових...

Для кращої прохідності автомобіля змінюють ходову. Також, за потреби, на багі можуть встановити турель для ведення вогню.

Перед відправленням на фронт багі фарбують та тестують...

Робот для дистанційного ведення вогню

Розробка, яка допомагає військовим триматися на відстані від бойових дій, належить Сумському державному університету. Над винаходом працювали кілька кафедр університету та інженери-конструктори.

Платформу можна встановити на квадроцикл і використовувати різні види стрілецької зброї...

Робот може працювати стаціонарно і під час руху. Є можливість виставити кут платформи так, щоб приціл залишався паралельно лінії горизонту.

Основою для цієї роботизованої платформи став попередній винахід – система для дистанційного керування німецьким кулеметом ФГ-42.

... це лише невелика часточка того, що українці винайшли чи удосконалили під час великої війни. Є ще різні прожектори для мобільних підрозділів ППО, системи нічного бачення, дрони-розвідники, станини для РСЗВ, засоби зв'язку, потужні повербанки тощо» (*Марта Бондаренко. Багі та роботи для ведення вогню: 7 винаходів, які допомагають ЗСУ у війні проти Росії // Факти ICTV (<https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20230916-bagita-roboty-dlya-vedennya-vognyu-7-vynahodiv-yaki-dopomagayut-zsu-u-vijni-proty-rosiyi/>). 16.09.2023*).

***

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«...У своїй заяві від 7 вересня Microsoft (MSFT) – Get Free Report заявила, що буде оплачувати юридичні рахунки будь-яких своїх клієнтів, на яких подано позов за штучне створення вмісту, який може викликати претензії щодо порушення авторських прав.

«Оскільки клієнти запитують, чи можуть вони використовувати послуги Microsoft Copilot і результати, які вони генерують, не турбуючись про претензії щодо авторських прав, ми надаємо пряму відповідь: так, ви можете, і якщо вас оскаржують на підставі авторських прав, ми візьмемо на себе відповідальність за потенційні юридичні ризики», - сказав Бред Сміт, віце-президент і віце-президент Microsoft.

Поки відповідний клієнт використовував вбудовані огорожі та фільтри вмісту, Microsoft «захищатиме клієнта та сплачуватиме суму будь-яких несприятливих судових рішень або врегулювання, які є результатом судового позову».

Обіцяння, яке називається «Зобов'язання щодо авторських прав Copilot», охоплює результати всіх програм Microsoft Copilot у пакеті Office, GitHub Copilot і Bing Chat enterprise...» (*Ian Krietzberg. Microsoft assumes legal liability as artists, authors battle AI encroachment // The Arena Media Brands, LLC* (https://www.thestreet.com/technology/microsoft-assumes-legal-liability-as-artists-authors-battle-ai-encroachment?utm_source=flipboard&utm_content=user%2FTheStreet). 07.09.2023).

***

«Активісти захисту авторських прав звернули увагу на багато піратських книг, які використовуються для навчання технологій генеративного штучного інтелекту. Правовий альянс, датська антипіратська група, застосувала «багатогранний підхід до свого прагнення знищити» набір даних Books3, створений дослідником Шоном Пресером у 2020 році... Групі вдалося змусити кілька сайтів припинити розміщення набору даних, але її плани на цьому не закінчуються...

Пресер бачив свій проект «як узгоджений з рухом відкритого коду» і створив його як «спосіб демократизувати доступ до наборів даних, які вже використовує OpenAI»...

Пресер знайшов те, що шукав, у The Eye, групі архівування даних, яка містить посилання на книги з тіньової бібліотеки Bibliotik... Йому вдалося зібрати та перетворити бібліотеку з приблизно 196 000 книг... Він назвав його на честь загадкових наборів Books1 і Books2 від OpenAI. Він зв'язався з The Eye, щоб розмістити його, і Books3 вийшли в Інтернет у жовтні 2020 року. Деякі з його співробітників заснували EleutherAI, некомерційну групу штучного інтелекту, яка пропонувала Books3 у більш широкому наборі даних у відкритому доступі...

Незважаючи на його найкращі наміри, на думку його критиків, набір даних з відкритим кодом «не є благом для суспільства, а натомість символізує все, що не так із генеративним ШІ»... Власники авторських прав стурбовані тим, що їхній вміст збирають без їхньої згоди, і існування Books3 підтверджує ці побоювання.

Правовий альянс подав позов до Закону про захист авторських прав у цифрову епоху (DMCA) проти The Eye та інших сайтів, на яких розміщено Books3, у результаті чого його було видалено. Це не означає, що його більше ніде в Інтернеті немає. Група також звернулася до Meta та Bloomberg щодо використання ними вкраденого набору даних, і останній сказав, що в майбутньому не використовуватиме Books3 для навчання BloombergGPT, свого LLM...

Якщо Books3 буде ліквідовано, ми «житимемо у світі, де ніхто, крім OpenAI та інших мільярдних компаній, не матиме доступу до цих книг», тобто ніхто не зможе створювати власні генеративні програми ШІ...» (*Theara*

Coleman. A set of pirated books is at the crux of AI's copyright woes // Future US, Inc. (https://theweek.com/behind-the-scenes/1026308/books3-ai-copyright?utm_source=flipboard&utm_content=TheWeek%2Fmagazine%2FThe+Week). 08.09.2023).

***

«...Оскільки генеративний штучний інтелект стає все більш поширеним, правові проблеми, пов'язані з порушенням патентних прав, стали причиною для занепокоєння...

Щоб вирішити проблему порушення патентних прав у генеративному ШІ, важливо встановити відповідальність. Чи має відповідальність лежати на розробнику чи власнику генеративної системи ШІ, чи її слід перекласти на саму систему ШІ?

Один із можливих підходів полягає в тому, щоб розглядати систему ШІ як незалежну сутність, здатну приймати власні рішення. У цьому випадку система штучного інтелекту відповідатиме за порушення патентів, а розробники та власники будуть захищені від відповідальності. Однак такий підхід викликає етичні та практичні занепокоєння. Ставлення до систем штучного інтелекту як до незалежних об'єктів може створити невизначеність і ускладнити притягнення будь-кого до відповідальності за порушення патентних прав.

Інший підхід полягає в тому, щоб притягнути розробника або власника генеративної системи штучного інтелекту до відповідальності за порушення патентних прав, подібно до того, як зараз це робиться з винаходами, створеними людиною. Це покладе тягар на розробників і власників, щоб гарантувати, що їхні системи ШІ не порушують існуючі патенти. Однак такий підхід викликає питання про те, як розробники можуть забезпечити відповідність, враховуючи величезну кількість існуючих патентів і складність задіяних алгоритмів ШІ.

Невизначеність навколо закону про порушення патентів для генеративного ШІ може мати значні наслідки для розробників і компаній. Страх бути притягнутим до відповідальності за порушення патентних прав може перешкодити розробникам створювати або використовувати генеративні системи ШІ. Це може придушити інновації та уповільнити впровадження цих технологій, обмежуючи їхній потенціал для трансформації різних галузей...

Для вирішення проблем, пов'язаних із порушенням патентних прав у генеративному ШІ, надзвичайно важливо знайти баланс між захистом прав інтелектуальної власності та сприянням інноваціям. Цього можна досягти за допомогою таких заходів:

1. Уточнення відповідальності

Потрібні чіткі вказівки та правові рамки, які б визначали відповідальність за порушення патентних прав у генеративному ШІ. Уряди та регулюючі органи повинні співпрацювати з експертами з питань штучного інтелекту та

законодавства про інтелектуальну власність, щоб створити структуру, яка забезпечує правильний баланс між захистом власників патентів і заохоченням інновацій.

2. Заохочення співпраці

Співпраця між розробниками ШІ та власниками патентів може допомогти зменшити ризики порушення патентних прав. Розробники повинні активно шукати інформацію про існуючі патенти та співпрацювати з власниками патентів, щоб отримати необхідні ліцензії або уникнути створення вмісту, що порушує авторські права. З іншого боку, власники патентів повинні бути відкритими для співпраці та можливостей ліцензування, щоб забезпечити захист своїх прав.

3. Покращення навчання ШІ

Поліпшення навчання генеративних систем ШІ також може бути рішенням. Включаючи патентні бази даних і відповідні юридичні знання в навчальні дані ШІ, розробники можуть створювати системи ШІ, які краще оснащені, щоб уникнути порушення патентних прав. Це може допомогти мінімізувати правові ризики та забезпечити дотримання законів про інтелектуальну власність.

4. Реформування патентного законодавства

Враховуючи унікальні виклики, пов'язані з генеративним штучним інтелектом, може виникнути потреба в реформах патентного законодавства для адаптації до цих нових технологій. Це включає розгляд впливу алгоритмів штучного інтелекту на критерії патентоспроможності та визначення обсягу захисту контенту, створеного штучним інтелектом. Ці реформи мають проводитися шляхом спільної та інклюзивної роботи із залученням законодавців, експертів з штучного інтелекту та зацікавлених сторін з різних галузей...» (*The Importance of Patent Infringement Law for Generative AI: Challenges, Liability, and Solutions // Today's Esquire* (<https://www.todaysesquire.com/the-importance-of-patent-infringement-law-for-generative-ai-challenges-liability-and-solutions/>). 08.09.2023).

***

«...У період між 2018 і 2022 роками ...кілька країн Латинської Америки створили робочі групи та розпочали публічні консультації в рамках процесу розробки національних стратегій ШІ та управління їх авторським правом. Після вивчення ситуації в 19 країнах Латинської Америки виявлено, що:

- Жодна країна не має винятку з авторського права, який би належним чином охоплював сучасні дослідницькі методології, включаючи методи інтелектуального аналізу тексту та даних (TDM) і машинного навчання (ML).
- 7 із 19 проаналізованих країн мають національну стратегію щодо ШІ. Це: Аргентина, Бразилія, Чилі, Колумбія, Мексика (у процесі), Перу та Уругвай. Зі свого боку, Еквадор має діагноз ситуації.

- Серед 7 країн, які мають національну стратегію щодо штучного інтелекту, ми виявили, що лише Бразилія враховує необхідність перегляду норм щодо авторського права, щоб включити певні винятки на користь досліджень на основі даних...» (*Viviana Rangel, Patricia Díaz. Inteligencia artificial y derechos de autor: una oportunidad para América Latina // Banco Interamericano de Desarrollo (https://blogs.iadb.org/conocimiento-abierto/es/inteligencia-artificial-derechos-autor/). 01.09.2023).*

***

«Швидкий прогрес у сфері штучного інтелекту (ШІ), такий як ChatGPT OpenAI за підтримки Microsoft, ускладнює спроби урядів узгодити закони, що регулюють використання цієї технології.

...останні кроки, які національні та міжнародні керівні органи вживають для регулювання інструментів ШІ:

АВСТРАЛІЯ

Австралія змусить пошукові системи розробити нові кодекси , щоб запобігти розповсюдженню матеріалів про сексуальне насильство над дітьми, створених штучним інтелектом, і виробництву глибоких фейкових версій того самого матеріалу, повідомив 8 вересня інтернет-регулятор країни...

КИТАЙ

Китай випустив набір тимчасових заходів, які діють з 15 серпня, вимагаючи від постачальників послуг надати оцінку безпеки та отримати дозвіл перед випуском продуктів ШІ для масового ринку...

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн 13 вересня закликала створити глобальну групу для оцінки ризиків і переваг ШІ, подібно до глобальної групи ІРСС, яка інформує політиків про клімат.

У червні законодавці ЄС погодили зміни в проекті закону ЄС про штучний інтелект. Тепер законодавцям доведеться обговорити деталі з країнами ЄС, перш ніж проект правил стане законом.

Очікується, що найбільшою проблемою буде розпізнавання обличчя та біометричне спостереження, де деякі законодавці хочуть повної заборони, тоді як країни ЄС хочуть виключення для національної безпеки, оборони та військових цілей.

ФРАНЦІЯ

Французька організація з питань конфіденційності CNIL у квітні заявила, що розслідує кілька скарг щодо ChatGPT після того, як чат-бот був тимчасово заборонений в Італії через підозру в порушенні правил конфіденційності.

У березні Національні збори Франції схвалили використання штучного інтелекту для відеоспостереження під час Олімпійських ігор у Парижі 2024 року, не звертаючи уваги на попередження правозахисників...

ІРЛАНДІЯ

Генеративний штучний інтелект потрібно регулювати, але керівні органи повинні розробити, як це зробити належним чином, перш ніж поспішати із заборонами, які «справді не витримають», заявив у квітні глава Ірландії із захисту даних .

ІЗРАЇЛЬ

Ізраїль працює над правилами штучного інтелекту, щоб досягти правильного балансу між інноваціями та збереженням прав людини, заявив у червні Зів Кацір, директор національного планування штучного інтелекту в Управлінні інновацій Ізраїлю.

У жовтні Ізраїль опублікував 115-сторінковий проект політики щодо штучного інтелекту та збирає відгуки громадськості перед остаточним рішенням.

ІТАЛІЯ

Управління із захисту даних Італії планує переглянути платформи штучного інтелекту та найняти експертів зі штучного інтелекту, повідомив високопоставлений чиновник у травні.

ChatGPT став доступним для користувачів в Італії в квітні після того, як у березні його тимчасово заборонили через занепокоєння національний орган із захисту даних.

ЯПОНІЯ

Японія розраховує запровадити до кінця 2023 року правила, які, швидше за все, будуть ближчими до позиції США, ніж суворі, заплановані в ЄС, заявив у липні чиновник, близький до обговорень.

Служба захисту конфіденційності країни заявила в червні, що попередила OpenAI не збирати конфіденційні дані без дозволу людей.

ІСПАНІЯ

У квітні агентство із захисту даних Іспанії повідомило, що розпочинає попереднє розслідування потенційних витоків даних ChatGPT. Він також звернувся до служби захисту конфіденційності ЄС з проханням оцінити занепокоєння конфіденційністю навколо ChatGPT...» (*Governments race to regulate AI tools // Reuters (https://www.reuters.com/technology/governments-race-regulate-ai-tools-2023-09-13/). 13.09.2023).*

***

«Одна з найбільших у світі бібліотек зображень збирається поєднати свій 500-мільйонний каталог зі штучним інтелектом. Використовуючи новий власний інструмент штучного інтелекту, передплатники Getty Images можуть створювати зображення на вимогу на основі бібліотеки.

Інструмент під назвою «Generative AI by Getty Images» був створений спільно з гігантом-виробником мікросхем NVIDIA, щоб «розкрити безмежні можливості для створення ідей і контенту»...

Ідея полягає в тому, що замість того, щоб покладатися на ілюстрацію, зроблену кимось іншим, ви можете створити свою власну, щоб покращити свій

бренд. Наприклад, студія йоги може швидко створити власну ілюстрацію для оголошення, а не використовувати ілюстрацію йоги, яка вже є в бібліотеці зображень...

Щоб уникнути використання інструменту для створення глибоких фейків, Generative AI від Getty Images не використовуватиме редакційну фотографію для створення зображень AI.

Getty рекламує своє рішення штучного інтелекту як універсальну платформу, яка є комерційно безпечною для корпоративних користувачів із відшкодуванням від судових позовів і «без побоювань щодо інтелектуальної власності чи імені та схожості, без проблем із навчальними даними», — кажуть у компанії. Компанія також планує виплатити винагороду творцям і співавторам за використання їхньої роботи в моделі AI, хоча деталі не ясні» (*Abubakar Idris. Getty Unveils In-House AI Image Generator Without the Copyright Concerns // JAF Communications Inc. (https://themessenger.com/tech/getty-unveils-in-house-ai-image-generator-without-the-copyright-concerns?utm_source=flipboard&utm_content=TheMessenger%2Fmagazine%2FThe+Messenger+Latest). 25.09.2023).*

***

«...На початку 1970-х років, вивчаючи появу французького закону про авторське право на зорі фотографії, юрист і філософ Бернард Едельман ввів термін «надмірне привласнення». Зі трохи іронічним відтінком він вказав на невідповідність законотворчості 19-го століття, коли вона боролася з новими креативними технологіями та потенційно нескінченним відтворенням результатів співпраці людини і машини. Поки закон вважав фотографування нетворчим актом – фотограф розглядався як продовження машини – пейзаж і його фотографічне відтворення не могли бути об'єктами авторського права, навіть якщо вони склалися з сукупності приватної власності, таких як будівлі, земельні ділянки та насадження...

Здатності генеративного штучного інтелекту кидають виклик правовим конструкціям звичайних прав інтелектуальної власності, на основі яких були змодельовані ціннісні пропозиції культурних і креативних індустрій. Ажіотаж навколо невзаємозамінних токенів (NFT) – для торгівлі віртуальним правом власності на цифрові артефакти – чудово ілюструє, як нові рівні власності можуть застосовуватися на основі або поза реальною власністю в цифровій сфері. Це є прикладом нового рівня надмірного привласнення: іншим прикладом є навчання генеративного штучного інтелекту за допомогою креативного контенту, доступного в Інтернеті, що вселяє страх у сценаристів бути заміненіми штучно створеними сценаріями та паніку серед виконавців через те, що їх замінюють штучно створеними персонажами. Ці приклади є лише ранніми симптомами набагато більшої зміни парадигми: відходу від конкретних галузей прав інтелектуальної власності, таких як авторське право,

торгові марки та патенти, типові для 20 століття. Але замість того, щоб розглядати його як нову обчислювальну парадигму, яка провіщає кінець людства, генеративний ШІ слід розуміти як фундаментальне порушення конструкції власності та ідентичності. Незважаючи на стратегії великих технологічних корпорацій, це цілком може підготувати ґрунт для концепцій, які ефективно заохочують і винагороджують процеси перехресного творчості, а не замкнутого мислення та сольної діяльності.

Наразі нові способи сталого виробництва зміщують фокус у бік спільної творчості, колективного розуму та розподіленого виробництва, і для цього потрібні нові юридичні концепції. Творчість, як спільна, так і на індивідуальному рівні, завжди означала обробку попередніх творів, щоб семплувати, реміксувати та повторно сингулярувати їх у те, що потім заново сприймалося як нове. Колективний інтелект або співагентство людини, машини та інших, ніж людина, висвітлює та переосмислює нагальність розвитку нових форм спільного володіння, таких як міжлокальні та міждисциплінарні платформні кооперативи, які дозволяють узгоджену творчість підходи від «носа до хвоста» або від проектування до знесення. Децентралізований режим творчого виробництва, розповсюдження та використання не обов'язково залежить від дозволу центрального органу чи єдиної бази даних – наприклад, послідовність продукту чи безперервність послуги можуть бути задокументовані за допомогою блокчейн-паспортів продуктів.

Далеко не вичерпні, ці три принципи – спільна творчість, колективний інтелект і розподілене виробництво – демонструють очевидну потребу в новій концепції відповідальності з точки зору створення множинної цінності та розширеної підзвітності, коли мова йде про оцінку прямих і непрямих впливів...» (*Florian Schneider. Imaginary property: artificial intelligence and design // EMAP PUBLISHING LTD (<https://www.architectural-review.com/essays/imaginary-property-artificial-intelligence-and-design>). 27.09.2023*).

***

Україна

«Останнім часом здається, що в царині технологій тільки й розмов, що про штучний інтелект. Він допомагає медикам діагностувати захворювання та створювати нові ліки, фермерам — за знімками з дронів оцінювати стан земель та підвищувати врожайність, банкам — боротися з шахраями. Штучний інтелект радить нам товари в інтернет-магазинах, перекладає тексти будь-якими мовами, генерує ілюстрації та відеоконтент...

Нерідко можна почути, що ця технологія не лише здатна позбавити мільйони людей роботи в майбутньому, але й вже зараз краде твори в митців та порушує їхні авторські права та навіть закон.

...в Україні у 2023 році прийнято новий закон про авторські та суміжні права, в якому, зокрема, були внесені уточнення, пов'язані з поширенням штучного інтелекту. Так, у цьому законі з'явилася нова стаття — № 33 — що описує права на об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою. Ці об'єкти називаються законом «неоригінальними».

Буквально, закон дає таке визначення:

1. Неоригінальним об'єктом, згенерованим комп'ютерною програмою, є об'єкт, що відрізняється від існуючих подібних об'єктів та утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні цього об'єкта.

При цьому:

Твори, створені фізичними особами з використанням комп'ютерних технологій, не вважаються неоригінальними об'єктами, згенерованими комп'ютерною програмою...

Тобто неоригінальним є не будь-який об'єкт, створений з використанням комп'ютерних технологій, а лише той, у створенні якого людина не брала безпосередньої участі. Тобто макет, створений у Photoshop, як і раніше, вважається твором дизайнера, який його створив.

Відповідно закону, права на згенерований програмою об'єкт отримує автор програми або користувач, якщо автор передав йому такі права, наприклад, за ліцензією:

2. Суб'єктами права особливого роду («сурі генеріс») на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою, є <...> автори такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму або правомірні користувачі комп'ютерної програми...

Але в третьому пункті статті є уточнення:

3. У результаті утворення неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, особисті немайнові права не виникають...

Простою мовою — якщо ви згенерували зображення чи текст в нейромережі, то ви не маєте права називати себе його автором. Проте, відповідно до п'ятого пункту статті, ви отримуєте майнові права на цей твір:

5. Право особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, виникає внаслідок факту генерування цього об'єкта і починає діяти з моменту його генерування...

Але істотною відмінністю творів, що згенеровані програмою, є те, що майнові права на них діють лише протягом 25 років з моменту створення. В той час як права на оригінальні твори охороняється протягом життя автора і ще сімдесят років після його смерті.

В решті — закон ставиться до результатів роботи нейромереж так само як до творів, створених людиною. Наприклад, якщо під час створення такого об'єкта використовувалися оригінальні твори інших авторів, їхні права мають

бути дотримані. Тобто автори вихідних творів можуть вимагати відрахувувати роялті за використання їхніх творів нейромережами.

Так само не можна просто взяти й використовувати згенеровані іншими операторами твори.

Наразі цей закон діє лише в Україні. В більшості країн використання творів, згенерованих нейромережами, врегульовані слабо, чи ж взагалі не врегульовані. Тобто, їхнє використання не є незаконним. Але і Європа, і Сполучені Штати Америки активно працюють над тим, щоб визначити принципи та правила роботи нейромереж.

І таке врегулювання потрібне. Адже окрім юридичної складової існує ще морально-етична. Хоч закони наразі й не забороняють використання нейромереж, але не варто забувати, що нейромережі навчалися на творах авторів. Без їхнього відома та згоди. Багатьох художників це гнітить. Адже в генераціях нейромереж вони помічають риси власних творів. При цьому автори не отримують ані згадки власного імені, ані виплати роялті...» (*Авторське право і штучний інтелект // CASES (<https://cases.media/article/avtorske-pravo-i-shtuchnii-intelekt>). 20.09.2023*).

***

Австралійський Союз

«...«Інструкція з класифікації торгових марок: віртуальні товари, метавсесвіт, NFT і блокчейн» надає роз'яснення щодо правильної класифікації торгових марок цих нових технологій.

Відповідно до вказівок, заявки на торговельні марки для «віртуальних товарів» або «товарів, які можна завантажувати» будуть прийнятними за умови, що вони обмежені природою віртуальних товарів, таких як «віртуальний одяг, який можна завантажувати» у класі 9, або послуг, таких як «онлайн». послуги з роздрібною торгівлі віртуальним одягом, який можна завантажити» у класі 35.

У претензіях щодо NFT має бути вказано характер товарів або послуг, які перевіряються, наприклад «завантажуваний файл цифрового зображення, автентифікований NFT» у класі 9. Якщо предмет, який перевіряється, є фізичним товаром, класифікація здійснюватиметься відповідно до фізичного елемента, наприклад як «одяг» у класі 25.

Претензії щодо блокчейну повинні вказувати товари або засоби, за допомогою яких надаються послуги, наприклад «комп'ютерне програмування розумних контрактів на блокчейні» в класі 42...

Випуск інструкції відбувся на тлі зростання кількості заявок на торговельні марки в Австралії для товарів і послуг, пов'язаних із цими сучасними технологіями» (*Espie Angelica A. de Leon. Guidance for trademark classification of emerging technologies issued in Australia // Asia IP (<https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/guidance-for-trademark-classification-of-emerging-technologies-issued-in-australia>). 12.09.2023*).

«У результаті стрімкого зростання кількості австралійських заявок на торговельні марки, які претендують на віртуальні товари та послуги в метавсесвіті, невзаємозамінні токени та товари та послуги, пов'язані з блокчейном, Управління торгових марок Австралії (АТМО) нещодавно випустило керівний документ щодо класифікація цих технологій у заявках на торгові марки Австралії.

...ключові положення австралійських інструкцій.

АТМО використовує термін «віртуальні товари» для опису цифрових об'єктів, які використовуються у віртуальних онлайн-середовищах.

Віртуальні товари правильно класифікуються в класі 9, оскільки ці товари по суті складаються з даних. Однак необхідно вказати точний характер віртуальних товарів.

Наприклад: Клас 9: віртуальний одяг, який можна завантажити.

Послуги, пов'язані з віртуальними товарами, належатимуть до класу, який відображає характер самої послуги.

Наприклад: Клас 35: онлайн-послуги роздрібної торгівлі віртуальним одягом, який можна завантажити.

АТМО прийме «metaverse» та «web3» у специфікаціях для опису віртуальних онлайн-середовищ. Однак, через його широке застосування, його перевагу надають терміну «віртуальні середовища».

Наприклад: Клас 41: освітні послуги, що надаються у віртуальних середовищах

Розглядаючи класифікацію послуг у віртуальному середовищі, АТМО також враховуватиме вплив послуги в реальному світі. Наприклад, освітні послуги класифікуються в класі 41 незалежно від того, чи надаються вони віртуально чи особисто, оскільки вплив на реальний світ ідентичний.

Однак, звичайно, є випадки, коли вплив послуг у віртуальному середовищі відрізняється від впливу в реальному світі.

Наприклад, онлайн-ресторан у віртуальному середовищі не передбачатиме обслуговування фактичної їжі, а надаватиме віртуальну їжу. У результаті ресторанні послуги, що надаються у віртуальному середовищі, є розважальними послугами класу 41, а не ресторанними послугами класу 43.

NFT (незамінний токен) — це унікальний токен, який існує в блокчейні та діє як цифровий сертифікат для запису права власності на предмет, наприклад, колекційний твір мистецтва. Важливо зазначити, що NFT — це не товар чи послуга, а радше засіб сертифікації.

Отже, заява лише про «NFT» або «незамінний токен» неприйнятна. Натомість у заявках має бути вказано точний характер товарів, які перевіряються.

Наприклад: Клас 9: завантажувані файли цифрових зображень, автентифіковані незамінними токенами [NFT]; або

Клас 35: послуги роздрібної торгівлі, пов'язані з файлами цифрових зображень, які можна завантажити, автентифікованими незамінними токенами [NFT]

NFT також можна використовувати для автентифікації фізичних активів і можуть продемонструвати право власності на товари реального світу, такі як одяг. За таких обставин ці NFT будуть класифіковані у відповідний клас товарів.

Наприклад: клас 25: одяг, автентифікований незамінними токенами [NFT]

Блокчейн — це розподілена база даних, яка підтримує постійно зростаючий список упорядкованих записів, які називаються блоками. Претензія лише на «блокчейн» неприйнятна.

Для цілей класифікації технологія блокчейн — це ознака товарів або метод, за допомогою якого надаються послуги.

Наприклад:

Клас 9: програмне забезпечення для технології блокчейн, яке можна завантажити

Клас 36: електронні перекази коштів за допомогою технології блокчейн

Тонкощі класифікації в цьому просторі підкреслюють важливість звернення за порадою до спеціалістів із практики австралійських торговельних марок під час підготовки заявок, що охоплюють ці типи нових технологій» (*Shehana Wijesena. Australian Trade Marks Office releases guidance on applications relating to the virtual goods, the metaverse, NFTs, and blockchain // Bird & Bird (https://brandwrites.law/australian-trade-marks-office-releases-guidance-on-applications-relating-to-the-virtual-goods-the-metaverse-nfts-and-blockchain/#page=1). 14.09.2023*).

***

Держава Ізраїль

«Сьогодні було запущено новий генератор зображень AI. Bria AI отримала ліцензію на візуальний контент від Getty Images, Alamy та Envato для створення своєї платформи, оскільки вона прагне вирішити проблеми авторського права, з якими стикається генеративний ШІ.

Bria AI, що базується в Ізраїлі, каже, що її базова модель полегшить фінансову винагороду для творців і артистів, порівнюючи платіжну модель із Spotify, який робить мікроплатежі музикантам на основі потоків.

Крім того, Getty Images, яка втягнута в судовий процес проти виробників Stable Diffusion, минулого року стала міноритарним інвестором Bria та допомогла з ліцензійною угодою.

Bria AI каже, що вона не лише ліцензувала візуальний вміст із великих бібліотек зображень, але й співпрацювала з «бутиковими фотоагенціями по всьому світу, окремими художниками та фотографами»...» (*Matt Growcoat. New AI Image Generator Startup Takes a 'Responsible' Approach to Copyright // PetaPixel Inc. (https://petapixel.com/2023/09/08/new-ai-image-generator-startup-takes-a-responsible-approach-to-*

copyright/?utm_source=flipboard&utm_content=nndflip%2Fmagazine%2FDEPT H+OF+FIELD). 08.09.2023).

***

Європейський Союз

«Нове дослідження Бюро інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) вказує на те, що тенденція до зниження рівня піратства попередніх років була змінена...»

Дослідження виміряло кількість місячних звернень до нелегального контенту на одного користувача Інтернету, яка знизилася з 2017 по 2021 рік. У 2022 році тенденція змінилася, і цифрове піратство зросло на 3,3%.

Ця зміна тенденції відбулася в основному через зростання телевізійного піратства, яке становило майже половину (48 %) усіх доступів до правопорушних сайтів у ЄС у 2022 році. Інші типи піратського вмісту включають публікації (28 %), фільми (11 %), програмне забезпечення (7 %) і музика (6 %).

Дослідження також висвітлює найбільш піратські жанри, серед яких лідирують телевізійні шоу, серіали на замовлення та фільми, за якими йдуть аніме-продукція (серіали та фільми), прямі трансляції спортивних подій і спеціальні спортивні канали...

Згідно з дослідженням, потокове передавання стало найпопулярнішим способом доступу до незаконного телевізійного контенту: 58% піратства в ЄС відбувається через потокове передавання та 32% через завантаження. Піратство спортивних подій у прямому ефірі також демонструє тенденцію до зростання у 2021–2022 роках зі збільшенням на 30%.

Це дослідження під назвою «Порушення авторських прав в Інтернеті в Європейському Союзі, фільми, музика, публікації, програмне забезпечення та телебачення, 2017-2022 рр.» є третім дослідженням еволюції порушень авторських прав в Інтернеті, призначеним для інформування про стратегії та політику, що використовуються для боротьби з піратством і підтримки розвитку індустрії цифрового контенту...» (*Online piracy study: Europeans are consuming more pirated TV shows and live sports // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/online-piracy-study-europeans-are-consuming-more-pirated-tv-shows-and-live-sports). 19.09.2023).*

***

«...Винаходи, створені за допомогою штучного інтелекту, стають все більш поширеними, але патентні відомства постійно відмовляються приписувати винахідництво суб'єктам ШІ...»

Основна перешкода для визнання ШІ винахідником полягає в існуючій правовій базі, яка визначає винахідника як людину. Ні Закон про патенти

Німеччини (GPA), ні Європейська патентна конвенція (EPO) не передбачали можливості винахідника, який не є людиною, коли вони були розроблені...

Винахідництво відповідно до EPO та GPA – це не просто назва; він також надає такі права, як можливість подати заявку на патент або передати ці права третій стороні. Ці права залежать від того, чи винахідник або організація є юридично компетентними їх володіти. ШІ не має законодавства, яке надає таку компетенцію, що створює юридичну порожнечу, яка ускладнює визнання ШІ винахідником...

У науках про життя штучний інтелект зіграв важливу роль у відкритті ліків, розробці ліків і навіть у перепрофілюванні ліків, зробивши революцію в розробці нових ліків.

Оскільки винаходи, створені штучним інтелектом, стають все більш поширеними в науках про життя, поточна дискусія щодо винахідництва ШІ набуває все більшої актуальності. Необхідність адаптації патентного законодавства до зміни ролі штучного інтелекту в інноваціях ще ніколи не була такою критичною.

...перетин штучного інтелекту та патентного права представляє складну проблему, яка вимагає адаптації. Оскільки штучний інтелект розвивається і стає невід'ємною частиною інноваційного процесу, правовим системам у всьому світі вкрай необхідно вирішити проблему авторства штучного інтелекту. Потреба в законодавчих діях очевидна, і оскільки роль штучного інтелекту у формуванні майбутнього винахідництва зростає, це лише питання часу, коли правова база наздожене технологічний прогрес» (*John Palmer. The AI Inventor Dilemma of Patent Law and the Call for Legal Adaptation // Cryptopolitan* (https://www.cryptopolitan.com/the-ai-inventor-dilemma-of-patent-law-and-the-call-for-legal-adaptation/?utm_source=flipboard&utm_content=Cryptopolitan%2Fmagazine%2FLatest+Crypto+and+Blockchain+News). 21.09.2023).

***

«...У світлі швидких темпів розвитку штучного інтелекту регуляторні органи мають явне бажання встановити спеціальні правила щодо штучного інтелекту, про що свідчить спільне повідомлення органів із захисту даних G-7 у червні 2023 року, в якому наголошується на необхідності співпраці між ними.

Європейський Союз лідирує з Законом ЄС про штучний інтелект. Планується, що він набуде чинності навесні 2024 року. Це буде перший комплексний закон про використання, розгортання та розвиток ШІ. Незважаючи на те, що існує пільговий період (ймовірно, через два роки після впровадження), екстериторіальна дія Закону про штучний інтелект та очікувані адміністративні штрафи в розмірі до 30 мільйонів євро або 6% річного світового доходу, залежно від того, що більше, поставили ШІ на радарі організацій.

Є ще ключові моменти для обговорення (зокрема, визначення штучного інтелекту), але проект правил встановлює підхід, орієнтований на захист споживачів, шляхом класифікації систем штучного інтелекту на основі ризиків. Паралельно ЄС вносить зміни до свого режиму відповідальності за продукцію за допомогою переглянутої Директиви про відповідальність за продукцію та Директиви про відповідальність за штучний інтелект з метою забезпечення певності та прав споживачів щодо дефектних або шкідливих продуктів штучного інтелекту. Крім того, Директива про мережеву та інформаційну безпеку (NIS2) і запропонований Закон ЄС про кібервідбійність доповнять Закон про штучний інтелект, забезпечуючи набір стандартів кібербезпеки для інструментів штучного інтелекту з високим ризиком...

Європейські органи з питань конкуренції розглядають, чи зменшить штучний інтелект конкурентний тиск, сприятиме змові та призведе до зловживання домінуючим становищем. Наприклад, Управління з питань конкуренції та ринків Великобританії нещодавно провело початковий аналіз, щоб оцінити потенційні наслідки базових моделей штучного інтелекту та розвиток їх використання. Крім того, Закон ЄС про цифрові ринки (DMA) може регулювати ШІ в тій мірі, в якій «сервіс основної платформи» (наприклад, хмарні обчислення, онлайн-пошукові системи та віртуальні помічники) включає інструменти ШІ.

З огляду на очевидні потенційні наслідки штучного інтелекту для національної безпеки, режими перевірки іноземних інвестицій у Європі загалом вважають штучний інтелект чутливим сектором, що вимагає обов'язкового схвалення для іноземних інвесторів. Оскільки багато режимів перевірки прямих іноземних інвестицій не мають мінімальних порогів або є дуже низькими, іноземні інвестори навіть на ранніх стадіях можуть виявитися нездатними інвестувати без схвалення уряду.

Наразі немає жодного європейського регламенту, який би конкретно регулював використання ШІ у фінансових послугах.

...організації часто купують набори даних сторонніх розробників і проводять аналіз веб-сторінок, щоб створити великий набір навчальних даних. Організації повинні оцінити навчальні дані, які вони отримують, щоб вони могли визначити характер прав інтелектуальної власності (ПІВ), які існують у них, включаючи обсяг прав на використання, наданих через ліцензійні угоди. Це вимагатиме оцінки як зареєстрованих (патенти), так і незареєстрованих (авторське право, ноу-хау, комерційні таємниці) ПІВ та угод, пов'язаних з ПІВ. Щоб гарантувати, що генеративний інструмент штучного інтелекту працюватиме відповідно до договірних прав і обмежень, що стосуються ІВ, організації повинні знати про сфери використання, територіальні обмеження, права субліцензування, право власності на будь-які модифікації чи вдосконалення, фінансові умови та підстави та наслідки розірвання. Оскільки деякі гравці у сфері штучного інтелекту є відносно новими, організаціям також може бути корисно врахувати IP-профіль стороннього постачальника контенту,

тобто чи брали вони участь у процедурах порушення чи визнання недійсними, як вони захищають свою ІР та дані та незалежно від того, чи володіють вони ІВ одноосібно чи спільно.

Слід уважно стежити за впровадженням програмного забезпечення з відкритим кодом (OSS). Ліцензія OSS може включати обмеження, які можуть вплинути на використання генеративного інструменту штучного інтелекту та результати, або навіть у деяких випадках вимагати випуску будь-яких модифікацій, пов'язаних із OSS, для спільноти в цілому.

Хоча веб-скрапінг є поширеним при складанні наборів даних для навчання моделей штучного інтелекту, організаціям слід уважно розглянути, чи це необхідно, оскільки веб-скрапінг може порушувати права інтелектуальної власності третіх сторін. (ЄС запровадив деякі винятки в Директиві про єдиний цифровий ринок для наукових досліджень, загальнодоступних і ліцензованих даних).

Залишається з'ясувати, чи можуть результати генеративних інструментів ШІ мати захист ІВ. Наприклад, для застосування авторського права в Європі твір має бути оригінальним інтелектуальним твором одного або кількох авторів. Робота, створена генеративними інструментами штучного інтелекту, як правило, не відповідає цій вимозі, оскільки інструменти можуть створювати або результати, суттєво схожі на частини навчальних даних, або дуже схожі результати для різних користувачів (залежно від загальності підказки користувача), що означає, що результат може бути не оригінальним.

Що стосується авторства, у випадку твору, створеного штучним інтелектом, автором може бути сам генеративний інструмент штучного інтелекту, а підказка, надана інструменту, може бути розроблена спільно кількома людьми в різних частках або виключно генеративний інструмент ШІ, який не має права на захист... Чи намагатимуться суди та законодавча влада розробити правила щодо поводження з ІВ роботи, створеної ШІ, оскільки галузь продовжує розвиватися, залишається відкритим питанням» (*Eve-Christie Vermynck, Alistair Ho, Jonathan Stephenson. AI in Europe: Road Map for Navigating the IP, Data Protection and Regulatory Considerations // Skadden, Arps, Slate, Meagher & Flom LLP and Affiliates (https://www.skadden.com/insights/publications/2023/09/quarterly-insights/ai-in-europe). 09.2023*).

***

«Amazon збирається стати першим великим постачальником послуг на ринку, який приєднається до порталу захисту прав інтелектуальної власності (IPER), централізованої платформи Управління інтелектуальної власності Європейського Союзу для обміну інформацією, пов'язаною із захистом прав інтелектуальної власності. Таким чином Amazon приєднується до зростаючого альянсу гравців, які займаються боротьбою з контрафактними товарами.

ІРЕР діє як простір для співпраці правовласників, митників, поліції та органів ринкового нагляду, полегшуючи ідентифікацію та виявлення контрафактної продукції. Портал забезпечує безпечне середовище для спілкування та обміну інформацією, у якому правовласники вирішують, якою інформацією з ким ділитися. Його вже використовують понад 1400 власників брендів і 81 правоохоронний орган у всьому ЄС. Залучення Amazon та інших ринків електронної комерції ще більше зміцнить ці спільні зусилля...

Однак це лише початковий крок. EUIPO та ринки електронної комерції тепер працюватимуть над новим набором функцій ІРЕР для підтримки обміну інформацією та контактів із правоохоронними органами по всьому Європейському Союзу. Незважаючи на те, що ІРЕР не замінить існуючі канали повідомлень і видалення на ринках електронної комерції, він принесе користь усім онлайн-ринкам, які хочуть захистити своїх користувачів від підробок шляхом посилення обміну інформацією з правовласниками та правоохоронними органами...» (*Amazon joins the EUIPO IP Enforcement Portal // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/amazon-joins-the-euipo-ip-enforcement-portal). 29.09.2023*).

***

Китайська Народна Республіка

«...Китай запровадив одні з найповніших у світі правил щодо ШІ.

15 серпня на материку нові тимчасові заходи, пов'язані з порушенням прав інтелектуальної власності набули чинності. Правила стверджують, що постачальники генеративних послуг штучного інтелекту повинні використовувати «дані та базові моделі з законних джерел» і не порушувати права інтелектуальної власності інших. Текст, зображення, аудіо та відео, створені за допомогою генеративного контенту, створеного штучним інтелектом, також повинні містити чіткий водяний знак або голосову підказку про те, що їх було створено за допомогою штучного інтелекту.

Правила також забороняють порушувати авторські права під час навчання моделей ШІ.

Заходи охоплюють послуги, які надаються громадськості, такі як шість чат-ботів зі штучним інтелектом, випущених минулого тижня, при цьому підприємства, університети та подібні організації виходять за рамки...

Незважаючи на те, що влада Китаю встановила чіткі правила захисту авторів від порушень прав інтелектуальної власності, відсутність комплексних, універсальних і стандартизованих правил означає, що брендам і креативцям доведеться орієнтуватися в мінливих і різноманітних політиках на ринках, де вони працюють. Це також значно ускладнює визначення межі між пошуком натхнення та плагіатом» (*Bethanie Ryder. What do the latest US and China*

rulings on AI authorship mean for luxury? // Herlar, LLC. (https://jingdaily.com/us-china-rulings-ai-authorship-luxury/). 06.09.2023).

***

«...Коли іноземні бренди прагнуть вийти на китайський ринок через електронну комерцію, першочергово слід враховувати макет торгової марки в Китаї та пом'якшення потенційних ризиків порушення. Торгова марка отримує зареєстрований статус і охорону лише відповідно до законодавства країни, де вона зареєстрована. Права на товарні знаки мають територіальний характер. Незважаючи на те, що іноземний власник торгової марки може мати права на зареєстровану торгову марку у своїй країні, ці права не визнаються за китайським законодавством, якщо вона не зареєстрована в Китаї. Без дійсних попередніх прав захистити права в Китаї стає складно. Таким чином, посилення прав інтелектуальної власності є фундаментальним підходом до усунення ризику порушення прав інтелектуальної власності в електронній комерції. Бренди повинні активно розробляти стратегію своїх прав інтелектуальної власності, виходячи з ринкового попиту та розвитку бізнесу, а також шукати ранньої реєстрації та захисту...

На практиці в електронній комерції існують різні форми порушення прав на торговельну марку, зокрема реєстрація назв магазинів або доменних імен веб-сайтів із логотипами, ідентичними або схожими на торговельні марки власників прав, використання тієї самої чи схожої марки для опису продуктів, продаж товарів із маркуванням інших зареєстрована торгова марка та продаж контрафактної продукції. Стикаючись із цими сценаріями порушення, правовласники зазвичай вдаються до традиційних методів захисту прав інтелектуальної власності, таких як цивільні судові процеси, адміністративні скарги або судові листи, вимагаючи припинення порушення...

Відповідно до закону Китаю про електронну комерцію, власник прав інтелектуальної власності, який стверджує, що його інтелектуальну власність порушують, має право повідомити оператора платформи електронної комерції, щоб він вжив таких заходів, як видалення, захист або видалення гіперпосилання або припинення транзакції. і послуги. Повідомлення має містити попередні докази порушення. Отримавши повідомлення, оператор платформи електронної комерції повинен негайно вжити необхідних заходів і повинен надіслати повідомлення операторам бізнесу, які використовують платформу; якщо оператор платформи електронної комерції не вживає необхідних заходів негайно, він несе солідарну відповідальність з бізнес-оператором, який використовує платформу, за більшу частину збитків. Тому платформи електронної комерції зобов'язані вжити необхідних заходів після отримання повідомлення про порушення...

Незважаючи на різні заходи, вжиті платформами електронної комерції для захисту брендів, порушення прав інтелектуальної власності та контрафактна продукція все ще поширені на платформах електронної комерції,

і власники прав можуть розглянути питання про притягнення електронних платформ до відповідальності, коли оператори магазинів порушують права, а потім ухиляються від відповідальності за порушення. Однак, Цивільний кодекс Китаю та Закон про електронну комерцію вже передбачили положення для платформ електронної комерції щодо уникнення відповідальності, якщо вони виконали свої зобов'язання щодо видалення правопорушних посилань після отримання повідомлення про порушення, якщо тільки платформа електронної комерції не недбало виконав цей обов'язок. Однак із цього правила є виняток. Якщо оператор платформи електронної комерції знає або повинен знати, що продані товари чи послуги, що надаються оператором платформи, не відповідають вимогам щодо безпеки осіб чи майна або іншим чином порушують законні права та інтереси споживачів, і не вживає необхідних заходів, він несе солідарну відповідальність з оператором платформи відповідно до закону. У разі невиконання оператором платформи електронної комерції своїх зобов'язань щодо перевірки кваліфікації операторів платформи або невиконання зобов'язань щодо забезпечення безпеки споживачів, що заподіяло шкоду споживачам, він несе відповідну відповідальність згідно з законом.

Однак при обговоренні цього питання важливо згадати алгоритмічні рекомендації. На основі інформації про дані, такої як записи перегляду споживачів та історія покупок, платформи електронної комерції обчислюють уподобання користувачів за допомогою спеціальних програм і заздалегідь рекомендують їм відповідні продукти. Незважаючи на те, що алгоритмічні рекомендації забезпечують точну відповідність між онлайн-сервісами та потребами користувачів, забезпечуючи користувачам кращий досвід онлайн, вони також мають приховані ризики. Якщо платформи не контролюють належним чином легітимність продуктів, що порушують авторські права, алгоритмічні рекомендації можуть легко сприяти чи посилювати вплив порушення. Хоча платформи електронної комерції безпосередньо не продають товари, розгляд і дизайн зважування різних товарів відображено в алгоритмах. Користувачі могли бачити або ключові слова пошуку покупок, або сторінки продукту під комплексним рейтингом як алгоритмічні рекомендації платформи. Якщо рекомендований продукт є продуктом, що порушує авторські права, ця рекомендація також може розглядатися як надання допомоги або сприяння порушенню.

На додаток до вищезазначених проблем, захист бренду в електронній комерції потребує комплексної стратегії, яка охоплює не лише проактивну реєстрацію та правозастосування, але й створення надійних механізмів моніторингу та нагляду. Із розвитком платформ соціальних медіа та зростаючою популярністю штучного інтелекту для брендів стало надзвичайно важливо залишатися пильними та активними у виявленні можливих порушень та несанкціонованого використання їхньої інтелектуальної власності.

Одним з ефективних методів моніторингу та нагляду є використання передових технологій, таких як штучний інтелект і алгоритми машинного навчання. Ці технології можуть сканувати величезну кількість онлайн-вмісту та виявляти випадки порушення бренду або підробки. Аналізуючи описи продуктів, зображення, огляди та створений користувачами вміст, ці алгоритми можуть швидко виявити потенційні порушення торговельної марки та попередити власників брендів. Цей проактивний підхід дозволяє брендам вживати швидких заходів і захищати свої права до того, як станеться серйозна шкода.

З розвитком цифрових технологій неодмінно з'являться нові моделі та бізнеси, засновані на великих даних і алгоритмах, що ставить перед собою проблеми не лише для законодавців, юристів і платформ електронної комерції, а й для власників прав на бренд. Брендам потрібно прийняти нові стратегії, щоб подолати ці виклики, і стати більш активними у захисті своїх брендів. Завдяки стратегічній реєстрації торгових марок, використанню передових технологій для моніторингу, сприянню співпраці між зацікавленими сторонами та підвищенню обізнаності споживачів бренди можуть ефективно боротися з порушенням прав інтелектуальної власності в сфері електронної комерції...» *(Bob Zhang. Protecting brands online in the wake of covid-19 and the surge in tech developments // Law Business Research (https://www.iam-media.com/index.php/guide/china-managing-the-ip-lifecycle/2024/article/protecting-brands-online-in-the-wake-of-covid-19-and-the-surge-in-tech-developments). 27.09.2023).*

***

Малайзія

«...Інновації штучного інтелекту є цінними активами для творців і власників, і розуміння того, як вони працюють, а також як вони створюються, має вирішальне значення для того, щоб знати, як їх захистити.

Дискусії щодо штучного інтелекту та розробки програмного забезпечення зазвичай стосуються мов програмування, кодування, обробки програмного та апаратного забезпечення та платформи. На основі цих результатів інновації ШІ можуть отримати захист інтелектуальної власності через авторське право та патенти. У той час як для деяких інновацій штучного інтелекту вважаються загальнодоступними, приносячи користь спільнотам, використовуючи їхні інновації безкоштовно.

З точки зору вартості та довговічності, авторське право обійдеться вам дешевше без плати за обслуговування та діє довше порівняно з патентами. Це включатиме одноразовий платіж Управлінню інтелектуальної власності Малайзії (MyIPO) для отримання сертифіката та правового захисту. Однак новатори повинні пам'ятати, що авторське право захищає лише виражену

роботу, яка була подана після подання заявки на авторське право. У разі внесення незначних змін до алгоритму чи програмного забезпечення робота більше не буде захищена.

Отже, необхідність завершити інновацію перед подачею заявки на захист авторського права вважається необхідною. Крім того, подача заявок на авторські права забезпечить новаторам правовий захист їхньої роботи, де вони зможуть повідомити та зупинити порушників, які порушують роботу, захищену авторським правом.

Крім того, оскільки існують непатентовані винаходи, визначені відкриттями, науковими теоріями та математичними методами, які можуть вплинути на інновації, як зазначено в Розділі 3 Закону Малайзії про патенти, новатори можуть вибрати співпрацю з сертифікованим патентним агентом. Агент допоможе подати цінну патентну специфікацію на інновацію ШІ, щоб забезпечити їй оптимальний захист. Новатори також можуть швидко подати заявку на патент, оскільки патентна система практикує метод «першим подав заявку» для визначення оригінальності своєї ідеї.

У деяких випадках інші інтелектуальні права, такі як торговельні марки та комерційні секрети, можуть бути більш потужними для інновацій ШІ, оскільки вони підвищують ім'я бренду. Наприклад, Coca-Cola, Siri та ChatGPT — це бренди, які інвестують виключно в торгові марки та промислові зразки та чий комерційні секрети залишаються невідомими. Тим не менш, такі запобіжні заходи, як підписання угоди про нерозголошення (NDA), є невід'ємною частиною...

Будь-яка стратегія пов'язана з ризиками, і коли справа доходить до порушення прав інтелектуальної власності на інновації штучного інтелекту, це в першу чергу пов'язано з пошуковою системою, яка виявляє роботу, захищену авторським правом. Таким чином, інноватори та компанії можуть отримувати повідомлення або попередження про порушення авторських прав.

Тому, щоб зменшити ризик порушення авторських прав на роботи інших, інноватори та компанії повинні мати стратегічний план зменшення ризику інтелектуальної власності. Це, наприклад, отримання письмового повідомлення про схвалення від попереднього власника авторських прав і необхідність регулярно переглядати отриману стратегію інтелектуальної власності, щоб переконатися, що ризик низький...» (*NAHDATUL AISHAH MOHD SHARIF. Intellectual Property strategy in the Artificial Intelligence space // Sinar Karangraf*

(<https://www.sinardaily.my/article/207711/opinions/columnists/intellectual-property-strategy-in-the-artificial-intelligence-space>). 12.09.2023).

***

Південно-Африканська Республіка

«...Багато NFT складаються з цифрових ілюстрацій або іншого творчого вмісту. Однак коли ці NFT містять торговельні марки, це може призвести до суперечок щодо прав інтелектуальної власності. Це викликає питання про зв'язок між авторським правом і законодавством про товарні знаки в контексті NFT.

NFT і торгові марки

Торгові марки як NFT

...токенізація торгових марок як NFT... може стати унікальним способом демонстрації автентичності бренду та власності, хоча це викликає питання щодо захисту прав на торгові марки в цифровій сфері.

Право власності та ліцензування

Володіння NFT часто передбачає купівлю цифрових активів, що містять елементи торгової марки. Розуміння меж власності та ліцензування стає вирішальним для розрізнення законних NFT-транзакцій від порушення торговельної марки. Власники торгових марок також повинні знати про можливі помилкові уявлення щодо власності на NFT.

Виконання та порушення

Законодавча база Південної Африки забезпечує надійний захист від порушення прав на торговельну марку. Якщо власник зареєстрованої торговельної марки може продемонструвати, що його марка використовується таким чином, що вводить в оману або вводить громадськість в оману щодо походження товарів або послуг, він може подати позов проти порушника.

Несанкціоноване використання торгових марок у NFT

...використання товарних знаків у контенті, пов'язаному з NFT, може бути багатогранним. Якщо NFT містить зареєстровану торгову марку, логотип або назву бренду, які належать третій стороні без дозволу, це може порушувати права власника на торговельну марку.

Вирішальним питанням у провадженні щодо порушення прав на торговельну марку є те, чи охоплює відповідна реєстрація торгової марки NFT та цифрові активи на основі технології блокчейн або пов'язані товари чи послуги. Якщо це так, то може бути явна підстава для порушення прав на торговельну марку:

- якщо та сама або схожа торгова марка використовується для тих самих товарів чи послуг, що й зареєстровані власником торгової марки;
- якщо та сама або схожа торгова марка використовується для подібних товарів чи послуг, що викликає плутанину.

Однак, навіть якщо власник не має зареєстрованих торговельних марок для NFT і цифрових активів, це не обов'язково означає, що він не має права регресу. У певних ситуаціях можна стверджувати, що в рамках традиційних принципів розмивання торгових марок несанкціоноване використання торговельної марки через NFT несправедливо приносить користь репутації,

рекламній цінності або навіть негативно впливає на відмітний характер зареєстрованої відомої торгової марки...

NFT і авторське право

Токенізація та карбування

Південноафриканські художники можуть токенізувати своє цифрове мистецтво як NFT, що дозволить їм продавати ці унікальні цифрові активи колекціонерам. Акт карбування NFT є прерогативою власника авторських прав, що дозволяє йому комерціалізувати свою оригінальну роботу. Наприклад, південноафриканський художник може викарбувати NFT, пов'язаний із його картиною, і запропонувати його на продаж у так званому «drop» NFT.

Порушення: остерігайтеся криптохудожників і карбувальників

Несанкціоноване карбування захищених авторським правом творів як NFT або їх продаж і розповсюдження потенційно можуть порушувати права власника авторських прав, особливо якщо NFT є прямою копією або похідною роботою.

Авторські права, право власності та права використання

Важливо зазначити, що купівля NFT не передає базові права інтелектуальної власності, наприклад авторські права на цифровий вміст. Купуючи NFT, покупці отримують цифровий токен і часто право використовувати цифрову версію твору мистецтва та продавати цю цифрову версію. Однак вони не отримують авторських прав або права відображати твір мистецтва на інших веб-сайтах або в інших продуктах. Ці права все ще належать художнику.

Творці, які позначають свої твори, захищені авторським правом, зберігають свої авторські права, надаючи певні права використання покупцям. Ці права можуть бути визначені за допомогою розумних контрактів і можуть варіюватися від повного володіння до обмеженого використання....

Збереження авторських прав дає художнику можливість мати виключний контроль над оригінальним твором. Ця ексклюзивність дозволяє їм користуватися певними правами, які дозволяють традиційні правила авторського права, як-от створення копій, демонстрація своєї роботи іншим або її перепродаж. Важливо зазначити, що ці права не поширюються на покупця NFT. Передача авторських прав на твір, що лежить в основі, або майнових прав, пов'язаних із фізичним активом, відбувається лише за умови чіткої згоди та належного призначення...

Чесна справа

Південноафриканське законодавство про авторське право визнає принципи чесної угоди, дозволяючи обмежене використання захищеного авторським правом матеріалу для таких цілей, як дослідження чи приватне навчання. Визначення того, що кваліфікується як чесна угода, може бути складним, особливо при застосуванні цих принципів до діяльності, пов'язаної з NFT.

Продажі NFT і роялті

NFT дають змогу творцям отримувати гонорари щоразу, коли NFT переходить із власника, що потенційно революціонує структуру винагороди для художників і виробників контенту. Однак розподіл роялті має відповідати закону про авторське право та угодам, укладеним із творцями.

Виконання та порушення

Південноафриканське законодавство про авторські права дозволяє власникам авторських прав подавати позов проти несанкціонованого використання, відтворення або розповсюдження їхньої роботи, навіть якщо вона була позначена як NFT. Якщо хтось карбує NFT твору, захищеного авторським правом, без дозволу, власник авторських прав має право застосувати засоби правового захисту.

Потенційні недоліки

Порушення авторських прав

Децентралізований характер платформ NFT може призвести до несанкціонованої токенизації творів, захищених авторським правом, що створює ризик для прав інтелектуальної власності творців. Запобігання несанкціонованій токенизації, використанню та розповсюдженню матеріалів, захищених авторським правом, є складним завданням через легкість, з якою цифровий вміст можна копіювати та карбувати як NFT.

Порушення торгової марки

Поширення NFT із використанням торговельних марок без належного дозволу може мати шкідливі наслідки, зокрема розмивання бренду, пошкодження його ідентифікації та введення споживачів в оману.

Підробка

Цифровий і децентралізований характер NFT і ринків NFT може ускладнити розрізнення справжніх і підроблених токенів, а також контролювати розповсюдження NFT, які порушують права на торгові марки. Це може призвести до розповсюдження підроблених цифрових товарів і потенційної шкоди репутації власників торгових марок.

Нормативно-правова невизначеність

Наразі в Південній Африці відсутні спеціальні правила, адаптовані до NFT, що створює перешкоди для вирішення юридичних питань та ефективного захисту прав інтелектуальної власності. Ця відсутність чіткості в законах Південної Африки про авторське право та торговельні марки потенційно може призвести до судових суперечок у вирішенні питань, пов'язаних із NFT...» (*Jeanine Coetzer. Navigating NFTs, copyright and trademarks: insights from South Africa // Law Business Research (https://www.lexology.com/commentary/intellectual-property/south-africa/spoor-fisher/navigating-nfts-copyright-and-trademarks-insights-from-south-africa). 25.09.2023).*

***

Республіка Перу

«...З появою NFT виникли важливі питання щодо того, як вони пов'язані з авторським правом у Перу.

У Перу авторське право регулюється Законом про авторське право (законодавчий указ № 822). Головною метою цього закону є захист інтересів авторів літературних і художніх творів, а також їх правонаступників. Крім того, воно забезпечує захист суб'єктів суміжних прав, пов'язаних з авторським правом, як це визнано законодавством, і сприяє збереженню цінної культурної спадщини країни. Важливо зазначити, що цей захист поширюється на осіб незалежно від їх національності, місця проживання автора чи правовласника, місця публікації чи розповсюдження твору.

Авторське право в Перу є невід'ємною частиною автора з моменту створення твору, і немає необхідності реєструвати твір, щоб отримати ці права...

Авторське право надає автору або його правонаступникам виключне право відтворювати, розповсюджувати, публічно повідомляти та змінювати твір. Ці права можуть бути передані або ліцензовані третім особам, що дозволяє автору отримувати дохід від своєї роботи та контролювати її використання.

Твір — це будь-яка унікальна інтелектуальна продукція, яка може бути поширена чи відтворена будь-яким засобом і може бути літературною чи художньою.

У зв'язку з цим важливо розуміти, що NFT самі по собі не є витворами мистецтва чи контентом, захищеним авторським правом. Це цифрові токени, які представляють право власності на твір, але не сам твір.

Проблема ускладнюється, коли йдеться про цифрові твори, які вже захищені авторським правом. Продаж NFT, що представляє твір мистецтва, захищений авторським правом, можна розглядати як спосіб ліцензування або передачі права власності на твір.

Однак це не так. Якщо перуанський митець створює цифровий твір мистецтва та продає його як NFT, авторські права на цей твір все ще належать творцю або його правонаступникам. Той факт, що робота пов'язана з NFT, цього не змінює.

У сценарії несанкціонованого привласнення цифрових творів, перетворення їх на NFT без згоди оригінального творця було б порушено Закон про авторське право. Творець може подати скаргу на порушення. Отже, порушник може зіткнутися зі значними фінансовими штрафами, включаючи штрафи в розмірі 180 Unidad Impositiva Tributaria (UIT) (податкових одиниць).

У зв'язку з цим важливо, щоб творець або правовласники знали про умови угоди та щоб їхні авторські права були належним чином захищені в угоді про продаж NFT. Покупці NFT повинні перевірити, кому належить базовий актив, оскільки NFT не дають автоматично будь-яких прав інтелектуальної

власності на базовий актив. IP має призначатися з чіткими письмовими умовами.

Подібним чином смарт-контракти також є ідеальними, коли йдеться про захист права автора користуватися перевагами відтворення їхнього мистецтва (без необхідності дій третьої сторони) кожного разу, коли твір передається, і це відображається в блокчейні.

...надзвичайно важливо, щоб кожен усвідомлював важливість належного управління своїми активами інтелектуальної власності не лише в матеріальному світі, а й у віртуальному середовищі...» (*Antonella Gutierrez, Evelyn Dueñas Morales. NTFs and copyrights in Peru // Law Business Research (https://www.lexology.com/commentary/intellectual-property/peru/omc-abogados-consultores/ntfs-and-copyrights-in-peru). 25.09.2023).*

***

Республіка Філіппіни

«Азіатська асоціація відеоіндустрії (AVIA) опублікувала звіт «Споживчі ризики від піратства на Філіппінах», у якому ще раз висвітлюється можливі небезпеки, з якими стикаються філіппінські споживачі, відвідуючи піратські сайти.

У звіті встановлено, що філіппінські споживачі, які відвідують піратські потокові сайти, мають у 21,66 разів більше шансів бути зараженими шкідливим програмним забезпеченням порівняно з основними сайтами (з верифікованим коефіцієнтом виявлення 10 відсотків). Відвідуючи піратські торрент-сайти, філіппінські споживачі мають у 16,66 разів більше шансів бути зараженими зловмисним програмним забезпеченням, ніж звичайні сайти (з перевіреним рівнем зараження 18 відсотків). Ті споживачі, яких це стосується, можуть бути інфіковані одними з найсерйозніших типів шкідливих програм, наприклад троянськими конями, які можуть використовуватися для бокового переміщення та віддаленого доступу досвідченими зловмисниками...» (*Colin Mann. Study: Piracy sites danger for Philippine consumers // Advanced Television Ltd. (https://advanced-television.com/2023/09/15/study-piracy-sites-danger-for-philippine-consumers/). 15.09.2023).*

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«В'єтнам посідає третє місце в регіоні за рівнем порушень авторських прав: 15,5 мільйонів людей регулярно відвідують піратські веб-сайти. У 2022 році проблема порушення авторських прав коштувала країні 350 мільйонів доларів...

Згідно з даними SimilarWeb, на даний момент існує близько 70 піратських футбольних веб-сайтів із понад 1,5 мільярдами переглядів у 2022 та 2023 роках.

Дані SimilarWeb також показують, що існує понад 200 веб-сайтів із піратськими фільмами, які щомісяця відвідують близько 120 мільйонів переглядів, з яких 10 найкращих мають понад 66 мільйонів переглядів на місяць. Зокрема, нещодавно було виявлено, що ряд піратських сайтів перейшли на японські аніме-комікси. Порушення авторських прав на комікси також викликало різку реакцію з боку власників.

Згідно зі статистичними даними, з серпня 2022 року по серпень 2023 року Управління телерадіомовлення та електронної інформації співпрацювало з Департаментом інформаційної безпеки та власниками прав, щоб запобігти майже 1000 піратських футбольних веб-сайтів.

...порушення авторських прав у В'єтнамі посідає третє місце в Південно-Східній Азії та 9-те у світі. Близько 80 відсотків порушень відбуваються на цифрових платформах з найбільш порушуваним контентом, включаючи телешоу, фільми, музику та книги. Збитки від порушення авторських прав для трьох галузей кіно, музики та телебачення у всьому світі у 2022 році склали до 65 мільярдів доларів.

...наразі заходи щодо боротьби з порушенням авторських прав у цифровому середовищі, зокрема технічні заходи, включають створення кодів і ключів для запобігання несанкціонованому доступу. Наприклад, вміст буде зашифровано за допомогою заходів DRM. Якщо певні особи все ще навмисно порушують, незважаючи на те, що вони мають код ключа, існують додаткові заходи відбитків пальців або водяних знаків. Кожен клієнт при оформленні передплати матиме ідентифікаційний код. Якщо хтось у прямому ефірі транслює піратський вміст зі своєї підписки в мережеве середовище, телевізійні станції можуть ідентифікувати цей код підписки та таким чином «спіймати» цього порушника авторських прав...» (*Viet Nam loses US\$350 million due to copyright infringement // Viet Nam News (http://bizhub.vn/tech/viet-nam-losesus350-million-due-to-copyright-infringement_348505.html). 28.09.2023*).

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Комітет з питань науки, інновацій та технологій Великої Британії (який нещодавно провів розслідування впливу штучного інтелекту на кілька секторів) опублікував *The Governance of Artificial Intelligence: Interim Report*. У звіті визначено 12 викликів штучного інтелекту, включно з інтелектуальною власністю, і рекомендовано законодавство під час цього парламенту (тобто до загальних виборів у 2024 році). Спеціальний комітет висловлює стурбованість тим, що Велика Британія відстане, якщо будуть затримки, враховуючи кроки, зроблені ЄС і США щодо регулювання ШІ. Що стосується інтелектуальної власності, він рекомендує, щоб там, де моделі та інструменти штучного інтелекту використовують вміст інших людей, політика

повинна встановлювати права розробників цього вмісту, і ці права повинні забезпечуватися.

...звіт заохочує уряд Великобританії перейти безпосередньо до законодавства щодо регулювання штучного інтелекту, а не застосовувати підхід, викладений у білій книзі від березня 2023 року. Біла книга використовувала п'ять принципів для формування регуляторної діяльності, керівництва майбутнім розвитком моделей та інструментів штучного інтелекту та їх використання – але ці принципи не мали бути реалізовані через статут, а мали бути «інтерпретовані та втілені в дію окремими галузевими регуляторами за підтримки центральних функцій підтримки».

У звіті визнається, що хоча Велика Британія має довгу історію технологічних інновацій і нормативного досвіду, який «може допомогти їй виробити особливий регуляторний шлях щодо штучного інтелекту», біла книга щодо штучного інтелекту є лише початковою спробою залучення до регулювання штучного інтелекту, і її підхід ризикує Сполучене Королівство відстає з огляду на темпи розвитку штучного інтелекту та особливо в світлі зусиль інших юрисдикцій, головним чином Європейського Союзу та Сполучених Штатів, встановити міжнародні стандарти.

У звіті наголошується, що «законопроект щодо штучного інтелекту в наступній королівській промові допоможе, а не завадить прагненню прем'єр-міністра позиціонувати Велику Британію як лідера з управління штучним інтелектом». Без серйозних, швидких і ефективних зусиль для встановлення правильних структур управління — і для забезпечення провідної ролі в міжнародних ініціативах — інші юрисдикції перехоплять маршу, і рамки, які вони встановлюють, можуть стати стандартними, навіть якщо вони менш ефективні, ніж ті, що Велика Британія може запропонувати».

Очікується, що міжнародний саміт з безпеки штучного інтелекту відбудеться у Великій Британії в листопаді або грудні, він також стане ключовим...» (*Rachel Montagnon, Heather Newton. UK Select Committee recommends legislation on AI including to establish and enforce rights of IP owners // Herbert Smith Freehills (<https://hsfnotes.com/ip/2023/09/04/uk-select-committee-recommends-legislation-on-ai-including-to-establish-and-enforce-rights-of-ip-owners/>). 04.09.2023*).

***

«Програми генеративного штучного інтелекту (ШІ), такі як ChatGPT (OpenAI) та їхні конкуренти (наприклад, Google Bard) швидко розвиваються та працюють, реагуючи на введення користувача та використовують машинне навчання та інформацію з доступних джерел для створення нового вмісту, наприклад тексту, зображень і аудіо...

Власник авторського права є «автором» твору, тобто «особою», яка створила твір. ШІ — це не людина. Але як щодо випадків, коли штучний інтелект написав лише статтю, створив лише пісню або лише створив малюнок,

а людина не була залучена? Охорона авторського права на ці створені комп'ютером твори надається особі (а не штучному інтелекту), яка вжила заходів, необхідних для створення твору, якщо він відповідає порогу оригінальності. Попередньо уряд провів нараду, чи потрібно оновлювати положення про створені на комп'ютері твори, але на даному етапі вирішив не вносити зміни...

Генеративний ШІ використовує доступні джерела для створення контенту, і AI продовжує вчитися на вхідних даних. Такі джерела можуть бути захищені авторським правом (або навіть торговою маркою), тому виникає питання, чи буде це порушенням. Як повідомляється, Getty Images (компанія, що займається біржовими фотографіями) подала позов у США проти Stability ШІ (лондонська компанія, що займається створенням штучного інтелекту, яка створює зображення з введеного тексту) за порушення авторських прав. Stability ШІ нібито обробив зображення Getty Images без дозволу. Буде цікаво побачити результат цієї справи,

Що стосується машинного навчання, уряд розглянув виняток авторського права для інтелектуального аналізу тексту та даних ШІ. Однак, схоже, що уряд зараз надає перевагу співпраці зі сторонами (включаючи ті, що працюють у секторі ШІ) для розробки потенційного добровільного кодексу практики.

- Генеративний штучний інтелект швидко розвивається, і вже відбулися урядові консультації та пропозиція розробити добровільний кодекс правил. Це, безперечно, область, на яку варто спостерігати.
- Право власності на генеративні програми штучного інтелекту неясно. Однак договірні умови можуть бути використані для уточнення позиції щодо володіння правами ІВ.
- Generative AI все ще може порушувати права інтелектуальної власності або створювати контент, який третя сторона може вважати наклепницьким. Умови OpenAI покладають на користувача відповідальність за перевірку того, щоб вміст не порушував жодних законів.
- Авторське право є незареєстрованим правом, тому для ваших творів, захищених авторським правом, ви повинні вести детальні записи, щоб допомогти підтвердити існування та володіння вашим авторським правом (це також важливо, якщо вас звинувачують у порушенні авторських прав третьої сторони). Ви також повинні використовувати символ ©, щоб повідомити третіх сторін про ваші авторські права» (*Scott Steinberg, Ashkon Camyab. Let's Chat(GPT) about AI and Copyright // Fox Williams LLP (<https://www.foxwilliams.com/2023/09/06/lets-chatgpt-about-ai-and-copyright/>). 06.09.2023*).

***

«...Розділ 9 Закону про авторське право, зразки та патенти 1988 року (Закон) визначає «автора» стосовно твору як особу, яка його створює; і, згідно зі статтею 154 Закону, твір має право на охорону авторським

правом, якщо автор у відповідний час був кваліфікаційною особою. Штучний інтелект (ШІ) не відповідає визначенню кваліфікаційної особи. Існують деякі дебати щодо того, чи підпадають твори, створені штучним інтелектом, під визначення «літературного, драматичного, музичного чи художнього твору, створеного комп'ютером», щоб «автор» був «особою, яка вжила заходів, необхідних для створення твору», але загальна думка така, що ні.

Таким чином, щоб кваліфікувати особу, яка організовує роботу, створену штучним інтелектом, як «автора», це визначення має чітко вказати, що воно охоплює роботи, створені штучним інтелектом.

Інша проблема полягає в тому, що наразі створені ШІ роботи не є «оригінальними».

Закон не містить визначення «оригінального твору», але прецедентне право склало прецедент, згідно з яким твори є оригінальними, коли вони створені незалежно як «власне інтелектуальне творіння автора». Незалежне створення просто означає, що ви створюєте роботу самостійно, не компрометуючи її з іншою вже існуючою роботою або не копіюючи її з іншої. Роботи, створені ШІ, не підпадають під це визначення. Це тому, що роботи ШІ не є ні тим, ні іншим:

- незалежно створений, оскільки ШІ видобуває вже існуючі джерела; ні
- чи є вони результатом власної інтелектуальної творчості автора, оскільки результати базуються на ймовірності й алгоритмах, а не на інтелекті. Слід враховувати той факт, що штучний інтелект виконує, по суті, механічну функцію, яку диктують розробники програмного забезпечення.

Якщо ми розглядаємо створені штучним інтелектом роботи на цьому тлі, стає більш зрозумілим, чому негайний результат, отриманий у результаті введення в ChatGPT, не захищений авторським правом.

Крім того, важливо пам'ятати, що під час створення роботи штучний інтелект використовує всі доступні джерела, і якщо вміст, який використовує штучний інтелект, уже захищено авторським правом, існує ризик того, що робота, створена за допомогою штучного інтелекту, становитиме порушення авторських прав.

Чи означає це, що робота, створена ШІ, автоматично є порушенням авторських прав? Не обов'язково, оскільки власник авторських прав повинен довести, що «суттєву частину» було відтворено. Це може бути дуже важко встановити, якщо штучний інтелект не працює з дуже вузьким набором базових текстів.

Таким чином, законодавство має розглянути визначення «оригіналу», щоб включати роботи ШІ, отримані з робіт інших. Вирішуючи це питання, законодавство має враховувати, чи:

- має бути виплачена компенсація власникам авторських прав на твори, на яких базуються роботи ШІ; і

- тест на порушення авторських прав повинен мати захист «чесної угоди», який дозволяє створювати роботи штучного інтелекту на основі застосування штучного інтелекту до існуючого масиву робіт, захищених авторським правом...

Наслідки авторського права для творів, створених штучним інтелектом, досі незрозумілі та швидко розвиваються... До того часу, якою б складною не була сфера, застосовуватимуться основні принципи авторського права...» (*Iain Connor, Lorenza Picciano. Will works generated by Artificial Intelligence (ever be able to) be protected by copyright? // Michelmores LLP (https://www.michelmores.com/commercial-litigation-insight/will-works-generated-by-artificial-intelligence-ever-be-able-to-be-protected-by-copyright/). 18.09.2023).*

***

Сполучені Штати Америки

«Бюро захисту авторських прав США розпочало загальнонаціональний діалог щодо штучного інтелекту (ШІ) та закону про авторське право в рамках дослідження.

Він офіційно розпочав своє розслідування минулого тижня, запрошуючи громадськість поділитися своїми ідеями щодо різних питань політики, які стосуються технологій та інтелектуальної власності.

Основна мета дослідження служить багатьом цілям: поінформувати Конгрес про поточний правовий ландшафт ШІ, висвітлити невирішені проблеми та оцінити сфери, які потребують законодавчих заходів.

Бюро захисту авторських прав США розпочало загальнонаціональний діалог щодо штучного інтелекту (ШІ) та закону про авторське право в рамках дослідження.

Він офіційно розпочав своє розслідування минулого тижня, запрошуючи громадськість поділитися своїми ідеями щодо різних питань політики, які стосуються технологій та інтелектуальної власності.

Основна мета дослідження служить багатьом цілям: поінформувати Конгрес про поточний правовий ландшафт ШІ, висвітлити невирішені проблеми та оцінити сфери, які потребують законодавчих заходів...» (*Kristi Hines. U.S. Copyright Office Invites Public To Comment On AI // Search Engine Journal (https://www.searchenginejournal.com/us-copyright-office-to-investigate-ai/495542/#close). 05.09.2023).*

***

«...Поєднання штучного інтелекту та людської творчості у написанні пісень – це не просто інновація – це скринька Пандори юридичних тонкощів і етичних питань... Ця захоплююча перспектива породжує фундаментальне питання, яке бентежить юристів і медіа-експертів: хто володіє авторським правом на вашу нову пісню?

Якщо творіння повністю керується штучним інтелектом, воно може перебувати у відкритому доступі, про що свідчить нещодавнє рішення суду США... Без чіткої юридичної структури, яка визнає роль як людини, так і штучного інтелекту, художники стоять на невизначеному ґрунті, кидаючи тінь на потенціал цього нового творчого партнерства...

Сучасна епоха вимагає прозорості, збалансованої правової системи, яка заохочує експерименти, поважає людську майстерність і проводить тонку межу між пошаною та крадіжкою. До того часу гармонія між штучним інтелектом і людською творчістю залишається делікатною та невирішеною композицією...

Ми повинні відзначити те, що юридичний ландшафт визнав, що авторське право залишається неатрибутованим без участі людини у творчому процесі. Проте нещодавні конфлікти між штучним інтелектом, мовними моделями та традиційними законами про авторське право все ще залишають критичні можливості для вдосконалення.

З'явилися резонансні випадки, від таких авторів бестселерів, як Стівен Кінг, до таких коміків, як Сара Сілверман, усі вони стверджують, що моделі штучного інтелекту без дозволу висмоктують їхню велику кількість робіт. Ці звинувачення висувають на перший план тривожну реальність щодо майбутнього творчості.

Захист авторських прав традиційно зосереджувався на кінцевому продукті, залишаючи неоднозначну прогалину навколо права власності на сам творчий шлях. Ця порожнеча в правовій ясності ставить невідкладне питання: як ми можемо змінити закон про інтелектуальну власність, щоб захистити індивідуальні творіння та суть самої людської творчості? Завдання полягає в тому, щоб зберегти готовий твір і захистити творчий процес художника. Він вимагає глибокої правової еволюції, яка визнає та захищає унікальні та інтимні стосунки між творцем і творінням» (*Neil C. Hughes. Creativity meets AI: whose work is it anyway? // Cybernews (<https://cybernews.com/editorial/creativity-meets-ai/>). 02.09.2023*).

***

«Прогрес у технології штучного інтелекту дозволив створювати нові винаходи, тексти, зображення, відео та інший вміст із безпрецедентною швидкістю та легкістю.

Вони також викликають важливе питання: як закони про інтелектуальну власність захищають те, що створено за допомогою ШІ?

Останні рішення та заяви демонструють, що штучний інтелект не може повністю замінити людський інтелект, навички та креативність. Але це не означає, що весь контент за допомогою штучного інтелекту зараз заборонений для захисту в США...

Як USPTO, так і Бюро захисту авторських прав залишили відкритою можливість того, що роботи, створені за допомогою штучного інтелекту, будуть захищені законодавством про патенти та авторське право, і

досліджують, як увімкнути певну форму захисту інтелектуальної власності для інновацій із підтримкою штучного інтелекту.

Наприклад, якщо винахідники та автори здійснюють достатній контроль над штучним інтелектом, щоб продемонструвати вихід, спрямований на користувача, може виникнути захист.

Хоча, виходячи з поточних вказівок, не будь-яке використання генеративної технології штучного інтелекту призведе до створення контенту, який підлягає реєстрації авторським правом, Бюро авторських прав розгляне, чи є внески штучного інтелекту «власною оригінальною розумовою концепцією автора, якій [автор] надав видиму форму» при визначенні чи достатнім було керівництво людини.

Бюро захисту авторських прав прийматиме це рішення в кожному конкретному випадку, і «відповідь залежатиме від обставин, зокрема від того, як працює інструмент ШІ та як він використовувався для створення остаточної роботи».

Бюро авторських прав визнало, що, як і всі інші, воно все ще вивчає генеративний штучний інтелект.

У зв'язку з тим, що у Бюро авторських прав є можливість переглянути більше заявок на авторські права та дослідити технології, які використовуються для створення творів, які підпадають під ці заявки, Бюро авторських прав очікує надати більше вказівок щодо авторства та обсягу захисту творів, створених повністю або частково за допомогою інструментів ШІ. Контроль і керівництво, ймовірно, будуть ключовими компонентами його аналізу.

Подібним чином, у патентній сфері ми можемо очікувати, що захист виникне більше, якщо винахідник-людина користувався допомогою ШІ, але, незважаючи на це, зробив основний новий внесок у винахід.

Враховуючи невизначеність у законодавстві, наразі потенційні автори та винахідники повинні ретельно документувати свій особистий внесок у свої роботи та винаходи, на відміну від внесків, зроблених технологіями ШІ.

Це особливо важливо для авторів, оскільки ті, хто бажає скористатися реєстрацією авторських прав, також повинні повідомляти Бюро захисту авторських прав про існування створеного штучним інтелектом контенту або компонентів, розуміючи, що ці компоненти можуть не підлягати захисту чи претензії — або ризикувати оптовим продажем відмова від реєстрації їх авторських прав.

Враховуючи потенційно мінливий характер цих правових питань, автори та винахідники повинні бути готові визначити, як і за допомогою яких технологій штучний інтелект сприяв їхнім роботам.

Якщо Патентне відомство або Бюро авторських прав прийме підхід, більш сприятливий для авторів і винахідників, які використовують ШІ, і дозволить захист, якщо людині-винахіднику допомагав ШІ, ця документація матиме вирішальне значення для підтримки захисту інтелектуальної власності...» (*Adam Gershenson, Angela Dunning, Kristin Leavy, Dustin Knight.*

Uncertain Copyright and Patent Protections in the AI Age // Cooley LLP i Cooley (UK) LLP. (<https://www.cooley.com/news/insight/2023/2023-09-07-uncertain-copyright-and-patent-protections-in-the-ai-age>). 07.09.2023).

***

«Федеральна торгова комісія (FTC) продовжує видавати вказівки щодо використання генеративного штучного інтелекту (ШІ) і потенційного регуляторного контролю, з яким стикаються компанії та творці, які використовують ці нові інструменти на ринку.

...FTC попереджає, що генеративні інструменти штучного інтелекту, розроблені на захищеному авторським правом або захищеному матеріалі, можуть викликати проблеми, які можуть стати несправедливими чи оманливими, зазначаючи, що це «особливо вірно, якщо компанії, які пропонують інструменти, не говорять про те, якою мірою результати можуть відображати використання такого матеріалу»... Така позиція FTC вказує на те, що не лише навчання даних користувача без інформування власників прав може бути витлумачено як оманливе, натомість навчання на будь-якому захищеному матеріалі без розголошення цього факту споживачам може бути оманливим і порушувати розділ 5 Закону FTC. FTC зауважує, що ця інформація може сприяти вирішенню споживача використовувати один інструмент замість іншого. Компанії, які розробляють інструменти штучного інтелекту, повинні будуть боротися з напруженістю, пов'язаною з тим, щоб повідомляти клієнтам, чи містять їхні навчальні дані матеріали, захищені авторським правом чи іншим чином, і в якій мірі, що потенційно може зменшити ризик застосування FTC щодо цього занепокоєння, але потенційно може збільшити ризик судового розгляду з боку власників прав на ці навчальні дані.

Якщо ми екстраполюємо це далі на творчі результати самих інструментів штучного інтелекту, то цілком можливо, що майже будь-яке використання штучного інтелекту в будь-якому творчому вмісті чи іншій творчій продукції так само потребуватиме розголошення (наприклад, #AICreation), якщо споживач вважає, що вони взаємодіяли з контентом, створеним людиною, або іншим чином були введені в оману через їх взаємодію чи купівлю продуктів. Федеральна торгова комісія (FTC) у своїх нещодавно оновлених інструкціях щодо схвалення вже чітко заявила, що будь-який контент, створений нелюдською особою, має бути розголошений...» (*Vejay Lalla, Kimberly Culp, Brandon Cheung, Zach Harned, Phillip Yin. Creativity and Technology: The FTC's Warning Shot When Creating and Marketing Digital Products Using Artificial Intelligence // Fenwick & West LLP (<https://www.fenwick.com/insights/publications/creativity-and-technology-the-ftcs-warning-shot-when-creating-and-marketing-digital-products-using-artificial-intelligence>). 06.09.2023).*

***

«Твір штучного інтелекту з екстравагантною назвою Théâtre D'Opera Spatial став сумно відомим рік тому після того, як він виграв конкурс образотворчого мистецтва. І тепер це знову в заголовках з іншої причини. ...він не може захистити авторське право на неї.

Твір мистецтва було створено за допомогою платформи Midjourney... Судді, мабуть, не зрозуміли цього, коли назвали його переможцем у категорії цифрового мистецтва на ярмарку штату Колорадо...

Художники були вражені, коли Théâtre D'Opera Spatial отримав свою премію минулого року. Меттью Аллен, який створив і подав твір, написав у своїй заявці «через Midjourney», але судді, здавалося, не бачили або не розуміли посилання на генератор тексту в зображення, який тоді мав лише існує вже пару місяців...

Відтоді Аллен намагався захистити авторські права на свою роботу, яка отримала приз. Але цього тижня Бюро авторських прав США винесло третє, остаточне рішення з цього приводу. Бюро вважає, що авторство людини є необхідною передумовою для авторського права. І це рішення може вплинути на популярність генераторів штучного інтелекту.

У своїй апеляції Аллен стверджував, що для використання Midjourney потрібен «суттєвий елемент людської творчості» і що він ввів «щонайменше 624» текстові підказки, перш ніж генератор зображень створив те, що він шукав. Він також стверджував, що його робота має бути зареєстровано відповідно до справедливої доктрини, оскільки це було трансформаційне використання захищеного авторським правом матеріалу...

Але в Бюро сказали, що внесок Аллена дозволить йому лише захистити авторські права на окремі частини роботи, які він редагував у Photoshop...

Аллен пообіцяв довести справу до Верховного суду...» (*Joseph Foley. Controversial prize winner highlights a big problem with AI art // Future Publishing Limited Quay House (https://www.creativebloq.com/news/prize-winning-ai-art-copyright?utm_source=flipboard&utm_content=CreativeBloq%2Fmagazine%2FN ews). 10.09.2023*).

***

«...цього року кількість заявок на торговельні марки для NFT зменшилася більш ніж на 66% порівняно з минулим роком...

Станом на серпень Управління патентів і товарних знаків США отримало лише 2152 заявки на торговельні марки NFT.

Для порівняння, станом на серпень 2022 року Управління патентів і торгових марок США отримало близько 6164 заявок на торговельні марки, пов'язані з активами NFT. Ця величезна розбіжність свідчить про падіння на 66% порівняно з минулим роком. Ця цифра свідчить про те, що величезний апетит до NFT і супутніх продуктів впав за останні місяці.

У відповідних звітах кількість поданих заявок на торговельну марку цифрових валют, «крипто» та пов'язаних із ними продуктів також зменшилася цього року порівняно з минулим роком. У серпні Управління регулювання торгових марок США отримало 1439 заявок на торговельні марки. Ця цифра також зменшилася на 66% порівняно з минулим роком, коли офіс отримав 4100 заявок на торговельні марки...» (*Dominic Kimani. Crypto And NFT Trademark Applications Are Down 66% From 2022 – Analysis // Inside Bitcoins (https://insidebitcoins.com/news/crypto-and-nft-trademark-applications-are-down-66-from-2022-analysis). 07.09.2023).*

***

«Після кількох місяців скарг з боку Гільдії авторів та інших груп Amazon.com почав вимагати від письменників, які хочуть продавати книги через його програму електронних книг, заздалегідь повідомляти компанії, що їхні роботи містять матеріали штучного інтелекту.

Гільдія авторів високо оцінила нові правила, опубліковані в середу, як «бажаний перший крок» до стримування розповсюдження книг, створених комп'ютером, на сайті онлайн-магазину. Багато письменників побоювалися, що створені комп'ютером книги можуть витіснити традиційні твори та будуть несправедливими по відношенню до споживачів, які не знали, що купують вміст штучного інтелекту.

У заяві, опублікованій на своєму веб-сайті, Гільдія висловила вдячність «команді Amazon за те, що вона врахувала наші занепокоєння та вжила цей важливий крок у напрямку забезпечення прозорості та підзвітності щодо контенту, створеного ШІ»...» (*Hillel Italie. Amazon to require some authors to disclose the use of AI material // The Associated Press (https://apnews.com/article/amazon-ai-authors-guild-345bb1a2d80b0a6ddb26978b25c9fb4b). 09.09.2023).*

***

«Metaphysic... у четвер запускає інструмент, який має на меті допомогти окремим виконавцям захистити свої права на власні зображення...

Metaphysic заохочує творців використовувати свій новий продукт Metaphysic Pro для створення подібності ШІ та «особисто зареєструвати свої авторські права в Бюро захисту авторських прав США»...

Metaphysic пропонує свою платформу як один із способів вирішення спорів щодо інтелектуальної власності (ІВ).

«Нам потрібно підтримувати безпечну, прозору платформу для виконавців, власників інтелектуальної власності та кінематографістів, щоб координувати використання особистих даних для створення контенту штучного інтелекту. І це має містити згоду та компенсацію», — сказав Томас Грем, співзасновник і Генеральний директор Metaphysic.

Нова платформа дозволяє творцям створювати, зберігати та захищати свої особисті біометричні дані та керувати тим, як вони використовуються третіми сторонами та генеративним штучним інтелектом для створення фотореалістичних перформансів, цифрових ідентичностей та аватарів штучного інтелекту...» (*Ryan Heath. Startup gives stars new way to lock down their AI likenesses // Axios (https://www.axios.com/2023/09/14/stars-ai-intellectual-property-metaphysic?utm_source=flipboard&utm_content=user%2FAxiosNews). 14.09.2023).*

***

«...Небагато галузей промисловості постраждали від генеративного штучного інтелекту (GenAI) так глибоко та швидко, як індустрія ЗМІ та розваг. GenAI вже став головною точкою спалаху в Голлівудських трудових переговорах; Асоціації звукозаписної індустрії довелося боротися з тим, щоб могли претендувати пісні, створені штучним інтелектом, на премію Греммі; медіаорганізації перевіряють, чи можуть журналістські стандарти включати новини, створені ШІ; і все більше художників і творців активізуються, щоб кинути виклик ключовим припущенням спільноти розробників ШІ. Те, як суди, законодавці, регулятори та представники галузі реагують на ці виклики, може вплинути на розвиток галузі на десятиліття вперед...

Бюро авторських прав США та суди чітко дали зрозуміти, що вміст, створений виключно GenAI, не підлягає захисту федеральними законами про авторське право через відсутність авторства людини. Але що відбувається, коли GenAI є лише частиною творчого процесу? Бюро авторських прав наразі відкрило двері для захисту авторських прав для творів, створених GenAI, але змінених людьми...

Наприклад, у контексті творів, змінених людиною, Бюро повідомило, що воно «реєструватиме твори, які містять незахищений в іншому випадку матеріал, який був відредагований, модифікований або іншим чином переглянут автором-людиною, але лише якщо новий твір містить «достатню кількість оригінального авторства», щоб сама по собі мати право на захист авторських прав». Оцінка того, чи має робота, створена GenAI і змінена людиною, достатню кількість оригінального авторства, щоб претендувати на захист авторських прав, обов'язково вимагатиме аналізу кожного конкретного випадку та, ймовірно, детальної документації відповідних внесків людини та GenAI...

Заявники, які подають федеральні заявки на авторські права, зобов'язані повідомляти, чи містить предметна робота вміст, створений GenAI. Невиконання цього може призвести до скасування реєстрації авторських прав і, що критично, до втрати доступу до федерального суду та відшкодування збитків. У галузі, де авторське право є головним, компанії не повинні залишати нічого напризволяще, особливо коли йдеться про наймання творчих агентств, продакшн-студій або незалежних художників. Кожного разу, замовляючи цінні

роботи, що захищаються авторським правом, компаніям слід вимагати від постачальників повідомляти, чи використовують вони GenAI як частину свого творчого процесу, і документувати, які матеріали, створені GenAI, включені в кінцевий робочий продукт...

Зростаючий список художників і творців, у тому числі комік Сара Сільверман і автор Майкл Чабон, подали позови проти розробників GenAI, стверджуючи, що розробники використовували їхні роботи без дозволу для навчання наборів даних і створення робіт, що порушують авторські права. У справі Сільверман позивачі стверджують, що ці інструменти штучного інтелекту узагальнювали їхні письмові роботи без дозволу, фактично відтворюючи їх вміст безкоштовно. У позові наголошується на потенційній втраті контролю над творчими роботами та можливості отримувати від них прибуток, стверджуючи, що створені штучним інтелектом резюме та репродукції можуть підірвати права авторів контролювати використання та обмін своїм вмістом...

Результати цих випадків можуть кардинально змінити відносини між творцями контенту та розробниками GenAI, потенційно вимагаючи від розробників штучного інтелекту перенавчати моделі з використанням ліцензованого або відкритого контенту та створюючи нові можливості для отримання прибутку для творців.

Права на публічність створюють ще одну проблему для використання інструментів GenAI, про що свідчить нещодавній колективний позов, поданий учасником «Великого Брата» Кайлендом Янгом проти NeoCortext, Inc. Посилаючись на Закон Каліфорнії про право на публічність, позов звинувачує компанію в комерційне використання імен, голосів, фотографій або образів акторів, музикантів, спортсменів і знаменитостей для продажу платних підписок на свій підроблений додаток Reface без дозволу. Незважаючи на те, що багато інструментів GenAI не завжди ефективні, вони запрограмовані на уникнення прямого відтворення творів, захищених авторським правом, таких як сторонні фотографії чи пісні, але подібні запобіжні заходи не завжди існують, щоб запобігти інструментам GenAI відтворювати образи, голоси чи інші ознаки особистості знаменитостей. Більше того, різноманітність законів про публічність у кожному штаті може ускладнити дотримання прав на публічність для знаменитостей. У результаті все більше закликів до федерального закону про публічність, який би краще захищав знаменитостей та інших відомих осіб від експлуатації ШІ. Важливо, що агенції та студії, які використовують контент, створений ШІ, який включає впізнавані імена, образи чи голоси, можуть вжити заходів для зменшення ризику порушення, гарантуючи, що такі ознаки особистості не будуть видні в готовій роботі або використані таким чином, який може призвести до плутанини. про спонсорство, схвалення або приналежність особи до роботи. Для експресивних творів Перша поправка також може забезпечити надійний захист від відповідальності...

Користувачі, особливо комерційні підприємства, ніколи не повинні вважати, що роботи, створені штучним інтелектом, є точними, не порушують прав або придатні для комерційного використання. Насправді було зафіксовано багато випадків, коли інструменти GenAI створювали роботи, які ймовірно порушують авторські права на існуючі роботи, вигадують факти або цитують фантомні джерела. Важливо також зазначити, що твори, створені GenAI, можуть включати або відображати торгові марки третіх сторін або образи знаменитостей, які, як правило, не можна використовувати в комерційних цілях без відповідних прав або дозволів. Як і будь-яке інше, компанії повинні ретельно перевіряти будь-який контент, створений GenAI, перш ніж використовувати його в комерційних цілях.

Перш ніж використовувати інструменти GenAI, компанії повинні розглянути, чи відповідають ці інструменти внутрішнім стандартам безпеки та конфіденційності даних. Як і будь-яке стороннє програмне забезпечення, методи безпеки та обробки даних для цих інструментів відрізняються. Деякі інструменти можуть зберігати та використовувати підказки та іншу інформацію, надану користувачами. Інші інструменти гарантують, що підказки та інша інформація буде видалена або знеособлена. Корпоративні рішення штучного інтелекту, такі як служба OpenAI від Azure, також потенційно можуть допомогти зменшити ризики конфіденційності та безпеки даних, пропонуючи доступ до популярних інструментів, таких як ChatGPT, DALL-E, Codex тощо, у межах параметрів безпеки та конфіденційності даних, необхідних підприємству...» (*Anthony V. Lupo, Dan Jasnow, Constance Zhou. The Generative AI Revolution: Key Legal Considerations for the Media & Entertainment Industry // National Law Forum, LLC (https://www.natlawreview.com/article/generative-ai-revolution-key-legal-considerations-media-entertainment-industry). 19.09.2023).*

***

«У сучасну епоху цифрових технологій, коли майже будь-який контент доступний безкоштовно в Інтернеті, виникає спокуса використовувати чуже зображення для власних цілей. Однак важливо враховувати, чи є у вас дозвіл на використання цього зображення...»

Як правило, автор зображення (наприклад, фотограф, графічний дизайнер або художник) володіє авторським правом і має виключне право використовувати, відтворювати, розповсюджувати, створювати похідні роботи, продавати та ліцензувати зображення. Захист авторських прав автоматично поширюється на фіксацію зображення, але реєстрація твору в Бюро авторських прав США може надати додаткові переваги, наприклад можливість отримати встановлену законом компенсацію за порушення та гонорар адвокату.

Навіть якщо зображення є у вільному доступі в Інтернеті чи соціальних мережах, його не можна завантажувати, копіювати, ділитися чи використовувати для створення іншої роботи без дозволу власника авторських

прав. Існують обмежені винятки з цього принципу, як-от доктрина добросовісного використання.

Варто зауважити, що навіть якщо на зображенні ви або ви найняли фотографа для зйомки, ви все одно можете нести відповідальність за порушення авторських прав, якщо у вас немає дозволу від власника авторських прав. Дозвіл, як правило, має форму письмової ліцензії або призначення, яке міститься в контракті про надання послуг.

Порушники авторських прав можуть нести відповідальність за фактичні збитки або встановлені законом збитки (максимум 30 000 доларів США, якщо порушення не було навмисним, у такому випадку обмеження становить 150 000 доларів США), а також можуть бути зобов'язані сплатити гонорари адвокату власника авторських прав...

Щоб отримати дозвіл на використання зображення, подумайте про використання веб-сайтів зі стоковими фотографіями, як-от Getty Images або Shutterstock, які ліцензують право на використання своїх зображень. Перед використанням зображення важливо переглянути обсяг ліцензії. Іншим варіантом є Creative Commons, але уважно прочитайте умови ліцензії. Якщо ви наймаєте когось для створення зображень, проконсультуйтеся з юристом, щоб переконатися, що угода передає вам усі права та інтереси або надає вам достатню ліцензію. Власники веб-сайтів і користувачі соціальних мереж повинні бути обережними, використовуючи зображення, які вони не створювали, оскільки тролі авторського права можуть націлюватися на них для врегулювання...» (*Andrew Ramstad. Do You Have Permission to Use That Image?// ROMANO LAW PLLC (<https://www.romanolaw.com/do-you-have-permission-to-use-that-image-2/>). 13.09.2023*).

***

«Постачальник програмного забезпечення повинен знати, які права він має і які права він може надавати. Коли розробник надає клієнту програмне забезпечення, або доступ до онлайн-користування, або право завантажувати програму, транзакція є ліцензією, а не продажем. У документації слід уважно відобразити цей зв'язок.

Користувач комерційного програмного забезпечення отримує лише право використовувати програму з певними обмеженнями. Ліцензія надає права використання для певних цілей... У мові будь-якої угоди, будь то Ліцензійна угода з кінцевим користувачем, Умови надання послуг чи інший документ, що дозволяє використання, мають використовуватися слова, які відображають сценарій ліцензування. Ніщо в документі не повинно вказувати на щось більше, ніж обмежене використання. Такі слова, як «ліцензія», «надання», «контроль», «програма» та «програмне забезпечення» пов'язані ближче до ліцензійної угоди.

Продаж програмного забезпечення відбувається лише тоді, коли розробник позбавляється всіх прав власності та контролю над продуктом і

справді продає та передає один актив своєму клієнту. Такі слова, як «продавати», «продажі», «призначити», «назва», «купівля» та «продукт» пов'язані ближче до прямого продажу.

Розповсюджувачі, такі як торговельні посередники або торгові партнери, також повинні розуміти, що вони не є власниками, які продають програмне забезпечення, і можуть навіть не бути стороною, яка має право надавати ліцензію клієнту. Вони також повинні визначити, чи отримують вони ліцензію від розробника та субліцензують її своєму клієнту, чи вони взагалі не є частиною ліцензійних відносин між розробником і кінцевим користувачем. Якщо постачальником-посередником є торговий агент або інший тип посередника, у договорі посередника з кінцевим користувачем має бути ствердно зазначено кінцевому користувачеві, що ліцензія на використання програмного забезпечення надається розробником, а не посередником» (*Ned T. Himmelrich. Granting Software Is a License, Not a Sale // Gordon Feinblatt LLC (https://www.gfrlaw.com/what-we-do/insights/granting-software-license-not-sale). 21.09.2023*).

***

«Баланс між авторським правом і свободою слова ставить під сумнів генеративний штучний інтелект (GAI), потужний і загадковий інструмент, який імітує людські реакції на підказки, введені в вікно пошуку в Інтернеті... Проблема полягає в тому, що здатність GAI стимулювати прогрес та інновації загрожує залежності індустрії розваг від авторського права для захисту творчих робіт.

Закон про авторське право встановлює баланс між тими, хто створює вміст, і інтересом громадськості в широкому доступі до цього вмісту. Це робиться шляхом надання авторам обмеженої монополії на розповсюдження оригінальних творів, надаючи їм виключне право відтворювати, розповсюджувати та створювати похідні твори на основі захищеного авторським правом матеріалу. Однак концепція виключних прав насправді не стосується роботів і комп'ютерів зі штучним інтелектом, які збирають ідеї та факти з загальнодоступних веб-сайтів.

Оскільки авторське право не захищає ідеї, факти, процедури, концепції, принципи або відкриття, описані або втілені в роботах, копіювання саме по собі не є порушенням авторських прав. Щоб довести порушення авторського права, потрібно довести, що відповідач мав доступ до захищеного авторським правом твору та що твір відповідача значною мірою схожий на захищені аспекти першого твору.

Щоб результати штучного інтелекту порушили авторські права на книгу, вона повинна взяти значну частину виразу, захищеного авторським правом, із твору автора. Що стосується тексту, то GAI – спритний плагіатор. Він знає, як танцювати навколо авторського права. Прогностична модель емулює, а не копіює. Оскільки текст, створений у відповідь на запит, не є суттєво схожим

(юридичний термін мистецтва) на дані, які він збирає, це не є порушенням. Іншими словами, не переоцінюйте значення судового процесу.

Ще одним обмеженням виключних прав авторів є доктрина добросовісного використання. Його мета полягає в тому, щоб уникнути жорсткого застосування законодавства про авторське право таким чином, що інакше могло б задушити розвиток мистецтва та науки. Справедливе використання дуже залежить від фактів. Це ще один спосіб сказати, що це темна та суперечлива сфера закону...

Справедливе використання сприяє трансформаційному використанню. Проте з часом концепція еволюціонувала від використання захищеного твору як плацдарму для нових ідей чи критики оригіналу до того, як робити чийсь фотографії чи інші зображення та включати їх у картину та оголосити це добросовісним використанням...

Напруга між GAI та авторським правом з часом вирішиться. Хоча видавнича галузь, зрозуміло, має занепокоєння, вона повинна активно формувати майбутнє штучного інтелекту через лобіювання законодавства, ліцензування книг для навчання ШІ та створення індивідуальних моделей ШІ з власними наборами даних. Для цього потрібно поставити видавців у центр дискусій ШІ щодо достовірності інформації, атрибуції, упередженості, компенсації та прозорості...» (*Lloyd J. Jassin. Generative AI vs. Copyright // PWxyz, LLC. (<https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/columns-and-blogs/soapbox/article/93238-generative-ai-vs-copyright.html>). 22.09.2023*).

***

«...У середу понад 11 500 членів Гільдії сценаристів Америки отримали дозвіл повернутися до роботи після голосування за прийняття попередньої угоди з Альянсом кіно- та телевізійних продюсерів, яка припинила 148-денний страйк. В угоду включено положення, що обмежують використання генеративного штучного інтелекту, що захищає не лише авторів, але й студії, які сигналізують про те, що вони планують відстоювати авторські права на роботи, створені частково за допомогою інструментів штучного інтелекту.

Угода не забороняє використання штучного інтелекту, але обмежує, як його можна зараховувати та використовувати.

«Компанії погоджуються, що оскільки ні традиційний штучний інтелект, ні GAI не є особами, вони не є «письменником» або «професійним письменником», — йдеться в Меморандумі про угоду. «Тому письмові матеріали, створені традиційним ШІ або GAI, не вважаються літературними матеріалами».

В угоді зазначено, що надання роботи, створеної AI, яка повинна бути розкрита обома сторонами, не вплине на кредит або компенсацію сценаристів і не може бути «підставою для позбавлення автора права на окремі права». Але між лініями захисту є підтвердження того, що студії прагнуть, щоб сценаристи

працювали разом із інструментами штучного інтелекту в процесі написання сценарію, хоча це не може бути обов'язковим...

«Перед використанням GAI автор повинен отримати згоду Компанії», — йдеться в Меморандумі. «Компанія зберігає за собою право відмовитися від використання GAI, включаючи право відмовитися від використання GAI, яке може негативно вплинути на авторське право або використання твору»...

Меморандум про угоду передбачає необхідність проведення регулярних зустрічей на прохання гільдії для «обговорення та перегляду інформації, пов'язаної з використанням Компанією та запланованим використанням GAI у розробці та виробництві кінофільмів» (*Winston Cho. Hollywood's AI Compromise: Writers Get Protection, Studios Aim for Copyright // The Hollywood Reporter, LLC. (<https://www.hollywoodreporter.com/business/business-news/wga-deal-studios-plan-pursue-copyrights-ai-generated-scripts-1235602466/>). 27.09.2023*).

***

«...основна державна політика, що лежить в основі патентної системи, заснована на стимулах, не виправдовує визначення систем штучного інтелекту патентними винахідниками.

Розглянемо пару гіпотетичних сценаріїв: перший стосується системи штучного інтелекту у світі, який дозволяє вказувати такі системи як винахідників у патентах, другий передбачає людину-винахідника, яка живе за існуючим патентним режимом.

Компанія InventCo A розробила систему штучного інтелекту під назвою InventBot, яка здатна генерувати широкий спектр винаходів у різних галузях. Оскільки патентна система це дозволяє, InventCo вирішує подавати патентні заявки на кожен унікальний винахід, створений InventBot. За короткий проміжок часу в кілька місяців InventCo подає тисячі патентних заявок, причому InventBot названо єдиним винахідником або співвинахідником. (Для цього прикладу припустимо, що всі ці заявки надано як патенти.)

Незважаючи на несподівану кількість патентів, рівень інновацій InventBot або якість його продукції не змінилися. Назва InventBot у цих патентах не робить систему штучного інтелекту ефективнішою, креативнішою чи динамічнішою. Він продовжує працювати, як було запрограмовано, незалежно від нагород, які він отримує, або додаткового доходу, який генерує InventCo. Стимули патентної системи, створені для стимулювання інновацій, не почуті (або, в даному випадку, алгоритми, що не реагують). InventBot не прагне до професійного зростання, фінансової винагороди чи суспільного визнання, оскільки йому бракує емоцій, бажань та свідомості.

Порівняйте невпинний, але незмінний темп виробництва InventBot із наступною реакцією винахідників на стимули патентної системи.

Для людини на рішення винайти та оприлюднити винахід значною мірою впливають різноманітні особисті, професійні та фінансові чинники, особливо

перспектива збільшення прибутку внаслідок ринкової ексклюзивності, яку надають патенти. Інженер-початківець може побачити потенціал для визнання у своїй галузі, фінансову вигоду від успішного продукту або просте задоволення від вирішення актуальної проблеми. Патентна система, пропонуючи період ексклюзивності, запевняє їх у тому, що їх наполеглива праця не буде негайно скопійована та що існує потенціал для фінансової віддачі від вкладеного часу, ресурсів та інтелекту.

Крім того, обіцянка патентного захисту часто змушує винахідників охочіше розкривати свої інновації. Це розкриття приносить користь суспільству в цілому, оскільки воно доповнює загальний пул знань і дозволяє іншим створювати попередні винаходи. Якби винахідник був невпевнений щодо отримання охорони свого винаходу, він міг би бути більш схильним зберігати його в комерційній таємниці, що все одно дозволяло б винахіднику отримувати прибуток від приватних продажів і ліцензій, але також могло б перешкоджати потоку інноваційних знань для громадськості.

Порівняння двох наведених вище сценаріїв із залученням винахідника штучного інтелекту та винахідника-людини ясно показує, що штучний інтелект не отримує переваги від стимулів патентної системи так, як люди. ...суть патентної системи глибоко переплетена з людським досвідом інновацій, нюансом, який штучний інтелект, яким би розвиненим він не був, не може повністю зрозуміти чи відреагувати на нього...» (*Robert Plotkin. Beyond recognition: why naming AI as inventor on patents doesn't compute // Reuters (https://www.reuters.com/legal/legalindustry/beyond-recognition-why-naming-ai-inventor-patents-doesnt-compute-2023-09-25/). 25.09.2023).*

***

Турецька Республіка

«Інструменти штучного інтелекту (AI), які, простими словами, нагадують машинне навчання на основі алгоритмів, почали генерувати непередбачувані результати, особливо з розвитком передових систем, таких як генеративний ШІ, що сприяє технологічному прогресу. AI може генерувати широкий спектр контенту, починаючи від текстів і закінчуючи зображеннями, музикою та відео. Однак поширене виробництво контенту таким чином породило проблеми, пов'язані із законодавством про інтелектуальну власність...»

Згідно з турецьким законодавством, поняття інтелектуальної власності включає права та повноваження щодо літературних і художніх творів, а також патентів, корисних моделей і зразків. Згідно з визначенням, наданим у статті 1/В Закону № 5846 про інтелектуальні та художні твори (LIAW), твір визначається як «усі види інтелектуальних та художніх продуктів, які мають характеристики їх творця та класифікуються як твори науки і літератури, музики, образотворчого мистецтва чи кіно». Відповідно до формулювання

цього закону, для того, щоб щось кваліфікувалося як твір, воно повинно містити характеристики свого автора, а відповідно до доктринальної думки; стверджується, що інтелектуальний твір із творчими якостями та відображенням характеристик, креативності та стилю ідеї автора може бути специфічним для реальних осіб, а отже, відповідно до LIAW, твори можуть бути створені лише реальними особами...

Авторські права охоплюють законні права на продукти, створені інтелектуальною працею людини, і ці права захищені LIAW, і для виникнення авторських прав не потрібна реєстрація згідно з законодавством Туреччини. Права на інтелектуальні та художні твори виникають із створенням відповідного твору, оскільки захист авторських прав розглядається в межах прав людини; він також захищений статтею 27 Загальної декларації прав людини.

Розглядаючи перетин AI та авторського права в турецькому законодавстві, слід зазначити, що турецьке законодавство не передбачає авторського права на автономні продукти AI. Хоча штучний інтелект створює новий контент на основі наявних даних, питання про те, чи є цей вміст повністю оригінальним чи ні, є предметом дебатів. Крім того, хто нестиме відповідальність у можливому судовому спорі, який може виникнути, є іншим предметом дискусії.

Дійсно, через те, що алгоритми, які лежать в основі штучного інтелекту, спираються на великі набори даних, також можливо, що контент, який вони створюють шляхом обробки цих наборів даних, може призвести до порушення авторських прав третіх сторін. У цьому відношенні, враховуючи, що AI не має статусу юридичної особи, залишається невизначеним, до кого будуть спрямовані позови, що випливають з порушення...» (*Gökçe Ergün, Çağla Yargıç, Yaren Türe. Artificial Intelligence Generated Content And Copyright, Creativity, And Authorship Issues // Kılınç Law & Consulting (https://kilinlaw.com.tr/en/artificial-intelligence-generated-content-and-copyright-creativity-and-authorship-issues/). 20.09.2023).*

***

Японська Держава

«...26 липня 2023 року та 5 вересня 2023 року Агентство з питань культури уряду Японії скликало панелі підкомітету правової системи Комітету з питань авторського права, щоб визначити проблеми, які необхідно вирішити у зв'язку з генеративним ШІ та авторськими правами, як приблизно зазначено нижче:

Чи порушують дані для ШІ авторські права?

- Закон Японії про авторське право дозволяє використовувати твори, захищені авторським правом, виключно для цілей аналізу інформації без

дозволу відповідних творців, за умови, що використання (i) обмежується необхідним мінімумом і (ii) не завдає невинуватої шкоди інтересам творців.

- Хоча введення в штучний інтелект загалом слід розглядати як зроблене лише для цілей аналізу інформації, невирішені питання включають: чи будуть і які будуть винятки, і які конкретні випадки будуть вважатися такими, що «необґрунтовано завдають шкоди інтересам творців».

Чи порушують результати ШІ авторські права?

- Фактори, які слід враховувати для визначення порушення авторських прав:

- Подібність, яка зазвичай вимагає спільних творчих уявлень у двох роботах, що означає, що будь-яка спільність у простих ідеях, фактах або звичайних уявленнях не перевищить поріг для вимоги подібності. Проблема полягала б у тому, чи перевіряти продукти штучного інтелекту та людські продукти та як відрізнити їх від оцінки вимог подібності.

- Залежність, яка, як правило, вимагає усвідомлення першої роботи другим творцем, ступеня схожості робіт і фону створення другої роботи. Проблема полягає в тому, як перевірити випадки, коли люди, які створюють другу роботу за допомогою ШІ, не знають про початкову роботу.

Чи захищені авторським правом продукти, створені ШІ?

Продукти, створені автономно ШІ, не захищаються авторським правом. Продукти, створені штучним інтелектом, створені людьми з їхніми творчими намірами та внесками, ймовірно, будуть захищені авторським правом. Проблема полягає в тому, як зробити фактор «творчий внесок» більш конкретним.

Агентство прагне оприлюднити свої погляди щодо вирішення виявлених проблем...» (*Aiko Yamada, Yuki Sako. Japanese Government Identified Issues Related to AI and Copyrights // National Law Forum, LLC (https://www.natlawreview.com/article/japanese-government-identified-issues-related-ai-and-copyrights). 26.09.2023*).

***

Наука в сфері інтелектуальної власності

«У двадцятому столітті з'явилися державні університети та технічні установи, тоді як розробка технологій була зосереджена в науково-дослідних лабораторіях великих корпорацій... Двадцять століття було більше пов'язане з галузевими науково-дослідними лабораторіями, де корпорації збирали разом провідних вчених і технологів для створення технологій майбутнього. На цьому етапі капітал все ще розширював виробництво... На цьому етапі розвитку наука розглядалася як суспільне благо, і її розвиток був здебільшого зосереджений в системі університетів або дослідницьких установах, що фінансуються державою. Розробка технологій

здебільшого розглядалася як приватне підприємство. Наука повинна була виробляти нові знання, які потім можна було б видобути за допомогою технології для виробництва артефактів. Роль інновацій полягала в тому, щоб перетворити ідеї на артефакти. Система інтелектуальної власності — патенти та інші права — виникла, щоб забезпечити захист корисних ідей, втілених в артефактах...

Трансформація цієї системи, яка існувала кілька століть, сталася в результаті двох основних змін у виробництві знань. Перший стосується того, як за неоліберального порядку університетська система виробництва знань була перетворена на прибуткове комерційне підприємство. По-друге, різниця між наукою та технологіями значно розмилася, і вони тісніше інтегровані, ніж раніше... Перетворення університетської системи на систему, що виробляє знання безпосередньо для комерційних цілей, відбулося разом із знищенням науково-дослідних лабораторій, які були такою частиною індустріального ландшафту двадцятого століття. Фінансовий капітал контролює університетську науку не лише через «інвестиції» в науково-дослідні розробки, а й через купівлю «знань». Його монополія здійснюється через купівлю патентів, які виробляють університетські дослідження. Ця монополія, у свою чергу, дозволяє фінансовому капіталу домінувати над промисловим.

Кінець ХХ століття виявив розрив фінансового капіталу і виробничого капіталу. Сьогодні глобальний капітал функціонує набагато більше як безтілесний фінансовий капітал, контролюючи виробництво з одного боку та контролюючи технології та ринки з іншого. На цьому етапі, коли капітал все більше живе за рахунок спекуляцій і ренти, також спостерігається помітне відділення знань як капіталу від продуктивного або фізичного капіталу — заводів і машин...

Незважаючи на те, що університети захоплені капіталом і перетворені на те, що називається новими знаннями, які вони виробляють, все ще фінансуються державою... Напрямок наукових досліджень диктується приватним капіталом, який бере на себе будь-який успішний результат, і все ж ця трансформація науки не відбулася через приватне фінансування. Вартість фундаментальних досліджень є високим, і лише деякі з їх дослідницьких результатів можуть мати негайну вигоду з точки зору розвитку технологій. Тут держава, будь то в електроніці чи генетиці, бере на себе витрати, а патенти передаються приватному капіталу. Відмінною рисою неоліберальної системи є соціалізація ризику та приватизація винагород.

Розуміння того, що науку необхідно відновити як відкриту та спільну діяльність, породило рух за загальне благо. За допомогою дивної спритності капіталізм розглядає обмежені загальні блага — атмосферу та великі водойми, такі як озера, річки та океани — як нескінченні, і вимагає права скидати відходи в ці загальні блага. Але він розглядає знання, які можна копіювати нескінченну кількість разів без втрат, як кінцеві та вимагає монополічних прав на них!

Ніколи раніше суспільство не мало такої здатності, як сьогодні, об'єднувати різні спільноти та ресурси для отримання нових знань. Це соціальна, універсальна праця, і її приватне привласнення як інтелектуальної власності за капіталізму стоїть на шляху звільнення величезної сили колективу генерувати нові знання та приносити користь людям» (*Prabir Purkayastha. Is Intellectual Property Turning into a Knowledge Monopoly? // CounterPunch* (https://www.counterpunch.org/2023/09/08/is-intellectual-property-turning-into-a-knowledge-monopoly/?utm_source=flipboard&utm_content=other). 08.09.2023).

***

«...ЮНЕСКО оприлюднила перше керівництво щодо застосування генеративного штучного інтелекту (GenAI) у сфері освіти, в якому закликала уряди контролювати технологію, зокрема захищати приватність даних та встановлювати вікові обмеження для користувачів...

Організація видала 64-сторінкову доповідь, в якій визначила основні принципи використання генеративного штучного інтелекту (GenAI) для шкільної, технічної та професійної освіти.

«Постачальники GenAI повинні нести відповідальність за забезпечення дотримання основних цінностей та законних цілей, повагу до інтелектуальної власності та дотримання етичних практик, а також запобігання поширенню дезінформації та мови ворожнечі», – йдеться в заяві.

ЮНЕСКО закликала уряди затвердити навчальні програми штучного інтелекту та попередила про небезпеку GenAI, яка може погіршити когнітивні та соціальні навички молоді, якщо вони не будуть залучатися до реального світу, емпіричних практик, таких як експерименти, дискусії з іншими людьми та самостійних логічних міркувань» (*Захист даних та вікові обмеження: ЮНЕСКО рекомендує врегулювати використання штучного інтелекту в освіті // Судово-юридична газета* (<https://sud.ua/uk/news/obshchestvo/280253-zaschita-dannykh-i-voznrastnye-ogranicheniya-yunesko-rekomenduet-uregulirovat-ispolzovanie-iskusstvennogo-intellekta-v-obrazovanii>). 07.09.2023).

***

«...Останнє дослідження ЕІ, проведене через Школу комунікації Американського університету, ...базується на опитуванні викладачів вищих навчальних закладів, які працюють за кордоном... В опитуванні взяли участь 214 учителів. Респонденти приїхали з усіх п'яти регіонів світу, як і їхні студенти. Найпоширенішими регіонами були Європа, Північна Америка та Азіатсько-Тихоокеанський регіон.

Близько половини респондентів сказали, що мають проблеми з авторським правом або не впевнені, чи є вони. Їхніми найпоширенішими проблемами був доступ до відповідних навчальних матеріалів, як для студентів, так і для вчителів. Деякі проблеми з доступом були пов'язані з контрактами бібліотек із постачальниками, інші – з комерційними платформами, такими як

Netflix, а деякі – з надмірно старанними фільтрами порушення авторських прав. Інші проблеми включали неможливість показувати роботи студентів поза аудиторією через обмеження авторського права та виявлення того, що суперечності між законами про авторське право в різних юрисдикціях означали, що студенти мали отримувати різні завдання.

Звичайно, вчителі винахідливо вирішують проблеми, і майже дві третини респондентів повідомили, що вони намагалися знайти спосіб адаптувати своє навчання до проблем, з якими вони стикаються. Ці вчителі справді часто знаходили шляхи вирішення своїх проблем. Деякі рішення включали зниження очікувань... Вони відмовилися від вправ, які передбачали участь у повній групі, оскільки деякі студенти не могли брати участь. Деякі рішення коштують їм особисто грошей; наприклад, вони самі придбали або ліцензували роботу. Пошук альтернатив завжди коштував дорогоцінного особистого часу. А деякі рішення включали закривання очей на те, що їм було сказано робити або що, на їхню думку, міг вимагати закон.

Усі їхні рішення змусили їх і їхніх студентів заплатити ціну за заплутаний міжнародний ландшафт авторського права. Їхні курси були не такими, якими вони хотіли. Їхню роботу не вдалося належним чином відтворити для майбутніх вчителів через розв'язання окремих проблем.

Ці проблеми зберігають перешкоди для більшої рівності в доступі до освіти в усьому світі. Коли навчальний матеріал гіпотетично доступний, але надто дорогий, коли він ніколи не був ліцензований на використання в національній юрисдикції, коли електронний майстер, який використовується для навчання на міжнародному рівні, налаштований на надзвичайно високі автоматичні налаштування для порушення авторських прав, коли умови авторського права певної країни не дозволяють співвикладачам або учням належним чином ділитися матеріалом, тоді люди, які платять ціну, є сьогоднішніми та майбутніми студентами. Як наслідок, колись блискуча обіцянка процвітаючого ринку глобальної освіти залишається нереальною та недосяжною...» (*Patricia Aufderheide, Juliya Ziskina, Kimberly Anastácio. Copyright problems impede cross-border teaching // Education International (https://www.ei-ie.org/en/item/28042:copyright-problems-impede-cross-border-teaching). 29.09.2023*).

***

Україна

«Професора кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії КНУ імені Тараса Шевченка Івана Бондаренка звинувачують у порушенні авторських прав на переклад.

Про це заявила у Facebook колишня аспірантка Інституті філології Ганна Вознюк.

За словами Ганни, вона впродовж 8 років перекладала збірку віршів японської поетеси Йосано Акіко. Її науковим керівником був професор Іван Бондаренко. Жінка каже, що планувала видати свою працю, однак наставник її випередив – випустив збірку під своїм ім'ям.

«У 2021 році я радісно ділилася на фейсбук новиною про те, що після майже 8-ми років кропіткої роботи я закінчила перший український переклад збірки 399-ти віршів танка "Скуйовджене волосся" японської поетеси Йосано Акіко.

Ця робота лягла в основу моєї кандидатської дисертації (робота є у вільному доступі у мережі), яку я захистила у тому ж 2021-му році. Я готувала збірник до публікації, але сталася війна», – розповіла жінка.

13 вересня її колишній науковий керівник професор Бондаренко Іван Петрович презентував перед кафедрою нібито свій переклад тієї ж збірки. Ганна зазначає, що обговорювала з наставником свої плани видати свою роботу, але хотіла ще вдосконалити переклад...

На кафедрі мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії висловили свою позицію щодо звинувачень професора Бондаренка у плагіаті.

У зверненні працівники кафедри стверджують, що ці вірші професор нібито перекладав раніше, посилаючись на збірку "Жага кохання" 2016 року, в якій було понад 100 віршів Йосано Акіко...» (*Вікторія Андрєєва. Професора кафедри східних мов КНУ звинувачують у привласненні перекладу збірки віршів* // *Українська правда* (<https://life.pravda.com.ua/society/2023/09/25/256742/>). 25.09.2023).

***

Європейський Союз

«...4 вересня виповнюється рівно п'ять років, як група з 12 європейських фінансових агенцій за підтримки Європейської комісії представила радикальну ініціативу — Plan S — для прискорення переходу до повного та негайного відкритого доступу до наукових публікацій...

Що було зроблено?

Перш за все, група спонсорів, яка називає себе Coalition S, з роками зростає. Сьогодні близько 25 наукових фінансових установ і благодійних організацій приєдналися до коаліції та підписали принципи Plan S або заявили про дотримання більшості з них...

По-друге, у багатьох країнах були підписані так звані «трансформаційні угоди» між групами наукових установ і видавцями, щоб полегшити та прискорити перехід до повного та негайного відкритого доступу. У більшості випадків це включають «гібридні журнали», які містять як статті за підпискою, так і статті з відкритим доступом, за допомогою яких протягом узгодженого періоду часу частка підписок поступово зменшується на користь частини з відкритим доступом.

По-третє, на ринок вийшли нові видавці та платформи з відкритим доступом, що розширило спектр послуг і посилило конкуренцію. І, останнє, але не менш важливе, великі комерційні видавці оголосили про повну відданість відкритому доступу...

З чотирьох мільйонів наукових статей, які публікуються щороку, близько 61 відсотка все ще мають доступ до системи оплати за підписку. У галузі медицини прогрес був дуже повільним. Лише 31 відсоток усіх публікацій, пов'язаних із раком, є у відкритому доступі. Для серцево-судинних захворювань і респіраторних захворювань ці показники становлять відповідно 20 і 16 відсотків. А у сфері зміни клімату, яка є таким великим викликом для нашої планети, лише 40 відсотків усіх публікацій знаходяться у відкритому доступі.

...чому не було більшого прогресу?

По-перше, все ще є люди, які вірять, що відкритий доступ — це хижацькі журнали з невеликим наглядом за якістю, а є й інші, які свідомо підтримують цей міф.

По-друге, багато академічних бібліотек обмежені бюджетами передплати і не можуть дозволити собі вивільнити кошти для відкритого доступу. Іншими словами, перехід від «плати за читання» до «плати за публікацію» є складним.

По-третє, існує багато критики як з боку наукової спільноти, так і з боку спонсорів щодо того, що витрати на публікацію статей у відкритому доступі — витрати на обробку статей, або APC — просто занадто високі. Це також свого роду міф, оскільки, наприклад, «золотий» відкритий доступ забезпечує набагато краще співвідношення ціни та якості, ніж підписка. У той час як вартість підписки коливається від 4000 євро до 9500 євро за статтю, витрати на публікацію APC у відкритому доступі становлять у середньому 2500 євро за статтю, хоча, звичайно, є виняткові випадки, коли APC стягується майже в 9000 євро. Проте слід визнати, що за останні роки спостерігається інфляція APC.

І по-четверте, і, мабуть, найважливіше, трансформаційні угоди, згадані вище, ще не досягли результатів і в багатьох випадках насправді не є трансформаційними...» (*Robert-Jan Smits. Plan S: Stay the course // Research Professional News (<https://www.researchprofessionalnews.com/rr-news-europe-views-of-europe-2023-9-plan-s-stay-the-course/>). 04.09.2023*).

***

«...Після тривалих переговорів міжнародне наукове видавництво Elsevier і консорціум DEAL домовилися про контракт на публікацію та читання: угода дозволяє дослідникам установ-учасниць публікувати у відкритому доступі авторів-кореспондентів у понад 2500 журналах Elsevier (включно з Cell Press і The Lancet). Установи сплачують гонорар за публікацію та читання в розмірі 2550 євро (6450 євро для Cell Press і The Lancet) за кожну статтю. Якщо рівень участі високий, комісія знижується на 2% до 2500 євро. Установи-учасники також отримують 20% знижку на APC

журналів Elsevier Fully Gold Open Access і 15% знижку на журнали Cell Press і The Lancet. Крім того, вони отримують доступ для читання майже всіх наукових журналів Elsevier (включаючи назви Cell Press і The Lancet). Угоду про підключення було підписано 1 вересня 2023 року та діє до 31 грудня 2028 року...» (*Elsevier und DEAL schließen Open-Access-Vertrag // Open Science Network* (<https://open-access.network/services/news/artikel/elsevier-und-deal-schliessen-open-access-vertrag>). 06.09.2023).

***

«Консорціум DEAL, який представляє німецькі дослідницькі установи, і Elsevier, світовий лідер у галузі наукової інформації та аналітики даних, оголосили про угоду про відкритий доступ для Німеччини. Епохальна п'ятирічна угода, підписана 1 вересня між Elsevier та операційною організацією DEAL, MPDL Services gGmbH (MPDLS), розрахована на кінець 2028 року та покликана зробити значну частину німецьких досліджень відкрито доступною в усьому світі.

Угода, укладена завдяки співпраці та взаєморозумінню, підтримує перехід до відкритого доступу в Німеччині, дозволяючи дослідникам публікувати відкритий доступ і читати вміст широкого портфолію високоякісних і надійних наукових журналів Elsevier, включаючи такі провідні бренди, як Cell Press і The Lancet, одночасно відповідаючи цілям DEAL щодо доступності та стійкості.

Згідно з умовами угоди, автори з установ-учасників можуть публікувати свої статті в журналах Elsevier з негайним відкритим доступом на основі плати за кожену статтю, що стягується з їхньої установи, що дозволяє дослідникам у всьому світі отримувати доступ до їхніх результатів і користуватися ними. Крім того, установи отримують знижки на преїскурантні ціни на публікації своїх дослідників у журналах Elsevier з повним доступом. Заклади-учасники також матимуть доступ для читання практично всього портфолію журналів Elsevier на ScienceDirect, найбільшій у світі платформі, присвяченій рецензованим первинним науковим і медичним дослідженням.

Трансформаційна угода покликана запропонувати хорошу цінність німецькій дослідницькій спільноті. Найближчим часом до участі будуть запрошені інституції, щоб ввести його в дію...» (*The DEAL Consortium and Elsevier Announce Transformative Open Access Agreement for Germany // HRK* (<https://www.hrk.de/presse/pressemitteilungen/pressemitteilung/meldung/the-deal-consortium-and-elsevier-announce-transformative-open-access-agreement-for-germany-5006/>). 06.09.2023).

***

«...У 2021 році було проведено пілотне дослідження, щоб оцінити доступність відкритих наукових ресурсів. Вибравши 14 країн із репрезентативним співвідношенням доходів і політичної стабільності, було

перевірено їхній доступ до понад 2500 відкритих наукових ресурсів — сховищ, цифрових інструментів дослідження тощо.

...результати показали, що деякі ресурси є більш доступними в деяких країнах, ніж інші. Наприклад, були значні коливання часу очікування, коли веб-сторінка не завантажувалась. Ймовірно, це пов'язано з низькою швидкістю смуги пропускання та іншими проблемами національної інфраструктури, але, ймовірно, це також відображає дизайнерські рішення, які залишили деякі ресурси невідповідними для середовища користувачів.

Більше занепокоєння викликає доказ геоблокування — обмеження доступу до певної підгрупи користувачів. ...дані свідчать про геоблокування ключових відкритих наукових інструментів, таких як репозиторій програмного забезпечення GitHub. Список постраждалих країн може швидко змінюватися у міру появи геополітичних проблем, але дані свідчать про те, що користувачам у деяких країнах, зокрема в Сирії, доступ до відкритих наукових ресурсів було заблоковано через політичну приналежність їхньої країни або триваючі конфлікти.

Багато розмов про залучення до відкритої науки говорять про цифровий розрив і потребу залучати людей в Інтернет. Наші результати показують, що це лише верхівка айсберга. Користувачі в усьому світі все ще намагаються отримати доступ до ландшафту відкритої науки, тому вони маргіналізовані від переваг відкритих досліджень. Розробка та розгортання відкритої наукової інфраструктури потребує більше зусиль, щоб визнати, що перебування в Інтернеті дуже різниться в усьому світі. Просто зробити ресурс доступним онлайн не є достатнім зобов'язанням справедливості та залучення. Неявне припущення в інфраструктурах відкритої науки про те, що всі користувачі мають порівнянний рівень зв'язку, необхідно оскаржити.

Щоб підтримати ці зусилля, ми створюємо Обсерваторію рівного доступу, яка продовжуватиме та розширюватиме моніторинг, проведений у нашому пілотному дослідженні, надаючи дані, необхідні для початку важливих обговорень, вирішення існуючих проблем і моніторингу розвитку подій .

Використовуючи ці дані, відкрита наукова спільнота може створити ландшафт, який запрошує користувачів з усього світу. Це узгоджується з нещодавніми рекомендаціями ЮНЕСКО «Відкрита наука», які відзначають «особливі проблеми вчених та інших учасників відкритої науки в різних країнах» (*Louise Bezuidenhout, Hugh Shanahan. Open science is more open in some places than others // Research Professional News (https://www.researchprofessionalnews.com/rr-news-europe-views-of-europe-2023-9-open-science-is-more-open-in-some-places-than-others/). 14.09.2023).*

***

«Академічний видавець De Gruyter масштабно впроваджує модель *Subscribe to Open (S2O)*, щоб протягом наступних 5 років трансформувати свій портфель журналів у *Open Access*. De Gruyter поступово переведе

близько 85% із своїх поточних 320 підписних журналів у безкоштовний онлайн-доступ через *Subscribe to Open* у тісній співпраці з редакторами журналів і товариствами. *De Gruyter* — перше велике академічне видавництво, яке використовує *Subscribe to Open* як свою центральну модель трансформації відкритого доступу.

Наразі *De Gruyter* пропонує 16 журналів у відкритому доступі через підписку на *Open*. Ще п'ять з'являться у 2024 році, і видавець планує перевести близько 40 журналів у відкритий доступ до 2025 року. До 2028 року планується, що близько 270 журналів *De Gruyter* будуть доступні у відкритому доступі через підписку на *Open*. На пілотному етапі *De Gruyter* отримав позитивний досвід із *Subscribe to Open* як сталої моделі трансформації, особливо для гуманітарних журналів. Участь установ-підписників була високою, і відгуки були позитивними.

Порівняно з іншими моделями, *Subscribe to Open* пропонує переваги для всіх зацікавлених сторін у системі публікацій. Автори можуть публікувати свої статті у відомих журналах у відкритому доступі без додаткових витрат. Бібліотеки зберігають гарантований доступ до журналів через свою підписку, одночасно забезпечуючи відкритий доступ до трансформації цих журналів без додаткових адміністративних зусиль або витрат. Книготорговці продовжують організовувати закупівлю журналів для своїх клієнтів у звичному режимі.

Крім того, на відміну від моделі APC, яка широко поширена в науці, *Subscribe to Open* підходить для трансформації всіх типів журналів у всіх дисциплінах, у тому числі в гуманітарних і соціальних науках (HSS). Тому для портфолію журналів *De Gruyter*, яке зосереджено на гуманітарних науках, «Підписатися на *Open*» є логічним вибором, щоб функціонувати як основний спосіб відкривати журнали.

Дослідники та читачі в усьому світі отримують вигоду від того, що вміст із журналів стає у вільному доступі через S2O. Наприклад, використання журналу *De Gruyter Linguistics*, який було трансформовано через S2O у 2022 році, зросло в сім разів порівняно з попереднім роком, а кількість країн, з яких доступний контент, значно зросла...

Підписка на *Open* — це модель, яка дозволяє щороку перетворювати журнали у відкритий доступ, продовжуючи наявні підписки та не стягуючи плати за публікацію з авторів. Установи, які підписалися, продовжують передплачувати їх у звичайному режимі, таким чином забезпечуючи відкритий доступ для всіх і безкоштовну публікацію OA. Таким чином, S2O є альтернативою моделі APC, яка стягує плату за публікацію за кожну статтю та механізми трансформації, такі як *Publish & Read...*» (*Open access strategy: De Gruyter expands Subscribe to Open program to accelerate OA transformation // Walter de Gruyter GmbH (https://www.degruyter.com/publishing/about-us/press/press-releases/de-gruyter-expands-subscribe-to-open-program-to-accelerate-oa-transformation). 05.09.2023*).

***

«Diamond Action Plan (DAP) був розроблений організаціями Science Europe, coAlition S, OPERAS і французькою дослідницькою радою ANR. Наразі план підписали 125 організацій та 145 дослідників. Тепер Forte, як перша шведська дослідницька рада, також підписує і тим самим підтримує план дій.

DAP пропонує основу для адаптації, подальшого розвитку та розширення сталої системи для так званих діамантових журналів – тобто наукових журналів, у яких як публікація, так і читання є безкоштовними для дослідників і користувачів досліджень... Основна мета плану полягає в тому, щоб діамантові журнали отримали спільні принципи, рекомендації та стандарти якості.

З особливим наголосом на академічних журналах, план спрямований на підвищення впевненості в якості та вирішення проблем у нашій поточній видавничій системі. Наприклад, розробка спільних принципів для метаданих, щоб полегшити пошук і дотримання результатів досліджень...» (*Forte supports action plan for diamond open access // Forte (<https://forte.se/en/news/forte-supports-action-plan-for-diamond-open-access/>). 11.09.2023*).

***

«...«представники видавничої індустрії попереджають», що заклик Ради ЄС до «безоплатної» академічної видавничої моделі є «нереалістичним і позбавленим деталей». Проте пропозиція вже реалізується за допомогою кількох підходів:

(i) Автори можуть безкоштовно публікувати свої роботи в журналах відкритого доступу (OA) «Diamond». Згідно з Довідником журналів відкритого доступу, у 2023 році 67,5% журналів, які повністю відкриті, не стягують плати за обробку статей, і більшість із них публікується університетською пресою.

(ii) Європейська Комісія запустила видавничу платформу Open Research Europe, відкриту видавничу платформу для публікації досліджень, отриманих у рамках програми Horizon 2020, Horizon Europe та/або Euratom.

(iii) Препринти зростають в багатьох дисциплінах, і кілька нових ініціатив (таких як Peer Community In, Review Commons та RR\ID) організовують рецензування препринтів безкоштовно для авторів чи читачів.

(iv) Нові моделі публікації, такі як «Subscribe to Open», дозволяють журналам переходити до OA, зберігаючи підтримку бібліотеки.

Багато з них уже підтримуються безпосередньо установами, урядами або приватними донорами...» (*Olivier Pourret, Dasapta Erwin Irawan and Jessica Polka. EU council 'no pay' publishing model is realistic // Olivier Pourret, Propulsé par WordPress.com (<https://olivierpourret.wordpress.com/2023/09/09/eu-council-no-pay-publishing-model-is-realistic/comment-page-1/>). 09.09.2023*).

***

«...Більше неможливо публікувати у відкритому доступі у журналах Nature за згодою FinELib. Придбана квота статей вичерпана, і в поточній угоді, яка діє до 31 грудня 2024 року, статей більше не залишилося.

Відкриті статті, отримані для журналів Nature і Nature Research, були використані помітно швидше, ніж очіувалося. Кількість отриманих статей ґрунтувалася на даних про публікації, доступних на той час, але кількість опублікованих статей була набагато більшою, ніж очіувалося.

За угодою FinELib було опубліковано загалом 33 відкриті статті в гібридних журналах журналу Nature and Nature Research.

Угода консорціуму FinELib Nature охоплювала відкриті публікації в гібридних журналах, що належать до сімейства журналів Nature and Nature Research. Журнали з повністю відкритим доступом не були включені в угоду. Завдяки угоді автори-кореспонденти, афілійовані з членом консорціуму, мали змогу опублікувати свою статтю у відкритому доступі без плати за публікацію» (*OA articles for Nature journals have been used up // FinELib (<https://finelib.fi/oa-articles-for-nature-journals-have-been-used-up/>). 11.09.2023*).

***

«...проблем, які перешкоджали переходу до відкритого доступу...

Проблема 1. Реформування системи оцінювання дослідників відбувається надто повільно

Уже в 2005 році, коли Wellcome став першим спонсором досліджень із обов'язковою політикою відкритого доступу, було ясно, що під час прийняття рішень про фінансування враховуються внутрішні переваги роботи, яку виконав дослідник, а не проксі, як-от назва журналу та вплив фактори.

Незважаючи на цю чітку заяву, яка була підкріплена наступними ініціативами, такими як підписання Wellcome Декларації з оцінки досліджень у Сан-Франциско (DORA) та внесення змін до форми заявки на отримання гранту та процесу розгляду, багато дослідників продовжували вірити, що їхній майбутній успіх залежить від опублікувати статтю в журналі з високим імпаکت-фактором.

Цей страх не лише перешкодив деяким дослідникам публікувати нові випуски з повністю відкритим доступом, як обговорювалося у Випуску 4 нижче, але також призвело до того, що деякі дослідники не повністю дотримувалися політики відкритого доступу. Ця невідповідність була частково спричинена тим, що журнали з високим фактором впливу повільно приймали політику публікації, сумісну з відкритим доступом (OA).

Що зміниться для вирішення цієї проблеми?

Нещодавня розробка таких ініціатив, як Коаліція з просування оцінки досліджень (CoARA) та Ініціатива лідерства вищої освіти для відкритих стипендій (HELIOS), які підтримуються поєднанням спонсорів досліджень і вищих навчальних закладів, демонструє серйозну відданість реформі оцінювання дослідників.

Питання 2: бізнес-моделі, засновані на APC та передплаті, дуже несправедливі.

Домінуючі бізнес-моделі, які лежать в основі наукових публікацій, а саме підписка та плата за обробку статей (APC), є дуже несправедливими. Було б значним провалом політики, якби під час переходу до відкритого доступу ми просто поміняли одну форму несправедливості – коли система оплати за підписку перешкоджала досліднику отримати доступ до досліджень – на іншу, де бар'єри APC забороняли дослідникам публікувати свої дослідження.

Хоча на початку створення ОА APC вважалися надійною стратегією для забезпечення ОА – засновники PLOS описали APC як «природну альтернативу моделі підписки», – дані тепер свідчать про те, що ця модель має тенденцію виключати авторів певних етапів кар'єри, статей та інституцій, окрім того, що виключає осіб із певних регіонів світу.

Що зміниться для вирішення цієї проблеми?

Усвідомлюючи проблеми, згадані вище, багато зацікавлених сторін наразі досліджують альтернативні моделі, які віддають пріоритет глобальній справедливості.

Одним із підходів, який відповідає цій умові, є видавнича модель Diamond, яка визначається як така, що не платить ні читач, ні автор, але де витрати на публікацію покриваються науковими установами та/або спільнотами. Незважаючи на те, що журнали Diamond існують з кінця 1980-х років, вони набрали обертів після публікації Плану дій щодо відкритого доступу Diamond у 2022 році. На момент написання статті понад 140 установ і спонсорів публічно схвалили цей план, у тому числі агентства, такі як Французьке національне дослідницьке агентство (ANR), Німецький дослідницький фонд (DFG) і Швейцарський національний науковий фонд (SNSF).

Крім того, ми спостерігали розробку моделі Subscribe to Open (S2O), описаної як «прагматичний підхід до перетворення журналів за підпискою на відкритий доступ — безкоштовний і негайний онлайн-доступ до досліджень — без покладення ні на плату за обробку статей, ні на альтруїзм». Зараз за цією моделлю виходить 168 найменувань від 20 видавництв.

Інші видавці, як-от PLOS, експериментують із моделями, не пов'язаними з APC, або моделями, заснованими на обсягах, як це видно, наприклад, у їхній Global Equity Model . Крім того, cOAlition S замовила дослідження , щоб дослідити доцільність використання паритету купівельної спроможності як потенційної моделі для розробки моделі справедливого ціноутворення для академічних публікацій.

Питання 3: Дослідники та установи працювали незалежно, а не співпрацювали

Перетворення глобальної академічної видавничої системи, яка генерує понад 10 мільярдів доларів щорічного доходу та значні прибутки для комерційних видавців, завжди було складним завданням. Завдання

ускладнювалося системою оцінювання дослідників і властивим консерватизмом деяких дослідників, які бачили, як видавнича система спрацювала на їхніх старших колег, і не бачили причин не наслідувати їх і не слідувати їхнім видавничим практикам.

Однак, враховуючи те, що значна частина фінансування для підтримки академічних публікацій надходить від академічних установ і спонсорів, розчаровує те, що ці дві зацікавлені сторони не співпрацювали більш тісно разом, щоб стимулювати зміни.

Дивлячись виключно на спонсорів, хоча існує низка спеціалізованих груп фінансувальників, таких як Глобальна дослідницька рада, Голови міжнародної дослідницької організації, Science Europe та Група фінансувальників відкритих досліджень, спроб узгодити політику фінансування не було...

Що зміниться для вирішення цієї проблеми?

Запуск cOAlition S у 2018 році був першою спробою змусити фінансувальників досліджень і виконавські організації узгодити спільну політику ОА. За останні п'ять років членство зросло з 12 до 28, включаючи спонсорів з Австралії, Південної Африки, Європи та Сполучених Штатів. Крім того, навіть там, де спонсори не приєдналися до коАліції S, наприклад, федеральні агентства США, було досягнуто значного прогресу в узгодженні політики з ключових питань, таких як нульове ембарго та збереження прав.

Існує також більша координація з установами з питань ОА, про що свідчить тісна співпраця з членами ініціативи ОА2020, (обмежена за часом) фінансова підтримка інституційно узгоджених трансформаційних домовленостей та розробка інституційної політики збереження прав (IRRP), яка відображати стратегію збереження прав cOAlition S.

Об'єднавши зусилля, спонсори та установи можуть зіграти вирішальну роль у підтримці переходу до ОА.

Проблема 4. Незбалансований фокус: комерційні видавці приділяють забагато уваги новим моделям публікацій

У прагненні зробити дослідницькі статті ОА багато уваги (і фінансування) було витрачено на заохочення існуючої підписки, а в основних комерційних журналах — на розробку варіантів публікації ОА та, зрештою, перехід до ОА. Хоча цей підхід був доцільним, оскільки багато дослідників продовжували публікувати публікації в журналах за підпискою/змішаною моделлю, він, ймовірно, уповільнив впровадження повністю відкритих журналів та нових моделей під керівництвом науковців, таких як додрукарські та видавничі платформи, які підтримували пост- модель рецензування публікації.

Зрештою, цілі комерційних видавців, які мають фідучіарний обов'язок максимізувати прибуток для своїх акціонерів, незмінно суперечили цілям спонсорів та установ. Ця невідповідність явно проявляється у відповіді видавців на Службу порівняння журналів cOAlition S, де лише 28 видавців

надали інформацію про ціни, які вони стягують за свої послуги, незважаючи на заклики спільноти до більшої прозорості.

Що зміниться для вирішення цієї проблеми?

Пандемія COVID-19 продемонструвала цінність публікації результатів досліджень перед рецензуванням, коли дослідники, а не сторонні постачальники, як видавці, вирішують, коли і де публікувати результати своїх досліджень.

Важливо те, що сервери препринтів, такі як bioRxiv і medRxiv, пропонують набагато швидший процес публікації, зазвичай публікуючи подання в межах 2-4 днів, порівняно з приблизно 125 днями в традиційних місцях публікації. Незважаючи на те, що нагальність пандемії, можливо, зменшилася, дослідники продовжують використовувати препринти, і bioRxiv повідомляє про 3477 нових статей, опублікованих у березні 2023 року...

Проблема 5: Збереження прав мало бути основою ОА з першого дня

Питання збереження прав невід'ємно пов'язане з розглянутим вище питанням.

Збереження прав гарантує, що дослідники володіють і контролюють створений ними вміст на основі зроблених ними відкриттів. Як правило, дослідники передають авторські права на свою роботу видавцеві, і все подальше використання цієї роботи (включаючи можливість автора повторно використовувати свій власний вміст) контролюється видавцем.

Збереження прав спочатку розглядалося як рішення для заохочення видавців до розробки варіантів публікації у відкритому доступі (ОА), з ідеєю, що воно використовуватиметься як останній засіб, коли немає інших доступних варіантів зробити дослідження загальнодоступними. Оглядаючись назад, як один із творців цього підходу, я вважаю, що це була помилка.

Це дало занадто багато влади видавцям, дозволяючи їм встановлювати APC за будь-якою ціною, яку вони вважали прийнятною. Як наслідок, це призвело до появи APC, вартість яких перевищує 11 500 доларів...

Що зміниться для вирішення цієї проблеми?

Хоча збереження прав не є новою концепцією – Факультет мистецтв і наук Гарварду одногосно проголосував за те, щоб надати Гарварду невиключне, безповоротне право поширювати їхні наукові статті з будь-якою некомерційною метою ще в 2008 році – останніми роками це стало більш поширеним. Зокрема, кілька організацій, що фінансують дослідження, включають збереження прав у свою політику відкритого доступу (і надають дослідникам шаблонну мову, щоб відстоювати свої права). Наприклад, ті, хто отримує нагороду Wellcome, зобов'язані «надати публічну ліцензію CC-BY на всі майбутні авторські рукописи (AAM)», і що всі подання оригінальних досліджень до рецензованих журналів повинні містити твердження: «з метою відкритого доступу автор застосував публічну ліцензію на авторське право CC-BY до будь-якої прийнятної автором версії рукопису, що впливає з цього подання».

Багато університетів також впроваджують політику збереження інституційних прав на підтримку політики фінансування. Лише у Великій Британії близько 16 університетів зараз мають таку політику, і очікується, що їх дотримуватиметься ще більше.

Кілька видавців також підтримують збереження прав, прямо вказуючи у своїх видавничих угодах, що автори зберігають за собою право ділитися прийнятими авторами рукописами під час публікації за ліцензією CC-BY...» *(Robert Kiley. Supporting Open Access for 20 years: Five issues that have slowed the transition to full and immediate OA // European Science Foundation (<https://www.coalition-s.org/blog/supporting-open-access-for-20-years-five-issues-that-have-slowed-the-transition-to-full-and-immediate-oa/>). 27.09.2023).*

***

Китайська Народна Республіка

«За останні 10 років у китайських університетах спостерігався сплеск патентної діяльності, кількість патентних заявок зросла зі 106 000 до 367 200...»

Протягом цього часу китайські університети постійно займали перше місце у світі як за виданими патентами, так і за заявками, особливо в таких галузях, як напівпровідникові пристрої, фотоелектричні матеріали та напівпровідники третього покоління.

Завдяки місцевим заохоченням щодо патентних заявок протягом багатьох років спостерігалось поступове зниження кількості заявок на патенти на корисні моделі та зразки. ...заявки на патенти на винаходи, особливо в динамічних областях, таких як напівпровідники, комп'ютерні алгоритми та нові транспортні засоби енергії, залишаються надійними...» *(Excel V. Dyquiangco. Patent applications in Chinese universities increase // Asia IP (<https://asiaplz.com/section/news-analysis/patent-applications-in-chinese-universities-increase>). 12.09.2023).*

***

Південно-Африканська Республіка

«...Доступ до створення, читання та обміну важливими висновками через опубліковану літературу є суттю дослідження, але доступність залишається постійною проблемою для південноафриканських вчених, що має довгострокові наслідки для їхньої кар'єри та майбутніх можливостей фінансування.

Недостатня міжнародна видимість і визнання перешкоджають можливості для співпраці, обмежують доступ до міжнародних дослідницьких мереж, а також розповсюдження та вплив цінних результатів. Це несправедливо

як для дослідника, так і для південноафриканського платника податків, чий важко зароблені гроші оплачують більшість проведених наукових досліджень.

Крім того, вплив на просування по службі є значним, оскільки «скільки» та «де» дослідники публікують тісно пов'язані з можливостями фінансування та рейтингами досліджень, такими як ті, що визначаються Національним дослідницьким фондом (NRF) — дослідники з вищим показником h-індексу (розраховується на основі кількості публікацій у високих країнах). рейтингові журнали), отримують вищі рейтинги NRF і, відповідно, вищий академічний статус і більше фінансування.

Абсурдно, дослідники повинні платити великі гроші, щоб отримати великі гроші...

Щоб вирішити ці проблеми та розширити можливості південноафриканських дослідників, потрібні узгоджені зусилля різних зацікавлених сторін.

Систематична реформа: спосіб вимірювання успіху дослідника потребує трансформації. Ми повинні вийти за межі покладення на імпаکت-фактори журналу як основного показника якості дослідження.

Замість цього слід розглянути ряд альтернативних показників, таких як кількість цитувань, а також внески, окрім традиційних журнальних статей. Цінність різноманітних наукових результатів має бути визнана як дослідниками, так і академічними установами.

Ці результати включають загальнодоступні набори даних, аналітичні записки, діяльність із залучення громадськості та наукову комунікацію. Це не тільки позбавить нас від хижацьких журналів і неетичних публікацій, але й поділиться дослідженнями з спільнотами, з яких вони походять, і тими, хто принесе найбільшу користь.

Розширення ініціатив відкритого доступу: хоча це певною мірою вже відбувається, слід докласти більш відчутних зусиль для розширення доступу до наукових публікацій через ініціативи відкритого доступу. Співпраця між південноафриканськими вищими навчальними закладами та міжнародними журналами через видавничі угоди може допомогти відмовитися від витрат, пов'язаних з APC, дозволяючи дослідникам публікувати в авторитетних міжнародних журналах без фінансового тиску.

Сприяння співпраці та налагодженню мереж: сприяння партнерству між місцевими та міжнародними дослідниками може сприяти обміну знаннями, розширювати дослідницькі мережі та надавати можливості для наставництва та співпраці як у науковому, так і у фінансовому плані. Це може допомогти подолати прогалину в знаннях і підвищити видимість південноафриканських дослідників на світовій арені.

Проблеми, з якими стикаються південноафриканські дослідники під час доступу та публікації наукової інформації, повинні бути вирішені, щоб використовувати весь потенціал наукової спільноти континенту.

Південно-Африканська Республіка має велику кількість знань, якими можна поділитися, але, зрештою, трансформація академічної видавничої сфери необхідна для розширення можливостей південноафриканських дослідників і подолання системних бар'єрів, з якими вони стикаються.

Усуваючи систематичні упередження та фінансові перешкоди, пов'язані з публікацією та доступом, ми можемо сприяти обміну знаннями, співпраці та інноваціям...» (*Mariette van der Walt. Breaking barriers or breaking the bank? The academic publishing system is extorting emerging researchers // Daily Maverick (https://www.dailymaverick.co.za/opinionista/2023-09-04-breaking-barriers-or-breaking-the-bank-the-academic-publishing-system-is-extorting-emerging-researchers/). 04.09.2023).*

***

Республіка Індія

«Департамент біотехнології (DBT) оприлюднив Рекомендації з інтелектуальної власності 2023 року, щоб забезпечити безперебійну передачу інтелектуальної власності (ІВ) в академічних інститутах і дослідницьких лабораторіях для комерціалізації в технології та продукти для більшого суспільного впливу.

Рекомендації, розроблені на основі рекомендацій експертного комітету, який досліджував різні аспекти розвитку інтелектуальної власності та передачі технологій в державних установах і університетах, призначені для вирішення питань, пов'язаних із поточними методами передачі технологій.

«ІВ, що виникає в результаті досліджень, що фінансуються державою, є величезним надбанням, і його необхідно належним чином використовувати для максимізації соціально-економічного впливу та досягнення суспільного блага. Засоби та способи передачі ІВ мають вирішувати науковці на основі своїх інституційних комітетів із зовнішнім експертом членів», - йдеться в інструкції, виданій DBT...

Відповідно до принципів модальності комерціалізації інтелектуальної власності в настанові, DBT каже, що механізм ліцензування повинен вирішуватися в кожному конкретному випадку приймаючою установою через інституційні комітети інтелектуальної власності та повідомлятися уряду.

«Інститути повинні створити прозорі механізми, щоб гарантувати, що інтелектуальна власність буде передана правильній галузі з потенційними можливостями та компетенціями для розширення масштабів інновацій, особливо для ексклюзивного ліцензування», — йдеться в повідомленні.

Після ліцензування приймаюча установа повинна повідомити деталі DBT. У разі ексклюзивного ліцензування продуктів/технологій, які призначені для широкомасштабного публічного розгортання, угоди повинні містити положення про доступність на ринках Індії.

Питання суспільного інтересу в ексклюзивному ліцензуванні будуть належним чином захищені, а уряд Індії захищає всі індійські патенти за допомогою March-in Rights, включаючи можливість примусової ліцензії згідно з нашим патентним законодавством, якщо для цієї технології/патенту виникне будь-яка необхідність.

Запити на присвоєння інтелектуальної власності, якщо такі є, повинні бути передані до DBT приймаючими установами та розглядатимуться окремо в кожному конкретному випадку за погодженням з Секретарем, DBT для заохочення виділення та створення нових компаній.

У настанові зазначено, що для керівників досліджень на вищих рівнях технологічної готовності (TRLs) невиключне ліцензування може бути кращим способом, коли ліцензійні збори визначаються в кожному конкретному випадку. Слід заохочувати конкуренцію, щоб виводити на ринок високоякісні та доступні продукти. Терміни комерціалізації повинні бути чітко визначені в ліцензійних угодах. Слід також віддавати перевагу біотехнологічним МСП і виробництву в Індії...

Терміни комерціалізації повинні бути чітко визначені в ліцензійних угодах. Слід також надавати перевагу біотехнологічним МСП та виробництву в Індії. Крім того, для новостворених підприємств слід організувати преференційні умови закупівлі продуктів, розроблених у рамках державних програм.

Державна установа може розробити рамки стандартної ліцензійної угоди, яка забезпечить передачу частки доходу, отриманого ліцензіатом, державним установам-партнерам протягом обмеженого періоду часу.

Ліцензія підлягає безвідкличному, безоплатному праву уряду Індії займатися практикою або вимагати від ліцензіата надання субліцензій відповідальним заявникам на розумних умовах, якщо це необхідно для задоволення потреб охорони здоров'я чи безпеки країни.

Щоб інтелектуальна власність від академічних/державних дослідницьких лабораторій була реалізована як продукт і розгорнута для суспільного блага, потрібне цілеспрямоване масштабування та інші розробки, що потребує значних інвестицій.

Технології, розроблені в академічних колах, як правило, не готові до ринку, тому для реалізації їхньої цінності та потенціалу потрібні наполегливі зусилля для збільшення масштабу.

Спроможність і екосистема для перетворення багатообіцяючих результатів досліджень у технології та продукти для мас лежить у промисловій/старт-ап екосистемі. Таким чином, передача результатів досліджень із дослідницьких лабораторій, що фінансуються державою, до МСП/стартапів є важливою, додається в керівному документі...» (*Gireesh Babu. DBT brings out Intellectual Property Guidelines, 2023 for commercialisation of IP // Saffron Media Pvt. Ltd (http://www.pharmabiz.com/NewsDetails.aspx?aid=162541&sid=1). 16.09.2023*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Clarivate Plc (NYSE:CLVT), світовий лідер у підключенні людей і організацій до інтелектуальних даних, яким вони можуть довіряти, щоб змінити свій світ, сьогодні запустила Forecast, рішення нового покоління на основі штучного інтелекту (ШІ), розроблене для того, щоб спеціалісти з інтелектуальної власності (ІВ) у всьому світі могли впевнено та ефективно оптимізувати свої портфоліо та стратегію ІВ.

Forecast — це інструмент для прогнозування витрат і бюджету ІВ, який надає фахівцям з ІВ потужні можливості для прогнозування бюджету та повністю інтегрований з IPfolio, провідною системою управління ІВ...

У сучасній економіці, заснованій на знаннях, інновації є основним двигуном зростання бізнесу та конкурентних переваг. Нематеріальні активи, включно з інтелектуальною власністю, все частіше становлять корпоративну цінність. Це сприяє різкому розширенню портфоліо інтелектуальної власності, а також зростають супутні витрати на забезпечення, підтримку та захист прав на патенти та торгові марки на глобальному ринку...

Завдяки інтелектуальному штучному інтелекту Forecast надає професіоналам з інтелектуальної власності можливість точніше та ефективніше відстежувати та прогнозувати витрати на інтелектуальну власність у всьому портфоліо. Він може створювати бюджетні сценарії для прийняття більш розумних рішень щодо подання та обслуговування, а також генерувати звіти та інформаційні панелі в режимі реального часу для безперебійної співпраці із зацікавленими сторонами та отримання швидшого затвердження...» (*Clarivate Launches AI-Powered Tool to Simplify IP Budgets and Forecasts // Clarivate (<https://clarivate.com/news/clarivate-launches-ai-powered-tool-to-simplify-ip-budgets-and-forecasts/>). 20.09.2023*).

***

«50 найбільших університетів Великобританії подали 433 нові патентні заявки минулого року, показує нове дослідження Mathys & Squire, провідної юридичної фірми з питань інтелектуальної власності, оскільки вони все більше комерціалізують результати своїх дослідницьких програм...

Вплив інтелектуальної власності, створеної університетами, був помітним у таких сферах, як матеріалознавство, біотехнології та фармацевтика. Наприклад, перша схвалена у Великобританії вакцина від COVID була розроблена в Оксфордському університеті.

...Кембридж... став одним із найуспішніших технологічних кластерів у Європі, домом для 12 компаній, вартість яких перевищує 1 мільярд доларів, у тому числі фармацевтичного гіганта AstraZeneca.

Кембриджський університет виступив каталізатором для багатьох із цих компаній, одержуючи результати безпосередньо на основі досліджень, проведених університетом, або у співпраці з дослідницькими групами...

Найбільш плідним університетом Великобританії з точки зору патентних заявок минулого року був Оксфордський університет. Інноваційна компанія Оксфордського університету, яка керує інтелектуальною сферою університету, має чудовий досвід успішного запуску відокремленого бізнесу та залучення інвестицій на основі інтелектуальної власності університету. Університет заслужив репутацію лідера в галузі біотехнологій і фармацевтики.

Багато патентних заявок, поданих британськими університетами, стосуються тих сфер, де технічний прогрес користується великим попитом. Це включає нанотехнології, зелені технології та штучний інтелект...» (*Iain Armstrong. The UK's 50 biggest universities filed 433 new patent applications last year // Copyright Mathys & Squire LLP (<https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/the-uks-50-biggest-universities-filed-433-new-patent-applications-last-year/>). 13.09.2023*).

***

Сполучені Штати Америки

«Система Каліфорнійського університету посідає перше місце серед 100 найкращих університетів країни за кількістю патентів США, виданих на винаходи у 2022 році. Список 100 найкращих університетів США, яким надано патенти на корисні послуги, опублікований цього тижня Національною академією винахідників (NAI), базується на патентах на корисність, виданих у 2022 календарному році...

Патент на корисність, який іноді називають «патентом на винахід», — це патент, який охоплює створення нового або вдосконаленого продукту, процесу чи машини. Кількість патентів на корисність, виданих університету або його дослідницькому фонду, є ключовим показником ступінь, до якого його дослідницька діяльність має унікальний комерційний потенціал, для якого установа шукає правової охорони.

Рейтинги не є індикатором загальної цінності чи ефективності університету, але вони пропонують миттєвий знімок рівня інновацій закладу та підкреслюють роль, яку відіграють патенти в перетворенні університетських відкриттів у корисні технології та нові продукти...» (*Michael T. Nietzel. University Of California System Tops U.S. University List For Most Patents // Forbes (https://www.forbes.com/sites/michaelt Nietzel/2023/09/13/university-of-california-system-tops-us-university-list-for-most-patents/?utm_source=flipboard&utm_content=forbes%2Fmagazine%2FLeadership&sh=1ccbaf4c11a2). 13.09.2023*).

***

«Університет Вайомінгу (UW) ...посів 91-е місце в рейтингу «100 найкращих університетів США, які отримали патенти на корисність у 2022 році», опублікованому Національною академією винахідників (NAI)...

Відповідно до списку, маючи 15 патентів на корисність, виданих у 2022 році, UW пов'язаний з Університетом Джорджа Мейсона та Міським університетом Нью-Йорка. Це майже позаду таких шкіл, як Університет штату Орегон (19 патентів), Університет Клемсона (19) і Університет Вейк-Форест (16) і випереджає школи, які включають Університет Маямі (13), Університет Оберн (12) і Університет Толедо (11).

Патент на корисність охоплює створення нового або вдосконаленого — і корисного — продукту, процесу чи машини. Патенти на корисні засоби, надані UW у 2022 році, включали технології та пристрої для сільського господарства з контрольованим середовищем; методи боротьби з харчовими бактеріями; технології відновлення нервової тканини, стовбурові клітини та лікування болю; і технології видобутку нафти і газу, а також уловлювання вуглецю...

Офіс передачі технологій UW також отримує міжнародні патенти, патенти на рослини та патенти на дизайн. Інші типи захисту інтелектуальної власності включають торгові марки та авторські права.

NAI стверджує, що список 100 найкращих університетів США покликаний забезпечити більш зосереджене уявлення про національний інноваційний ландшафт і внесок, зроблений академічними установами США...» (*US-based University of Wyoming Ranks Among Top 100 US Universities Granted Patents in 2022 // AG-IP-NEWS (https://www.agip-news.com/news.aspx?id=74781&lang=en). 18.09.2023*).

***

«...Біотехнологічна компанія, зацікавлена в комерціалізації відкриття, зробленого в університеті, повинна буде домовитися про патент і ліцензію на ноу-хау для права на подальший розвиток і комерціалізацію відкриття. Часто, якщо компанія, зацікавлена у відкритті, є новоствореною та перебуває в процесі залучення фінансування, вона вирішить укласти опціонну угоду з університетом, яка надасть компанії право вести переговори щодо ліцензії на відкриття на пізніший час. Зазвичай такий варіант розрахований на рік, протягом якого компанія встигне зібрати початкове фінансування.

Якщо і коли компанія вирішить продовжити переговори з відділом трансферу технологій університету щодо ліцензії на відкриття, ліцензія зазвичай матиме такі основні умови:

1. *Виключна/невиключна:* Ліцензія, що надається, буде виключною або невиключною. Комісія, пов'язана з ексклюзивною ліцензією, зазвичай буде вищою, ніж комісія за невиключну ліцензію. Якщо ліцензія є ексклюзивною, сторони також домовляться про те, наскільки широким буде обсяг ексклюзивності. Наприклад, сфера використання продукту, розробленого на

основі відкриття, може бути обмежена лікуванням однієї конкретної хвороби у людей, а не для всіх видів використання у людей і тварин.

2. *Патент/ноу-хау*: ліцензія, як правило, поділятиметься на патентні права та права на ноу-хау. Патентні права поширюватимуться на конкретно перелічені патенти, на які поширюється ліцензія. Права на ноу-хау, як правило, описуються більш аморфно, але вони будуть пов'язані з патентами.

3. *Авансовий платіж і щорічні виплати на обслуговування*: навчальна установа може стягувати початкову авансову плату за ліцензію та намагатися покрити витрати, які вона могла понести на судове переслідування патенту, що охоплює відкриття. Крім того, він може вимагати від компанії щорічної плати протягом кожного року, коли університет не отримуватиме роялті від продажу продуктів, заснованих на відкритті. Мета річної плати полягає в тому, щоб університет міг використовувати її як механізм для припинення дії ліцензії у випадку, якщо компанія не сплачує річну плату через те, що або вона не активно розвиває відкриття в комерційний продукт, або відчуває труднощі із залученням фінансування для подальшого розвитку відкриття в комерційний продукт.

4. *Витрати на патенти*: Університет зазвичай зберігає контроль за судовим переслідуванням патентів, на які поширюється ліцензія, і передає витрати на судове переслідування компанії, яка має ліцензію.

5. *Роялті*: сторони домовляться про роялті, які сплачуватимуться академічній установі за продаж продуктів, розроблених у результаті відкриття. Роялті виплачується з «чистих продажів». Сторони повинні домовитися про те, як фактично розраховуються чисті продажі.

6. *Субліцензія*: компанія, швидше за все, прагнучиме отримати права субліцензії, щоб вона могла субліцензувати певні права на розробку та комерційні права іншій компанії. Університет зазвичай погоджується надати права субліцензії за певних обставин, але вимагатиме більших роялті та інших платежів в обмін на надання прав субліцензії.

7. *Основні етапи розвитку*: Університет вимагатиме одноразових виплат, коли будуть досягнуті певні етапи розвитку. У ліцензії також вимагатиметься досягнення таких етапів розвитку протягом певного періоду часу.

8. *Фінансові етапи*: Університет вимагатиме одноразових виплат, коли будуть досягнуті певні етапи продажів продукції.

9. *Грант акціонерного капіталу*: У рамках розгляду питання про надання ліцензії компанії університет може вимагати надання акцій акціонерного капіталу компанії, яка бажає отримати ліцензію. У такому випадку сторони домовляться про те, який відсоток власності компанії буде надано університету. Він також може вимагати, щоб такий відсоток власності був нерозбавлюючим, доки компанія не залучить узгоджену суму додаткового фінансування від продажу своїх акцій інвесторам. Сума, яку має зібрати компанія, після чого право власності академічного закладу на компанію може бути розведено, буде предметом переговорів.

Звичайно, в ліцензійній угоді університету є й інші умови, які необхідно переглянути, розглянути та обговорити. Біотехнологічні компанії на ранній стадії повинні мати на увазі під час переговорів про ліцензію з університетом, що потенційні інвестори, приймаючи інвестиційне рішення, будуть дуже зосереджені на тому, чи погоджені основні умови є комерційно обґрунтованими...» (*Michael K. Barron. What to Expect When Licensing a Discovery from a University // Morgan, Lewis & Bockius LLP. (https://www.morganlewis.com/blogs/asprescribed/2023/09/what-to-expect-when-licensing-a-discovery-from-a-university). 18.09.2023).*

***

«Починаючи з 1 жовтня 2023 р. Відділ публікацій Американського хімічного товариства (ACS Publications) надасть авторам нову можливість задовольнити вимоги донорів щодо екологічного відкритого доступу без ембарго. Завдяки цьому шляху автори зможуть публікувати прийняті рукописи з ліцензією CC BY у сховищах відкритого доступу одразу після прийняття.

Щоб забезпечити стабільну модель надання послуг від подання до остаточного редакційного рішення, ACS Publications запроваджує плату за розробку статей (ADC) як частину цього нового зеленого відкритого доступу без ембарго. ADC покриває вартість видавничих послуг ACS через остаточне редакційне рішення. Це включає в себе організацію, розробку та підтримку високоякісного процесу наукового рецензування та численні інші видавничі послуги, що надаються великою глобальною мережею редакторів і рецензентів.

Деякі спонсори та установи вимагають, щоб автори зберігали права на публікацію своїх прийнятих рукописів одразу після прийняття. Вже понад 90% авторів, які підпадають під ці повноваження, мають простий і фінансований шлях для публікації золотого відкритого доступу в журналах ACS через інституційне читання та публікацію або інше джерело фінансування. ADC має на меті надати рішення тим авторам, які мають дотримуватися вимог зеленого відкритого доступу без ембарго...

Для авторів, на яких не поширюється угода про читання та публікацію або інший шлях, цей варіант надає дослідникам альтернативу для широкого поширення своєї роботи, одночасно зберігаючи витрати, понесені для забезпечення якості, цінності та цілісності під час процесу публікації. Щоб забезпечити справедливий доступ до видавничих послуг і підтримати дослідників у всьому світі, ACS Publications автоматично застосовуватиме звільнення або знижки до рукописів, поданих авторами-кореспондентами з усіх країн, які наразі мають спеціальні ціни на публікацію статей (APC)...» (*ACS Publications provides a new option to support zero-embargo green open access // American Chemical Society (https://www.acs.org/pressroom/newsreleases/2023/september/acs-publications-provides-new-option-to-support-zero-embargo-green-open-access.html). 21.09.2023).*

«Щороку компанії та уряди в усьому світі інвестують понад 2 трильйони доларів США в науково-дослідні проекти (НІС). Проте інвестиції в інновації, спрямовані на допомогу бідним людям у світі, мізерні. У 2020 році витрати на НІС у країнах з високим рівнем доходу (НІСs) склали 1,6 трильйона доларів, що становить 74% від загального обсягу. Проте загальне населення цих країн становить лише 1,2 мільярда — 15% від загального населення світу. За винятком Китаю, у 2020 році лише 224 мільйони доларів було витрачено на дослідження та розробки в країнах із низьким і середнім рівнем доходу (LMIC), де проживає 5,3 мільярда людей...

З точки зору бізнесу в багатих країнах, не вигідно обслуговувати населення, яке не може дозволити собі платити за відкриття. Крім того, в економіку багатьох країн із низьким та низьким рівнем доходів ризиковано інвестувати, наприклад, через нестабільні уряди чи слабкий контроль за дотриманням прав інтелектуальної власності (IP).

Держави, агенції з надання допомоги та благодійні організації допомагають фінансувати НІС, але їхні внески складають менше однієї третини всіх витрат на НІС, незначна частина яких спрямована на LMIC, і навряд чи значно зросте.

Найбільший невикористаний потенціал полягає в тому, щоб залучити інвестиції приватного сектору, зробивши для компаній вигідним розробку інновацій, орієнтованих на потреби LMIC. Вкрай потрібні нові підходи.

Тут я пропоную один варіант: те, що я називаю доброзичливим продовженням патенту...

Основна ідея доброзичливого розширення патенту проста. Винахідник, який подає заявку на патентування «доброзичливого відкриття» — такого, що спрямоване на потреби країн із низьким і середнім рівнем доходів — отримує можливість компенсувати витрати на дослідження та розробки шляхом подовження іншого патенту на «неосновний» продукт. Умова полягає в тому, щоб доброзичливе відкриття було запропоновано громадськості для необмеженого, невиключного, глобального використання без сплати роялті протягом терміну дії патенту.

Орган, що видає патенти — у Сполучених Штатах, Бюро патентів і товарних знаків — продовжить дію несуттєвого патенту на тривалість, еквівалентну очікуваному доходу за період, до оціненої суспільної цінності доброзичливого відкриття. Таким чином, витрати на надання доброзичливого відкриття малозабезпеченим покупцям насіння, ліків і вакцин ляжуть на плечі заможних споживачів інших неосновних продуктів, таких як телефонні програми, споживча електроніка та косметика.

Доброзичливе відкриття ще має пройти тести на безпеку та ефективність, які проводять такі органи влади, як FDA. Порушення умов призведе до негайної втрати як доброзичливого патенту, так і продовження, таким чином випустивши обидва відкриття у суспільне надбання.

Умова публічного використання забезпечить широку недорогу доступність доброзичливих відкриттів, тоді як регулятивний перегляд технологій і цінностей зведе до мінімуму спроби компаній використовувати неефективні або неперевірені відкриття для розширення прибуткових патентів і, таким чином, обманювати систему.

Чи можуть такі компроміси покрити витрати? Абсолютно. У дослідженні 2008 року середня вартість європейського патенту становить 3 мільйони євро (3,2 мільйона доларів США), а багато несуттєвих патентів приносять прибуток у сотні мільйонів доларів щорічно. Цінність кількох місяців або років додаткового патентного захисту на, наприклад, популярне бізнес-програмне забезпечення чи косметику, за умови доброзичливого продовження, перетворилася б на доброзичливе відкриття, наприклад, ефективну вакцину від шистосомозу (більгарціазу) або різновид посухостійкої маніюки (*Manihot esculenta*) або тефу, для яких комерційний ринок був би мізерним...

Доброзичливе розширення патентів не потребує суттєвих змін у законодавстві про інтелектуальну власність. У більшості країн уже дозволено продовження терміну дії патенту понад звичайний законодавчий термін, наприклад, для врахування затримок у розгляді патентної заявки.

Якщо власник патенту порушує умову публічного використання, будь-яке продовження терміну дії патенту, що залишилося, буде негайно припинено. І якщо інвестиції в НІС не спроможні створити доброзичливе відкриття соціальної цінності, тоді опція не матиме жодної вартості. Таким чином, невдачі не будуть винагороджені.

Таким чином, доброзичливе розширення патентів є способом перерозподілу для залучення інвестицій у дослідження та розробки. Оскільки певна нерівність у багатстві та доходах у світі має несправедливе походження (наприклад, через колоніальне завоювання, незаконну діяльність або рабство), таке розширення забезпечить добровільний ринковий механізм для забезпечення певної реституції.

Важливо, що жоден винахідник не буде зобов'язаний відмовитися від своєї інтелектуальної власності, а жоден споживач не буде зобов'язаний купувати товари чи послуги, які отримують розширений патентний захист. Винахідник, чиє відкриття виявилось прибутковим у країнах з низьким і середнім рівнем доходів, все одно може вимагати патенту в цих країнах і вимагати його дотримання, якщо вони вирішать не просити доброзичливого продовження патенту.

Також доброзичливе продовження патенту не припинить комерційне розповсюдження будь-якого нового відкриття. Вони просто запропонують можливість підвищити цінність доброзичливого відкриття шляхом передачі патентного захисту на інше, несуттєве відкриття з усталеним ринком серед споживачів з високим рівнем доходу. Покупці неосновних товарів і послуг все одно користуватимуться перевагами, навіть якщо їм доведеться продовжувати платити переважаючу ціну з націнкою протягом більш тривалого періоду.

Можуть бути і програші: наприклад, коли закінчиться термін дії патенту на несуттєве відкриття, на ринок можуть вийти нові виробники і знизити ціни. Потенційні споживачі, які знають про патент, можуть, отже, віддати перевагу дочекатися завершення періоду монополії та падіння цін. Їм доведеться чекати довше, якщо цей патент буде продовжено. Учасникам ринку також доведеться чекати довше, щоб отримати прибуток. Такі гіпотетичні втрати можна було б мінімізувати, дозволивши продовжити охорону лише для патентів, термін дії яких закінчився, скажімо, більше ніж один рік...» (*Christopher B. Barrett. 'Benevolent' patent extensions could raise billions for R&D in poorer countries // Springer Nature Limited (https://www.nature.com/articles/d41586-023-02998-4?utm_source=flipboard&utm_content=other). 25.09.2023).*

***

Японська держава

«IOP Publishing (IOPP) і Японське товариство прикладної фізики (JSAP) оголосили, що *Applied Physics Express (APEX)* стане повністю з відкритим доступом (OA). З січня 2024 року всі статті, опубліковані в APEX, журналі, присвяченому швидкому поширенню нових знахідок у прикладній фізиці, будуть негайно та відкрито доступні для будь-кого. Цей крок відображає зростаючий попит на більш доступну та відкриту науку, а також мандати спонсорів, які вимагають від авторів публікувати свої роботи в журналах OA.

Відкритий доступ до APEX означає, що автори зможуть інформувати якнайширшу глобальну аудиторію, збільшуючи охоплення та вплив фізичних досліджень. Дані користувачів IOPP показують, що вміст відкритого доступу завантажується на 80% більше і цитується на 30% більше, ніж платний вміст, що демонструє значні переваги публікації дослідницького відкритого доступу.

Разом IOPP та JSAP підтримують рівні можливості для кожного робити внесок у фізичну науку та прагнуть забезпечити всеосяжний перехід до OA. IOP Publishing підтримуватиме дослідників із країн із низьким рівнем доходу та доходом нижче середнього, покриваючи витрати на публікацію їхніх статей (APC), із звільненням авторів, які відповідають вимогам, застосовуючи їх автоматично.

Крім того, усі офіційні члени JSAP отримують знижку 20% APC...» (*IOP Publishing's Applied Physics Express converts to fully gold OA // Europa Science Ltd. (https://www.researchinformation.info/product/iop-publishings-applied-physics-express-converts-fully-gold-oa). 13.09.2023).*

***

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«Кабінет Міністрів України 15 серпня 2023 року вніс зміни до своєї Постанови від 23 грудня 2004 р. № 1716 «Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», які набудуть чинності 16.09.2023 р.

...необхідно відзначити збільшення розміру знижки за подання заявок на торговельні марки в електронній формі - 25% замість 20% існуючих. Тобто, мінімальний розмір збору за подання заявки одним заявником для одного класу товарів чи послуг у чорно-білому виконанні відтепер складатиме 3000 гривень.

...суттєво збільшилась вартість зборів за звернення до Апеляційної палати НОІВ

Крім того, у вказаному нормативному документі відбулись технічні зміни щодо гармонізації термінології із профільними законами у сфері інтелектуальної власності...» *(Костянтин Зеров. Важливі зміни у сфері інтелектуальної власності // ТОВ "ЛІГА ЗАКОН" (https://jurliga.ligazakon.net/news/221953_vazhliv-zmni-u-sfer-ntelektualno-vlasnost). 01.09.2023).*

***

«Марракеський договір, який передбачає полегшений доступ до друкованих творів для людей з вадами зору, набув чинності в Україні з 8 вересня 2023 року.

...без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно дозволяється використовувати копії твору для плоско-друкованих книг, літератури, виданої шрифтом Брайля, рельєфно-графічних посібників та озвученої літератури тощо. Зокрема:

- відтворення, розповсюдження, інтерактивного надання доступу; пересилання електронних копій у мережі або засобами бездротового зв'язку виключно особам з вадами зору;
- переклад твору з метою виготовлення копій творів у відповідному доступному форматі;
- найму примірників (копій) твору у доступному форматі для осіб з вадами зору;
- імпорту примірників творів у доступному форматі.

Використання твору вказаними способами допускається через уповноважений заклад (установу, організацію), який навчає чи надає спеціалізовані послуги для адаптивного читання. Нині процес визначення такого органу все ще триває в Україні.

Також Марракеський договір дозволяє організаціям для осіб із порушеннями зору, бібліотекам та іншим уповноваженим особам пересилати копії книг в доступних форматах в інші 95 країн, які ратифікували або приєдналися до документу...» *(Полегшений доступ до інформації для людей із вадами зору: в Україні набув чинності Марракеський договір // ІР офіс (<https://nipo.gov.ua/nabuv-chynnosti-marrakeskyi-dohovir/>). 08.09.2023).*

***

«Для запровадження сервісу ІР-медіації Центром медіації та посередництва ІР офісу створено та, у співпраці зі спільнотою провідних медіаторів, доопрацьовано документи з питань медіації.

Йдеться про:

- Правила проведення медіації у сфері інтелектуальної власності. Вони визначають процедуру проведення медіації на базі ІР офісу.
- Положення про Реєстр медіаторів, які залучаються до вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності.
- Кодекс професійної етики. Документ встановлює професійні стандарти якості надання послуг із забезпечення підготовки та проведення медіації при вирішенні спорів у сфері інтелектуальної власності на базі ІР офісу та визначає етичні принципи поведінки медіаторів, які залучаються до цього процесу.

Відповідні документи затверджені наказом від 07.09.2023 № 159-Н/2023.

...Правила проведення медіації у сфері інтелектуальної власності набувають чинності після внесення відповідних доповнень до Порядку надання платних послуг Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (ІР офіс), затвердженого наказом УКРНОІВІ від 17.02.2023 № 38-Н/2023, щодо послуг з медіації...» *(ІР офісом затверджені документи з медіації // Державне підприємство "Український інститут інтелектуальної власності" (<https://ukrpatent.org/uk/news/main/zatverdzheni-dokumenty-mediatsia-11092023>). 11.09.2023).*

***

«...Конвенція Ради Європи про підроблення медичної продукції (Конвенція Медікрайм) — це перший міжнародний правовий документ, що пропонує правову основу для всесвітнього співробітництва у боротьбі з підробкою ліків і медичної продукції та подібними злочинами.

Україна однією із перших підписала та ратифікувала Конвенцію Медікрайм, а з 1 січня 2016 року цей договір набув чинності...

Конвенція Медікрайм зокрема зобов'язує держави-учасниці визнати злочинами та встановити кримінальну відповідальність за:

- виробництво фальсифікованих препаратів та медичної продукції;
- постачання, пропозиції про постачання й торгівлю підробленими ліками та медвиробами;

- фальсифікацію відповідних документів;
- несанкціоноване виготовлення чи постачання медичної продукції (ліків та медвиробів), а також виведення на ринок медичного обладнання, що не відповідає вимогам відповідності.

...на виконання Конвенції та з метою імплементації чинних актів права ЄС, у квітні 2019 року Уряд схвалив концепцію щодо реалізації державної політики із запобігання фальсифікації лікарських засобів, яка передбачає створення єдиної системи моніторингу, обігу лікарських засобів та впровадження системи верифікації ліків з 2D-кодуванням.

Україна продовжує роботу над імплементацією правових норм Конвенції. Так нині зареєстровано два законопроекти, що зокрема мають на меті впровадити окремі положення Медікрайм:

1) Законопроект №5815 щодо удосконалення відповідальності за порушення порядку проведення клінічних випробувань та держреєстрації ліків в Україні.

В розрізі положень Медікрайм, документ пропонує введення відповідальності за фальсифікацію результатів доклінічного вивчення, клінічних випробувань лікарських засобів та подання завідомо недостовірних реєстраційних матеріалів. У випадках, коли такі дії призведуть до смерті пацієнта або тяжких наслідків для його здоров'я, законопроект пропонує запровадження кримінальної відповідальності та позбавлення волі на строк від 5 до 10 років.

2) Законопроект 9500 про встановлення кримінальної відповідальності за незаконний обіг ліків в Україні.

Цією законодавчою ініціативою депутати пропонують імплементувати положення Конвенції про незаконне ввезення та реалізацію незареєстрованих препаратів. Такі злочини не лише шкодять економіці України через уникнення оподаткування, але й загрожують життю та здоров'ю громадян, адже незареєстровані препарати не проходять належну державну перевірку щодо якості та безпечності.

Документ пропонує за такі дії позбавляти волі зловмисників на строк від 1 до 5 років. У разі повторного злочину або ж у випадку створення організованої злочинної мережі — термін покарання становитиме від 5 до 8 років з конфіскацією майна, в особливо великих розмірах винних позбавлятимуть волі на строк від 8 до 15 років...» ***(Що таке Конвенція Медікрайм і як її положення з боротьби із підробкою ліків та медвиробів впроваджують в Україні? // Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками***

([https://www.dls.gov.ua/for_subject/%D1%89%D0%BE-](https://www.dls.gov.ua/for_subject/%D1%89%D0%BE-%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%B5-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B9%D)

%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%B5-

%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%

D1%8F-

%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B9%D

0%BC-%D1%96-%D1%8F%D0%BA-%D1%97%D1%97-%D0%BF%D0%BE-2/).
08.09.2023).

***

Демократична Соціалістична Республіка Шрі-Ланка

«...Закон про інтелектуальну власність № 36 від 2003 р. забезпечує основу для подальшого забезпечення реєстрації торгових марок, контролю та адміністрування...

Цей закон захищає такі права інтелектуальної власності: (а) Авторські права та суміжні права (b) Винаходи (патенти) (c) Товарні знаки (d) Знаки обслуговування (e) Сертифікаційні знаки та колективні знаки (f) Промислові зразки (g) Нечесна конкуренція (g) Географічні зазначення (h) Нерозкрита інформація. Останніми змінами є Закон про інтелектуальну власність (з поправками) № 8 від 2022 року, який містить положення про створення національної системи реєстрації географічних зазначень (GI), що забезпечує захист на місцевому та глобальному рівнях..

У Шрі-Ланці права інтелектуальної власності захищаються в окружному суді Коломбо та у Вищому комерційному суді в Коломбо. Порухення прав інтелектуальної власності є кримінальним злочином у Шрі-Ланці. Відповідно, цивільний позов можна подати до Вищого комерційного суду або Окружного суду Коломбо для боротьби з порушенням або неминучим порушенням прав інтелектуальної власності відповідно до розділу 170, а також для захисту позовів від недобросовісної конкуренції щодо інтелектуальної власності відповідно до розділу 160 (7) поточного закону. Відповідно, суд може (а) видати судову заборону та (б) присудити відшкодування збитків. Навмисне або свідоме порушення зареєстрованих прав інтелектуальної власності також є кримінальним правопорушенням, яке несе відповідальність у магістратському суді відповідно до глави XXXVIII Закону про інтелектуальну власність.

Відповідно до Закону, торговельна марка – це «видимий знак, за допомогою якого можна розрізнити товари чи послуги різних підприємств». Товарний знак може складатися зі слова, символу, пристрою, літер, цифр, імені, прізвища чи географічної назви.... і т. д. На відміну від авторських прав і патентів, термін дії торгових марок не закінчується. У Шрі-Ланці торгові марки реєструються на 10 років із можливістю поновлення. ...закон містить положення щодо ефективного захисту прав інтелектуальної власності в Шрі-Ланці. Таким чином, Закон про інтелектуальну власність створив основу для жорсткого механізму правозастосування, що дозволяє забезпечити ефективний захист усім категоріям власників прав ІВ.

Чинний закон про товарні знаки, що діє в Шрі-Ланці, має кілька недоліків. Однак терміновість звернення до них з боку органів влади може змінюватися в залежності від економічного розвитку країни. Законодавча база на даний момент не забезпечує захист в іншій країні для місцево

zareestrovanih torgovih marok. U vypadku, коли заявник займається підприємницькою діяльністю в іноземній країні, доцільно подати заявку на реєстрацію торгової марки відповідно до законодавства цієї країни...» (*Sri Lankan Trademark Law: Deficiencies and Concerns // Daily News* (<https://www.dailynews.lk/2023/09/14/featured/121499/sri-lankan-trademark-law-deficiencies-and-concerns/>). 14.09.2023).

***

Європейський Союз

«...Довгоочікувана португальська транспозиція нової Директиви про авторське право нарешті завершилася публікацією та набранням чинності Декрету-закону №. 47/2023 від 19 червня 2023 р. Проте уряд вніс поправки та доповнення до «старого» португальського Кодексу авторського права та суміжних прав (CDADC), включивши особливості в португальське законодавство щодо формулювань та юридичних режим Директиви про авторське право...

Однією з важливих нововведень Директиви про авторське право є кримінальні покарання, які застосовуються у випадках порушення авторського права та суміжних прав. Отже, створюючи це нове право для видавців преси, португальські законодавці також надали кримінальний захист потенційним випадкам несанкціонованого використання таких публікацій. Крім того, потенційне несанкціоноване використання творів, захищених авторським правом, постачальниками послуг обміну онлайн-контентом також може призвести до кримінальних санкцій.

Іншою важливою особливістю португальського законодавства є те, що в деяких випадках португальське законодавство дозволяє розглядати спори, пов'язані з авторськими та суміжними правами, спеціалізованим арбітражним і посередницьким центром ІВ...

Хоча цей центр арбітражу та посередництва в галузі інтелектуальної власності вже був передбачений португальським законодавством, правда полягає в тому, що він ще не створений і не регулюється урядом Португалії. Тимчасово застосовується закон про добровільний арбітраж, тобто будь-який із зазначених вище конфліктів може бути переданий на розгляд спеціального арбітражного суду.

Португальські законодавці також запровадили механізми колективного ліцензування в тих випадках, коли отримання дозволів від правовласників на індивідуальній основі є надмірно обтяжливим і непрактичним, а також у тих випадках, коли отримання індивідуальних ліцензій є малоімовірним. Одним із найбільш актуальних випадків колективного управління є тимчасова система колективного управління правами видавців регіональних видань. Згідно з перехідним правилом Декрету-закону №. 47/2023 від 19 червня (стаття 12), до 31 грудня 2028 року, будь-яке відтворення, оприлюднення або оприлюднення

публікацій онлайн-преси видавців регіональних видань буде ліцензовано організацією колективного управління з достатнім представництвом – у Португалії, VISAPRESS – та оприлюднює свій намір видавати зазначені ліцензії. Схоже, що португальські законодавці створили тимчасову, майже обов'язкову систему колективного управління.

Усі ці нові правові норми та зміни до Португальського кодексу авторського права, безсумнівно, призведуть до цікавих дискусій щодо того, як португальське законодавство слід тлумачити та застосовувати...» (*Francisca Ferreira Pinto. The Portuguese Government completes the transposition of the new European Copyright Directive // J&A Garrigues, SLP (https://blogip.garrigues.com/en/intellectual-property/the-portuguese-government-completes-the-transposition-of-the-new-european-copyright-directive#page=1). 05.09.2023).*

***

«Пропозиція Європейської комісії щодо Регламенту Європейського парламенту та Ради щодо стандартних основних патентів COM(2023) 232 final (27 квітня 2023 року) (Запропонований регламент) була видана Комісією як перша крок у законодавчому процесі ЄС...

Запропонований регламент, якщо його буде прийнято, матиме не що інше, як трансформаційний вплив, який матиме вплив далеко за межі ЄС... Відповідно до Запропонованого регламенту буде створено наступне: (A) реєстр SEP (стандартний основний патент) із перевітками сутності; (B) «Центр компетенції» під егідою Бюро інтелектуальної власності ЄС (EUIPO), який керує реєстром, перевітками сутності та надає об'єктивну інформацію щодо сукупних ставок роялті виконавцям; (C) процедури примирення, які необхідні перед початком судового процесу про порушення патентних прав для SEP; та (D) процес визначення сукупного роялті за використання стандарту до або незабаром після його публікації.

Виконавці технологічних стандартів часто викликають кілька проблем щодо існуючої системи ліцензування SEP. Три найбільш часто згадувані проблеми: (1) відсутність прозорості стосовно того, хто є власником SEP і яка ставка роялті буде для виконавців; (2) труднощі, коли специфікація однієї технології має багато різних ліцензіарів або численні патентні пули з різними ставками роялті; і (3) витрати на переговори з ліцензіарами разом з (4) перспективою того, що деякі з ліцензіарів можуть бути непрактичними організаціями (часто їх називають «патентними тролями»), чиїм єдиним інтересом є доходи від роялті. ЄС, схоже, готова змінити існуючу систему патентного ліцензування, щоб сприяти використанню технологічних стандартів технологічними компаніями ЄС, що розвиваються (багато з яких є малими та середніми підприємствами, а також участі в процесі розробки стандартів цих компаній, і все це для сприяння покращенню спроможності ЄС конкурувати на світовій арені технологій. В результаті Запропонованого

регламенту ЄС також очікує суттєвої вигоди для споживачів у формі зниження цін на продукти та послуги, оскільки економія коштів переходить у спадок через нижчі роялті за рахунок власників SEP...» (*Arnold Brown. A Proposed European Commission Regulation Would Dramatically Alter How Standards Organizations and their Members Approach Standard Essential Patents // Seyfarth Shaw LLP. (<https://www.seyfarth.com/news-insights/a-proposed-european-commission-regulation-would-dramatically-alter-how-standards-organizations-and-their-members-approach-standard-essential-patents.html>). 01.09.2023*).

***

«...Національна асамблея Словенії внесла поправки до Закону Словенії про промислову власність, який набув чинності 27 липня 2023 року...

Однією з найсуттєвіших змін є перехід від вимоги оригіналу довіреності до прийому сканованих копій в електронному вигляді. Ця зміна не тільки спрощує процес, але й оновлює його відповідно до цифрових практик.

У випадках, коли клієнт уповноважив кількох представників, якщо не вказано інше, Офіс інтелектуальної власності Словенії (SIPO) направить документи останньому зареєстрованому представнику.

Поправки тепер дозволяють будь-якій стороні, яка бере участь у розгляді, вимагати продовження строку, що є привілеєм, який раніше був зарезервований для заявників і правовласників. Це необхідно, оскільки в нових процедурах визнання недійсними або відкликання як власники торгових марок, так і заявники тепер матимуть тримісячний термін для відповіді на подання інших сторін...

Термін звернення за продовженням провадження після пропуску строку (невиконання обов'язків, необхідних у процедурі набуття права) зменшено з шести до чотирьох місяців, що почне діяти з кінця вересня 2023 року...

Процедури скасування та анулювання, які раніше здійснювалися окружним судом у Люблянці, тепер є адміністративними процесами під юрисдикцією SIPO. Хоча новий закон вже діє, деякі аспекти залишаються невизначеними через відсутність відповідних нормативних актів міністерства. Це створило ситуацію, коли офіційна плата за такі дії ще не визначена.

Незавершені справи, розпочаті до набрання чинності змінами, вирішуватимуться за попередньою правовою базою.

Було також внесено зміни щодо доведення репутації торгових марок ЄС як підстави для заперечення. Згідно зі старим положенням, репутація попередньої марки оцінювалася лише в Словенії, що викликало багато проблем. Тому було додано, що у випадку попереднього знака ЄС його репутація буде оцінюватися в усьому Європейському Союзі» (*Mila Mihailovic. Slovenian legislative overhaul reflects valuable steps towards harmonisation with EU IP framework // Law Business Research*

(<https://www.worldtrademarkreview.com/article/slovenian-legislative-overhaul-reflects-valuable-steps-towards-harmonisation-eu-ip-framework>). 07.09.2023).

***

«...Міжнародна конфедерація товариств авторів і композиторів (CISAC), Європейське об'єднання товариств авторів і композиторів (GESAC) і Товариство аудіовізуальних авторів (SAA) надіслали спеціального листа віце-прем'єр-міністру та міністру закордонних справ Болгарії. У ньому вони вимагають терміново відреагувати на транспонування останніх директив ЄС – 2019/789 та 2019/790...

Зміни мають надати авторам гарантії того, що вони отримають справедливу винагороду за свою творчу діяльність, роблячи внесок у суспільство, і що вони зможуть колективно захищати свої права від потужних медіакомпаній і технологічних гігантів...

Наразі Болгарія є однією з двох країн, які ще не синхронізували своє законодавство з законодавством Європейського Союзу щодо захисту прав митців...» *(Matey Todorov. Deputy PM Called to Protect Interests of Creators When Implementing EU Legislation in Bulgaria // Bulgarian News Agency (BTA) (<https://www.bta.bg/en/news/economy/519266-international-copyright-community-calls-on-deputy-pm-gabriel-to-protect-interest>). 08.09.2023).*

***

«Парламент Болгарії ухвалив у першому читанні два законопроекти про внесення змін та доповнень до Закону про авторське право та суміжні права...

Перший законопроект зосереджений на цифровому та транскордонному використанні захищеного контенту шляхом встановлення обов'язкових винятків та обмежень авторського права, спрямованих на захист суспільних інтересів у «цифровому світі». Для забезпечення справедливої винагороди авторів і митців були встановлені спеціальні правила.

Другий законопроект стосується видання наукової літератури, основною метою якої є поширення знань якомога ширшого кола зацікавлених сторін. Зміни передбачають запровадження права авторів (науковців) на публікацію своїх робіт у публічних некомерційних репозитаріях до або після публікації в наукових журналах» *(Yoana Vodenicharova. Parliament Adopts on First Reading Two Draft Bills to Amend Copyright and Related Rights Act // Bulgarian News Agency (<https://www.bta.bg/en/news/bulgaria/524994-parliament-adopts-on-first-reading-two-draft-bills-to-amend-copyright-and-relate>). 18.09. 2023).*

***

«...12 вересня 2023 року, Європейський парламент схвалив нові правила ЄС, спрямовані на захист географічних зазначень (GI) для

ремісничої та промислової продукції, натхнені існуючими правилами для сільськогосподарської продукції.

Ці нові правила поширюють захист на відомі місцеві непродовольчі товари, такі як мереживо, скло, натуральне каміння, ювелірні вироби або порцеляна в ЄС і в усьому світі. Нова схема, вже погоджена Європейським парламентом у травні...

Законодавство передбачає регулярну двоетапну реєстрацію, починаючи з національного рівня та супроводжуючись розглядом заявки Бюро інтелектуальної власності ЄС (EUIPO) на рівні ЄС. Держави-члени можуть вимагати звільнення від встановлення національної процедури реєстрації. У таких випадках EUIPO відповідатиме за всю процедуру. Нарешті, держави-члени матимуть один рік, щоб повідомити Комісію та EUIPO, які з назв, які вже захищені на національному рівні, слід також зареєструвати та захистити на рівні ЄС.

Тепер Рада має офіційно затвердити угоду. Регламент набуде чинності через двадцять днів після публікації в Офіційному журналі ЄС, а його застосування почнеться через два роки з цього моменту» (*MEPs approve new rules for Geographical Indications for craft and industrial products in the EU // European Union Intellectual Property Office* (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/meps-approve-new-rules-for-geographical-indications-for-craft-and-industrial-products-in-the-eu>). 13.09.2023).

***

«Національна асамблея Франції 12 вересня запропонували закон про встановлення режиму оподаткування творів, створених штучним інтелектом (ШІ) з використанням творів, походження яких залишається невизначеним. За допомогою запропонованого закону уряд має на меті вирішити проблеми з авторським правом, пов'язані зі штучним інтелектом, і заохотити системи ШІ поважати «Авторське право та творчість». Визнаючи, що штучний інтелект руйнує традиційні категорії літературних і мистецьких творів, створених людським розумом, які визначають закони про авторське право в багатьох країнах, Національна асамблея зауважила, що обмеження використання творів, створених штучним інтелектом, уможливить справедливий розподіл винагороди між оригінальними творцями. «...суворий контроль за використанням творів, створених штучним інтелектом, спростить збір винагороди, отриманої від цих робіт, і гарантуватиме справедливу винагороду за їх використання, таким чином сприяючи заохоченню інновацій і просуванню художнього різноманіття...», — заявили законодавці...» (*French Lawmakers Propose Law To Tax AI-Generated Works Based On Copyrighted Material // Mixed Bag Media Pvt. Ltd.* (<https://www.medianama.com/2023/09/223-france-law-tax-ai-works-copyrighted-material/>). 20.09.2023).

***

«Рада прийняла свої позиції (загальні керівні принципи) щодо запропонованого перегляду законодавчого пакету щодо зразків: Директиви про охорону зразків та Регламенту про зразки Співтовариства...»

Запропонована директива та регламент оновлюють чинне законодавство, яке датується 1998 та 2002 роками відповідно, і сприятиме реєстрації зразків на рівні ЄС та подальшій гармонізації процедур між європейською та національними системами. Директива також вводить нові правила для захисту дизайну, який можна відтворити за допомогою 3D-друку.

Зокрема, перегляд має на меті подальшу гармонізацію форми захисту запасних частин, які використовуються для ремонту композитних виробів (наприклад, частин кузова автомобіля). Це лібералізує ринок запасних частин, що призводить до зниження споживчих цін. Це «застереження про ремонт» призначене лише для майбутніх проектів, але існуючі проекти будуть захищені ще протягом десяти років.

Рада підтримує основні цілі пакету (тобто збереження концепції «ремонтного положення», запропонованого Комісією), але запроваджує кілька покращень, зокрема такі:

- Оновлення визначень «дизайн» і «продукт» для адаптації їх до епохи цифрових технологій і подальшої перспективи. Наприклад, «цифровий» замінено на «нефізичний».
- Спрощення вимог до того, як має бути відтворений дизайн, щоб дизайн можна було зареєструвати в той самий день, навіть якщо певні документи відсутні на момент подання заявки, за умови, що відтворення дизайну є достатньо чітким.
- Гнучкість для дизайнерів відкладати публікацію свого дизайну на термін до 30 місяців, з можливістю для держав-членів дозволити власникам прав на дизайн припинити відстрочку на їхнє прохання (а не в кінці періоду відстрочки).
- Роз'яснення правил визнання прав на дизайн недійсними з можливістю для держав-членів передбачити адміністративну процедуру оскарження, щоб сторонам не доводилося звертатися до суду.
- Запевнення, що тільки плата за національний захист має залишатися дешевшою за європейську.
- Можливість подвійної охорони дизайну та охорони авторського права, включаючи національне авторське право.
- Період транспонування 36 місяців (замість 24), щоб дати державам-членам більше часу для вжиття необхідних заходів для імплементації нового законодавства.

Узгоджені загальні керівні принципи формалізують позицію Ради на переговорах. Він дає головуванню Ради мандат на переговори з Європейським парламентом, які розпочнуться, щойно парламент ухвалить свою позицію...»
(Immateriella rättigheter: rådet antar två ståndpunkter om lagstiftning om

formskydd // Europeiska unionens råd
(<https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2023/09/25/intellectual-property-council-adopts-two-positions-on-designs-protection-legislation/>).
25.09.2023).

***

Ісламська Республіка Пакистан

«Закон про товарні знаки (з поправками), прийнятий у 2023 році, приніс кардинальні зміни в практику торговельних марок у Пакистані. Ці поправки не лише реорганізують адміністративний контроль, але й запроваджують спеціалізовані суди, розширюють юридичне охоплення електронних комунікацій і пропонують глобальний охоплення для реєстрації торгових марок...

Адміністративний контроль під IPO Пакистан

Раніше Реєстр торгових марок працював як напівавтономна організація. Згідно з новою поправкою, він був переданий під управління Організації інтелектуальної власності Пакистану (IPO Pakistan). Ця консолідація спрямована на підвищення операційної ефективності, оптимізацію процесів і надійне управління. Передача реєстру торгових марок IPO Pakistan сприяє єдиному підходу до адміністрування ІВ, потенційно зменшуючи затримки та роблячи систему більш підзвітною.

Суд з інтелектуальної власності для спеціалізованого вирішення спорів

...поправка запроваджує спеціалізовані суди з питань інтелектуальної власності, призначені виключно для розгляду справ щодо торгових марок. Ці трибунали прискорять вирішення спорів, надаючи як місцевим, так і міжнародним компаніям більше гарантій і впевненості в пакистанському режимі інтелектуальної власності.

Захист електронних комунікацій: цифровий крок вперед

...новий закон містить положення щодо правового покриття електронних комунікацій... Тепер підприємства електронної комерції та цифрові підприємства можуть працювати з упевненістю, що їхні електронні комунікації, включно з брендовими знаками, які використовуються в Інтернеті, захищені законом.

Глобальне охоплення через Мадридську систему

Мабуть, однією з найбільш революційних змін є положення, що дозволяє подавати міжнародні заявки через Мадридську систему. Це дає змогу компаніям у Пакистані захищати свої торгові марки в багатьох країнах, подавши одну заявку... Тепер бренди можуть захистити свої права інтелектуальної власності за кордоном, відкриваючи нові шляхи для глобального розширення та конкурентоспроможності...

Для компаній і практикуючих юристів, які займаються інтелектуальною власністю, ці зміни пропонують сучасну, ефективну та глобальну систему, яка

посилює захист бренду та підвищує потенціал для інновацій...» (*Transforming Pakistan's Intellectual Property Landscape: Key Takeaways from the Trademarks (Amendment) Act of 2023 // SABA & Co. IP* (<https://www.sabaip.com/transforming-pakistans-intellectual-property-landscape-key-takeaways-from-the-trademarks-amendment-act-of-2023/>). 06.09.2023).

***

Канада

«Законопроект С-244, Закон про внесення змін до Закону про авторське право (діагностика, технічне обслуговування та ремонт) пройшов друге читання в Палаті громад 31 травня 2023 року. Запропоновані в законопроекті поправки до Закону про авторське право дозволять обходити технічні заходи захисту (ТРМ) виключно для технічного обслуговування, ремонту та відповідної діагностики. Метою запропонованих поправок є підтримка стійкого споживання та полегшення доступу до послуг післяпродажного ремонту...

Поправки до Закону про авторське право, запропоновані законопроектом С-244, мають на меті надати споживачам або бізнес-користувачам «право ремонтувати» продукти, які вони придбали, дозволяючи доступ до захищених авторським правом творів, які заблоковані ТРМ. ТРМ — це форма технології, пристрій або компонент, який зазвичай використовується виробниками оригінального обладнання (ОЕМ) для «блокування» або контролю доступу до захищених авторським правом творів (наприклад, програмного забезпечення). Наразі Закон про авторські права забороняє обхід ТРМ, у тому числі доступ, наприклад, до базового програмного забезпечення, необхідного для діагностики, обслуговування та ремонту пристроїв. У результаті кінцевим користувачам зазвичай доводиться звертатися до технічних спеціалістів із ліцензією ОЕМ, які мають повноваження розблокувати модулі ТРМ для обслуговування та ремонту продуктів...» (*Edward T. Fan, Teresa A. Reguly, Nushrah Amod. Unlocking repair rights: changes coming to Canada's right to repair legislation // Torys LLP.* (<https://www.torys.com/our-latest-thinking/publications/2023/09/changes-coming-to-canadas-right-to-repair-legislation>). 25.09.2023).

***

Народна Республіка Бангладеш

«У понеділок парламент ухвалив законопроект про авторське право 2023, спрямований на захист прав на оригінальні твори в публікаціях, кіно, цифрових творах, драмі, фольклорі, мистецтві та аудіозаписах...

Статті та інші твори особи, які перебувають на постійній чи трудовій діяльності чи за призначенням у газетах чи журналах, не підпадають під дію цього закону, йдеться в законопроекті.

Публічні виступи також будуть поза сферою дії цього закону. Новий закон замінить попередній Закон про авторське право, 2000...

Законом пропонується посилити Офіс авторських прав, який буде уповноважений вирішувати спори, пов'язані з авторськими правами...» (*Sangsad Bhaban. JS passes Copyright Bill 2023 // businesspostbd.com (https://businesspostbd.com/national/js-passes-copyright-bill-2023). 11.09.2023*).

***

Республіка Індія

«Департамент сприяння розвитку промисловості та внутрішньої торгівлі Індії (ДПІТ) повідомив про запропоновані поправки до Патентних правил 2003 року.

...ДПІТ попросив надати коментарі до 22 вересня 2023 року.

...деякі важливі поправки, запропоновані до Правил, стосуються наступного:

- Поправка пропонує подовжити період подання робочої заяви з нинішнього разу на рік до кожного четвертого року, що охоплює дію патенту за останні три фінансові роки...;
- Виділені заявки можуть бути подані на основі винаходів, розкритих у попередній або материнській заявці, і пункти формули винаходу не повинні бути обмежені формулою винаходу батьківської заявки;
- Запит на експертизу (RFE) має бути поданий протягом 31 місяця після першого пріоритету;
- ...контролер повинен спочатку переконатися в тому, що заперечення придатне для підтримки, і лише якщо контролер визнає заслуги в представленні, надіслати заявнику повідомлення про те, щоб він подав відповідь на заперечення протягом двох місяців з дати видачі повідомлення, як проти поточних трьох місяців;
- ...опонент повинен сплатити офіційні збори, еквівалентні офіційним зборам, сплаченим заявником за подання заявки та запиту на експертизу.
- ...якщо ануїтет сплачується онлайн за чотири роки наперед, власник патенту може скористатися 10% знижкою на комісію...» (*India: DPIIT notifies proposed amendments in Patent Rules, 2003 // Asia IP (https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/india-dpiit-notifies-proposed-amendments-in-patent-rules-2003). 03.09.2023*).

***

Республіка Кенія

«...У заяві Ради з питань авторського права Кенії (КЕСОВО) ...повідомляється про початок впровадження податку на чисту стрічку з 15 вересня 2023 року відповідно до розділів 28(3)(6) і 30(6) Закону про авторське право та другої частини додатку В Положення про авторське право 2020 року.

Плата за чисту стрічку — це номінальна плата, спрямована на вирішення питань, пов'язаних із авторським правом, пов'язаних із можливістю створення особистих копій вмісту, захищеного авторським правом, за допомогою цих носіїв інформації та пристроїв.

Цей збір стягуватиметься на місці в'їзду до Кенії або на місці місцевого виробництва.

...кошти, отримані за рахунок цього збору, будуть спрямовані на компенсацію власникам авторських прав за потенційну втрату доходу, понесену, коли особи створюють приватні копії своїх творів, захищених авторським правом, таких як музика, фільми або програмне забезпечення. Основна мета полягає в тому, щоб творці та власники вмісту отримували справедливу винагороду за свою інтелектуальну власність.

«Збір за чисту стрічку стягується з предметів, які можуть використовуватися для перенесення захищеного авторським правом вмісту для приватного копіювання, що сплачується на пункті в'їзду в Кенію або на місці виробництва на місці», — пояснює КЕСОВО...» (*Mercy Simiyu. Kenya Copyright Board implements mobile phone tax // Nation Media Group (<https://nairobinews.nation.africa/kenya-copyright-board-implements-mobile-phone-tax/>). 11.09.2023*).

***

Республіка Союзу М'янма

«14 липня 2023 року Повідомленням № 50/2023 Міністерство планування та фінансів запровадило Митні правила щодо торговельних марок. Ці рамки встановлюють правовий шлях для забезпечення дотримання зареєстрованих торговельних марок, включаючи заходи ex-officio, для боротьби з надходженням контрафактної продукції до М'янми...

Митні правила складаються з 24 правил, об'єднаних у 7 розділів. Існує 8 спеціальних форм, які стосуються процесів і передумов щодо митного оформлення та подання митних заяв...

Правовласники торгових марок або їх представники можуть подати заяву на постановку на митний облік до митного органу. Якщо заява відповідає вимогам, митний департамент повідомляє заявника про прийняття заявки протягом 15 днів з моменту отримання митної заяви. Митний облік залишається дійсним протягом 2 років, починаючи з дати прийняття заяви.

Поновлення можна подати за 30 днів до закінчення терміну дії. Також можливі зміни та зняття митного обліку. Офіційна плата за митний облік поки невідома. Митний департамент може видати наказ про призупинення щодо підозрілих товарів, які або імпортуються, перебувають у процесі імпорту, або призначені для імпорту на територію М'янми. Заяву про видачу наказу про відсторонення можна подати в електронному вигляді чи ні. Підтвердження про прийняття заявки на розпорядження про призупинення надається протягом 30 днів з дати подачі заявки, якщо всі вимоги дотримано. У разі схвалення заявки гарантійна застава, встановлена Генеральним директором, повинна бути сплачена протягом 5 робочих днів. Невиконання цього призведе до відхилення заявки на призупинення...» (*Fabrice Mattei, Moe Mynn Thu. Myanmar: New Customs Rules on Trade Marks to prevent counterfeit goods // Rouse International Limited (https://rouse.com/insights/news/2023/myanmar-new-customs-rules-on-trade-marks-to-prevent-counterfeit-goods). 05.09.2023).*

***

«...Закон про авторське право набуде чинності в жовтні 2023 року...

Коли Закон про авторське право набуде чинності, захист авторських прав буде надано творам, які вперше опубліковані в М'янмі; або, якщо він був опублікований в іншій країні, також опублікований у М'янмі протягом 30 днів з моменту першої публікації за кордоном, незалежно від національності чи постійного місця проживання автора...

Перехід до модернізації режиму авторського права в М'янмі також можна побачити із введення нових концепцій у Закон про авторське право, наприклад:

- Зараз комп'ютерні програми захищені як літературні чи художні твори.
- Розрізняють майнові права та моральні права власників авторських прав, де захист моральних прав автора, таких як право на зазначення авторства та право на цілісність, тепер законодавчо закріплено.
- Розділ XIX Закону про авторське право передбачає утворення організацій колективного управління, які наділені повноваженнями діяти від імені правовласників щодо авторського права або суміжних прав.
- Відповідно до зростання глобальної цифровізації, несанкціоноване видалення або зміна інформації про керування цифровими правами та обхід технологічних заходів захисту тепер суворо заборонені відповідно до розділу XV Закону про авторське право.

...авторське право на літературні чи художні твори буде діяти протягом усього життя автора та 50 років після смерті; твори прикладного мистецтва охоронятимуться протягом 25 років з моменту створення твору... При цьому моральні права зберігаються за автором твору на все життя.

Новий Закон про авторське право також передбачає добровільну систему реєстрації авторського права... Це не змінює того факту, що захист авторських прав виникає автоматично без необхідності реєстрації, хоча автори або

власники авторських прав тепер можуть реєструвати такі твори, «щоб мати достатні докази» цих прав.

...за новим Законом про авторське право також будуть доступні цивільні та кримінальні позови за порушення авторських прав...

...новий Закон про авторське право також передбачає різні засоби захисту від порушення авторських прав згідно з Розділом XII (Обмеження та винятки економічних прав). Ці законодавчі засоби захисту «добросовісного використання» включають, серед іншого, повідомлення про поточні події; відтворення літературних і художніх творів бібліотеками для некомерційних цілей, таких як навчання, навчання або приватне дослідження; і відтворення копії комп'ютерної програми як резервної копії для особистого використання...» (*Andy Leck, Kyi Chan, Aye Myo. Myanmar: Copyright Law anticipated to come into force in October 2023 // Baker & McKenzie (https://insightplus.bakermckenzie.com/bm/viewContent.action?key=Ec8teaJ9VaoS ei3dlsb0cV7eOOGbnAEFKCLORG72fHz0%2BNbpi2jDfaB8lgiEyY1JAvAvaah9lF 26bJK6KF1TgA%3D%3D&nav=FRbANEucS95NMLRN47z%2BeeOgEFCt8EGQ 0qFfoEM4UR4%3D&emailtofriendview=true&freeviewlink=true). 12.09.2023).*

***

Республіка Філіппіни

«...Указ про торгові марки, який замінив Указ 2017 року, набув чинності 15 лютого 2023 року...

Постанова про товарні знаки 2023 року наближає Філіппіни до інших розвинутих країн, дозволяючи реєструвати нетрадиційні візуальні знаки таким чином:

- торгові марки неспецифічного кольору
- місцезнаходження торгової марки
- динамічна торгова марка
- голографічний товарний знак

Ці зміни є доповненням до традиційних візуальних і тривимірних знаків, які вже доступні для реєстрації на Філіппінах.

Колективні та сертифікаційні знаки не є новими. Проте Указ 2023 року вимагає, щоб заявки на ці знаки супроводжувалися угодою про управління використанням колективних знаків або стандартом використання сертифікаційних знаків, встановленим органом, що сертифікує.

Указ про торгові марки 2023 також чітко визначає «фактичне використання» як «використання в ході звичайної торгівлі з метою представлення справжньої комерційної мети передбачуваної громадськості». Це визначення вирішує суперечки щодо того, чи придатні для використання зразки та продукти, які не продаються громадськості.

Щодо доказів використання, вивіски з логотипом, що використовується на фасаді або в інших частинах службових приміщень, можуть бути прийняті як

докази використання. Це допомагає продемонструвати використання торгової марки в службах на Філіппінах...

Указ про торгові марки 2023 року передбачають, що, за винятком особливих обставин, усі заявки та документи потрібно заповнювати онлайн, а всі повідомлення мають надсилатися в електронному вигляді...

Збір за оголошення заперечення та збір за друге оголошення потрібно сплатити під час подання заявки, щоб спростити процедуру. Якщо торгова марка є недійсною через заперечення або відхилення, плата за публікацію не повертається...»

(*Claire Corral.*

Філіппінський посол в Україні: оновлення практики: зміна традиційних і відомих торговельних знаків // Rouse International Limited (<https://rouse.com/insights/news/2023/%E8%8F%B2%E5%BE%8B%E5%AE%BE%E5%95%86%E6%A0%87%E5%AE%9E%E5%8A%A1%E6%9B%B4%E6%96%B0-%E9%9D%9E%E4%BC%A0%E7%BB%9F%E5%95%86%E6%A0%87%E5%92%8C%E9%A9%B0%E5%90%8D%E5%95%86%E6%A0%87%E7%9A%84%E5%8F%98%E5%8C%96>). 08.09.2023).

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«23 серпня 2023 року Уряд видав указ № 65/2023/ND-CP, яким деталізовано низку статей і заходів щодо реалізації Закону про інтелектуальну власність.

...Указ 65/2023 містить деталі та заходи щодо впровадження положень Закону про інтелектуальну власність у В'єтнамі щодо:

- Встановлення, зміст, предмет, обмеження прав промислової власності, передача прав промислової власності, представництво у сфері промислової власності та заходи сприяння діяльності у сфері промислової власності.
- Визначення дій порушення, характер і ступінь порушення прав промислової власності, розгляд порушення прав промислової власності, визначення шкоди, запит і врегулювання запиту на розгляд порушення, права на сорти рослин, права на сорти рослин тощо.

Щодо підстав виникнення права промислової власності:

- Права промислової власності на винаходи, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення встановлюються на підставі рішень органу державного управління з питань промислової власності про надання охоронних документів на об'єкти промислової власності. заявник реєструє такі об'єкти.
- Права промислової власності на міжнародно зареєстровані відповідно до Мадридської угоди та Мадридського протоколу знаки встановлюються на підставі прийняття органом державного управління з питань промислової власності охорони на міжнародну реєстрацію.

- Права промислової власності на міжнародно зареєстровані згідно з Гаазькою угодою промислові зразки встановлюються на підставі прийняття органом державного управління з питань промислової власності охорони на таку міжнародну реєстрацію.

Указ 65/2023/ND-CP набуває чинності з 23 серпня 2023 року» (*New Decree Guiding Intellectual Property Law in Vietnam // ASL LAW* (<https://aslgate.com/new-decree-guiding-intellectual-property-law-in-vietnam/>), 06.09.2023).

***

Сполучені Штати Америки

«...Запропонований сенаторами Теммі Болдуїн (D-WI) і Джоном Корніном (R-TX) на початку цього літа, Американський закон про охорону і захист прав інтелектуальної власності або «American IDEA Act» обіцяє захистити американський бізнес від міжнародної крадіжки ІВ. Його не слід плутати із Законом про різноманітність винахідників для економічного розвитку (IDEA), який спрямований на покращення збору демографічних даних у Бюро патентів і товарних знаків США (USPTO).

Законопроект, представлений 27 липня 2023 року, пропонує фінансувати правоохоронні органи для покращення захисту прав інтелектуальної власності, спрямовувати дослідження щодо захисту прав інтелектуальної власності в США та підтримувати програми правової допомоги для допомоги малому бізнесу у захисті їхньої інтелектуальної власності. Крім того, Закон посилить діючі закони, зокрема шляхом повторного дозволу певних положень Закону про пріоритетність ресурсів та організації інтелектуальної власності 2008 року (PRO-IP Act) (15 USC §§ 8111-8116), який розширив засоби захисту від порушень законів про інтелектуальну власність...

PRO-IP Act від 2008 року створив Офіс координатора інтелектуальної власності (IPEC), посаду для координації федеральних зусиль проти підробки та порушення прав інтелектуальної власності. IPEC несе відповідальність за координацію та розробку спільного стратегічного плану боротьби з підробками та порушеннями, який American IDEA Act буде розширено, щоб включити дії, специфічні для крадіжки інтелектуальної власності в певних пріоритетних країнах.

...American IDEA Act фінансуватиме місцеві правоохоронні органи в рамках Програми захисту прав інтелектуальної власності відповідно до 34 USCS § 30103. Програма дозволить Міністерству юстиції пропонувати гранти відповідним державам або місцевим правоохоронним органам «для допомоги у підготовці, запобіганні, забезпеченні та переслідуванні злочинів, пов'язаних із розкраданням інтелектуальної власності та її порушенням». Це включало б сприяння координації між державними та місцевими офіцерами

правоохоронних органів, прокурорами та федеральними правоохоронними органами у забезпеченні виконання законів про інтелектуальну власність.

...American IDEA Act створить грантову програму спеціально для фінансування програм правової допомоги для допомоги малому бізнесу в захисті своєї інтелектуальної власності. Грант надасть кошти будь-якій юридичній школі, акредитованій Американською асоціацією юристів, асоціації юристів штату або організації юридичних послуг, які надають безкоштовні або недорогі юридичні консультації щодо охорони та захисту прав інтелектуальної власності для малого бізнесу з орієнтовним річним дохід не перевищує 150 000 доларів США. Програма фінансуватиме розробку та надання навчальних програм і матеріалів для малих підприємств щодо захисту та захисту прав інтелектуальної власності...» (*Angela Kalsi. How the American IDEA Act Will Help Small Business // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2023/09/04/american-idea-act-will-help-small-business/id=166175/?utm_source=flipboard&utm_content=other). 04.09.2023).*

***

«...15 вересня губернатор Нью-Йорка Кеті Хочул підписала поправку до Закону про працю Нью-Йорка, яка додає новий розділ 203-f , який стосується винаходів, зроблених працівниками під час їх роботи. Відразу набираючи чинності, положення трудових угод щодо передачі прав працівника на винахід роботодавцю більше не є дійсними — якщо ці винаходи були «розроблені повністю в його або її власний час і без використання обладнання роботодавця, поставки, обладнання або інформацію про комерційну таємницю».

...нове законодавче виключення не поширюється на винаходи, які на момент задуму або використання винаходу стосуються бізнесу роботодавця, досліджень чи розробок або результату будь-якої роботи, яку виконав працівник для роботодавця.

Новий закон також робить невиконуваними, як питання державної політики, положення існуючих трудових угод, які зобов'язують працівника передавати винахід своєму роботодавцю, що інакше було б виключено згідно з новим законом.

Багато існуючих трудових договорів вимагають від працівників передавати права на свої винаходи, створені протягом періоду найму, своїм роботодавцям, незалежно від того, чи створено винаходи на роботі, чи в робочий час, чи з використанням наданих роботодавцем ресурсів чи інформації, хоча деякі працівники часто може вирізати вже існуючі винаходи, які передували початку роботи.

Однак зараз такі угоди, ймовірно, не мають законної сили, оскільки вони передають роботодавцям права на винаходи працівників, розроблені працівником у власний час, без використання будь-яких комерційних секретів або ресурсів роботодавця, якщо такі винаходи не пов'язані з бізнесом

роботодавця, дослідження чи розробки...» (*Keith A. Markel, Alana R. Mildner, Jessica L. Lipson. Employees Now Own Their Off-the-Clock Inventions in New York // Bloomberg Industry Group, Inc. (https://news.bloomberglaw.com/ip-law/employees-now-own-their-off-the-clock-inventions-in-new-york?context=search&index=5). 22.09.2023*).

***

Ямайка

«...Правила щодо торговельних марок Ямайки 2022 (правила) набудуть чинності 30 вересня 2023 року...»

У правилах описано процедури, яких слід дотримуватися щодо міжнародних заявок на торговельну марку, що вказують на Ямайку, і міжнародних заявок, щодо яких Ямайка є країною походження. Було надано нові форми для використання під час подання заявки на торговельну марку в результаті трансформації міжнародної реєстрації відповідно до розділу 26L Закону про торговельні марки з поправками (Закон), а також для запиту, щоб Реєстратор взяв до уваги міжнародну реєстрацію в Реєстр відповідно до розділу 26O Закону. Правила також визначають певні кінцеві терміни в процесі судового переслідування, пов'язаного з міжнародними реєстраціями, а також окреслюють процес як поділу, так і злиття міжнародних реєстрацій, зокрема.

З 30 вересня 2023 року також буде збільшено офіційні збори за переслідування торговельних марок для всіх типів національних заявок. Це перше підвищення офіційних зборів на Ямаїці за понад 10 років. Нові офіційні збори залишаються відповідними до інших порівнянних міжнародних юрисдикцій. Заявки на реєстрацію, подані до 30 вересня 2023 року, оброблятимуться відповідно до чинного режиму зборів, навіть якщо збори за публікацію та реєстрацію підлягають сплаті лише після 30 вересня 2023 року...» (*Sophie Peat. Key changes under Jamaica's Trade Marks (Amendment) Rules 2022 // Ogier (https://www.ogier.com/news-and-insights/insights/key-changes-under-jamaicas-trade-marks-amendment-rules-2022/). 01.09.2023*).

***

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«Верховний Суд ухвалив рішення на користь радіостанції «Хіт ФМ» у справі за позовом до приватного підприємства «Світова музика»...»

Суд визнав недійсною угоду з російським правовласником ТОВ «Олл М'юзик Паблішинг». На підставі цієї угоди «Світова музика» представляла

права на музичні твори на території України (зокрема, музичний каталог «Kobalt Music»)..

«Світова музика» вже кілька років позивається на сотні тисяч гривень проти українських радіостанцій щодо роялті за авторські та суміжні права на твори. Серед них радіостанції: «Радіо Roks», «Хіт ФМ», «Мелодія FM», радіо «Релакс», «Ретро ФМ», NRJ.

«Хіт ФМ» звернулася до Господарського суду міста Києва з позовом про визнання недійсною додаткової угоди між приватним підприємством «Світова музика» та російською компанією «ООО "Олл Мьюзик Паблішинг"» (ТОВ «Олл М'юзик Паблішинг»), яка представляє в Україні права Kobalt Music.

...«Хіт ФМ» у своєму позові доводило неправомірність укладеної додаткової угоди між «Світовою музикою» та російською компанією, відсутність авторських прав у обох сторін і фактичну неможливість набуття цих прав «Світовою музикою» в рамках угоди з компанією країни-агресора. Як наслідок, на думку представників радіостанції, за таких умов компанії не мають права як автор позиватись до радіостанцій щодо отримання компенсації за неправомірне використання музичних творів.

Суд першої інстанції у лютому 2023 року відмовив «Хіт ФМ». Радіостанція оскаржила це рішення, і Північний апеляційний господарський суд прийняв постанову на користь «Хіт ХФ» та визнав недійсною угоду між ПП «Світова Музика» та російською компанією «Олл М'юзик Паблішинг» щодо передачі майнових прав на об'єкти авторських прав (серед яких і каталог «Kobalt Music»)..

Після цього ПП «Світова музика», посилаючись на порушення апеляційним господарським судом норм матеріального та процесуального права, просила суд касаційної інстанції скасувати цю постанову.

Однак Верховний Суд відмовив компанії і залишив у силі апеляційне рішення...» (*Наталія Данькова. Верховний Суд ухвалив рішення на користь «Хіт ФМ» у справі щодо збору авторського роялті // Інтернет-видання «Детектор медіа» (<https://detector.media/rinok/article/216897/2023-09-15-verkhovnyy-sud-ukhvalyv-rishennya-na-koryst-khit-fm-u-spravi-shchodo-zboru-avtorskogo-royalti/>) 15.09.2023).*

***

«Чоловік перебував на службі у військовій частині, але його захоплення комп'ютерними можливостями призвело на лаву підсудних. Ще у травні 2019 року він створив декілька сайтів, на яких розміщував контент у вигляді популярних кінофільмів...

Так, на одному із сайтів ділок розмістив кінострічки, авторське право на які належить Disney Enterprises, Inc. (Disney). За висновком експерта у сфері інтелектуальної власності таким чином заподіяв правовласникам матеріальну шкоду в розмірі 1 274 880,68 гривень.

Подібним чином він незаконно розповсюдив твори, авторське право на які належать Twentieth Century Fox Film Corporation (Fox) і матеріальна шкода склала 1 274 880,68 гривень. За фільми правовласника Universal City Studio LLLP (Universal) спричинив матеріальну шкоду в розмірі 1 274 880,68 гривень. Warner Bros. Entertainment Inc. (Warner) матеріальну шкоду в розмірі 1 274 880,68 гривень...

У ході проведення досудового слідства підозрюваний уклав угоду про визнання винуватості.

11 вересня 2023 року Жовтневий районний суд міста Кривого Рогу визнав громадянина винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3ст.176КК, та призначив покарання у вигляді штрафу в розмірі двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що дорівнює 34 000 гривень.

Також суд розпорядився стягнути з підсудного на користь держави витрати на залучення експертів у загальній сумі 12 135,62 гривень...» (*У Кривому Розі чоловік нелегально збагачувався на сайтах кіноіндустрії // Кривий Ріг LIFE (<https://krlife.com.ua/news/u-kryvomu-rozi-cholovik-nelegalno-zbagachuvavsya-na-sajtah-kinoindustriyi/>). 18.09.2023*).

***

Аргентинська Республіка

«Федеральний апеляційний суд у цивільних і комерційних справах постановив, що комбінація кольорів не підлягає реєстрації, оскільки вона необхідна для ідентифікації газових труб.

Ferva SA подала декілька заявок на торговельну марку, щоб захистити комбінацію кольорів (жовтий фон із чорними лініями), яку вона використовує для своїх продуктів (ламп і аксесуарів до них). Однак Industrias Saladillos SA виступила проти реєстрації, оскільки торгові марки, які Ferva намагалася зареєструвати, не мали розрізняльної здатності, як того вимагає стаття 1 Закону про товарні знаки № 22362.

Оскільки не вдалося врегулювати справу шляхом посередництва, Ferva подала позов проти Industrias Saladillo, вимагаючи визнати заперечення безпідставними.

Суд першої інстанції вирішив, що 20 із 22 заяв Ferva були публічними, про що свідчить відповідь Аргентинського агентства з регулювання газу (ENARGAS). Отже, вони не відповідали вимогам відмінності та відносної новизни, необхідним для реєстрації як торгових марок.

Ferva оскаржила це рішення, але II палата Федерального апеляційного суду з цивільних і комерційних справ залишила рішення першої інстанції в силі. Суд ...азначив, що для того, щоб комбінація кольорів була зареєстрованою, вона має бути незвичайною та не загальноживаною.

Апеляційний суд погодився з аргументом суду першої інстанції про те, що комбінація кольорів, яку Ferva намагалася зареєструвати, була загальнодоступною і, отже, не мала відмінності. Суд додав, що комбінація кольорів, на яку подано заявку, чітко встановлена постановою, виданою ENARGAS, у якій зазначено, що транспортні труби для природного та зрідженого газу мають бути жовтими з альтернативним чорним фоном із жовтими смугами» (*Sergio M. Ellmann, Julieta Alvarez. Color Combination Applied to Pipes Considered Unregistrable // Marval, O'Farrell y Mairal* (<https://www.marval.com/publicacion/se-considera-irregistrable-una-combinacion-de-colores-para-tubos-15606&lang=en>). 18.09.2023).

***

«Федеральний апеляційний суд у цивільних і комерційних справах вирішив, що заперечення Crossfit Inc., подані проти реєстрації торгової марки «ROSFIT», були безпідставними.

Фізичний тренер подав заявку на реєстрацію торгової марки «ROSFIT» у класах 38 і 41. Crossfit Inc. подала заперечення на основі своєї торгової марки «CROSSFIT» у класі 41. Управління з питань торгових марок відхилило заперечення, оскільки зрозуміло, що торгові марки не схожі до ступеня плутанини, враховуючи їх відмінні елементи, такі як логотип, обраний для торгової марки «ROSFIT», який надав їй достатньої відмітної здатності.

Crossfit подав апеляцію, але в роздільному рішенні III палата Федерального апеляційного суду підтримала рішення Управління з питань торгових марок. Суд вважав, що термін CROSSFIT є «майже необхідним позначенням» виду спорту, який він ідентифікує, і тому будь-хто, хто бажає здійснювати таку діяльність, міг відрізнити термін CROSSFIT від інших торгових марок, незалежно від подібності між ними.

...суд... підкреслив концептуальні відмінності: у той час як торгова марка «CROSSFIT» складається з двох термінів (CROSS і FIT) з конкретними значеннями, марка «ROSFIT» має лише один термін із значенням (FIT). Крім того, суд вважав, що у справі недостатньо елементів для висновку про те, що «CROSSFIT» є добре відомою торговою маркою...» (*Gustavo P. Giay. “ROSFIT” and “CROSSFIT” Ruled Not Confusingly Similar // Marval, O'Farrell y Mairal* (<https://www.marval.com/publicacion/rosfit-y-crossfit-son-consideradas-inconfundibles-15605>). 18.09.2023).

***

Європейський Союз

«...Загальний суд ЄС (Друга палата) у своєму нещодавньому рішенні у справі «Vimbo проти EUIPO – Bottari Europe» (справа T-509/22) розглянув питання про те, чи може торгова марка, яка користується репутацією в Іспанії для хліба та харчових продуктів, успішно протистояти

дуже схожій торговельній марці, що охоплює не пов'язані товари, такі як велосипеди та спортивні товари.

Іспанська організація, що працює під назвою «Vimbo SA» (Заявник), подала позов до Загального суду (Друга палата) (Суд), домагаючись скасування рішення Першої апеляційної комісії Відомства інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) від 16 червня 2022 року...

Заявник спочатку подав заперечення проти заявки на торговельну марку ЄС, поданої компанією Bottari Europe Srl (Відповідач) щодо знака «VimboVIKE», що охоплює товари та послуги в класах 3, 8, 9, 11, 12, 21, 28 і 35, переважно щодо велосипедів і супутніх товарів і послуг. Заявник обґрунтував своє заперечення своєю іспанською торговою маркою «VIMBO», яка була зареєстрована в класах 5, 29 і 30 і завдяки якій він здобув міцну репутацію в Іспанії щодо хліба та харчових продуктів загалом. Відділ заперечень EUIPO частково задовольнив заперечення Заявника на підставі того, що його попередня торгова марка була визнана такою, що має репутацію у значенні статті 8(5) Регламенту ЄС щодо торговельних марок, і відмовив у реєстрації оскаржуваної торговельної марки ...

Заявник подав апеляцію, і хоча перша апеляційна рада EUIPO належним чином зазначила, що існує високий ступінь візуальної та фонетичної схожості між двома знаками, «VimboVIKE» та «VIMBO», вона також встановила, що заявник не виконав продемонструвати зв'язок між спірними товарами чи послугами, а також вважав, що товари та послуги, охоплені заявкою Відповідача на торговельну марку ЄС, надто відрізнялися від товарів, щодо яких попередня марка Заявника набула репутації.

Відповідно, Перша апеляційна рада відхилила апеляцію Заявника, і Заявник подав апеляцію до Загального суду.

Заявник стверджував у Загальному суді, що оскаржувана торгова марка порушує статтю 8(5) Регламенту ЄС щодо торговельних марок, оскільки її використання призведе до отримання несправедливої вигоди або завдасть шкоди репутації його власної попередньої торговельної марки...

За словами Заявника, Відділ заперечень EUIPO та Апеляційна рада помилилися, коли встановили, що між знаками існував зв'язок лише щодо деяких товарів, охоплених знаками. Заявник стверджував, що, незважаючи на те, що товари, охоплені оскаржуваною торговельною маркою (включаючи велосипеди, велоспорт і спортивні аксесуари), вони не є одразу ідентичними чи схожими, вони однаково призначені для тієї самої аудиторії, мають однакові канали розповсюдження та можуть бути придбані у супермаркетах одночасно з іншими повсякденними товарами, зокрема хлібом та продуктами харчування.

Суд відхилив позов Заявника та підтвердив висновок Апеляційної ради про те, що відповідна громадськість не встановить зв'язок між знаками. Вирішальним фактором було те, що товари та послуги, охоплені пізнішою маркою «VimboVIKE», були занадто далекі від хліба та інших харчових продуктів. Суд також відхилив аргумент про наявність зв'язку лише через те,

що товари можна було придбати в супермаркетах, вважаючи, що кожен з них пропонується в дуже різних відділах або секціях приміщень супермаркету, а саме у відділі пекарні та спортивному відділі...» (*Ganado Advocates. Law report: General Court sheds light on the notion of 'Detriment to a Trademark's Reputation'* // www.independent.com.mt (<https://www.independent.com.mt/articles/2023-09-06/local-news/Law-report-General-Court-sheds-light-on-the-notion-of-Detriment-to-a-Trademark-s-Reputation-6736254622>). 06.09.2023).

***

«Єдиний патентний суд, або UPC, відкрив свої двері для роботи 1 червня. З того часу справи подаються постійно, і суд уже виніс своє перше рішення.

Наприклад, одна з перших попередніх судових заборон *ex parte* була видана німецьким місцевим відділом 22 червня у справі *myStromer AG* проти *Revolt Zycling AG*.

Судді побачили ризик непоправної шкоди в разі продовження презентації атакваних електровелосипедів на виставці «Eurobike 2023».

У результаті вони видали попередню судову заборону, не заслухавши постраждалого дистриб'ютора, який подав захисну заяву та, зокрема, попросив про слухання до прийняття такого рішення.

...ключові висновки для учасників судового процесу на цьому новому майданчику.

Територіальна сфера дії рішень UPC може бути надзвичайно далекосяжною, враховуючи, що 17 європейських держав-членів зараз беруть участь у цій новій системі. Це може бути дуже привабливим для потенційних позивачів, оскільки однієї заяви може бути достатньо для отримання судової заборони для кількох країн одночасно.

Заявники, які бажають отримати судову заборону для кількох держав-членів UPC, повинні обґрунтувати ймовірне порушення для всіх країн, щодо яких рішення набуває чинності.

Здається доцільним обережно формулювати клопотання та надавати достатні докази. Зокрема, всі території, на яких рішення набирає чинності, мають бути прямо зазначені в клопотаннях та в обґрунтуванні, щоб уникнути підводних каменів.

UPC повністю готовий надзвичайно швидко розглядати заяви про попередні судові заборони. Заборони можуть бути видані протягом одного дня, якщо справа термінова.

...заявники повинні мати сильну аргументацію, щоб побудувати сильну та переконливу аргументацію терміновості.

Судді мають право на власний розсуд, коли приймають рішення про надання попередньої заборони, зокрема, чи бажають вони заслухати протилежну сторону чи ні. Якщо заявникам вдасться переконати суд, що

затримка завдасть їм непоправної шкоди, шанси отримати судову заборону ex parte мають бути хорошими, якщо будуть дотримані всі інші передумови...

Потенційним порушникам, які побоюються надання попередньої судової заборони, слід бути обережними з такими записками та ретельно зважувати їх «за» і «проти» в кожному конкретному випадку...» (*Antje Brambrink. 5 Takeaways for Litigants from Early EU Patent Court Ruling // Finnegan, Henderson, Farabow, Garrett & Dunner, LLP* (<https://www.finnegan.com/en/insights/articles/5-takeaways-for-litigants-from-early-eu-patent-court-ruling.html>). 01.09.2023).

***

«Італійський орган з питань конкуренції (ІСА) ...оштрафував Roxtec на 15,1 мільйона євро за зловживання своїм домінуючим становищем шляхом використання тактики подання заявок на торговельну марку, судових процесів і зневаги, щоб виключити свого найближчого конкурента на ринку модульних систем ущільнення кабелів і труб...

Roxtec зі штаб-квартирою у Швеції є провідним виробником модульних систем ущільнення кабелів і труб. Використовуються для захисту кабелів від впливу навколишнього середовища, такі системи використовуються в різних секторах, включаючи суднобудування, телекомунікації, енергетику та будівництво. Roxtec раніше володів патентом, який захищав технологію в її модульній системі ущільнення, але термін дії цього патенту закінчився в 2010 році. ІСА розпочала розслідування після скарги WallMax у 2018 році. WallMax був найближчим конкурентом Roxtec; справді, докази, зібрані ІСА, показали, що Roxtec вважала WallMax «агресивним конкурентом», який міг завоювати частку ринку шляхом значного зниження цін Roxtec.

Після дворічного розслідування ІСА прийшла до висновку, що Roxtec реалізувала «складну стратегію виключення», спрямовану на збереження домінуючої позиції, яку вона придбала в період, коли її продукт був захищений патентом...

Оголошення Roxtec про те, що він має намір оскаржити рішення ІСА в регіональному адміністративному суді Лаціо не дивно. ...результат будь-якої апеляції Roxtec може пролити додаткове світло на лінію розмежування між законним і незаконним використанням прав інтелектуальної власності відповідно до правил зловживання домінуючим становищем» (*Sophie Lawrance, Edwin Bond. Sham litigation meets competitor denigration: Italian competition authority fines Roxtec for abuse of dominance // Bristows LLP* (<https://www.bristows.com/news/sham-litigation-meets-competitor-denigration-italian-competition-authority-fines-roxtec-for-abuse-of-dominance/#page=1>). 01.09.2023).

***

«...28 червня 2023 року EUIPO опублікував наступний звіт «Тенденції судових розглядів щодо комерційної таємниці в ЄС»...

У звіті представлено кількісний аналіз тенденцій судових процесів щодо комерційної таємниці в ЄС на основі набору даних із приблизно 700 національних судових рішень протягом 2017-2022 років.

Деякі висновки:

- Позови про незаконне привласнення комерційної таємниці були успішними в 27 відсотках випадків, але це відносно низьке число викликало б із заздрістю позивачів у Польщі (14 відсотків успіху) і Болгарії (з вражаюче низьким рівнем успіху 7 відсотків) і з презирством у позивачів у Бельгії (30 відсотків успіху) або Італії (40 відсотків успіху).
- Рівень апеляцій у справах про комерційну таємницю становив 46 відсотків із деякими значними відхиленнями, такими як Італія (11 відсотків) і Швеція (87 відсотків).
- Судові процеси щодо комерційної таємниці залишаються дуже локалізованими. У 86 відсотках випадків усі сторони перебували в одній державі-члені ЄС, і в наборі даних є лише кілька випадків судових процесів щодо комерційної таємниці з дійсно транскордонним виміром. Це відкриття заслуговує на увагу, і ми, ймовірно, побачимо розвиток у наступні роки.
- У звіті визначено низку країн із низькими показниками, які повинні були зазнати більше судових процесів у сфері комерційної таємниці (на основі формули, що враховує національний ВВП і патенти), як-от Німеччина та Франція, а також низку країн з надлишковими показниками, як-от Італія та Болгарія.
- Набір даних показав, що фактично всі сектори економіки можуть бути залучені до судових процесів щодо комерційної таємниці, але, загалом, виробничий сектор є найпоширенішим. І хоча економічна література, як правило, зосереджується на ролі комерційних таємниць у технічних інноваціях, у звіті зазначено, що судові процеси щодо комерційних таємниць, як правило, стосуються судових процесів щодо комерційної інформації, а не технічної інформації...
- Суперечки щодо комерційної таємниці, як правило, зосереджені між роботодавцями та (колишніми) працівниками.
- Позови про незаконне привласнення комерційної таємниці часто поєднуються з іншими порушеннями інтелектуальної власності (зокрема авторського права), а також порушенням контракту та недобросовісною конкуренцією
- Найпоширенішим «типом» позовів про незаконне привласнення комерційної таємниці були позови, засновані на порушенні угод про конфіденційність, за якими йшло використання на основі несанкціонованого придбання та порушення контракту. Найпоширенішим аргументом захисту було те, що інформація, яка нібито є комерційною таємницею, насправді була

загальновідомою, а потім те, що позивач не вжив розумних заходів для запобігання розголошенню інформації.

- Найпоширенішим засобом правового захисту в судовому процесі щодо комерційної таємниці було — як не дивно — припинення використання інформації, що є комерційною таємницею, за яким йшов такий же недивний позов про відшкодування збитків. Що стосується кількості, то найвища винагорода, надана в наборі даних, становила приблизно 8 мільйонів євро, а найменша, як можна сподіватися, символічні 1000 євро.

Звіт також містив дуже цікавий і акуратно представлений якісний аналіз судових процесів щодо комерційної таємниці ЄС на основі набору даних. Цей аналіз визначив чотири теми, спільні для спрямованості та парирування судових процесів щодо комерційної таємниці в останні роки:

- Визначення «комерційної таємниці» у статті 2.1.
- Значення «незаконного придбання, використання та розголошення комерційної таємниці» у статті 4
- Попередні та запобіжні заходи у статті 10, а також заборонні та виправні заходи у статті 12
- Пропорційність...» (*Hans Eriksson. EUIPO report on trade secrets litigation trends shows Italy and Belgium to be the most trade secret owner friendly // IPKat (<https://ipkitten.blogspot.com/2023/09/euipo-report-on-trade-secrets.html>). 04.09.2023*).

***

«...Відповідно до шведського законодавства, вихідним пунктом є те, що винахід, створений за наймом, є власністю працівника, але за певних умов має бути переданий роботодавцю. В обмін на це працівник має обов'язкове право отримати справедливу винагороду за передачу прав. На жаль, законодавство та стандарти кількісного визначення справедливої компенсації є нечіткими.

У нещодавній справі, винесеній Апеляційним судом з питань патентів і ринку (РМСА), винахідник, який працює за наймом, отримав:

- одноразову суму за історичні продажі продукту, в якому використовувався запатентований винахід (далі продукт); і
- роялті у розмірі 1% від чистих продажів продукту без урахування ПДВ до закінчення терміну дії патентів на винахід.

Відповідачем у спорі була медична компанія, яка розпочала свою діяльність у 2004/2005 роках. З січня 2005 року по вересень 2014 року позивач перебував у трудових відносинах з відповідачем. Позивач працював переважно над розробкою продукту, але був керівником відділу продажів у період, коли було зроблено винахід. Винахід було задумано в якийсь момент у жовтні 2009 року, а заявку на американський патент було подано в грудні 2009 року. Пізніше було подано міжнародну патентну заявку, яка призвела до однієї європейської патентної заявки та однієї китайської патентної заявки.

...питання у справі полягало в тому, чи отримав позивач справедливу винагороду за винахід через свою зарплату та інші виплати, які він отримав, чи додаткову компенсацію має сплатити відповідач...

Суд першої інстанції, Патентно-ринковий суд (РМС), встановив, що винахід був службовим винаходом, який був повністю переданий відповідачу та мав обмежену цінність для відповідача. Крім того, РМС встановила, що працевлаштування мало важливе значення для створення винаходу. Визначаючи компенсацію, РМС встановила, що позивач отримав справедливу винагороду за винахід через свою зарплату та інші виплати, і позов було відхилено.

У своїх перших зауваженнях РМСА пояснив, що розрізнення між науково-дослідними винаходами, службовими винаходами та іншими винаходами ґрунтується на зв'язку між винаходом, завданнями працівника та сферою діяльності роботодавця.

Що стосується дослідницького винаходу, працівник, найнятий спеціально для роботи з інноваціями та розробкою, отримав би зарплату з урахуванням цього типу завдання і, отже, справедливо винагороджувався б за будь-які створені інновації. Таким чином, особливо для цього виду винаходу, додаткова компенсація повинна надаватися лише в тому випадку, якщо вартість права на винахід перевищує суму, яку можна було б очікувати, беручи до уваги заробітну плату працівника та інші переваги найму.

Згідно з РМСА, цей виняток не може бути поширений на винаходи в сфері послуг чи інші винаходи. Натомість визначення справедливої компенсації має ґрунтуватися на оцінці трьох факторів:

- обсяг набутих роботодавцем прав на винахід;
- цінність винаходу (технічна і комерційна); і
- значення, яке могла мати робота для створення винаходу.

По-перше, РМСА виявив, що винахід було повністю передано роботодавцю.

По-друге, РМСА встановив, що технічна цінність винаходу для відповідача була обмеженою, але комерційна цінність була значною...

По-третє, РМСА виявив, що працевлаштування мало велике значення для створення винаходу. РМСА постановив, що немає жодних доказів того, що винахід було задумано більшою кількістю осіб, ніж позивач, або що будь-яка компенсація була надана позивачу.

Виходячи з цих передумов, РМСА переглянув докази, надані позивачем, на якого покладался тягар доведення. Позивач вимагав одноразової компенсації за визначений період, і РМСА оголосив, що йому буде присуджено компенсацію на основі чистих продажів продукту, у якому винахід використовувався. Незважаючи на те, що позивач намагався надати докази на підтримку 5% роялті, РМСА відхилив позов. Натомість РМСА встановила, під час загальної оцінки всіх обставин, що рівень роялті має складати 1% від чистих продажів продукту без урахування ПДВ. Таким чином, позивач отримав

одноразову суму в 4 385 000 крон (приблизно 315 465 фунтів стерлінгів) (1% від обороту продукту між 2010 і 2019 роками) і роялті в розмірі 1% від чистих продажів до закінчення терміну дії патенту...» (*Wendela Hårdemark. Employed inventor's right to remuneration // Law Business Research* (<https://www.lexology.com/commentary/intellectual-property/dc8265fa-128c-4fa8-8b3e-ad21bdc85d22>). 04.09.2023).

***

«...Верховний суд Швеції розглянув складні питання територіальності та роз'яснив, коли трансляція сигналів з-за кордону може користуватися захистом відповідно до Закону про авторське право.

Телекомпанія, зареєстрована в Катарі, бізнес якої полягав у трансляції спортивних подій і виробництві власного контенту, який транслювався під час перерв, передавала сигнали мовлення через оптоволоконний кабель до своєї філії у Франції. Потім сигнали були передані до Великої Британії та Іспанії для висхідної лінії зв'язку із супутниками до того, як сигнали прийняли їхні абоненти на землі.

Відповідно до розділу 48 Закону про авторське право, радіо- та телекомпанії мають певні виключні права на свої сигнали мовлення. Саме сигнали мовлення (а не те, що транслюється) користуються захистом за цим так званим «правом на сигнали», яке встановлює, серед іншого, що радіо- та телекомпанії мають виключне право на ретрансляцію своїх сигналів мовлення. Проте Закон про авторські права поширюється лише на трансляції, які:

- відбуваються у Швеції;
- передаються компанією, зареєстрованою у Швеції.

Відповідно до Міжнародного регламенту авторського права, Закон про авторське право також поширюється на:

- трансляції, які здійснюються в країні, яка є учасницею Римської конвенції; і
- трансляції, які здійснюються компаніями, які мають місцезнаходження в країні, яка є учасницею Римської конвенції.

Закон про авторське право також містить положення, що застосовується до ситуацій, коли трансляція доводиться до громадськості через супутник... Згідно з цим положенням дія, яка має значення з точки зору авторського права та суміжних прав, вважатиметься такою, що має місце в країні, де телерадіокомпанія, яка несе відповідальність за дію та контролює її, ініціює виконання... У цьому контексті продуктивність полягає в безперервному ланцюжку зв'язку до супутника, а потім назад до землі.

У цій справі двоє представників шведської компанії, серед іншого, нібито ретранслювали трансляцію телекомпанії. Суд першої інстанції, Шведський патентно-ринковий суд (РМС), вважав, що трансляція користується захистом відповідно до шведського Закону про авторське право, оскільки вважалося, що трансляція була зроблена в Іспанії та Великій Британії, які були сторонами

Римського договору. Таким чином, суд визнав двох підсудних винними у кримінальному порушенні авторського права.

Однак, на відміну від РМС, суд другої інстанції, Шведський апеляційний суд з питань патентів і ринку (РМСА), відхилив обвинувачення та постановив, що трансляції не користуються захистом відповідно до Закону про авторське право. РМСА виявив, що трансляції вважалися такими, що були здійснені в Катарі, який не є учасником Римської конвенції.

Верховний суд підтвердив, що встановлено, що Римська конвенція, яка була прийнята в 1961 році, коли велося лише традиційне наземне мовлення, застосовна також до мовлення через супутник...

Верховний суд встановив, що трансляція через супутник, яка включала кілька технічних кроків, була здійснена в країні, де була ініційована передача сигналів. Верховний суд встановив, що сигнал мовлення було ініційовано в Катарі і, отже, не користувався захистом відповідно до Закону про авторське право. Таким чином, обидва представники були визнані невинними в кримінальному порушенні авторських прав...» (*Stefan Widmark or Felicia Taubert. Satellite broadcasts from Qatar found not to enjoy copyright protection in Sweden* // *Law Business Research* (<https://www.lexology.com/commentary/intellectual-property/sweden/westerberg-partners-advokatbyr-ab/satellite-broadcasts-from-qatar-found-not-to-enjoy-copyright-protection-in-sweden>). 11.09.2023).

***

«Суд у Пальмі зобов’язав мерію Андрача виплатити загалом 21 150 євро за авторські права на музику для свят та інших заходів у 2018 та 2019 роках.

Платіж нараховано трьом організаціям, що займаються авторським правом, причому більшу частину – 20 350 євро – заборгували SGAE, Товариству авторів і видавців, головному органу збору коштів в Іспанії.

Вони подали спільний позов, стверджуючи, що мерія використовувала твори для численних вистав без сплати гонорару; це були концерти міської музичної капели.

Мерія стверджувала, що не організовувала заходи безпосередньо. Їх поставила розважальна компанія та різні асоціації. Але суд вважав, що це не звільняє мерію від плати за права.

Постанова не є остаточною. Мерія має право подати апеляцію до провінційного суду» (*Andrew Ede. Andratx town hall ordered to pay for music copyright* // *Majorca Daily Bulletin* (<https://www.majorcadailybulletin.com/news/local/2023/09/10/116841/mallorca-town-halls-andratx-ordered-pay-for-music-copyright.html>). 10.09.2023).

***

«...У четвер судді вищої судової інстанції Німеччини, Федерального суду правосуддя, призупинили провадження в останньому раунді спору між піонерами електропопу Kraftwerk і німецьким продюсером Мозесом Пелхамом і повернули справу до Європейського суду (СЈЕУ), вимагаючи від нього уточнити визначення терміну «пастиш».

У центрі справи — двосекундна послідовність барабанів із пісні Kraftwerk «Metall auf Metall» (Метал на металі) 1977 року, яку Пелхам використав у дещо сповільненій формі в пісні «Nur Mir» (Тільки я) німецького репера Сабрін Сетлур у 1997 році.

Хоча використання таких «семплів» є звичайною практикою в музичній індустрії, особливо в репі та хіп-хопі, співзасновник Kraftwerk Ральф Хюттер сказав, що Пелхам не подав запит на дозвіл на використання послідовності. Тому він вважав, що його вкрали, і висунув звинувачення.

З 2002 року ця справа точилася між різними судами в німецькій правовій системі та Європейським судом, який у 2019 році виніс рішення на користь Kraftwerk, заявивши, що артисти не можуть семплувати музичні твори без дозволу.

Вищий регіональний суд (Oberlandesgericht) у Гамбурзі, другий за силою суд Німеччини, також ухвалив рішення на користь електрогрупи у квітні 2022 року – принаймні протягом вісімнадцяти з половиною років до червня 2021 року, коли було транспоновано законодавство ЄС в німецьке право.

З цього моменту він дійшов висновку, що відтворення зразка, такого як із «Metall auf Metall», було допустимим, оскільки воно становило «пастиш» — визначений у музичних термінах як музичний твір, який імітує персонажа іншого твору чи виконавця, віддаючи йому шану, а не глузливо пародіюючи його.

Проте саме це визначення Федеральний суд Німеччини тепер хоче, щоб Європейський суд уточнив, перш ніж винести остаточне рішення...» (*Top German court refers Kraftwerk 'pastiche' case to ECJ // Deutsche Welle (DW)* (https://www.dw.com/en/top-german-court-refers-kraftwerk-pastiche-case-to-ecj/a-66809945?utm_source=flipboard&utm_content=user%2Fdwenglish). 14.09.2023).

***

«...перше слухання в місцевому відділенні Єдиного патентного суду (UPC) у Відні було зосереджено навколо патенту, який захищає технологію спінювачів молока. Підсудний навіть продемонстрував технологію на засіданні.

Після тригодинного слухання та короткої перерви судді оголосили, що Alpina не порушувала патент CUP&CINO EP 3 398 487...

Рішенню передувало роз'яснення щодо відмови від патентів. Після того як CUP&CINO подала позов про судову заборону, призначений патентний повірений помилково заявив про відмову від EP 3 398 487. Тепер судді пояснили, що це вже неможливо, якщо сторона подала позов.

Таким чином, патенти, щодо яких було подано позов, більше не можуть бути виключені з UPC. Патентний повірений, про якого йдеться, не був присутній на слуханні...» (*Christina Schulze. Alpina and Torggler & Hofmann win first UPC hearing at Vienna local division // Juve Patent (<https://www.juve-patent.com/cases/alpina-and-torggler-hofmann-win-first-upc-hearing-at-vienna-local-division/>). 14.09.2023*).

***

«Після відкриття своїх дверей 1 червня 2023 року в Єдиному патентному суді (UPC) відбулася чимала активність, і тенденції наразі свідчать про те, що він може стати популярним місцем для подання позовів у Європі...»

Огляд діяльності UPC і типів позовів, що подаються, ілюструє кілька закономірностей:

- UPC було прийнято як нове поле битви в різних існуючих суперечках. Таким чином, конкуруючі позови про відкликання та порушення були подані відповідно Sanofi та Amgen у перший день UPC, розширюючи попередні судові процеси в США та Німеччині та заперечення в ЕРО щодо антитіл проти PCSK9. Інші глобальні патентні суперечки, які також розгалужуються в UPC, включають судові процеси Edwards Life Sciences/Meril, 10X/Nanostring і Ocado/Autostore (останній з яких уже вирішено).
- Безперечно, найбільша кількість справ (принаймні 36 із тих, що опубліковані на сьогоднішній день на веб-сайті UPC) — це позови про порушення, включаючи 12 позовів про порушення, поданих Panasonic проти різних дочірніх компаній Oppo та Xiaomi. Зосередженість на позовах про порушення порівняно з позовами про відкликання (з яких лише 7 очікують розгляду) може певною мірою відображати той факт, що багато патентів було виключено з-під юрисдикції UPC до його відкриття, і, отже, на них не можна подавати позов про відкликання. Крім того, заперечення ЕРО є економічно ефективною альтернативою порівняно з позовом про відкликання в UPC, за умови, що дев'ятимісячний період заперечення не минув. Однак привабливість UPC для застосування в усіх державах-учасниках UPC в одній справі, в тому числі проти транскордонної діяльності, ймовірно, також сприяє популярності позовів про порушення. У UPC також доступний широкий спектр тимчасових і захисних заходів (див. нижче), що робить його ефективним форумом для переслідування порушників.
- Наявність охоронних і тимчасових заходів для власників патенту в UPC вже встановлено в різних випадках, причому вже було видано кілька судових постанов про надання таких заходів. До них належать заява ex parte про збереження доказів (надана місцевим відділом Мілана), а також ex parte та inter partes заяви про попередні судові заборони. Попередня судова заборона ex parte була видана місцевим відділом Дюссельдорфа, незважаючи на наявність захисного листа, який, як вважається, не надає достатніх аргументів/доказів (і,

отже, надає певні вказівки щодо рівня деталізації, який може знадобитися для того, щоб захисні листи були ефективними в UPC). Попередню судову заборону *inter partes* також нещодавно надав місцевий відділ Мюнхена в одній зі справ 10x/Nanostring. На противагу цьому, інша заява *inter partes* щодо попередньої судової заборони була відхилена місцевим відділом Відня на підставі того, що аргумент про порушення не був достатньо переконливим. Судові накази, видані на сьогоднішній день, свідчать про те, що UPC готовий надати тимчасові та захисні заходи за відповідних обставин. Буде цікаво подивитися, як розвивається практика UPC у цій сфері, і чи є якісь відмінності в практиці між місцевими відділами, що може збільшити пошук форуму...» (*A First Quarterly Report for the UPC - A Promising Start // J A Kemp LLP. (https://jakemp.com/en/news/a-first-quarterly-report-for-the-upc-a-promising-start/). 20.09.2023*).

***

«...7 вересня було опубліковано висновок генерального адвоката Мацея Шпунара (AG) у справі C-361/22 між текстильним гігантом INDITEX і Buongiorno Myalert (Buongiorno), постачальником інформаційних інтернет-послуг.

Факти відносяться до 2010 року. У контексті рекламної кампанії Buongiorno пропонував як безкоштовний подарунок участь у розіграші призів, у якому одним із призів була подарункова картка Zara, зображення якої було представлено в контексті цієї реклами кампанія.

ZARA порушила справу проти Buongiorno, вважаючи, що вона скористалася репутацією торгової марки та завдала шкоди цій репутації.

Згідно з європейським законодавством про торговельні марки (зокрема, директивами, що гармонізують національні закони, які тут мають відношення), власник торгової марки, зареєстрованої в одній із держав-членів, має право заборонити будь-якій третій стороні певне використання зареєстрованого знака, якщо таке використання не поважає його права інтелектуальної власності. Але право власника не є абсолютним. Наприклад, власник не може забороняти третім особам використовувати в торгівлі торговельну марку, якщо це необхідно для вказівки на цільове призначення товару або послуги (зокрема аксесуарів або запасних частин).

Ця справа виникає внаслідок звернення Верховного суду Іспанії про попереднє рішення до Суду Справедливості (CJEU), який, перш ніж прийняти рішення у справі, хотів запитати CJEU про тлумачення двох положень Співтовариства, а саме статті 6 (1)(с) Директиви 2008/95 (яка застосовувалася до цієї справи, оскільки це мало місце у 2010 році) та статті 14(1)(с) Директиви 2015/2436 (яка пізніше замінила Директиву 2008 року). Зокрема, питання полягало в тому, щоб визначити, чи стаття 14(1)(с) Директиви 2015/2436 фактично змінила сферу дії обмеження, про яке йдеться (розширюючи обмеження, викладене в директиві 2008 року), чи це положення посилається на

обмеження, які вже були неявними у статті 6(1)(с) Директив 89/104 та 2008/95. Іншими словами, це допомогло б визначити, чи дозволено Buongiorno використання знака Zara відповідно до Директиви 2008 року (тобто чи виключні права Zara на торговельну марку вже були широко обмежені цим текстом на користь Buongiorno), чи вони будуть дозволено лише відповідно до нової Директиви (тобто чи права Zara були обмежені більш обмежувально в Директиві 2008 року, таким чином не дозволяючи Buongiorno використовувати свій знак).

...висновок Генерального адвоката не є обов'язковим для Суду, оскільки його роль полягає в тому, щоб повністю незалежно запропонувати юридичне вирішення справи, яка розглядається...

Перш за все, АГ зазначив, що той факт, що третя сторона демонструє знак власника торговельної марки в контексті рекламної кампанії для того, щоб посилатися на приз, який його клієнти можуть виграти в розіграші, може означати вказівку характеристики продукту власника, а не характеристики послуги з надання мультимедійного вмісту, яку пропонує ця третя сторона. Таким чином, не можна вважати, що відтворення цих подарункових карток у цій рекламній кампанії мало на меті надати вказівку на характеристику послуги, яку надає Buongiorno...

Для того, щоб третя сторона могла посилатися на обмеження дії торговельної марки, зазначене у ст. 6(1)(с), використання знака має відповідати вимогам, викладеним у цьому положенні (а саме, що необхідно вказувати на цільове призначення продукту чи послуги) і відповідати чесній практиці в промисловості або комерційні справи...

АГ заявив, що Суд ЄС вважав, що лише використання, яке вказує на цільове призначення продукту чи послуги третьої сторони, є законним використанням у розумінні ст. 6.1.с). Наприклад, використання торговельної марки для інформування громадськості про те, що рекламодавець ремонтує та обслуговує товари, позначені цією торговельною маркою, означає використання, що вказує на мету послуги в розумінні цього положення.

У світлі вищезазначених міркувань у цілому Генеральний адвокат запропонував Суду ЄС відповісти на запитання, передане Верховного суду Іспанії для попереднього вирішення, таким чином: статтю 6(1)(с) Директиви 2008/95 слід тлумачити як що використання під час торгівлі торговельної марки з метою позначення товарів чи послуг як належних власнику такої марки або посилання на них, щодо яких стаття 14(1)(с) Директиви 2015/ 2436 тепер посилається, не підпадає під сферу дії першого положення (стаття 6(1)(с)), якщо тільки це не необхідно для вказівки цільового призначення продукту чи послуги третьої сторони. Іншими словами, АГ чітко висловив думку, що обмеження прав власника торгової марки є вужчими в Директиві 2008 року (яка стосується цієї справи), ніж у чинному законодавстві (Директива 2015 року, яка, здається, залишає більше місця для дозволених/заборонених - використання з порушенням прав).

Якщо тлумачення CJEU відповідає думці Генерального адвоката, Buongiorno не зможе покладатися на широке розуміння обмежень, запроваджених статтею 6(1)(с) Директиви 2008/95, якщо використання не є необхідним для вказівки цільове призначення продукту чи послуги власника торговельної марки, яке, здається, не відповідає дійсності.

Ми будемо чекати відповіді CJEU щодо цієї справи, після чого Верховний суд Іспанії повинен буде ухвалити рішення по суті справи відповідно до тлумачення, наданого Європейським високим судом» (*Dua Lipa faces copyright lawsuit – Advocate General’s Opinion in Case C-361/22 // IP Helpdesk* (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/dua-lipa-faces-copyright-lawsuit-advocate-generals-opinion-case-c-36122-2023-09-20_en). 20.09.2023).

***

«...Виробник мініатюрних моделей запропонував мініатюрну модель вантажного автомобіля під брендом відомої назви німецької логістичної компанії та відповідну модель логістичного об’єкта:

Логістична компанія порушила справу про порушення прав на торговельну марку проти виробника моделі на основі німецьких торгових марок, зареєстрованих для товарів і послуг у зв’язку з транспортом і логістикою в класах 9, 35, 39 і 41. Вона стверджувала, що її добре відомі торгові марки були використані несправедливо.

Регіональний суд Кельна визнав порушення торгової марки. Хоча він постановив, що реалістичне зображення копії іграшкового транспортного засобу з використанням знака виробника транспортного засобу не дає несправедливої вигоди, він все ж встановив, що знак використовується на оригіналі лише в комерційних цілях (тобто знак логістичної компанії на з боку транспортного засобу) скористався несправедливою вигодою.

Виробник моделі оскаржив це рішення, і Вищий регіональний суд Кельна скасував рішення та відхилив позов. Вищий регіональний суд встановив, що мініатюрна версія справжнього транспортного засобу, без сумніву, використовує репутацію торгової марки, але це використання не є несправедливим.

Суд застосував те ж саме до логістичного об’єкта, хоча точної оригінальної будівлі в реальному житті не існує. Причиною цього є те, що логістична компанія використовує засоби, що володіють тими ж

характеристиками, які створюють таке ж загальне враження, що й мініатюрна модель відповідача.

Логістична компанія подала ще одну апеляцію до Федерального суду Німеччини.

Федеральний суд постановив, що єдиний позов, який може бути задоволений у цьому сценарії, буде ґрунтуватися на репутації торгових марок, оскільки не було схожості в товарах і послугах: транспорт/логістика (обсяг захисту торгових марок) та виробництво і продаж модельних іграшок. Федеральний суд також постановив, що навіть якби торговельні марки були зареєстровані в класі 28, не було б імовірності плутанини, оскільки споживачі не повірили б, що власник торгової марки виготовив модель або що існували договірні відносини між власником та виробником іграшки. Причиною цього є давня традиція детальних копій у секторі моделей та іграшок, що спонукає публіку бачити лише скопійовані деталі реальності. Основна функція торговельної марки – вказувати походження продукту – не буде порушена.

У будь-якому випадку Федеральний суд юстиції підтримав Вищий регіональний суд у тому, що використання торгових марок логістичної компанії на мініатюрних моделях не призвело до несправедливої вигоди.

...доки мініатюрна версія не намагається комерційно використати репутацію оригіналу поряд із реалістичною копією, несправедливості немає...» (*Julia Präger. It's all fun and games – Trade mark on miniature models // Bird & Bird* (<https://brandwrites.law/its-all-fun-and-games-trade-mark-on-miniature-models/#page=1>). 13.09.2023).

***

«Угода про єдиний патентний суд (УРСА) містить положення, що визначають дії, у виконанні яких третя сторона може бути заборонена щодо патенту. Ці положення охоплюють як «пряме» порушення патенту (ст. 25 УРСА: «Право перешкоджати прямому використанню винаходу»), так і «непряме» порушення (ст. 26 УРСА: «Право перешкоджати непрямому використанню винаходу»)...

ст. 25 УРСА передбачає, що третя сторона, яка не має згоди власника, може бути позбавлена можливості:

1. виготовлення, пропонування, розміщення на ринку або використання продукту, який є об'єктом патенту, або імпорт чи зберігання продукту для цих цілей;
2. з використанням процесу, який є предметом патенту, або, якщо третя сторона знає або повинна була знати, що використання процесу заборонено без згоди власника патенту, пропонуючи процес для використання на території Договірні держави-члени, в яких цей патент має силу;
3. пропонування, розміщення на ринку, використання, імпорт чи зберігання для цих цілей продукту, отриманого безпосередньо за допомогою процесу, який є предметом патенту...

ст. 26 UPCA передбачає, що третя сторона, яка не має згоди власника, може бути позбавлена можливості: «надання або пропозиція надати будь-якій особі, крім сторони, яка має право на використання запатентованого винаходу, на території Договірних держав-членів, в яких цей патент має силу, засоби, що стосуються істотного елемента цього винаходу, для розміщення його набуття чинності в ньому, коли третя сторона знає або повинна була знати, що ці засоби придатні та призначені для введення цього винаходу в дію»...

Єдиний патентний суд повинен буде застосувати положення ст. 25 і 26 UPCA при розгляді справ, які розглядаються ним. У той час як деякі з положень здаються простими, як-от пропозиція запатентованого продукту для продажу, інші можуть вимагати більш детального тлумачення Судом і встановлення його власної прецедентної практики. Наприклад, Суду, можливо, доведеться вирішити, за яких обставин третя сторона повинна була знати, що використання процесу заборонено без згоди власника патенту (ст. 25(b) UPCA), або, можливо, доведеться вирішити, що є, а що ні основний комерційний продукт (ст. 26(2) UPCA)...» (*James Ward. Direct and contributory infringement at the UPC // Haseltine Lake Kempner LLP (<https://www.hlk-ip.com/direct-and-contributory-infringement-at-the-upc/>). 13.09.2023*).

***

«Суд у Німеччині постановив, що Netflix Inc. порушує патент Broadcom Inc., пов'язаний із кодуванням відео.

...окружний суд Мюнхена видав судову заборону, яка вимагає від Netflix «припинити та утриматися» від усіх подальших порушень патенту в Німеччині. Акції Broadcom AVGO, -2.12% на преринкових торгах впав на 0,4%, тоді як акції Netflix NFLX, -1.44% набрала 0,6%. тоді як акції Netflix, NFLX, -1,44% піднялися на 0,6%. Приріст акцій Netflix стався завдяки угоді, досягнутій минулими вихідними голлівудською спілкою письменників, яка дала поштовх акціям постачальників потокового відео.

«Netflix створив потужний бізнес потокового відео, який спирається на запатентовану технологію Broadcom для доставки вмісту своїм користувачам, і Broadcom радий, що це визнано німецьким судом», — сказав Марк Террано, генеральний менеджер відділу інтелектуальної власності та ліцензування Broadcom.

Broadcom зазначила, що з 2018 року веде патентну суперечку з Netflix, і Broadcom звинувачує Netflix у порушенні численних патентів США, Німеччини та Нідерландів у рамках надання послуг потокового відео.

19 вересня Broadcom заявив, що німецький суд постановив, що Netflix порушує «патент 366 через передачу відео HEVC [високоєфективне кодування відео], яке Netflix використовує для надання контенту Ultra HD своїм користувачам».

У повідомленні Broadcom про рішення суду не було розкрито фінансових умов...» (*Tomi Kilgore. Netflix ordered to cease and desist infringement of*

Broadcom patent in Germany // MarketWatch, Inc. (https://www.marketwatch.com/story/netflix-ordered-to-cess-and-desist-infringing-on-broadcom-patent-in-germany-ff9ac79f?utm_source=flipboard&utm_content=marketwatch%2Fmagazine%2FINDUSTRIES). 25.09.2023).

***

«Imagineer оголосила, що компанія виграла другий судовий процес в іспанському комерційному суді Аліканте щодо позову щодо порушення прав на торговельну марку міжнародної назви Medabots на європейській території (відома як Medarot в Японії). Суди визнали, що використання назви Medabots Кевіном Комадраном де Фрутосом порушує права інтелектуальної власності Imagineer. Останнє рішення суду ще не набрало законної сили і може бути подана апеляція.

Справа стосується позову, поданого 26 травня 2020 року Кевіном Комадраном де Фрутосом, громадянином Іспанії, який проживає в Андоррі та не пов'язаний з Imagineer. Комадран зареєстрував назву Medabots у лютому 2018 року, щоб запустити власний ігровий проект NFT.

Потім Комадран подав до суду на Imagineer у комерційному суді Аліканте в Іспанії, стверджуючи, що компанія порушує його права на торговельну марку, і з наміром зупинити Imagineer у розповсюдженні та маркетингу ігор під назвою Medabots у Європі. 15 липня 2020 року Суд ЄС із торгових марок спочатку виніс рішення на користь Комадрана.

Той же суд відхилив позов Комадрана 29 листопада 2021 року та наказав скасувати торговельну марку ЄС. 23 лютого 2022 року Imagineer отримала апеляцію від Комадрана на рішення суду, але нещодавно її відхилили 15 вересня 2023 року.

Imagineer... стверджує, що навіть у разі апеляції вона продовжить вживати заходів щодо позову Комадрана і недобросовісного використання назви Medabots на території Європи» (*Daniel Bueno. Imagineer Wins Medabots Trademark Infringement Lawsuit // Siliconera (https://www.siliconera.com/imagineer-wins-medabots-trademark-infringement-lawsuit/). 26.09.2023).*

***

«CureVac NV (Nasdaq: CVAC) (CureVac), глобальна біофармацевтична компанія, що розробляє новий клас трансформаційних ліків на основі месенджерної рибонуклеїнової кислоти (мРНК), сьогодні оголосила, що регіональний суд Дюссельдорфа вирішив призупинити провадження щодо чотирьох інтелектуальних майнових прав у позові про порушення, поданому CureVac проти BioNTech. Рішення про порушення буде надано не пізніше, ніж дійсність прав інтелектуальної власності буде визначена відповідними патентними відомствами. Дійсність цих прав

інтелектуальної власності була оскаржена BioNTech. Згідно із законодавством Німеччини, позови про порушення патентних прав і дійсність розглядаються в окремих провадженнях. Зазвичай німецькі суди у справах про порушення призупиняють провадження, лише якщо дійсність інтелектуальної власності була оскаржена та також вважається порушеною. Таким чином, можна зробити висновок, що регіональний суд Дюссельдорфа визнав порушенням усіх чотирьох прав інтелектуальної власності...

На початку червня 2022 року CureVac подав позов про порушення патенту проти BioNTech у Німеччині. Сьогоднішнє рішення було прийнято після усного слухання 15 серпня 2023 року в Регіональному суді Дюссельдорфа, яке стосувалося п'яти прав інтелектуальної власності. Рішення щодо порушення п'ятого права інтелектуальної власності (EP1857122B1) заплановано на 28 грудня 2023 року. Попередній висновок щодо цього права інтелектуальної власності, виданий у квітні 2023 року Федеральним патентним судом Німеччини, підтвердив його дійсність. Перше рішення щодо чинності цього права інтелектуальної власності заплановано на 19 грудня 2023 року.

Три додаткові права інтелектуальної власності, додані до позову про порушення в липні 2023 року, не розглядалися під час усного слухання. Очікується, що ці питання будуть вирішені у 2024 році...» (*CureVac Reports Progress in Intellectual Property Infringement Case Against BioNTech in Germany // CureVac SE* (<https://www.curevac.com/en/curevac-reports-progress-in-intellectual-property-infringement-case-against-biontech-in-germany/>), 28.09.2023).

***

«...відділ Єдиного патентного суду (UPC) у Мюнхені видав попередню судову заборону проти NanoString Technologies на основі європейського патенту 4 108 782 B1, успішно заявленого 10x Genomics, президентом і співробітниками Гарвардського коледжу (ліцензіат і патентовласник).

...це перше рішення UPC щодо європейського патенту з єдиною дією (тобто унітарного патенту) у секторі наук про життя. Крім того, це перший випадок, коли підрозділ UPC розглянув заяву про попередню судову заборону під час слухання по суті за участю обох сторін...

Попередня судова заборона, видана колегією з чотирьох суддів, які мають як юридичні, так і технічні знання, забороняє NanoString продавати або надавати послуги, пов'язані з її продуктами CosMx Spatial Molecular Imager (SMI) для виявлення РНК, технологією, яка використовується для ідентифікації РНК у живих клітинах, у всіх 17 країнах-членах ЄС, які ратифікували UPC.

Складність цієї справи очевидна, оскільки чотирьом суддям знадобилося два тижні для обговорення після слухання, на якому сторони обговорювали новизну, винахідницький рівень і додаткові питання в деталях. Додаткові міркування стосувалися порушення, оскільки суд визначив два можливі

тлумачення позову – лише одне з яких було б порушено, і чи була необґрунтована затримка в зверненні за попередньою судовою заборонаю...

NanoString висловив намір подати апеляцію на це рішення, яке буде розглянуто в Апеляційному суді UPC у Люксембурзі...» (*UPC delivers a landmark preliminary injunction in the life sciences sector // Potter Clarkson LLP* (<https://www.potterclarkson.com/insights/upc-delivers-a-landmark-preliminary-injunction-in-the-life-sciences-sector/>). 27.09.2023).

***

«...Справа C-832/21 розглядається між Beverage City & Lifestyle GmbH, MJ, Beverage City Polska Sp. zoo, FE та Advance Magazine Publishers Inc:

Advance Magazine Publishers, заснована в Нью-Йорку (Сполучені Штати), будучи видавцем популярного журналу Vogue, є власником низки торгових марок ЄС, що містять словесний елемент «Vogue»...

Beverage City Polska – це компанія, зареєстрована згідно з польським законодавством у Кракові (Польща). Виробляє, рекламує та розповсюджує енергетичний напій під назвою Diamant Vogue. Його керуючий директор, FE, також проживає в Кракові.

Beverage City & Lifestyle – це компанія, зареєстрована згідно з німецьким законодавством у Шорфхайде в Бранденбурзі (Німеччина). Її керуючий директор, MJ, проживає в Нідеркасселі в Північному Рейні-Вестфалії (Німеччина). Ця компанія була пов'язана з Beverage City Polska через ексклюзивну дистриб'юторську угоду для Німеччини, згідно з якою вона постачала енергетичний напій, згаданий у попередньому параграфі, у Beverage City Polska. Незважаючи на схожість назви, дві компанії не належать до однієї групи.

Вважаючи, що видавці Advance Magazine Publishers стали жертвою актів порушення своїх торгових марок, подали позов проти цих компаній та їхніх відповідних керуючих директорів до суду ЄС щодо торгових марок, а саме до регіонального суду Дюссельдорфа, Німеччина, для судової заборони в усьому Європейському Союзі та для інформації, розкриття рахунків і декларації про відповідальність за збитки. Пізніше ці додаткові вимоги були обмежені діями в Німеччині.

Регіональний суд Дюссельдора задовольнив позов видавництва Advance Magazine Publishers...

Beverage City Polska та FE подали апеляцію на рішення регіонального суду Дюссельдорфа до Вищого регіонального суду Дюссельдорфа, Німеччина. Вони стверджували, що німецькі суди не мають міжнародної юрисдикції для розгляду та вирішення позову, поданого проти них, заявляючи, що вони діяли та доставляли товари своїм клієнтам виключно в Польщі...

Суд, який посилається, вважає, що міжнародна юрисдикція німецьких судів розглядати та вирішувати позов проти Beverage City Polska та FE

залежить від умови, що відповідно до статті 8(1) Регламенту № 1215/2012 цей ...доцільно заслухати та вирішити їх разом, щоб уникнути ризику суперечливих рішень у результаті окремих проваджень.

У цій справі... відносини постачання між Beverage City Polska та Beverage City & Lifestyle не стосуються основного відповідача, проти якого було порушено справу, лише як представника останньої компанії. Крім того, ці дві компанії не належать до однієї групи компаній і діють автономно та незалежно одна від одної...

За таких обставин Вищий регіональний суд Дюссельдорфа вирішив зупинити провадження та направити наступне питання до Суду для попереднього вирішення: «Чи позови «настільки тісно пов'язані між собою», що доцільно заслуховувати та вирішувати їх разом, щоб запобігти суперечливим рішенням, у значенні статті 8(1) [Регламенту № 1215/2012], коли у провадженні щодо порушення прав Торгова марка ЄС, зв'язок полягає в тому, що відповідач, який проживає в державі-члені (тут, [Республіка] Польща), постачав товари, які порушують торговельну марку ЄС, відповідачу, який проживає в іншій державі-члені (тут, [Федеративна Республіка] Німеччини), чий законний представник, проти якого також порушено справу про порушення, є основним відповідачем, якщо сторони пов'язані одна з одною лише простими відносинами постачання, поза якими немає жодного юридичного чи фактичного зв'язку?»

Рішення суду:

Статтю 8(1) Регламенту (ЄС) № 1215/2012 Європейського Парламенту та Ради від 12 грудня 2012 року про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах слід тлумачити так, що: ряд відповідачів, які проживають у різних державах-членах, можуть бути пред'явлені позови в судах за місцем проживання одного з них, до якого, в контексті позову про порушення, позови були подані проти всіх цих відповідачів власником торговельну марку ЄС, де кожного з них звинувачують у вчиненні істотно ідентичного порушення цієї торгової марки, і вони пов'язані ексклюзивною угодою про розповсюдження» (*The EU Court rules on jurisdiction in EU trademark infringement cases // Intellectual Property Planet (<https://intellectualpropertyplanet.wordpress.com/2023/09/25/the-eu-court-rules-on-jurisdiction-in-eu-trademark-infringement-cases/>). 25.09.2023*).

***

Канада

«Група Michelin виграла позов проти дилера в Канаді за продаж китайської шини, яка порушує права інтелектуальної власності на шину BFGoodrich Tyres All-Terrain T/A KO2.

Компанія Michelin подала позов до Суду Королівської лави Нью-Брансвіка у Фредеріктоні, штат Нью-Брансвік, Канада (Michelin проти Tire Boys

& Auto Service Inc., справа № SJC-52-2022). У позові стверджувалося, що шина All-Terrain T/A АКЗ, що продається під брендом Wideway, мала практично ідентичний дизайн протектора оригінальної шини BFGoodrich Tyres All-Terrain T/A КО.

Шина також мала практично ті ж характеристики, що й ті, що захищені правами інтелектуальної власності на шину All-Terrain T/A КО2, яку Michelin виробляє в Сполучених Штатах під брендом BFGoodrich Tyres, що повністю належить їй. Маркування DOT на шині Wideway All-Terrain T/A АКЗ означає, що продукт вироблено в Китаї. Tire Boys & Auto Service Inc. і Atlantic Tire King Inc. не з'явилися або не відповіли на позов, що спонукало Michelin подати клопотання про вирок.

З ухвали суду:

Відповідачам більше не дозволяється продавати шини Wideway.

Відповідачам заборонено порушувати «торговельну марку Michelin».

З відповідачів стягнули 50 000 доларів США як компенсацію за порушення прав інтелектуальної власності Michelin.

З відповідача було стягнуто 10 000 доларів США як компенсацію за навмисне ігнорування та 1100 доларів США як компенсацію за виплати...» (*Michelin wins intellectual property infringement lawsuit // Rubber World Magazine* (<https://rubberworld.com/michelin-wins-intellectual-property-infringement-lawsuit/>). 29.09.2023).

***

Китайська Народна Республіка

«Верховний народний суд КНР нещодавно прийняв рішення на етапі повторного розгляду спору про порушення прав на торговельну марку між Tianjin Zhong Zhuang Supply Chain Management Co., Ltd. (відповідач першої інстанції, китайська компанія, яка розповсюджує підроблений гель алое вера, надалі іменованій як «Zhong Zhuang») і NATURE REPUBLIC CO., LTD. (позивач 1-ї інстанції, власник торгової марки «NATURE REPUBLIC» на гель алое вера, далі – «NR»)...

Передісторія справи полягає в тому, що Zhong Zhuang продає контрафактну продукцію, яка порушує права на торговельну марку NR, і суд підтримав аргументи NR щодо компенсації за порушення та обґрунтованих витрат на захист прав на торговельну марку як у першій, так і в другій інстанції.

Однак під час повторного судового розгляду ...суд заявив, що:

1. Незважаючи на те, що NR подав судовий позов про те, що він повинен отримати компенсацію від Zhong Zhuang за витрати на захист своїх прав, він ніколи не надав відповідних доказів, тому NR повинен нести правові наслідки, які є невігідними для них.
2. Законна система захисту джерела щодо звільнення добросовісних продавців від відповідальності, з одного боку, полягає в стимулюванні добросовісних

продавців активно розкривати інформацію про джерело товару; з іншого боку, також базується на нормальному ринковому порядку сумлінних продавців і захищає їхні довірчі інтереси в ринкових угодах.

У цьому випадку ціна закупівлі та ціна продажу порушних товарів є низькими, обставини порушення та наслідки порушення є відносно незначними, а компанія пояснила постачальника порушних товарів і надає сприятливі підказки для NR, щоб відстежити джерело порушення, і Zhong Zhuang надала докази того, що вона виконала свій обов'язок розумної уваги. У цьому випадку, якщо Zhong Zhuang несе витрати на права, це не тільки суперечить принципу справедливості, але й не повністю відображає захист стимулів системи законних джерел і захист сумлінних продавців;

3. Згідно з базою даних, на основі тих самих правопорушних товарів, що й у цьому випадку, NR подала позови проти великої кількості малих і середніх продавців у більш ніж десяти провінціях континентального Китаю, і це можна вважати масовим судовим процесом. .

З огляду на той факт, що в масових судових справах понесені обґрунтовані витрати на припинення порушників, ймовірно, збігаються, а також для того, щоб сума компенсації не була вищою за фактичні витрати, що призведе до багаторазової вигоди правовласників, обґрунтованість судових вимог повинна оцінюватися при розгляді та визначенні витрат по окремих справах.

...в результаті суд не задовольнив позов NR про відшкодування шкоди, а лише виніс судові рішення про припинення порушень та знищення запасів...» *(April Fan, Fredrick Xie. Supreme Court Ruled against trademark owner // HFG (https://www.hfgip.com/news/supreme-court-ruled-against-trademark-owner). 19.09.2023).*

***

«...з січня по червень прокуратура по всій країні висунула звинувачення 11 600 особам у злочинах проти інтелектуальної власності, що на 36,1% більше, ніж у минулому році.

...за шість місяців цього року за підозрою в порушенні авторських прав притягнуто до кримінальної відповідальності понад 1100 осіб, що в 1,9 раза більше, ніж за аналогічний період минулого року.

Маючи справу з піратськими книгами, іграшками, фільмами та телесеріалами, виявлено піратство в кількох нових сферах, таких як jubensha, популярна сценарна рольова гра про групові вбивства та онлайн-банк тестів...

Також з'явилися ті, хто використовував Інтернет або інформаційні технології для незаконного вилучення та поширення чужих робіт.

...прокурори по всій країні також виявили 167 осіб, підозрюваних у порушенні комерційної таємниці в період з січня по червень, що на 89,8% більше, ніж у минулому році.

Багато підозрюваних були співробітниками підприємств, особливо техніками та менеджерами в ключових відділах, ...вони або забирали комерційні таємниці, коли змінювали роботу, або вступали в змову із зовнішніми людьми, щоб викрасти конфіденційність бізнесу.

...прокурори продовжуватимуть зміцнювати захист інтелектуальної власності, докладаючи всіх зусиль для боротьби зі злочинами, пов'язаними з інтелектуальною власністю, щоб сприяти створенню здорового бізнес-середовища на основі верховенства права.

...в країні є 100 таких центрів по всій країні з понад 1700 медіаційними інститутами, які можуть допомогти ефективно вирішувати спори щодо інтелектуальної власності» (*Cao Yin. China sees new types of copyright crimes, business secret offenses surge // China Daily Information Co (CDIC) (https://www.chinadaily.com.cn/a/202309/19/WS6509a7bfa310d2dce4bb6900.html) . 19.09.2023).*

***

«24 серпня 2023 року Пекінський суд з питань інтелектуальної власності оголосив рішення щодо бельгійського художника Крістіана Сільвена проти професора Сичуаньської академії образотворчих мистецтв Є Юнціна. Суд постановив, що Є порушив авторські права Сільвена на його картини, і зобов'язав Є заплатити Сільвену 5 мільйонів юанів, опублікувати вибачення в газеті Global Times і припинити порушення. Вважається, що це найвища компенсація збитків у Китаї у справі про образотворче мистецтво.

Суд встановив, що 122 роботи Є були плагіатом 87 робіт Сільвена. Є — відомий художник, який продає картини на аукціонах на суму близько 24 мільйонів доларів США за даними Global Times. Найдорожчу картину Є продали трохи більше ніж за 1 мільйон євро, а багато його робіт продали приблизно за 200-500 тисяч євро. Натомість роботи Сільвена часто продаються за 5000-15 000 євро...» (*Aaron Wininger. Belgian Artist Christian Silvain Wins Copyright Suit Against Sichuan Academy of Fine Arts Professor at Beijing IP Court // National Law Forum, LLC (https://www.natlawreview.com/article/belgian-artist-christian-silvain-wins-copyright-suit-against-sichuan-academy-fine?utm_source=flipboard&utm_content=NatLawReview%2Fmagazine%2FLitigation%2C+Trial%2C+ADR%2C+E-Discovery+%26+Court+News). 08.09.2023).*

***

Республіка Індія

«Палата Верховного суду Делі винесла детальну постанову щодо ключових слів у справі Google LLC проти DRS Logistics (P) Ltd та Google India Private Limited проти DRS Logistics (P) Ltd (2023 SCC Online Del 4809, 10 серпня 2023 р.)...

DRS Logistics, респонденти, заявили про порушення прав на свою зареєстровану торговельну марку AGARWAL PACKERS AND MOVERS на тій підставі, що використання конкурентами марки як ключових слів ініціювало Google Ads, що ввело споживачів в оману та спричинило плутанину. Суддя дійшов висновку, що невидиме використання в якості ключового слова може становити порушення, але за певних обставин також може кваліфікуватися як чесне або добросовісне використання. Google подав апеляцію до суду відділу.

Розділ 2(2) Закону про торговельні марки було витлумачено таким чином, щоб слово «використовувати» мати широке значення з огляду на таке визначення: «використання по відношенню до товарів має тлумачитися як посилення на використання знака на або в будь-яке фізичне або будь-яке інше відношення до таких товарів» (курсив додано). Крім того, суд встановив, що використання торговельної марки як ключового слова є використанням торговельної марки в рекламі, і визнав це як рекламодавцем, так і Google. Цей висновок підтверджується активною роллю Google у наданні допомоги рекламодавцям у виборі відповідних ключових слів.

Хоча використання третіми сторонами торговельних марок як ключових слів для ініціювання показу реклами вважається використанням у рекламі, воно за своєю суттю не є порушенням, якщо реклама не призводить до плутанини, несправедливої вигоди, розмивання або компрометації відповідної марки. Таким чином, висновок про порушення залежатиме від конкретних фактів кожної справи.

Суд обговорив плутанину споживачів і стверджував, що скарга, заснована на неправильному використанні торгових марок як ключових слів, повинна надавати докази справжньої плутанини споживачів, спричиненої показаною рекламою.

Було проведено паралелі між цифровим і фізичним ринками, підкреслюючи справедливість надання споживачам альтернативного вибору, подібного до розміщення конкуруючих продуктів поруч у фізичній роздрібній торгівлі. Суд зазначив, що немає нічого протиправного, якщо: «...підприємство торгівлі розміщує свій рекламний щит біля ексклюзивного магазину свого конкурента. Конкуренту також дозволено купувати місце на полиці поруч із конкуруючими товарами відомої марки...».

Суд постановив, що Google відіграє активну роль у просуванні використання торгових марок як ключових слів, монетизує свій інструмент підказки ключових слів і ефективно бере участь у продажу таких торгових марок рекламодавцям у формі ключових слів. Ось чому використання компанією Google торговельних марок як ключових слів вважається рекламою відповідно до Закону про торговельні марки. Враховуючи його активну участь у пропонуванні торговельних марок як ключових слів, його претензія на імунітет безпечної гавані (пропонована посередникам відповідно до розділу 79(1) Закону про інформаційні технології) була скомпрометована. Тому, якщо в конкретному випадку є порушення, Google не матиме права на захист

посередника...» (*Aarti Aggarwal. Google keyword ruling indicates evolving trademark jurisprudence in digital realm // Law Business Research (https://www.worldtrademarkreview.com/article/google-keyword-ruling-indicates-evolving-trademark-jurisprudence-in-digital-realm). 07.09.2023).*

***

«Вищий суд Делі нещодавно виніс рішення щодо фонетичної подібності торгових марок у справі Elyon Pharmaceuticals Pvt. проти Реєстратора торгових марок. У цій справі апелянт, Elyon Pharmaceuticals, подав заявку на реєстрацію торгової марки ELMENTIN для фармацевтичної композиції амоксициліну та клавуланової кислоти. Реєстр торгових марок відхилив заявку апелянта на торговельну марку на тій підставі, що марка ELMENTIN схожа на попередню торгову марку ELEMENTAL.

Апелянт оскаржив відхилення у Високому суді Делі та стверджував, що обидві торговельні марки фонетично не схожі. Суд погодився з апелянтом, встановивши, що склади двох торгових марок були різними і що загальне фонетичне враження від двох марок також було різним. Суд зазначив, що термін ELEMENTAL був загальноживаним прикметником, тоді як ELMENTIN був новим словом. Суд постановив, що марка ELMENTIN не має сенсу, а отже, є довільним і вигаданим словом і має право на додатковий захист торгової марки.

Суд постановив, що марка ELMENTIN фонетично містить три склади, а ELEMENTAL — чотири. Суд підкреслив важливість цих відмінностей у контексті законодавства про торговельні марки...» (*Phonetic Similarity in Trademark Disputes // Lexorbis (https://www.lexorbis.com/phonetic-similarity-in-trademark-disputes/#). 12.09.2023).*

***

«У недавній справі Sporta Technologies Pvt Ltd і Anr проти Unfading OPC Private Limited Високий суд Делі вирішив, що компанія-відповідач відверто порушила права на торгові марки та скопіювала веб-сайт відомої та авторитетної компанії. Sporta Technologies стверджувала, що Unfading порушує її торгову марку Dream11, використовуючи доменне ім'я www.sattadream11.com і схожий логотип для надання послуг ставок на спорт... Sporta Technologies, перший позивач, є приватною компанією з обмеженою відповідальністю та повністю належить дочірній компанії другого позивача, Dream Sporta Inc, компанії, зареєстрованої в США. У 2012 році позивачі спільно створили відому платформу фентезі-спорту. Платформа пропонує можливості для ставок у сфері фентезі-крикету та є офіційним партнером фентезі-спорту для відомих організацій, таких як Міжнародна рада з крикету (ICC), Campeonato Nacional. de Liga de Primera Division або La Liga та Vivo Indian.

Другий позивач є зареєстрованим власником торгової марки Dream11 у кількох класах в Індії та зареєстрував домен www.dream11.com у 2008 році.

Перший позивач має реєстрацію в різних класах для марок, включаючи Dream11 у різних формах.

У 2019 році позивачі підписали широко розрекламований чотирирічний контракт про центральне спонсорство з Радою з контролю за крикетом в Індії для Індійської прем'єр-ліги. Це дозволило позивачам помітно рекламувати свою платформу з торговою маркою Dream11 під час сезону IPL 2020 в ОАЕ. Позивачі сприяли кампанії фентезі-спорту IPL і демонстрували Dream11 у живих іграх IPL протягом трьох сезонів...

Питання, які розглядав суд у цій справі, полягали в тому, чи використання компанією Unfading доменного імені www.sattadream11.com і знаків, схожих на знаки позивачів, є порушенням прав на торговельну марку та видачею.

Суд постановив, що веб-сайт відповідача взяв і скопіював зареєстровану торгову марку позивача Dream11. Відповідачі надавали послуги онлайн-ігор, різьче схожі на ті, що пропонували позивачі. Назва [sattadream11](http://sattadream11.com) точно відображала товарний знак позивачів. Ті, хто зайшов на веб-сайт відповідача, могли грати в кіберспорт, наприклад у фентезі-ігри з крикету, сплачуючи так само, як на платформі позивачів. Компанія-відповідач активно рекламувала свої послуги в популярних соціальних мережах.

Суд постановив, що доменне ім'я відповідача було недобросовісною спробою заробити на репутації торгової марки позивача Dream11. Dream11 і [sattadream11](http://sattadream11.com) були надзвичайно схожі, і плутанина між цими двома знаками була дуже ймовірною. Це особливо актуально в Інтернеті, де тонкі відмінності таких доменних імен можна легко не помітити. Природа Інтернету сприяє припущенням спорідненості між схожими за звучанням назвами веб-сайтів. Використання таких подібних доменних імен для ідентичних послуг означає видавання однієї служби за пов'язану з іншою.

Суд ухвалив рішення на користь Sporta Technologies, зробивши попередні тимчасові судові заборони постійними та заборонивши Unfading використовувати марку «Satta Dream 11» або будь-яку оманливо подібну марку. Крім того, суд зобов'язав GoDaddy.com LLC передати доменне ім'я www.sattadream11.com Sporta Technologies. Суд встановив, що Unfading не відповів на жодне повідомлення про судовий процес, будь то електронною поштою, швидкою поштою чи електронними засобами...» (*Infringing copyright and websites simply not cricket // Lexorbis (<https://www.lexorbis.com/infringing-copyright-and-websites-simply-not-cricket/>). 25.09.2023*).

***

Республіка Китай

«...У рішенні, винесеному 27 червня 2023 року, Тайванський суд з питань інтелектуальної власності та торгівлі (суд ІРС) визнав, що дизайн продукту, про який стверджував позивач, не може мати права на захист авторського права чи комерційного вигляду.

Справа виникла через суперечку між двома продавцями електронної комерції. Позивач продавав свій зволожуючий продукт під брендом «Lily Rosee», тоді як відповідач продавав аналогічний продукт під брендом «Li Yan». За словами позивача, його продукт має право на захист як художній твір відповідно до Закону про авторське право.

Крім того, оскільки продукт відповідача демонструє схожий зовнішній вигляд пляшки – з циліндричним корпусом, круглою кришкою та рожевим розчином гіалуронової кислоти всередині – позивач стверджував, що несанкціоноване використання відповідачем подібного зовнішнього вигляду продукту не лише порушує авторські права позивача щодо зовнішнього вигляду продукту, але також є порушенням фірмового стилю або недобросовісною конкуренцією відповідно до статей 22 і 25 Закону про справедливу торгівлю.

Суд ІРС відхилив усі доводи позивача та виніс рішення на користь відповідача.

У питанні авторського права Суд ІРС визнав, що естетичні особливості, про які стверджує позивач, недостатньо демонструють необхідну оригінальність для захисту авторських прав. Суд ІРС постановив, що зовнішній вигляд продукту позивача досить поширений. Беручи до уваги алюмінієвий ковпачок, скляну пляшку, назву бренду «Lily Rosee» білого кольору та рожевий розчин, що міститься у пляшці, Суд ІРС визнав, що такі елементи схожі на зовнішній вигляд інших косметичних продуктів, які зазвичай можна побачити, і не можуть щоб продемонструвати художні навички або майстерність позивача. Таким чином, зовнішній вигляд продукту позивача не підлягає захисту авторським правом.

Позивач також стверджував, що продукт відповідача порушує статтю 22 Закону про справедливу торгівлю, яка забороняє будь-яку комерційну діяльність, яка може викликати плутанину серед громадськості через використання знака чи символу, який є ідентичним або схожим на добре відомий товарний вигляд іншої сторони чи іншого ідентифікатора джерела. Зазначений товарний вигляд або інші ідентифікатори джерела охоплюють не лише незареєстровані торгові марки, але й назви, упаковку продукту, конфігурацію продукту, зовнішній вигляд та будь-які інші ознаки, що ідентифікують джерело товарів чи послуг. Однак суд ІРС встановив, що докази, надані позивачем, включаючи есе блогерів, інтернет-новини, відгуки клієнтів і запити споживачів, не свідчать про відповідну ринкову частку продукту позивача чи ступінь його популярності серед відповідних громадськості. Отже, безпідставними є твердження позивача про те, що зовнішній вигляд його продукту є загальновідомим...

Суд ІРС дійшов висновку, що, незважаючи на те, що продукти позивача та відповідача були доступні в магазині відповідача на платформі електронної комерції Shopee, у записах немає конкретного ризику плутанини.

Нарешті, щодо статті 25 Закону про справедливу торгівлю, яка передбачає, що «жоден підприємець не повинен іншим чином мати будь-яку оманливу чи явно нечесну поведінку, яка може вплинути на порядок торгівлі», Суд ІРС висловив думку, що повинні бути чіткі та переконливі докази показ торгового порядку та чесної конкуренції зашкодить передбачуваною оманливою чи нечесною поведінкою відповідача. Тут Суд ІРС став на бік відповідача, оскільки жоден із наданих позивачем доказів не показав наміру відповідача обдурити або ввести в оману споживачів, а також позивач не пояснив, чому використання пляшки, яку зазвичай можна побачити в косметичній промисловості, вплине на торгівлю порядком...» (*Steven Lia. Taiwan's IPC Court sheds light on the IP protection of product appearance // Delinian Limited and its affiliated companies (https://www.managingip.com/article/2c7xqdiw6z0nozz6jzhts/expert-analysis/local-insights/taiwans-ipc-court-sheds-light-on-the-ip-protection-of-product-appearance). 21.09.2023*).

***

Республіка Корея

«Чотирирічна суперечка щодо авторських прав щодо схожості дизайну двох популярних кав'ярень у понеділок була винесена на користь оригінальної кав'ярні. Перший в Кореї наказ про знесення через архітектурний плагіат було видано для кав'ярні “coruscat”.

Західний окружний суд Сеула зобов'язав архітектурну фірму копії кав'ярні виплатити 50 мільйонів вон (37 800 доларів) компанії IDMM Architects на чолі з архітектором Кваком Хі Су. Також суд зобов'язав знести дублююче кафе...

Справа почалася в грудні 2019 року, коли Квак, архітектор оригінальної кав'ярні Gijang Waveon в окрузі Гіджан у Пусані, подав позов про відшкодування збитків проти архітектурної компанії та власника кафе в Ульсані, стверджуючи, що кав'ярня Ulan порушує авторські права Waveon і порушила Закон про запобігання недобросовісній конкуренції.

Квак також вимагав знести кафе, відоме в соціальних мережах як «копія Waveon» за його схожість з будівлею Квака.

Gijang Waveon і кафе в Ульсані були схожі за розташуванням і зовнішнім дизайном... Обидва мали загальну площу близько 490 квадратних метрів (586 квадратних ярдів) і мали висоту 11-12 метрів (36-39 футів) у триповерховій будівлі.

Обидві кав'ярні були схожі одне на одне і своїм інтер'єром. Вони мали сходинки, що вели до відкритого простору між першим і третім поверхами. Їх місця для смаження, розташування меблів і розташування балконів також були схожими...

Виносячи наказ про знесення, суд сказав, що неможливо видалити лише ті секції, які практично схожі, оскільки внутрішні та зовнішні конструкції повністю сприяли творчості Waveon...» (*'Copycat cafe' to be demolished in landmark court ruling on architecture // JoongAng Daily Co., Ltd. (https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2023-09-19/business/industry/Copycat-cafe-to-be-demolished-in-landmark-court-ruling-on-architecture/1873182). 19.09.2023).*

***

«...Вирішення спорів щодо інтелектуальної власності потребує значних витрат, часу та ресурсів, особливо для окремих осіб та малих і середніх підприємств, які часто мають труднощі з забезпеченням ресурсами. Щоб запропонувати варіант швидкого та мирного вирішення спорів за меншими витратами шляхом консультацій і врегулювання поза залом суду, КІРО запровадив «посередництво у спорах щодо прав промислової власності», яке доступне для будь-якої сторони, яка бере участь у спорах, пов'язаних з ІВ, наприклад патентами, товарні знаки, зразки, корисні моделі, комерційні таємниці, недобросовісна конкуренція та винаходи працівників.

...кількість запитів на медіацію зросла в середньому на 19% за останні чотири роки, з 45 справ у 2019 році до 76 справ у 2022 році, причому прогнозується, що до грудня 2023 року їх кількість перевищить 100. Крім того, відсоток успіху медіації був значним: у середньому 66% справ завершилися успішним вирішенням за той самий період.

... за останні п'ять років (2019–квітень 2023) кількість запитів від фізичних осіб та МСП є високою: 297 із загальних 312 запитів були фізичними особами та МСП, що становить 95 %. Це свідчить про переваги системи посередництва у спорах промислової власності. Спори можна вирішити швидко (у середньому протягом двох місяців), не стягуючи жодних офіційних зборів, а процес медіації є простим і нескладним, що робить його легко доступним навіть для МСП з обмеженими фінансовими ресурсами...» (*Hokyun Cho. Legislative and administrative measures to strengthen the protection of IP rights in Korea // Delinian Limited and its affiliated companies (https://www.managingip.com/article/2c70221o5wi0o7i6cc9og/expert-analysis/special-focus/legislative-and-administrative-measures-to-strengthen-the-protection-of-ip-rights-in-korea). 15.09.2023).*

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Двоє чоловіків були засуджені судом Белфаста за низку звинувачень у піратстві після операції PSNI та Sky.

Операція, яка проходила з вересня 2018 року по січень 2019 року, розслідувала незаконний продаж пристроїв, які використовувалися для надання піратських телеканалів, а також постачання потокових послуг (IPTV) і була зосереджена на бізнесі в Белфасті, яким керував 43-річний Падрейг Маквікер і 27-річний Гері Догерті.

На попередній появі в суді Маквікер і Доерті визнали себе винними в ряді правопорушень, включаючи продаж, розповсюдження або здачу в оренду або виставлення на продаж або наймання несанкціонованого декодера, що суперечить розділу 297A(a) Закону про авторське право, зразки та патенти. 1988 рік.

Падрейг Маквікер також визнав себе винним у володінні апаратурою для нечесного отримання електронних послуг, що суперечить розділу 126(1) Закону про комунікації 2003 року, та у володінні злочинним майном, що суперечить розділу 329 (1)(c) Закону про доходи від злочинних доходів 2002 року.

Коронний суд Белфаста засудив Догерті до 175 годин громадських робіт, а Маквікера засудили до восьми місяців ув'язнення та ще восьми місяців за ліцензією щодо злочину, пов'язаного з продажем, розповсюдженням чи здачею в оренду чи виставленням на продаж чи наймом несанкціонованого декодера, ще 6 місяців під вартою за володіння пристроями для нечесного отримання електронних послуг та заволодіння злочинним майном, обидва відбуватимуться одночасно...» (*Two Men Sentenced Over Piracy Of TV And Streaming Services // Flagship Media Group Ltd* (<https://www.4ni.co.uk/northern-ireland-news/300810/two-men-sentenced-over-piracy-of-tv-and-streaming-services>). 27.09.2023).

***

Сполучені Штати Америки

«Федеральний суддя штату Делавер у вівторок скасував вердикт у розмірі 15,1 мільйона доларів проти Google через функції списків відтворення в неіснуючому додатку Google Play Music.

Федеральний окружний суддя Колм Конноллі постановив, що присяжні не могли обґрунтовано визначити, що технологія списків відтворення Google ідентична технології компанії Personal Audio LLC із Техасу в Бомонті, яка подала позов проти Google, стверджуючи, що технічний гігант порушив її патентний захист.

Позов, поданий до федерального суду Техасу в 2015 році, а пізніше перенесений до Делаверу, стверджував, що функції завантаження списків відтворення, навігації та редагування Google Play Music порушують патентні права Personal Audio...

Personal Audio вимагала відшкодування збитків у розмірі 33,1 мільйона доларів, але в червні журі штату Делавер присудило йому 15,1 мільйона доларів.

У 2020 році Google Play Music було закрито на користь програми YouTube Music від Google.

...Personal Audio заявила в своїй заяві, що планує оскаржити рішення Конноллі...» (*Eli Walsh. Federal Judge Overturns \$15M Ruling Against Google in Patent Case // JAF Communications Inc. (https://themessenger.com/news/google-federal-judge-overturns-15-million-ruling-patent-case). 06.09.2023).*

***

«...цього літа північноамериканські автори подали пару майже ідентичних групових позовів проти OpenAI, звинувативши її в незаконному навчанні ChatGPT за допомогою піратських копій їхніх книг. Зараз компанія подала клопотання про зняття звинувачень за обома позовами...

Зокрема, OpenAI стверджує, що автори «неправильно зрозуміли сферу дії авторського права, не беручи до уваги обмеження та винятки (включно з законним використанням), які належним чином залишають місце для інновацій, таких як великі мовні моделі, які зараз знаходяться на передньому краї штучного інтелекту». Іншими словами, ...навіть якщо книги авторів насправді становлять «маленьку частину» величезного набору даних, на основі якого навчався ChatGPT, «використання новаторами захищених авторським правом матеріалів у трансформаційний спосіб не порушує авторських прав».

OpenAI підкреслює різницю з тими, хто прагне отримати прибуток безпосередньо від розповсюдження захищеного матеріалу, і що його метою було радше «навчити свої моделі виводити правила, що лежать в основі людської мови». У поданих клопотаннях все ще зазначено, що закон про авторське право має на меті «сприяти прогресу науки та корисних мистецтв», захищаючи спосіб, у який автори висловлюють ідеї, але «не саму ідею, факти, втілені в сформульованому автором повідомленні чи іншому творчі будівельні блоки», які, імовірно, є елементами робіт авторів, які будуть корисні для навчання моделі ChatGPT...

Автори також... звинуватили OpenAI в Порушенні DMCA, коли вихідні дані ChatGPT копіюють їх праці без вказівки інформації про керування авторським правом, наприклад, імена авторів або рік публікації...

OpenAI засуджує ці звинувачення як «недостатні та без будь-яких пояснень», зокрема щодо способів і причин, за якими він сам міг би видалити імена авторів і роки публікації з книг у своїх навчальних даних... Твердження авторів, а саме те, що їхні книги були «повністю скопійовані OpenAI», прямо суперечать звинуваченням у навмисному видаленні інформації про керування авторським правом.

У будь-якому випадку OpenAI стверджує, що «навіть визнаючи, що результати ChatGPT є похідною роботою, DMCA не забороняє розповсюдження похідних робіт без інформації про керування авторським правом, що

супроводжує оригінал», але забороняє їх видаляти лише тоді, коли поширюються оригінальні твори або їх копії.

...OpenAI вирішила заперечити звинувачення у прямому порушенні авторських прав на пізнішому етапі, таким чином залишивши суд вирішувати, чи насправді навчальна модель штучного інтелекту «винна» у відтворенні та розповсюдженні оригінальних творів або створенні похідних творів без дозволу...» (*Andrea Bai. ChatGPT e violazione di copyright: OpenAI pronta a dare battaglia // Hardware Upgrade S.r.l. P.iva (https://www.hwupgrade.it/news/web/chatgpt-e-violazione-di-copyright-openai-pronta-a-dare-battaglia_119759.html). 05.09.2023).*

***

«...Апеляційний суд округу Колумбія встановив, що вимога Закону про авторське право 1976 року передати на зберігання дві копії твору до Бібліотеки Конгресу протягом трьох місяців після публікації твору є неконституційною згідно з положенням П'ятої поправки про отримання. Valancourt Books, LLC проти Merrick B. Garland and Shira Perlmutter (29 серпня 2023).

Valancourt Books — це невеликий бізнес у Річмонді, штат Вірджинія, який видає рідкісну та роздруковану художню літературу на замовлення (тобто на конкретний запит клієнта). Незважаючи на те, що Valancourt ніколи не домагався реєстрації авторських прав на жодну зі своїх робіт, у 2018 році Valancourt отримав листа від Бюро авторських прав США (СО) з вимогою надати повну копію 341 книги, опублікованої Valancourt, «для використання або розпорядження Бібліотекою Конгресу». У разі невиконання Valancourt буде накладено штраф у розмірі до 250 доларів США за твір плюс загальна роздрібна ціна копій і додаткові 2500 доларів США за повторне недотримання. Компанія Valancourt відповіла, що не може дозволити собі надати копії всіх запитаних робіт, зазначивши, що деякі з робіт містять матеріал у суспільному надбанні, і запропонувавши натомість продати копії робіт СО за собівартістю. У відповідь СО звузило список запитаних примірників до 240 робіт.

Valancourt подав до суду, вимагаючи заяви про те, що застосування розділу 407 Закону про авторське право є неконституційним відповідно до Першої та П'ятої поправок, і заборони на його виконання. СО запропонував Valancourt можливість подати депозити в електронному вигляді, але Valancourt відмовився. Обидві сторони подали клопотання про розгляд справи у спрощеному порядку. ...окружний суд дійшов висновку, що пропозиція СО лише звузила спір до однієї з електронних копій на зберігання, і виніс рішення СО щодо конституційних позовів у спрощеному порядку. Valancourt подав апеляцію.

Valancourt оскаржив ухвалу окружного суду про спрощене судове рішення щодо позовів Valancourt за першою та п'ятою поправками та висновок окружного суду про те, що спір обмежувався спором щодо електронних копій.

Суд округу Колумбія погодився, заявивши, що «пропозиція СО не ставить під сумнів оскарження Valancourt вимоги щодо фізичних копій», тому що «добровільне припинення оскаржуваної поведінки сторони не ставить під сумнів оскаржену [вимогу], якщо не «абсолютно ясно», що оскаржена поведінка не повториться після судового розгляду». Відповідно, Суд розглянув лише попит на фізичні (а не електронні) депозити.

Що стосується конституційних оскаржень Valancourt, окружний суд округу Колумбія дійшов висновку, що вимога Розділу 407 щодо фізичних копій на зберігання порушує положення П'ятої поправки про отримання, оскільки власник авторських прав не отримав жодної вигоди у відповідь на депозит: «Попит на особисту власність не буде задоволений... якщо це передбачало добровільний обмін на державну вигоду». Однак у цьому випадку такої вигоди не було. Відповідно до Закону про авторське право авторське право надається автоматично після фіксації твору на матеріальному носії, і більше не існує жодних санкцій за втрату авторського права за невнесення на зберігання. Суд також зазначив, що в 1988 році до Закону про авторське право було внесено поправки відповідно до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів, яка забороняє обумовлювати авторське право «будь-якими формальностями»... Як пояснив Суд, ці «зміни до закону про авторське право позбавили вимогу депозиту від переваг захисту авторського права, стираючи статус авторського права як продукту добровільного обміну»...

СО стверджував, що розділ 407 є добровільним обміном (і, отже, конституційним відповідно до П'ятої поправки), оскільки «власник авторських прав може легко відмовитися від захисту авторських прав і таким чином уникнути вимоги депозиту». Зазначаючи, що «безкоштовний варіант, за допомогою якого можна відмовитися від авторського права, можна стверджувати, що він надає власникам авторських прав подібний спосіб уникнути незаконного вилучення їхнього майна», Суд не розглядав такий варіант, оскільки не було доказів його існування...

Встановивши, що вимоги Розділу 407 щодо фізичних депозитів становлять неконституційне отримання відповідно до П'ятої поправки, окружний суд округу Колумбія не розглядав оскарження Першої поправки, оскільки обсяг допомоги був би подібним. Відповідно, суд скасував рішення районного суду щодо спрощеного судового рішення для уряду та повернув справу на новий розгляд із вказівкою винести спрощене судове рішення для Valancourt...» (*Eleanor B. Atkins. It's a Taking: Copyright Deposit Requirement Violates Fifth Amendment // McDermott Will & Emery* (<https://www.ipupdate.com/2023/09/its-a-taking-copyright-deposit-requirement-violates-fifth-amendment/#page=1>). 07.09.2023).

***

«Група американських авторів, у тому числі лауреат Пулітцерівської премії Майкл Чейбон, подали позов до OpenAI у федеральному суді Сан-

Франциско, звинувативши програму, яку підтримує Microsoft, у зловживанні їхніми творами для навчання свого популярного чат-бота ChatGPT на основі штучного інтелекту...

Цей позов є щонайменше третім пропонованим груповим позовом про порушення авторських прав, поданим авторами проти OpenAI, який підтримує Microsoft. На компанії, включно з Microsoft (MSFT.O), Meta Platforms (META.O) і Stability AI, також були подані позови до суду власниками авторських прав через використання їхньої роботи в навчанні ШІ.

OpenAI та інші компанії стверджують, що навчання штучному інтелекту передбачає добросовісне використання захищеного авторським правом матеріалу, взятого з Інтернету...

У новому позові в Сан-Франциско говориться, що такі твори, як книги, п'єси та статті, є особливо цінними для навчання ChatGPT як «найкращі приклади високоякісного написання довгої форми».

Автори стверджували, що їхні твори були включені в навчальний набір даних ChatGPT без їхнього дозволу, стверджуючи, що система може точно підсумувати їхні роботи та створити текст, який імітує їхні стилі.

У позові вимагалось відшкодування невизначеної суми грошових збитків і наказ про блокування «незаконної та нечесної ділової практики» OpenAI» (*Blake Brittain. More writers sue OpenAI for copyright infringement over AI training // Reuters (<https://www.reuters.com/technology/more-writers-sue-openai-copyright-infringement-over-ai-training-2023-09-11/>). 11.09.2023*).

***

«...Апеляційний суд третього округу США підтримав рішення окружного суду Нью-Джерсі, винесене у спрощеному порядку, постановивши, що виробник цукерок не міг перешкоджати конкурентам продавати цукерки клиноподібної форми, забарвлені так, щоб вони нагадували шматочок кавуна... (PIM Brands Inc. проти Haribo of America Inc., 7 вересня 2023 р.).

PIM Brands виробляє жувальні цукерки під назвою Sour Jacks Wedges... Оригінальна версія Sour Jacks Wedges має кавуновий смак із зеленими, червоними та білими частинами, які нагадують маленьку скибочку кавуна. У 2014 році, після більш ніж десятиліття на ринку, PIM зареєструвала торгову марку форми та кольору цукерок кавунового кольору.

Американський конкуруючий виробник цукерок Haribo нещодавно представив власну версію кавунових цукерок, які за формою та кольором нагадують скибочку кавуна. Вважаючи, що Haribo скопіювала дизайн Sour Jacks Wedges, PIM подав до суду на Haribo за порушення прав на товарний знак і товарний вигляд відповідно до Закону Лангема. Haribo попросив окружний суд припинити справу та скасувати реєстрацію торгової марки PIM, стверджуючи, що товарний вигляд PIM був функціональним і тому не підлягав захисту як товарний вигляд. Суд погодився з Haribo та ухвалив рішення у

спрощеному порядку, мотивуючи це тим, що поєднання кольорів і форми РІМ було функціональним, оскільки воно допомогло ідентифікувати кавуновий смак цукерок, а не марку РІМ Sour Jacks Wedges.

Під час апеляції РІМ стверджував, що районний суд помилився, не зосередившись виключно на клиновидній формі цукерки. Згідно з РІМ, хоча колір цукерки був функціональним, оскільки він ідентифікував смак цукерки, клиновидна форма ідентифікувала бренд компанії Sour Jacks Wedges. ...форма та колір, використані РІМ, виконували єдину функцію визначення смаку цукерки.

Третій окружний суд пояснив, що коли товарний вигляд має функцію, яку можна ідентифікувати, суди не зобов'язані аналізувати кожну особливість окремо, щоб визначити, чи вона самостійно сприяє цій функції. Іншими словами, якщо весь товарний вигляд виконує одну функцію і кожна функція дизайну сприяє виконанню тієї самої функції, тоді весь товарний вигляд є функціональним.

Сторони погодилися, що колірна схема цукерки була функціональною, оскільки вона допомагала ідентифікувати кавуновий смак цукерки. Але РІМ стверджував, що форма цукерки не сприяє цій функції.

Третій окружний суд не погодився, міркуючи, як це зробив суд нижчої інстанції, що весь товарний вигляд — колір і форма клина — робив цукерку схожою на шматочок кавуна. Незважаючи на те, що бренд РІМ був побудований навколо форми, а РІМ створив клин, щоб відрізнити свої цукерки від інших на ринку, поєднання форми з червоним, білим і зеленим кольорами зробило цукерки нагадуючими шматочки кавуна. Сам по собі колір може залишити певну двозначність; наприклад, цукеркою може бути кавун або полуниця. Але поєднання кольору та форми усунуло цю неоднозначність, зробивши цукерку більш ідентифікованою як шматочок кавуна. Отже, районний суд мав рацію: РІМ не міг використовувати свою торгову марку, щоб закрити конкуруючі цукерки Haribo» (*George Basharis. Watermelon-flavored candy trade dress is functional; cancellation of registration affirmed // CCH Incorporated and its affiliates and licensors (https://www.vitallaw.com/news/trademark-3d-cir-watermelon-flavored-candy-trade-dress-is-functional-cancellation-of-registration-affirmed/ipm01988bd95086fb498f9ff42e1e49bd4d4b). 08.09.2023*).

***

«Американський журналіст Боб Вудворд домагається завершення позову колишнього президента Дональда Трампа на майже 50 мільйонів доларів за публікацію записів інтерв'ю для бестселера Вудворда 2020 року «Лють» як аудіокниги.

Вудворд, його видавець Simon & Schuster і материнська компанія видавця Paramount Global (PARA.O) подали клопотання про відхилення позову Трампа в

понеділок до федерального суду Манхеттена, куди справа була передана минулого місяця з Пенсаколи, штат Флорида.

Відповідачі заявили, що жоден президент до Трампа ніколи не вимагав гонорарів за публікацію президентських інтерв'ю, а федеральний закон забороняв йому захищати авторським правом інтерв'ю, проведених в рамках його службових обов'язків...

Відповідачі також заявили, що Вудворд добросовісно використовував інтерв'ю Трампа, називаючи це «класичним репортажем новин», який висуває «необхідність точного донесення інформації до громадськості»...

Вудворд брав інтерв'ю у Трампа 19 разів у період з грудня 2019 року по серпень 2020 року, і близько 20% «Люті» прийшли з інтерв'ю.

Книга була випущена у вересні 2020 року, а аудіокнига «The Trump Tapes», включаючи коментарі Вудворда, вийшла в жовтні 2022 року.

У січні Трамп подав до суду, стверджуючи, що він неодноразово казав Вудворду, що інтерв'ю призначені виключно для «написаного слова», тобто книги.

Запит на відшкодування збитків у розмірі 49,98 мільйона доларів був заснований на тому, що юристи Трампа назвали прогнозованими продажами 2 мільйонів аудіокниг по 24,99 доларів кожна...» (*Jonathan Stempel. Bob Woodward seeks to end Donald Trump's lawsuit over audiobook // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/bob-woodward-seeks-end-donald-trumps-lawsuit-over-audiobook-2023-09-12/>). 12.09.2023*).

***

«Виробник рослинного м'яса Impossible Foods у вівторок переконав 9-й окружний апеляційний суд США відновити свій позов, щоб запобігти звинуваченням підприємця оздоровчого центру в Остіні, штат Техас, у порушенні торгової марки.

Апеляційний суд скасував рішення окружного суду Каліфорнії про відсутність у нього юрисдикції щодо компанії Impossible X Джоела Раньйона, визнавши його попередні зв'язки з Сан-Дієго виправданими для розгляду справи Impossible Foods у штаті...

Раньйон, який називає себе «цифровим кочівником», який раніше проживав у Сан-Дієго, почав використовувати назву «Impossible» у своєму блозі про фітнес і стиль життя в 2010 році, а пізніше зареєстрував кілька пов'язаних федеральних торгових марок.

У 2020 році його компанія надіслала Impossible Foods лист із заборonoю, вимагаючи обмежити використання «Impossible» «замінниками їжі на рослинній основі» та виступила проти її пропозиції зареєструвати торгову марку «Impossible» для рецептів.

Impossible Foods подала до суду на Impossible X у Північній Каліфорнії у 2021 році, вимагаючи заяви про те, що вона має переважні права на назву та не порушує торгових марок Runyon. Суд відхилив справу через відсутність

юрисдикції та заявив, що суперечка не стосується діяльності Impossible X у Каліфорнії, оскільки Раньон уже покинув штат на момент її виникнення.

9-й окружний суд відновив справу у вівторок і заявив, що той факт, що Impossible X раніше працювала в Каліфорнії та «створила там свій бренд і торгові марки», робить компанію підсудною юрисдикції каліфорнійського суду...» (*Blake Brittain. Impossible Foods wins round in 'Impossible' trademark lawsuit // Reuters* (<https://www.reuters.com/legal/litigation/impossible-foods-wins-round-impossible-trademark-lawsuit-2023-09-12/>). 12.09.2023).

***

«У нещодавньому рішенні Апеляційний суд федерального округу (CAFC) вирішив розбіжності окружного суду щодо подвійного патентування типу очевидності (ODP), постановивши, що ODP все ще є обґрунтованим викликом дійсності патенту та що застосування ODP не залежить від намірів патентовласника.

ODP — це судово створена доктрина, спрямована на те, щоб запобігти неправомірному продовженню терміну дії патенту власником патенту шляхом отримання патенту, термін дії якого закінчується пізніше, що охоплює, по суті, той самий винахід у попередньому патенті... Деякі окружні суди постановили, що ODP не застосовується до будь-якого патенту, термін дії якого було продовжено відповідно до 35 USC § 154(b), тобто коригування терміну дії патенту для компенсації РТО (Управління з патентів і товарних знаків США) у затримці видачі патенту (РТА). ...деякі окружні суди визнали ODP дискреційним, якщо власник патенту діяв добросовісно, отримавши РТА; а інші ні.

CAFC у справі *In re: Collect, LLC* підтвердив, що ODP є дійсним захистом. У справі *Collect* компанія Samsung шляхом повторної експертизи *ex parte* оскаржила певні претензії з чотирьох патентів *Collect*, стверджуючи ODP. Усі оскаржені патенти отримали РТА, що продовжило термін їх дії після попереднього патенту, який, по суті, претендував на той самий винахід. Під час судового переслідування *Collect* не подала жодної термінальної відмови від відповідальності щодо будь-якого з оскаржених патентів. І експерт, і пізніше РТАВ визнали заявлені претензії недейсними через ODP на основі раніше поданого патенту. Тоді *Collect* звернувся до CAFC. Підтверджуючи рішення РТАВ, CAFC виявив, що термін дії, який використовується для аналізу ODP, коли патент отримав РТА, є датою закінчення терміну дії після додавання РТА. Таким чином, оскаржені претензії підлягали ODP, оскільки термін їх дії закінчився після раніше поданого патенту. Крім того, CAFC підтвердив, що не має значення те, чи діяла *Collect* сумлінно; *Collect* отримали невиправдане розширення свого винаходу. Це все, що має значення. Нарешті, CAFC відрізняв РТА від подовжень терміну дії патенту (РТЕ), отриманих відповідно до 35 USC § 156. CAFC зазначив, що в Розділі 154 прямо зазначено, що термінальні відмови від відповідальності застосовуються до будь-яких коригувань. З іншого

боку, оскільки в Розділі 156 немає посилань на застереження терміналів, CAFC вважає, що якби Конгрес хотів, щоб застереження терміналів обмежували PTE, він би вказав це так, як це було в Розділі 154. CAFC також підтримав своє тлумачення, оскільки PTE зазвичай присуджуються через затримки, спричинені перевіркою державних органів, пов'язаною з комерційним маркуванням або використанням заявленого продукту, а не просто на затримки, спричинені РТО при розгляді заявки на патент. Таким чином, CAFC зазначив, що ODP не анулює патент з іншим терміном дії через належно отриманий PTE...» (*Joseph Saltiel, Anthony Hao. Obviousness-Type Double Patenting is Alive and Well // Irwin IP LLP. (<https://irwinip.com/2023/09/obviousness-type-double-patenting-is-alive-and-well/>). 11.09.2023*).

***

«Суперечки щодо торговельних марок можуть виникати, коли дві або більше сторін претендують на права на певну торговельну марку або коли є ймовірне порушення чи розмивання торговельної марки. ...традиційний судовий розгляд — не єдиний спосіб вирішення спорів щодо торгових марок. Альтернативні методи вирішення спорів (ADR) пропонують ефективні та економічно вигідні альтернативи, які можуть допомогти сторонам досягти взаємоприйнятних рішень...

Посередництво

Медіація — це добровільний та конфіденційний процес, у якому нейтральна третя сторона, відома як медіатор, сприяє переговорам між сторонами, що сперечаються... Медіація може бути гнучким і неконфліктним варіантом вирішення спорів щодо торговельних марок.

Переваги медіації:

1. Економічно ефективний: медіація, як правило, передбачає менші витрати порівняно з судовим розглядом, оскільки дозволяє уникнути тривалих судових розглядів і пов'язаних з ними судових витрат.
2. Швидке вирішення: медіація дозволяє швидше вирішувати суперечки, оскільки сторони можуть планувати засідання, коли їм зручно, і працювати над вирішенням поза межами офіційної зали суду.
3. Зберігає стосунки: медіація зосереджується на співпраці та пошуку спільної мови, що може допомогти сторонам підтримувати позитивні робочі стосунки навіть після вирішення спору...

Арбітраж

Арбітраж — це приватний і більш структурований процес, у якому один або кілька нейтральних арбітрів переглядають докази та аргументи, надані сторонами, і приймають обов'язкове рішення. Арбітраж може проводитися за допомогою спеціальних процедур або керуватися такими організаціями, як Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ).

Переваги арбітражу:

1. Експертне прийняття рішень: арбітри часто мають досвід роботи в галузі права торговельних марок і можуть приймати експертні рішення на основі своїх знань і досвіду.
2. Конфіденційність: арбітражне провадження може бути конфіденційним, що може бути корисним для сторін, які прагнуть захистити конфіденційну ділову інформацію.
3. Спрощений процес: арбітраж пропонує більш спрощений процес порівняно з традиційним судовим розглядом, із фіксованими часовими рамками та обмеженим розкриттям, що може призвести до швидшого вирішення...

Експертне визначення

Експертне визначення передбачає передачу конкретних питань у суперечці щодо торговельної марки на розгляд незалежного експерта в цій галузі для прийняття обов'язкового рішення...

Переваги експертного визначення:

1. Швидке вирішення: експертне рішення може забезпечити швидке вирішення, оскільки воно зосереджується на конкретних питаннях і покладається на спеціальні знання експерта.
2. Експертне прийняття рішень: Сторони можуть отримати вигоду від глибокого розуміння експертом закону про торговельні марки та галузевої практики...

Переговори та врегулювання

Переговори та врегулювання передбачають прямі обговорення між сторонами, залученими в суперечку щодо торговельної марки, безпосередньо або через їхніх законних представників...

Переваги переговорів і врегулювання:

1. Контроль над результатом: сторони мають більше контролю над остаточним рішенням, оскільки вони беруть активну участь у процесі переговорів і можуть пристосовувати умови до своїх конкретних потреб.
2. Економічно ефективний: переговори та врегулювання можуть бути економічно ефективним варіантом порівняно з офіційними методами ADR або судовим процесом...» (*Edward Gates. Trademark Disputes: Alternative Dispute Resolution Options // American Judicial System (https://www.ajs.org/trademark-disputes/). 12.09.2023*).

***

«У червні 2023 року Бюро авторських прав США відсвяткувало річницю роботи Ради з розгляду претензій щодо авторських прав (ССВ), що працює в рамках агентства, із бюджетним запитом на 2,2 мільйона доларів щорічних витрат...»

За перший рік роботи ССВ було подано 487 позовів. Однак лише 43 із цих 487 претензій – менше 9% – були видані накази про планування та перейшли в активну фазу до 15 червня 2023 року.

Тим часом 302 справи було закрито, більшість із них відхилено без упередженого розгляду (це означає, що справа не дійшла до розгляду по суті, і позивач міг вибрати подання знову)...

Хоча ССВ надає заявникам численні можливості змінити свою скаргу, щоб вирішити проблеми з нею (навіть пропонуючи докладні та корисні пропозиції щодо вирішення цих проблем), понад 150 претензій було відхилено, оскільки позивач не подав належної претензії...

Заявники також мали проблеми з обслуговуванням: 60 позовів було відхилено в перший рік, оскільки заявники не подали документацію, яка підтверджує, що вони отримали дійсний доказ надання послуг. Нарешті, відмова від участі (який, на думку деяких прихильників ССВ, побоювався підірвати суд) є важливим, але набагато меншим шляхом виходу з ССВ: він призвів до 35 звільнень.

Можливо, через те, що авторське право є технічною та складною справою, не дивно виявити, що наявність адвоката допомагає уникнути звільнення: 90% претензій від позивачів, яких представляли, було засвідчено як відповідні; для позовів від позивачів, які себе представляють, лише 46% погодилися. Понад 70% поданих претензій становлять незареєстровані заявники, але лише 40% тих, що доходять до активної фази.

Придивившись уважніше до самих позивачів, ми бачимо, що система ССВ використовується агресивними та плідними сторонами щодо авторських прав, але ми не бачили такого обсягу судових процесів щодо тролів авторських прав, які спостерігалися в минулому у федеральних окружних судах. Частково це може бути пов'язано з тим, що Бюро захисту авторських прав серйозно сприйняло ці занепокоєння та створило правила, щоб запобігти цьому, наприклад, обмеження кількості позовів, які позивач може подати протягом одного року...» (*Dave Hansen, Katie Fortney. Assessing the U.S. Copyright Small Claims Court After One Year // Kluwer Copyright Blog (https://copyrightblog.kluweriplaw.com/2023/09/14/assessing-the-u-s-copyright-small-claims-court-after-one-year/). 14.09.2023).*

***

«...Федеральний окружний суд Манхеттена постановив, що власник твору мистецтва, який імовірно порушує авторські права, не буде зобов'язаний виплачувати власнику авторських прав так званий «нереалізований прибуток», який він міг би отримати в майбутньому, якщо б продав твір... (Graham проти Prince, 11 вересня 2023).

Висновок суду впливає з тривалої суперечки між фотографом Дональдом Гремом, художником Річардом Прінсом і Gagosian Gallery. Нью-Йоркський фотограф Грем... є «міжнародно визнаним фотографом портретів, моди та образотворчого мистецтва», який працює у світі моди, кіно, музики, журналів і реклами. Річард Прінс... є широко відомим фотографом і художником і опорою так званого «привласнення». мистецький рух. Gagosian

— це мережа художніх галерей, названа на честь свого власника арт-дилера Ларрі Гагосяна, розташована по всьому світу, але найбільше в Нью-Йорку.

Позов пов'язаний із заявою фотографа про те, що художник порушив його авторські права на фотографію під назвою *Rastafarian Smoking a Joint*, коли він створив і продав роботу з цією фотографією. Ця робота під назвою «*Untitled (Portrait of Rastajay92)*» була виставлена восени 2014 року — разом із низкою робіт — у галереї на Медісон-авеню разом із серією непорушних робіт із подібною естетикою. (Власник галереї придбав роботу «*Rastajay92*» — як її назвав суд — собі безпосередньо перед відкриттям виставки).

Фотограф подав до суду на художника та галерею — і на додаток до власника галереї — за порушення авторських прав.

...суд звернув увагу на наступне клопотання. У цьому клопотанні галерея та її власник подали клопотання про часткове спрощене судове рішення, яке відхилило позов фотографа щодо непрямих прибутків, а також того, що фотограф назвав «нереалізованим прибутком»...

Суд задовольнив клопотання галереї. Відповідно до Закону про авторське право, позивач, який виграв, має право на відшкодування фактичних збитків «та будь-яких додаткових прибутків порушника». Але прибутки, про які йде мова в цьому позові, не передбачали продажу галереєю самого ймовірно правопорушного твору мистецтва... Швидше, проблемою було те, що галерея продавала інші роботи — але не фотографа — у зв'язку з виставкою 2014 року. Чи мав право фотограф на частину прибутку галереї від цих продажів? Суд встановив, що ні.

Суд розглянув і відхилив два аргументи фотографа. Перше полягало в тому, що твір-порушник по суті «містився всередині» інших проданих творів, подібно до того, як антологія віршів може містити один вірш, який було викрадено. Якби це було насправді, як зазначив суд, фотограф цілком міг би мати право на прибуток, отриманий від включення роботи, що порушує авторські права, до більшої збірки... Але твердження фотографа з цього приводу, зазначив суд, «ігнорують реальність того, що кожна з [інших робіт] була продана як окремий та окремий предмет, абсолютно незалежно від кожного з інших і від продажу *Rastajay92*». Таким чином, попит на прибуток не був попитом на прямі прибутки від продажів, а більш доцільно розглядати як попит на «непрямий прибуток» — форму прибутку, яка передбачає «більш послаблений причинно-наслідковий зв'язок між порушенням і доходами відповідача».

Суд постановив, що фотограф також не міг задовольнити цей більш вимогливий стандарт непрямих прибутків. Згідно з регулюючими прецедентами, як зазначив суд, власник авторського права «несе початковий тягар демонстрації причинно-наслідкового зв'язку між порушенням і відповідним валовим доходом»... Суд зазначив, що галерея та її власник «ніколи не приписували *Rastajay92* успіх своїх продажів» інших робіт, а також *Rastajay92* не «посідав помітного місця» в рекламі галереєю цих робіт. Дійсно,

відносно загального обсягу реклами для інших робіт, як зауважив суд, «було дуже мало, що включало Растаджая92, і жодне не було так помітно». З огляду на відсутність доказів того, що контакт з Rastayjay92 вплинув на продажі інших творів, суд дійшов висновку, що позов щодо непрямих прибутків буде відхилений.

Суд також виніс рішення у спрощеному порядку за позовом фотографа щодо так званих «нереалізованих» прибутків, отриманих власником галереї...» (*Matthew Hersh. S.D.N.Y.: No such thing as 'unrealized profits' when it comes to artwork, a prominent federal court rules // CCH Incorporated and its affiliates and licensors* (<https://www.vitallaw.com/news/copyright-s-d-n-y-no-such-thing-as-unrealized-profits-when-it-comes-to-artwork-a-prominent-federal-court-rules/ipm01ddb62cacfe8e4f65a91887f169cd634e>). 12.09.2023).

***

«Позов про порушення авторських прав проти виробників серіалу «Король тигрів» відхилено на підставі судових клопотань... (Крамер проти Netflix, Inc., 18 вересня 2023 р.).

Позов пов'язаний із популярним телевізійним серіалом Netflix «Король тигрів», який розповідає про життя доглядача зоопарку та засудженого злочинця, відомого своїм шанувальникам як Джо Екзотик. Майстер татуювань із Пенсільванії на ім'я Моллі Крамер після того, як приєдналася до мільйонів американців у захопленні переглядом шоу протягом перших кількох тижнів карантину через COVID, витатуювала на стегні свого чоловіка зображення Джо Екзотика разом із балончиком аерозолу Lysol, п'ятью різними типами вірусів і словами «Карантин 2020». Того ж дня вона опублікувала зображення татуювання на своїй сторінці у Facebook...

У 2021 році, коли пандемія почала відходити від поля зору, продюсери «Короля тигрів» вирішили випустити другий сезон шоу. Перший епізод того сезону відкрився ретроспективним оглядом, який викликав перший сезон шоу. ...на 58-й секунді епізоду, з'являється монтаж, розділений на 8 сторінок, у якому татуювання з'являється в нижньому лівому куті приблизно на дві секунди.

Майстер татуювань подала позов про порушення авторських прав проти Netflix, а також Royal Goode Productions, виробничої компанії, відповідальної за шоу...

Федеральний суд Західного округу Пенсільванії задовольнив клопотання про відхилення, встановивши, що Netflix і виробнича компанія встановили захист добросовісного використання з огляду на скаргу та включені матеріали. Суд встановив, що перший фактор, характер і мета використання, суттєво схилився на користь добросовісного використання. Правда, суд зазначив, що татуювальник і Netflix намагалися використати популярність першого сезону «Короля тигрів». Але вони робили це дуже різними способами. Там, де татуювання було показано на екрані, як зазначив суд, воно виглядало як

частина монтажу на розділеному екрані, що складається з інших зображень фанатів, пов'язаних із Королем тигрів... Мета та характер цього використання, зазначив суд, були частиною компіляції, «яка зображує надзвичайне захоплення та реакцію громадськості на Джо Екзотика в перші дні пандемії». Таким чином, це був тип критики, коментарів і звітів, які «явно визначені як добросовісне використання», міркував суд.

Інші фактори добросовісного використання не вплинули на результат. Природа роботи майстра татуювань, звичайно, була творчою, як зазначив суд, але це мало важить на її користь в аналізі добросовісного використання. Суд зазначив, що все зображення також було зроблено цілком, але це було «доречним» у світлі трансформаційної мети Netflix — показати реакцію публіки на перший сезон шоу. Щодо четвертого фактора, впливу на ринок оригіналу, суд зазначив, що ніщо в скарзі не дало підстав для будь-якого суттєвого припущення про те, що попит на серіал узурпує оригінал...

Суд ...зазначив, що добросовісне використання — це «безсумнівно інтенсивне розслідування, пов'язане з конкретним контекстом», яке традиційно не дозріло для прийняття рішення до етапу спрощеного судового рішення. Проте, як зазначив суд, сторони надали зображення татуювання, документацію, що підтверджує авторські права художника на татуювання, і повну копію епізоду, який нібито порушує авторські права,— усе це було невід'ємною частиною скарги та могло бути розглянуто під час розгляду справи. подання про звільнення. Крім того, як зазначив суд, тату-майстер не навів жодного прикладу відкриття, яке б «допомогло, поінформувало або мало відношення» до аналізу добросовісного використання...» (*Matthew Hersh. W.D. Pa.: Where a TV show imitates artwork that imitates a TV show, is it fair use? // CCH Incorporated and its affiliates and licensors (https://www.vitalaw.com/news/copyright-w-d-pa-where-a-tv-show-imitates-artwork-that-imitates-a-tv-show-is-it-fair-use/ipm01113af9db49464c9199f965fd95305e97). 19.09.2023*).

***

«Amazon (AMZN.O) у вівторок переконав федеральний суд присяжних штату Делавер, що функції його програм для читання електронних книг Amazon Music і Kindle для «пошуку» певних частин текстів пісень і аудіокниг не порушують патент винахідника Вірджинії.

Після п'ятиденного випробування присяжні заявили, що технологія Amazon не порушує патент на «пульт дистанційного керування для пошуку мультимедіа», який належить TrackTime винахідника Курта Еванса.

Присяжні також визнали патент недійсним...

TrackTime подав до суду на Amazon у 2018 році за порушення двох патентів Еванса, пов'язаних із синхронізацією тексту з аудіо. Окружний суддя США Меріеллен Норейка визнала недійсним один із патентів у 2021 році.

TrackTime повідомила присяжним, що функція X-Ray Lyrics від Amazon Music і Audible Immersion Reading від Kindle, які дозволяють користувачеві читати електронну книгу та слухати її версію аудіокниги одночасно, порушили решту патенту...» (*Blake Brittain. Amazon wins jury trial over technology in Kindle, music apps // Reuters (https://www.reuters.com/legal/litigation/amazon-wins-jury-trial-over-technology-kindle-music-apps-2023-09-19/). 20.09.2023).*

***

«Торгова група американських авторів подала позов до OpenAI у федеральний суд Манхеттена від імені видатних письменників, зокрема Джона Грішема, Джонатана Френзена, Джорджа Сондерса, Джоді Піколт і письменника «Гри престолів» Джорджа Р. Р. Мартіна, звинувачуючи компанію в незаконному навчанні свого популярного чат-бота ChatGPT на основі штучного інтелекту (AI) їхній роботі.

Запропонований груповий позов, поданий у вівторок пізно у вівторок Гільдією авторів, приєднується до кількох інших від письменників, власників вихідного коду та митців проти генеративних постачальників штучного інтелекту...

Серед інших авторів, залучених до останнього позову, – письменник Майкл Коннеллі «Адвокат Лінкольна» та юристи-романісти Девід Балдаччі та Скотт Туроу.

OpenAI та інші відповідачі щодо штучного інтелекту заявили, що використання ними навчальних даних, зібраних з Інтернету, кваліфікується як добросовісне використання відповідно до законодавства США про авторське право.

У середу представник OpenAI заявив, що компанія поважає права авторів і «веде продуктивні розмови з багатьма творцями по всьому світу, включаючи Гільдію авторів»...

У позові Гільдії авторів стверджується, що набори даних, які використовувалися для навчання великої мовної моделі OpenAI реагувати на підказки людини, включали текст із книг авторів, які, можливо, були взяті з незаконних онлайн-сховищ «піратських» книг.

У скарзі сказано, що ChatGPT створив точні резюме книг авторів, коли їх запитали, вказуючи на те, що їх текст включено в його базу даних.

Вона також посилається на зростаючу стурбованість тим, що автори можуть бути замінені такими системами, як ChatGPT, які «генерують електронні книги низької якості, видають себе за авторів і витісняють книги, написані людьми» (*Blake Brittain. John Grisham, other top US authors sue OpenAI over copyrights // Reuters (https://www.reuters.com/legal/john-grisham-other-top-us-authors-sue-openai-over-copyrights-2023-09-20/). 21.09.2023).*

***

«Єльський університет і один із його професорів погодилися врегулювати звинувачення в тому, що вони неправомірно утримували патентні гонорари від Департаменту у справах ветеранів США (VA) за винаходи, пов'язані з кетаміном, повідомило Міністерство юстиції США в четвер.

Єльський університет і професор Джон Крістал погодилися заплатити 1,5 мільйона доларів, щоб вирішити претензії про те, що вони не сплатили VA свою частку роялті за патенти, що охоплюють інтраназальний кетамін, який використовується для лікування депресії, згідно із заявою прокуратури США в Коннектикуті.

У заяві йдеться, що Єль, Крістал і VA також підписали окрему угоду про розподіл майбутніх роялті від патентів на кетамін і передачу патентів департаменту.

...Єль і Krystal заперечують звинувачення і що мирова угода не є визнанням відповідальності...

У врегулюванні зазначено, що Єль і Вірджинія домовилися в 2003 році про розподіл роялті за патенти з винахідниками з обох установ. У ньому сказано, що Крістал, який на той час працював як в Єльському університеті, так і в Вірджинії, і його співвинахідники подали заявку на патенти з фінансуванням Вірджинії, починаючи з 2006 року, на кетаміновий назальний спрей для лікування депресії та суїцидальних думок.

Пізніше Крістал передав свою частку в патентах Єльському університету. У врегулюванні зазначено, що Єль і Крістал не розкривали патенти VA до 2017 року.

Відповідно до мирової угоди, Єль і Крістал отримали понад 3 мільйони доларів у вигляді роялті від патентів з 2015 року за угодами з медичною школою Маунт-Сінай і Johnson & Johnson (JNJ.N) Janssen Pharmaceuticals» *(Blake Brittain. Yale to pay \$1.5 million to settle ketamine patent claims with US government // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/litigation/yale-pay-15-mln-settle-ketamine-patent-claims-with-us-government-2023-09-21/>). 21.09.2023).*

***

«Після багатьох років судової тяганини два видатних наукових видавництва врегулювали позови про порушення авторських прав із академічною соціальною мережею ResearchGate. Угода, конкретні умови якої залишаються конфіденційними, дозволяє авторам, які опублікували дослідницькі статті в журналах Американського хімічного товариства (ACS) і Elsevier, ділитися своїми роботами на платформі ResearchGate у спосіб, який відповідає авторським правам.

У 2017 році два видавці подали до суду на ResearchGate за нібито порушення законодавства США про авторське право, зокрема щодо 50 наукових робіт, завантажених користувачами на сайт. В окремій справі в Німеччині окружний суд Мюнхена наприкінці січня 2022 року постановив, що

ResearchGate несе відповідальність за наукові статті, завантажені на сайт із порушенням закону про авторське право. Проте цей німецький суд відхилив вимоги Elsevier і ACS про відшкодування збитків, стверджуючи, що видавці не довели, що вони купили ліцензійні права в усіх співавторів відповідних рукописів. ResearchGate оскаржила це рішення, в той час як позов у США також тривав досі.

Президент ACS Джеймс Мілн, який очолює Коаліцію за відповідальний обмін, сказав, що врегулювання 15 вересня є гарною новиною для дослідників...

Зокрема, під час завантаження платформа ResearchGate перевірить інформацію про права на опублікований вміст ACS і Elsevier і негайно визначить, як вміст можна поширювати на сайті. Автори зможуть приватно зберігати остаточні версії статей, опублікованих ACS і Elsevier, у своїх профілях ResearchGate і приватно ділитися ними за запитом інших користувачів...» (*Rebecca Trager. Publishers settle copyright infringement lawsuit with ResearchGate // Royal Society of Chemistry (https://www.chemistryworld.com/news/publishers-settle-copyright-infringement-lawsuit-with-researchgate/4018095.article). 18.09.2023*).

***

«Окружний суд США відхилив позов, поданий компанією Westinghouse Electric Company з метою заборонити Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) і її материнській компанії Korea Electric Power Corporation (KEPCO) експортувати конструкцію реактора APR1400 без її дозволу.

Westinghouse подала позов 21 жовтня минулого року до окружного суду округу Колумбія. У позові стверджувалося, що дизайн APR1400 включає інтелектуальну власність, ліцензовану Westinghouse, і вимагає її дозволу перед передачею в інші країни, які розглядають можливість розгортання дизайну.

APR1400 – це еволюційний реактор з водою під тиском, що базується на конструкції CE System 80+, яку Westinghouse придбав у 2000 році. В основному розроблений Korea Engineering Company, він виробляє 1400 МВт і має 60-річний термін експлуатації. Він замінює стандартизовану конструкцію OPR-1000 потужністю 995 МВт, з яких Південна Корея побудувала 12. APR1400 має вдосконалення в роботі, безпеці, обслуговуванні та доступності на основі накопиченого досвіду, а також технологічного розвитку.

У своєму позові Westinghouse заявила, що KHNP і KEPCO потребують його підтримки для дотримання законів США, які обмежують спільне використання ядерних технологій. Згідно з цими правилами, відомими як вимоги Частини 810, Міністерство енергетики США має схвалити передачу певних технологій іншим країнам. Частина 810 встановлює правила, що регулюють передачу технології для розробки, виробництва або використання ядерних реакторів, обладнання та матеріалів.

У відповідь КННП подав зустрічні позови в США з вимогою Westinghouse відкликати справу. У ній стверджувалося, що Закон США про атомну енергію надає повноваження забезпечувати дотримання закону виключно Генеральному прокурору США, а не організаціям як засіб вимоги прав через судовий процес.

У рішенні від 18 вересня окружний суд округу Колумбія прийняв аргументи відповідачів і відхилив справу...» (*US court dismisses Westinghouse case against Korea // World Nuclear Association (<https://www.world-nuclear-news.org/Articles/US-court-dismisses-Westinghouse-case-against-Korea?feed=feed>). 19.09.2023*).

***

«Вчора деякі з найбільших видавців підручників подали до суду на Library Genesis, нелегальну тіньову бібліотеку, яку видавці звинувачують у «серйозних порушеннях федерального закону про авторське право».

Видавці, які подають до суду, включають Cengage Learning, Macmillan Learning, McGraw Hill і Pearson Education. Вони стверджують, що бібліотекою Genesis (також Libgen) керують невідомі особи, які перебувають за межами Сполучених Штатів...

За словами видавців, Libgen пропонує безкоштовне завантаження понад 20 000 книг, розповсюдження яких видавці ніколи не дозволяли Libgen. Вони стверджують, що Libgen є «великим піратством» і зазначають, що їх скарга може бути оновлена, якщо буде знайдено більше порушених робіт. Видавці стверджують, що це масштабне порушення завдає видавцям і авторам серйозної фінансової та творчої шкоди.

«Сайти Libgen позбавляють позивачів та їхніх авторів доходів від їх творчих робіт, знецінюють ринок підручників і твори позивачів і можуть змусити позивачів припинити публікацію певних творів», — йдеться у скарзі...

Видавці попросили окружний суд США в Нью-Йорку зобов'язати Libgen виплатити збитки, які ...можуть перевищувати 30 мільйонів доларів. Вони також хочуть видати наказ, який блокує Libgen від будь-яких майбутніх чи поточних порушень, підрахунок і вилучення прибутків Libgen, знищення всіх копій порушених робіт Libgen, а також наказ, який зобов'язує всі доменні імена Libgen передати видавцям або видалити...» (*Ashley Belanger. “Most notorious” illegal shadow library sued by textbook publishers // Condé Nast (<https://arstechnica.com/tech-policy/2023/09/most-notorious-illegal-shadow-library-sued-by-textbook-publishers/>). 15.09.2023*).

***

«Федеральний апеляційний суд постановив у вівторок, що технічні стандарти, такі як протипожежні та електричні норми, розроблені приватними організаціями, але включені до публічного права, можуть

вільно поширюватися без будь-якої відповідальності за порушення авторських прав...

Це довгоочікувана перемога для Public.Resource.org, некомерційної організації, заснованої в 2007 році...

У рамках своєї місії сприяння доступу громадськості до всіх видів урядової інформації Public Resource отримує та розміщує в Інтернеті широкий спектр відкритих документів, таких як податкові декларації некомерційних організацій, створені урядом відео та стандарти, включені в закон шляхом посилання. Ці стандарти включають правила електричної, протипожежної безпеки та безпеки споживачів, затверджені урядом. Але без роботи Public Resource до них часто важко отримати доступ, а тим більше поділитися з іншими... Навіть суди мали проблеми з доступом до законів, які вони повинні застосовувати.

Американське товариство випробувань і матеріалів (ASTM), Національна асоціація протипожежного захисту Inc. (NFPA) і Американське товариство інженерів з опалення, охолодження та кондиціонування повітря (ASHRAE) є організаціями, які розробляють кодекси та стандарти приватного сектора, спрямовані на просування громадськості безпеки, забезпечення сумісності продуктів і послуг, сприяння навчання та стимулювання інновацій.

ASTM, NFPA та ASHRAE подали до суду на Public Resource у 2013 році за порушення авторських прав і торгових марок, а також недобросовісну конкуренцію.

Підтверджуючи рішення суду першої інстанції від березня 2022 року, апеляційний суд вирішив у вівторок, що публічний ресурс використовується в некомерційних, освітніх цілях і що це використання служить іншим цілям, ніж те, що використовували позивачі. Позивачі «прагнуть розвивати науку та промисловість шляхом розробки стандартів, що відображають найкращий досвід промисловості чи техніки», — написав суд, тоді як «місія Public Resource у перевиданні стандартів зовсім інша — надати громадськості безкоштовне та повне сховище закону».

«Суспільний ресурс публікує стандарти, які державні установи включили до закону — не більше і не менше», — постановив апеляційний суд. «Якщо агентство надало юридичної сили всьому стандарту, то його повне відтворення є розумним щодо мети копіювання, яка полягає в тому, щоб надати громадськості безкоштовне та повне сховище закону».

Апеляційний суд також встановив, що, незважаючи на те, що Public Resource публікував інкорпоровані стандарти протягом 15 років, позивачі не надали жодних доказів того, що це завдало їм фінансової шкоди...

Апеляційний суд відхилив аргумент позивачів про те, що через те, що вони безкоштовно оприлюднюють стандарти в онлайн-читальнях, використання Public Resource не може бути трансформаційним добросовісним використанням...» (*Appeals Court Upholds Public.Resource.Org's Right to Post Public Laws and Regulations Online // Electronic Frontier Foundation*

(<https://www.eff.org/press/releases/appeals-court-upholds-publicresourceorgs-right-post-public-laws-and-regulations>). 12.09.2023).

***

«Adobe (ADBE.O) винен компанії-виробнику програмного забезпечення майже 33,8 мільйона доларів за порушення патенту, який охоплює систему контролю доступу до цифрового контенту, повідомили у вердикті федерального суду штату Делавер у середу.

Присяжні погодилися з компанією ViaTech Technologies, що технологія Adobe для активації ліцензованих копій програмного забезпечення, як-от Acrobat і Photoshop, порушує патентні права ViaTech...

ViaTech у своєму позові 2019 року заявила, що її програмне забезпечення eLicense використовувалося компаніями, зокрема виробниками комп'ютерних ігор і цифровими видавцями, для захисту свого контенту від неліцензованих користувачів. Вона звинуватила технологію активації програмного забезпечення Adobe у порушенні одного з її патентів на механізм контролю ліцензій для цифрових файлів.

ViaTech вимагала наказу про блокування Adobe порушення патенту та невизначеної суми грошової компенсації. Позов, спочатку поданий у штаті Массачусетс, був перенесений до штату Делавер у 2020 році.

Adobe заперечувала звинувачення та стверджувала, що відповідні частини патенту ViaTech недійсні...» (*Blake Brittain. Adobe hit with \$33.8 million patent verdict over digital licensing technology // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/litigation/adobe-hit-with-338-mln-patent-verdict-over-digital-licensing-technology-2023-09-27/?rpc=401&>). 28.09.2023).*

***

«Виробник телевізорів LG прийняв рішення призупинити виробництво та продаж своєї нової серії моделей телевізорів для США після програшу в суді щодо патенту, що стосується ATSC 3.0, телевізійного стандарту наступного покоління США.

Судову справу порушила американська технічна компанія Constellation Designs, яка стверджувала, що LG порушила її патенти. Компанія не бере участі в патентних пулах, керованих Avanci та Via Licensing, які охоплюють патенти, необхідні для ATSC 3.0, і надають їх доступ на «розумних і недискримінаційних умовах».

У повідомленні Федеральної комісії зв'язку США про запропоновану нормотворчість компанія LG зазначила, що «[Constellation Designs] не взяла на себе зобов'язання ліцензувати свої патенти за умовами RAND і не внесла свої патенти до жодного патентного пулу», а натомість «подала позов про порушення прав з боку LG різних патентів на CD».

Суд присяжних у справі, яка розглядалася в Техасі, виніс рішення проти LG та присудив ефективну ставку роялті в розмірі 6,77 доларів США за всі

телевізори LG, помічені логотипом NextGen TV, що, за словами LG, представляє 125% збільшення в порівнянні з максимальною ставкою в 3 долари США для всіх ліцензованих патентів. через патентний пул Avanci, який охоплює близько 80% технологій, необхідних для ATSC 3.0.

LG розкритикувала використання патентів для вимагання «надмірних ставок роялті за одиницю внаслідок судових процесів», що, за її словами, призвело до «зменшення інвестицій і повільнішого розгортання технологій»...

Окрім виплат роялті, суд Техасу зобов'язав LG виплатити Constellation 41,68 мільйона доларів США як компенсацію.

Підсумок судового розгляду полягає в тому, що LG надалі не включатиме ATSC 3.0 у свої OLED-телевізори, що змусило деяких коментаторів задуматися, чи матиме це резонансний вплив на готовність інших OEM-виробників поставляти ринок телевізорів NextGen» (*Stuart Thomson. LG pulls out of US NextGen TV market after losing patent case // Informa PLC. (<https://www.digitaltveurope.com/2023/09/28/lg-pulls-out-of-us-nextgen-tv-market-after-losing-patent-case/#close-modal>). 28.09.2023*).

***

«L-Acoustics виграла історичний судовий вирок у розмірі 5 мільйонів доларів проти орендної компанії за порушення торгової марки, підробку та недобросовісну конкуренцію.

Рішення винесено після безпрецедентного вилучення понад 100 підроблених колонок від Se7ven Sound Music у Тампі, штат Флорида.

Розслідування, проведене L-Acoustics наприкінці минулого року, призвело до конфіскації 136 контрафактних продуктів від Se7ven Sounds. Разом із конфіскацією L-Acoustics подала до суду на Se7ven Sounds.

Цього місяця окружний суд Сполучених Штатів Середнього округу Флориди, відділ Тампа зобов'язав Se7ven Sounds Music виплатити L-Acoustics компенсацію в розмірі 5 мільйонів доларів. L-Acoustics також отримала право знищити 136 контрафактних виробів, вилучених під час розслідування.

Остаточне рішення постановляє, що «відповідачі порушили права на торговельні марки L-Acoustics шляхом навмисної та навмисної участі в несанкціонованому виробництві, імпорті, пропозиції для продажу та/або оренди, а також продажу та/або оренди товарів у міждержавній торгівлі, що імітують дизайн L - Акустичні продукти та підроблені торгові марки L-Acoustics.»

Суд такого розміру є першим у професійній аудіоіндустрії...» (*Rental firm ordered to pay \$5m over counterfeit speakers // AV Magazine (<https://www.avinteractive.com/news/audio/us-rental-firm-fined-5m-over-100-counterfeit-speakers-27-09-2023/>). 27.09.2023*).

***

«Управління патентів і торгових марок США (USPTO) сьогодні оголосило про нову інструкцію щодо процедур розширення для Патентної судової та апеляційної комісії (РТАВ) і Судової та апеляційної ради щодо торгових марок (ТТАВ). ...керівництво РТАВ і ТТАВ «уникатиме передачі справ суддям, які володіють акціями чи облигаціями (публічними чи приватними) будь-якої з розкритих сторін або реальних сторін, незалежно від вартості в доларах».

Керівництво не вимагає від суддів РТАВ і ТТАВ відмовитися від будь-яких фінансових інтересів, таких як акції чи облигації, і не забороняє їм мати будь-які фінансові інтереси. Він просить усіх суддів «добровільно інформувати своє керівництво про будь-які компанії, в яких їм відомо, що суддя, дружина судді або їхні неповнолітні діти володіють акціями чи облигаціями, незалежно від вартості в доларах»...

Якщо судді дізнаються про свою фінансову зацікавленість після розгляду, вони повинні або подати запит на заміну, або порадитися з Офісом головного юрисконсульта USPTO.

...інструкція набирає чинності через 60 днів з сьогоднішнього дня» (*Eileen McDermott. New USPTO Paneling Guidance for TTAB and PTAB Requires Disclosure of Financial Interests Regardless of Dollar Value // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2023/09/22/new-uspto-paneling-guidance-ttab-ptab-requires-disclosure-financial-interests-regardless-dollar-value/id=167133/>). 22.09.2023).*

***

«...Виробники документального фільму, знятого після першого міжнародного туру великої поп-зірки, не можуть бути притягнуті до відповідальності за порушення лише тому, що серія захищених авторським правом фотографій випадково з'явилася на фоні сцени прибуття в аеропорт, постановив федеральний суд Манхеттена... (Келлі проти Morning Bee, Inc., 26 вересня 2023 р.).

Позов подав Майкл Келлі, професійний фотограф (і, можна сказати, плідний судовий захисник авторських прав), що живе в Каліфорнії. Один із його найвідоміших проєктів під назвою Airportraits був створений шляхом зшивання серії фотографій літаків, зроблених однією камерою в одному аеропорту протягом одного дня. (На його веб-сайті є один із таких прикладів під назвою Wake Turbulence, який створює враження десятків різних літаків, що одночасно злітають з однієї злітно-посадкової смуги в міжнародному аеропорту Лос-Анджелеса.) Проєкт Airportraits був виставлений, серед іншого, в аеропорту Окленда в Новій Зеландії в 2018 році...

Поп-співачка Біллі Айліш приземлилася в аеропорту під час однієї із зупинок під час свого туру When We All Fall Asleep (який проходив на підтримку її дебютного однойменного студійного альбому). Продюсерська компанія під назвою Morning Bee також була там того дня, щоб

задокументувати подорож тодішньої 19-річної Айліш до мегазірки. Кадри, зняті Айліш під час її прибуття в аеропорт того дня, зрештою були включені до повнометражного художнього фільму 2021 року під назвою «Біллі Айліш: Світ трохи розмитий», знятий Morning Vee та Apple TV. Деякі з цих кадрів показали проблиски серії фотографій Airportraits на задньому плані.

Фотограф подав до суду на Apple, а також на продюсерську компанію, яка створила документальний фільм про Айліш, за порушення авторських прав...

Суд ...встановив, що використання виробничою компанією фотографій у документальному фільмі було *de minimis* і, отже, не порушувало прав... Фотографії, що склали послідовність Airportraits, були видимі на тлі п'яти різних безперервних знімків із документального фільму, на кожному з яких Айліш та членів її оточення зустрічала місцева виконавська група. Загальний час, протягом якого фотографії були видимі, становив 15 секунд, або лише 0,18 відсотка від загального екранного часу фільму... Таким чином, «дріб'язкове використання» кожної фотографії в документальному фільмі не досягло рівня копіювання, яке є дієвим.

Суд вирішив, що навіть якщо використання фотографій не було *de minimis*, воно все одно буде допустимим відповідно до доктрини добросовісного використання. Важливо, що суд встановив, що оригінальні фотографії та пізніший документальний фільм служили різним цілям. Суд зазначив, що фотографії в оригінальній серії «коментують і передають дух сучасної авіації», тоді як документальний фільм мав «ширшу мету задокументувати життя та кар'єру Айліш, включаючи її світове турне, яке привело її в аеропорт Нової Зеландії». Таким чином, документальний фільм мав «трансформаційну мету покращення біографічної [історії]...», мету, окрему та відмінну від оригінальної художньої та рекламної мети, для якої були створені зображення». Цілі політики, що стоять за доктриною добросовісного використання, також підтверджують цей висновок, аргументував суд...

Інші фактори добросовісного використання — майже незмінно — збігаються з першим фактором. Суд зазначив, що творчий характер творів дає їм право на високий ступінь захисту, але цей фактор рідко має значення в контексті трансформаційного твору. Документальний фільм зробив лише невелику частину оригінальних фотографій, як зазначено в мінімальній частині висновку, тому цей фактор також не допоможе фотографу...» (*Matthew Hersh. Billy Eilish filmmakers can't be on the hook for fleeting appearance of photographs in the background of a scene // CCH Incorporated and its affiliates and licensors* (<https://www.vitallaw.com/news/copyright-s-d-n-y-billy-eilish-filmmakers-can-t-be-on-the-hook-for-fleeting-appearance-of-photographs-in-the-background-of-a-scene/ipm0114a9a144c31547f181d266a41f05372e>). 28.09.2023).

***

Турецька Республіка

«...Відділ торгових марок вирішив, що заявка на SINGER KUMAŞ VE PUNCH YAPIŞTIRICISI, що означає «Клеї для тканин і перфраторів Singer», розмила відомий знак SINGER і була подана недобросовісно.

6 вересня 2022 року фізична особа з Туреччини подала заявку на реєстрацію торгової марки, зображеної нижче, у класі 1:

Після публікації в Офіційному бюлетені торгових марок власник відомої торгової марки SINGER подав заперечення проти цієї заявки на таких підставах:

- ймовірність плутанини;
- розрідження через відомий статус знака SINGER; і
- недобросовісність заявника.

Департамент торгових марок прийняв заперечення та відмовив у реєстрації оскаржуваної заявки рішенням від 14 березня 2023 року.

Департамент торгових марок виявив, що «Singer» був домінуючим елементом оскаржуваної заявки, і що він був написаний червоним кольором, як добре відома торгова марка SINGER. Крім того, клеї для тканин і перфраторів (" kumaş ve punch yapıştırıcısı " турецькою мовою) стосувалися товарів, для яких використовується добре відома марка SINGER; дійсно, власник відомої торгової марки SINGER продає перфораційні голки.

Таким чином, Департамент торгових марок дійшов висновку, що оскаржувана заявка може використати несправедливу вигоду з добре відомої торгової марки SINGER або завдати шкоди її характеру чи репутації відповідно до статті 6/5 Кодексу інтелектуальної власності. Департамент торгових марок також заявив, що заявник не діяв добросовісно, подаючи оскаржувану заявку через вищезазначені причини.

Наразі рішення набрало законної сили, оскільки заявник не подав апеляцію...» (*Mutlu Yıldırım Köse, Merve Çimen Sevine. Dilution of Well-known Mark and Applicant's Bad Faith: PTO Issues Exemplary Decision // Gün + Partners Avukatlık Bürosu (<https://gun.av.tr/insights/articles/dilution-of-well-known-mark-and-applicant-s-bad-faith-pto-issues-exemplary-decision>). 13.09.2023).*

***

«... нещодавно турецький суд виніс рішення про попередню заборону (PI) щодо NFT.

Предмет суперечки стосується використання портрета покійного Джема Карачі, художника, автора пісень і композитора з легендарною репутацією в анатолійській рок-музиці. У справі, яку порушив спадкоємець Джема Карачі,

вимагаючи попередньої судової заборони, стверджувалося, що портрет Джема Карачі незаконно використовувався як фізично, так і в NFT-формі та був оприлюднений, виставлений в Інтернеті в різних облікових записках соціальних мереж, а також розміщений і виставлений на продаж на відомому ринку OceanSea, що призвело до порушення статті 86 Закону про інтелектуальні та художні твори під номером 5846 (LIAW), яка надає правову охорону фотографіям і портретам, а також статті 24 Цивільного кодексу Туреччини (ТСС) під номером 4721, що регулює особисті права.

Позивачі вимагали від Суду, серед іншого, провести визначення доказів, щоб виявити ймовірне несанкціоноване використання зображення вигляду Джема Карачі, а потім заблокувати доступ до відповідного вмісту та оголосити розвіднику про припинення продажу відповідного портрета в NFT форматі на "OpenSea".

Оскільки провадження щодо інтелектуальної власності в Туреччині значною мірою покладаються на звіт експерта (експертів), призначеного судом для надання оцінки відповідним аспектам спору. Тут Суд призначив експертний висновок щодо використання портрета та донесення до громадськості, який оцінив, що зображення та замовлення на продаж як NFT образу Джема Карачі з комерційною метою є порушенням у межах статті 86 LAIW та статті 24 ТСС.

Враховуючи експертний висновок, суд задовольнив клопотання PI, постановив заблокувати доступ до тих платформ, де такий портрет використовується несанкціонованим способом, а також продаж портрета «Sem Karaca» у форматі NFT на платформі Відкрите море буде виключено. Доступ до відповідних правопорушних веб-сайтів у Туреччині було заблоковано через Союз постачальників доступу, щоб забезпечити виконання вищевказаного судового наказу. Заперечення відповідача на це рішення PI було відхилено. Розгляд справи по суті у відповідному суді ще триває...» (*Mutlu Yıldırım Köse, Havva Yıldız. Non-Fungible Tokens (NFTs) from Intellectual Property Law Perspective and Türkiye's Position // Gün + Partners Avukatlık Bürosu (<https://gun.av.tr/insights/articles/non-fungible-tokens-nfts-from-intellectual-property-law-perspective-and-turkiye-s-position>). 19.09.2023*).

***

Федеративна Республіка Бразилія

«...Економічний розвиток супроводжується збільшенням кількості судових процесів щодо патентів на ІКТ...»

На відміну від інших юрисдикцій, судові заборони в Бразилії не є справедливим рішенням. Суд не має дискреційних повноважень вирішувати, чи видавати судовий наказ чи ні після виявлення порушення наприкінці процесу. Основним інструментом є спеціальна допомога, яка може бути замінена фінансовою компенсацією лише за бажанням автора.

З іншого боку, надання термінової тимчасової допомоги залежить від розсуду судів і має пройти перевірку зважування тягаря. Відповідно до Цивільно-процесуального кодексу Бразилії, щоб отримати термінову тимчасову допомогу, позивач повинен довести, що існує ймовірність успіху по суті та ризик непоправної шкоди. Набір доказів надзвичайно важливий на цьому етапі, щоб максимізувати шанси власника патенту на успіх в отриманні термінового тимчасового захисту...

Виготовлення доказів із подальшим звітом експерта, призначеного суддею, про порушення стало актуальною стадією судового розгляду патентів у Бразилії. Після встановлення порушення рішення суду стає безпосередньою загрозою, яку відповідачі більше не можуть ігнорувати.

Саме це сталося у справі WSOU Investments, LLC проти ZTE. У жовтні 2020 року WSOU подав позов до бразильських судів у Ріо-де-Жанейро, вимагаючи відшкодування збитків. Заявлений патент на метод пов'язаний з атрибутом автоматичного сусідства (ANR) у базових станціях 4G. Терміновий тимчасовий захист був наданий суддею першої інстанції, але пізніше скасований судом другої інстанції в проміжній апеляції – на підставі необхідності неупередженої технічної експертизи для усунення порушення.

Після тривалого постуляторного етапу, який включав слухання з медіації, наприкінці січня 2022 року суддя першої інстанції виніс ухвалу про розгляд справи, призначивши судового експерта. Сторони пред'явили свої вимоги до проведення технічної експертизи і наприкінці листопада 2022 року було викликано судового експерта для початку підготовки висновку.

Після кількох раундів слухань між судовим експертом і технічними помічниками/юристами сторін 20 квітня 2023 року судовий експерт видав висновок, у якому дійшло висновку, що базові станції ZTE порушують патент WSOU...

24 квітня 2023 року WSOU подав клопотання про конкретну допомогу та прохання передати справу до суду. Після цього клопотання сторони подали клопотання про призупинення розгляду справи до досягнення остаточного врегулювання. 7 серпня WSOU і ZTE вирішили міжнародний спір» (*Rob Rodrigues, Tatiana Machado, Ana Carolina Barros. Brasil torna-se um fórum relevante para litígios de patentes de telecomunicações // Licks Attorneys (<https://www.lickslegal.com/articles/brasil-torna-se-um-forum-relevante-para-litigios-de-patentes-de-telecomunicacoes>). 19.09.2023*).

***

Японська Держава

«Японський суд визнав чоловіка винним у порушенні закону про авторські права після того, як він завантажував ігрові та аніме-відео без дозволу видавця. ...53-річного чоловіка Сінобу Йошідзу засудили до двох років ув'язнення та штрафу в 1 мільйон ієн (або близько 6700 доларів США).

Йошіда був заарештований у травні цього року після того, як у 2019 році завантажив ігрові відео візуального роману *Steins;Gate: My Darling's Embrace*. Відповідно до прес-релізу Content Overseas Distribution Association (CODA), японської антипіратської торгової групи, Скарга впливає з того факту, що Йошіда монетизував відео, що порушило японський закон, який забороняє заробляти гроші на захищеному авторським правом матеріалі. Йошіда також завантажив відео, що підсумовують епізоди аніме-шоу *Spy × Family* і *Steins;Gate*.

CODA охарактеризувала скаргу як «зловмисні випадки публікації відео, що містять вміст і кінцівки (спойлери) без дозволу правовласників [...] і несправедливе отримання прибутку від реклами через порушення авторських прав».

...прокуратура заявила, що дії Йошіди були «зловмисним актом, який перешкоджає створенню контенту». Вона стверджувала, що через те, що він завантажував відео, які згущували та спойлерували епізоди аніме та відео геймплея з візуального роману — стиль гри, який зосереджується на читанні, щоб відчувати історію, а не на геймплеї — споживачі будуть менше стимулювати витратити гроші на те й інше. ...це вперше таке засудження в Японії.

...Йошіда зізнався, що знав, що те, що він робив, було незаконним. Під час судового розгляду він пояснив свої дії, сказавши: «Як частину мого хобі, я хотів, щоб хтось побачив, що я зробив» (*Ash Parrish. Japanese YouTuber convicted of copyright violation after uploading Let's Play videos // Vox Media, LLC. (https://www.theverge.com/2023/9/7/23863271/japanese-youtuber-lets-play-copyright-infringement-steins-gate). 07.09.2023*).

***

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«...авторське право — це право інтелектуальної власності (ІВ), яке захищає твори, створені автором і є достатньо оригінальними. Проте ніде в законодавстві не визначено, що таке сам об'єкт охорони (твір), хто є або що робить «автором» у юридичному сенсі, чи що стосується поняття оригінальності.

Починаючи з «твору», міжнародне право лише описує, що охоплює вираз «літературні та художні твори», і натякає на той факт, що авторське право захищає лише вираження ідей, а не ідеї як такі (так звана дихотомія ідея/вираження), коли йдеться про це поняття вимагає «виробництва». Як і законодавство США, законодавство ЄС і Великобританії не є більш корисним у цьому відношенні: немає визначення «роботи».

Стосовно «оригінальності» та «авторства», принаймні в законодавстві ЄС, сказано щось більше, хоча навряд чи хтось може вважати такі натяки

схожими на визначення. Таким чином, оригінальність згідно із законодавством ЄС (те саме стосується і Великої Британії, а також США) вважається виконаною, якщо твір, про який йдеться, є «власним інтелектуальним творінням його автора».

Для авторства нічого не визначено щодо його основних вимог, тобто: що робить людину автором. Єдині підказки, які ми можемо знайти, стосуються того, кого можна вважати автором. Наприклад, Компендіум практик Бюро авторських прав США виключає, що «твори, створені машиною або просто механічним процесом, який працює випадково або автоматично без будь-якого творчого внеску чи втручання людини-автора», можуть бути захищені авторським правом... Ситуація інша за законодавством Великобританії, де Закон про авторське право, зразки та патенти чітко передбачає, що для твору, який повністю створено комп'ютером, особа, яка вжила необхідних заходів, вважається автором. Що стосується ЄС, то не зовсім зрозуміло, чи має «автор» у юридичному значенні бути фізичною особою, хоча прецедентне право опосередковано свідчить про те, що в більшості випадків це має бути, щоб отримати захист авторського права...

Якщо розглядати лише ЄС, то Суд Європейського Союзу (СЄС) чітко дав визначення ключових понять, таких як «робота» та «оригінальність». Перше було визначено у справі щодо захисту смаку сиру, який можна намазати, згідно з авторським правом: «твір» — це вираз, який «можна ідентифікувати з достатньою точністю та об'єктивністю, навіть якщо цей вираз не обов'язково має постійну форму». Повертаючись до оригінальності, необхідно, щоб інтелектуальна творчість відображала «особистість автора, що має місце, якщо автор міг виразити [свої] творчі здібності у створенні твору, роблячи вільний і творчий вибір».

У всьому цьому очевидні дві речі. По-перше, цей процес удосконалення все ще триває, враховуючи також виклики, які створює генеративний ШІ. По-друге, саме ця розмитість дозволила такому праву, як авторське право, яке регулює (і має стимулювати) виробництво та розповсюдження культурних об'єктів, а також служить інструментом технологічного управління, зберегти центральну роль. Без нього система, спочатку розроблена для регулювання обігу друкованих книг після революційного винаходу Гутенберга, навряд чи вижила б, не кажучи вже про процвітання через кілька століть...» (*Eleonora Rosati. Building copyright: an absurdist work in progress // Oxford University Press (https://blog.oup.com/2023/09/building-copyright-an-absurdist-work-in-progress/). 05.09.2023*).

***

Україна

«7 вересня 2023 року українська письменниця, сценаристка, викладачка кінодраматургії Ірен Роздобудько на власній фейсбук-сторінці

опублікувала допис щодо серіалу за її романом «Тут і тепер». Із заявкою на створення цього серіалу з робочою назвою «Серце знає» ТОВ «Український продюсерський хаб» (UP Hub) брало участь у мистецькому конкурсі з виробництва серіалів та фільмів і стало одним з 53 його переможців.

У своєму дописі Роздобудько ...звинувачує виробника (продакшн UP Hub) і непрямо — Мультимедійну платформу іномовлення як організатора конкурсу й замовника у порушенні її авторських прав.

«Я звернулась з офіційним листом 10 липня цього року до генпродюсера телеканалу "Дом" Юлії Островської з трьома простими проханнями:

— пояснити, чому проєкт "Тут і тепер", котрий став переможцем і конкурсу Мінкульту (і вже мав фінансування), і їхнього конкурсу, зазначений під іншою назвою, котра ще й змінювалась двічі! (Нині це дуже "оригінально" звучить — "Серця чотирьох", попередня — "Серце знає", а на конкурс проєкт подавався "Тут і тепер"). Взагалі-то в будь-якій цивілізованій країні це — "кримінал";

— надіслати мені сценарій за моєю книгою "Тут і тепер", за яким планується знімати цей восьмисерійний серіал;

— надіслати копію авторського договору про передачу мною авторських прав на цей серіал!» — написала Роздобудько.

Вона додала до свого допису фотокопію листа, з яким, за її словами, звернулася до гендиректорки Мультимедійної платформи іномовлення Юлії Островської, а також повідомила у своєму дописі, що відповіді не отримала і нині готує «розслідування з більш детальними фактами, з фаховими людьми»... ДП «МПУ» надало відповідь по суті допису Ірен Роздобудько:

«1. Як впливає з фотокопії «листа», оприлюдненого пані Роздобудько на її персональній сторінці в соціальній мережі Facebook, вона стверджує, що не передавала ТОВ "Український продюсерський хаб" права на екранізацію книги "Тут і тепер", про що повідомила його керівника Ольгу Пантелеймонову.

Повідомляємо, що при поданні документів на конкурс ТОВ "Український продюсерський хаб" надало ДП "МПУ" Ліцензійний договір, в якому зазначено, що ТОВ "УПХ" має право адаптувати роман шляхом написання сценарію з метою подальшої екранізації роману "Тут і тепер".

2. Ірен Роздобудько просить пояснити, чому проєкт "Тут і тепер" зазначений під іншою назвою серед переможців мистецького конкурсу.

Проєкт зазначений під тією назвою, під якою його подав учасник конкурсу ТОВ "Український продюсерський хаб", — це робоча назва "Серце знає".

3. Ірен Роздобудько просить надіслати сценарій за її книгою "Тут і тепер", за яким планується знімати восьмисерійний серіал.

ДП "МПУ" уклало договір з ТОВ "Український продюсерський хаб", в якому зазначено, що 1 Етапом з виробництва аудіовізуального твору є Послуга з написання/адаптації сценаріїв до 8 серій. Наразі ТОВ "УПХ" виконує свої зобов'язання по договору, а послуги з написання/адаптації сценарію ще не завершені контрагентом, відповідно ДП "МПУ" не має можливості надати вам сценарій.

Водночас, можемо повідомити, що продакшен здійснює адаптацію сценарію з урахуванням реалій війни. За інформацією, наданою нам ТОВ "Український продюсерський хаб", продакшен володіє всіма правами, необхідними для переробки сценарію. Отримання від Ірен Роздобудько будь-яких додаткових дозволів для правовласників чи інших учасників процесу виробництва серіалу чинними договорами не передбачено.

4. Ірен Роздобудько просить надіслати їй копію авторського договору про передачу нею авторських прав на цей серіал.

Пані Ірен Роздобудько потрібно звернутися не до ДП "МПІУ", а до ТОВ "Український продюсерський хаб", з яким вона уклала відповідні договори, оскільки Підприємство не є розпорядником даної інформації і не може надавати такі документи»...» (*Марина Баранівська. Мультимедійна платформа іномовлення спростувала закиди письменниці Ірен Роздобудько щодо ймовірного порушення її авторських прав // Інтернет-видання «Детектор media» (<https://detector.media/infospace/article/216832/2023-09-14-multymediyna-platforma-inomovlennya-sprostuvala-zakydy-pysmennytsi-iren-rozdobudko-shchodo-ymovirnogo-porushennya-ii-avtorskykh-prav/>). 14.09.2023).*

***

«Переклад твору – це створення похідного твору. Похідний твір — це твір, що є результатом творчої переробки іншого твору без завдання шкоди його охороні чи його творчим перекладом на іншу мову. Для того щоб отримати авторське право на переклад твору, потрібно дотримуватися кількох правил.

ПРАВИЛО 1

Робити переклад лише на підставі дозволу автора чи іншого суб'єкта авторського права (спадкоємця, правовласника). Дозвіл повинен бути оформлений в письмовій (електронній) формі як ліцензійний договір.

ПРАВИЛО 2

...не використовувати твір способами, не передбаченими ліцензійними умовами, не порушувати положення щодо території дії ліцензії (якщо вона обумовлена територіально), термінів дії ліцензії, дотримуватися немайнових авторських прав автора...

ПРАВИЛО 3

У разі, якщо твір, який ви перекладаєте є суспільним надбанням, потрібно обов'язково дотримуватися немайнових авторських прав автора...

ПРАВИЛО 4

...враховувати країну походження твору, оскільки у різних країнах термін охорони авторського права може бути різним, наприклад: 50 років, 70, 90.

ПРАВИЛО 5

Якщо перекладати ви зібралися об'єкти, що не охороняються авторським правом: фольклор (народна творчість), акти органів державної влади (закони, укази, постанови, рішення...), повідомлення про новини або інші факти, що

мають характер звичайної прес-інформації – Вам не потрібно дотримуватися чотирьох попередніх правил» (**АВТОРСЬКЕ ПРАВО НА ПЕРЕКЛАД // Царик Олеся** (<https://www.tsarik.com.ua/blog/avtorske-pravo-na-pereklad/>). 07.09.2023).

***

Європейський Союз

«...Ейфелева вежа ...зведена в 1889 році, головним чином для святкування 100-річчя Французької революції... Гюстав Ейфель, чия компанія спроектувала та побудувала вежу, описав її як «пам'ятник [який] буде побудовано на знак вдячності Франції», коли він пропонував її Société des Ingénieurs Civils...

Хоча Ейфелева вежа і без того чудова, вона справді сяє вночі — буквально. Пам'ятка оснащена 20 000 лампочками, які блимають у темряві... Вогні вежі захищені авторським правом, тому ви повинні бути обережними, публікуючи свої знімки, зроблені вночі.

Робити стільки фотографій Ейфелевої вежі, скільки завгодно, незалежно від того, чи вдень, чи вночі, само по собі не є незаконним, але публікація фотографій пам'ятки з увімкненим світлом в Інтернеті – це те, що стає ризикованим. Судячи з усього, європейське законодавство про авторське право поширюється на будівлі та пам'ятники, тож поки діє авторське право, вони не є повністю загальнодоступними... Гюстав Ейфель спочатку володів правами на знамениту вежу, але оскільки вони втратили чинність у 1993 році, через сім десятиліть після його смерті, пам'ятка стала безкоштовною для всіх.

Цього не можна сказати про вогні, які його оточують. Світловий дисплей, розроблений інженером П'єром Бідо, був встановлений лише в 1985 році, тож поки він живий і ще багато років після його смерті блискуча версія Ейфелевої вежі залишається захищеною авторським правом.

...на веб-сайті Ейфелевої вежі пояснюється, що ділитися фотографіями вежі вночі не заборонено для більшості людей. Правило стосується лише професіоналів, які бажають поширювати свою роботу в комерційних цілях. І все ж краще проявити обережність, оскільки правила змінюються в будь-який час.

...якщо ви класифікуєтеся як професіонал і маєте намір демонструвати свою роботу поза межами особистого користування, найкраще запитати дозвіл у Societe d'exploitation de la Tour Eiffel (SETE) і, можливо, навіть сплатити плату, якщо вони запровадять будь-яку... І якщо ви просто хочете поділитися своїми знітками в Instagram, мабуть, нерозумно думати, що ви опинитесь за ґратами. Але для безпеки ви можете додати підтвердження «© Tour Eiffel – Illuminations Pierre Videau» у підписі, щоб ви могли бути спокійними та міцно спати вночі після того, як натиснете публікацію» (**Nicole Cord-Cruz. Think Twice Before Posting Your Nighttime Eiffel Tower Photos // Static Media**

(<https://www.explore.com/1389974/take-photo-eiffel-tower-illegal-night-time-day/>).
14.09.2023).

***

«Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) ...опублікував... про порушення авторських прав у ЄС та Великобританії...»

Звіт ЄС значною мірою базується на даних британської фірми MUSO, що займається відстеженням піратства, яка широко використовується для подібних довгострокових досліджень.

...дані свідчать про помітне зростання рівня піратства за останні два роки...

«Основний висновок полягає в тому, що тенденція до зниження, яка спостерігалася в попередніх дослідженнях, здається, змінюється, і піратство знову зростає, головним чином через зростання піратства телевізійного контенту та публікацій», — йдеться у звіті.

...дослідження ЄС тепер підтверджує, що піратство фактично знизилося під час пандемії, принаймні в ЄС...

За словами дослідників, під час карантину більше людей могли переключитися на юридичні послуги.

«Однією з можливих причин цього явища є те, що користувачі, можливо, вибрали легальні платформи як більш простий спосіб отримати доступ до типу контенту, який їх цікавить, у поєднанні з обмеженими можливостями витратити гроші на сторонні розваги».

Хоча це не згадується у звіті, інше пояснення полягає в тому, що під час карантину вийшло менше гучних релізів. Менша кількість випусків зазвичай призводить до падіння піратства.

Розглядаючи різні категорії контенту, ми бачимо, що телевізійне піратство залишається домінуючим. За даними дослідників, 48% загального сукупного обсягу піратства можна віднести до телебачення.

...огляд також показує, що музичне піратство, яке колись було широко поширене, тепер є відносно маргінальною діяльністю в ЄС. Це гарна новина для музичної індустрії, яка побачила, що її зусилля проти платформ стрімпінгу окупилися.

У звіті EUIPO також вперше розглянуто піратство в прямому ефірі. Хоча доступні дані обмежені, з початку 2021 року до кінця 2022 року спостерігається значне збільшення приблизно на 75%...» (*Ernesto Van der Sar. EU Study: Online Piracy Rebounds, but Not Due to COVID-19 // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/eu-study-online-piracy-rebounds-but-not-due-to-covid-19-230921/>). 21.09.2023).

***

«...Румунські традиційні мотиви, як правило, не захищені авторським правом у традиційному розумінні цього терміну через їх

традиційний та анонімний характер. ...вони вважаються спільною культурною спадщиною і, як правило, вільні від авторського права. Ці мотиви передавалися з покоління в покоління та вважаються відкритими культурними ресурсами, тому немає окремого автора, який би міг претендувати на авторські права на них.

Текст закону, який потребує аналізу щодо об'єкта авторського права, – це текст зі ст. 7 Закону № 8/1996: «оригінальні твори інтелектуальної творчості в галузі літератури, мистецтва чи науки є об'єктами авторського права, незалежно від способу створення, способу чи форми вираження та незалежно від їх цінності та призначення».

Разом з тим, аналізуючи законодавче визначення фольклору щодо форми охорони, можна констатувати, посилаючись на положення Закону № 26/2008 щодо охорони нематеріальної культурної спадщини, яка також визначає «традиційні прояви культури», до яких входить фольклор.

...ст. 1 абзац (2) цього закону прямо вказує, що: «Цей закон не може використовуватися, повністю або частково, будь-якою фізичною чи юридичною особою для отримання охорони елемента нематеріальної культурної спадщини через нормативні акти, які регулюють промислова чи авторська власність».

Авторське право зазвичай поширюється на оригінальні твори, традиційні мотиви, які часто є результатом колективного внеску спільнот і передаються з покоління в покоління, не відповідають традиційним критеріям авторського права...

Закон № 8/1996 про авторське право та суміжні права встановлює умови та способи, за допомогою яких твір може користуватися захистом авторського права. Відповідно до цього закону, для того, щоб користуватися авторським правом, твір має відповідати певним критеріям оригінальності та бути закріпленим на матеріальній основі. Загалом, щоб мати право на авторське право, твір має бути оригінальним і мати фіксовану форму, яка може не застосовуватися до майстрів, які створюють традиційні твори, які передавалися з покоління в покоління.

Румунські швейні моделі, які є частиною фольклору та культурних традицій, не вимагають авторського права, оскільки вважаються колективними або традиційними творами. Ці візерунки створені не окремим автором, а є частиною культурної спадщини спільноти чи нації. Вони мають особливий статус і не підпадають під звичайні правила авторського права. Таким чином, народні умільці, в принципі, можуть користуватися авторським правом на свої твори за умови, що ці твори вважаються оригінальними творами та закріплені на матеріальній підкладці.

Таким чином, копіювання або адаптація румунських традиційних мотивів може бути прийнятною практикою, але це має здійснюватися з повагою до місцевої культури та традицій, поважаючи авторські права та культурну чутливість... Однак важливо поважати та захищати культурну цілісність цих

традиційних зразків і уникати їх неналежного використання або нечутливої комерційної експлуатації...

Колективна інтелектуальна власність — це концепція, яка застосовується в тих випадках, коли авторське право чи інші форми інтелектуальної власності є спільним володінням або управлінням спільноти, групи чи організації...

Ось як колективна інтелектуальна власність може працювати для румунських традиційних моделей:

– Збір і документація: зацікавлена громада чи організація може збирати та документувати традиційні зразки, включаючи інформацію про технології виробництва, культурні значення, мотиви та інші відповідні аспекти. Ця документація може служити основою для встановлення колективних прав.

– Реєстрація або захист: у деяких випадках громада чи організація може прагнути зареєструвати традиційні зразки як форми колективної інтелектуальної власності відповідно до національного чи міжнародного права. Це може допомогти захистити традиції та запобігти неналежному використанню чи комерційній експлуатації дизайнів.

– Управління використанням: організація чи спільнота можуть розробити правила чи угоди, які регулюють те, як традиційні зразки можна використовувати або торгувати. Це може включати надання дозволів, ліцензування або встановлення етичних правил для використання дизайнів.

– Вигоди для громади: доходи, отримані від використання традиційних моделей, можуть бути спрямовані назад до громади чи організації та можуть бути використані для підтримки традицій, освіти, навчання та інших культурних ініціатив.

– Збереження та популяризація: через колективну інтелектуальну власність громада чи організація можуть відігравати активну роль у збереженні та просуванні культурних традицій. Це може включати організацію культурних заходів, виставок, освітніх програм тощо.

Колективна інтелектуальна власність може бути ефективним способом захисту та управління традиційними румунськими зразками та сприяти збереженню автентичності та культурної значущості цих зразків. Важливо, щоб будь-які такі зусилля здійснювалися в тісній співпраці з залученими громадами та з повагою до культурних цінностей і традицій...» (*Cătălina Apetrăchioaei. Problema dreptului de autor pentru modelele de cusături românești parte a folclorului și tradițiilor culturale // JURIDICE.ro (https://www.juridice.ro/707584/problema-dreptului-de-autor-pentru-modelele-de-cusaturi-romanesti-parte-a-folclorului-si-traditiilor-culturale.html). 26.09.2023).*

***

Канада

«Минулого місяця Канадська федерація бібліотечних асоціацій опублікувала вкрай необхідну заяву, спрямовану на протидію триваючій

кампанії дезінформації з боку лобістських груп авторського права щодо стану канадського авторського права та широкого ліцензування бібліотек і навчальних закладів... Лобістські групи роками намагалися переконати уряд, що реформи авторського права 2012 року є причиною зниження вартості ліцензії на авторське право доступу, що змусило канадські навчальні заклади шукати інші альтернативи, зокрема кращі варіанти ліцензування, які пропонують більшу гнучкість, доступ до матеріалів, і права користування...

Реальність канадського авторського права не є складною: бібліотеки та освітня спільнота витрачають більше, ніж будь-коли раніше, на ліцензії, які надають право на доступ і використання матеріалів для навчання, матеріалів курсів, аналізу тексту та даних, а також безліч інших цілей. У поєднанні з поступовим зникненням пакетів курсів, появою матеріалів у відкритому доступі та розумним тлумаченням справедливості, що відповідає канадській юриспруденції, освіта та бібліотеки виконують свій мандат, відповідально використовуючи державні кошти, щоб максимізувати публічний доступ, дозволити студентам навчатися, та забезпечення справедливої винагороди для авторів.

Лобістські зусилля, спрямовані на те, щоб переконати уряд обмежити чесну діяльність шляхом вимагання непотрібних ліцензій, підвищать витрати на студентів, зроблять освіту менш доступною та зроблять Канаду менш конкурентоспроможною. Крім того, це означало б менший доступ до матеріалів для канадських студентів. Університети витрачають сотні мільйонів доларів на ліцензії, які надають як доступ до матеріалів (купівля фізичних книг різко скоротилася), так і можливість їх використання. Застарілі ліцензії на авторське право доступу надають права лише на використання вже придбаних робіт для обмеженої кількості цілей. Повернення до непотрібної ліцензії Access Copyright означало б доступ до меншої кількості творів і скорочення інвестицій освітнього сектора та бібліотек у нові твори...» (*Michael Geist. Countering Copyright Misinformation: Canadian Libraries Speak Out Against Ongoing Campaign to Undermine User Rights // Michael Geist (<https://www.michaelgeist.ca/2023/09/countering-copyright-misinformation-canadian-libraries-speak-out-against-ongoing-campaign-to-undermine-user-rights/>). 11.09.2023*).

***

«...хто володіє авторським правом на татуювання? Як правило, татуювальник вважається власником прав, якщо він не був працівником на момент створення роботи. У цьому випадку роботодавець може бути власником. Будь-хто, хто бажає відтворити чи відобразити татуювання, повинен отримати ліцензію від власника або придбати його за переуступкою. Майстер татуювань також має моральні права на татуювання, які включають право на цілісність своєї роботи та право бути пов'язаним зі своєю роботою. Порушення моральних прав є окремою претензією щодо порушення авторських

прав. У Канаді моральні права не можуть бути передані, але від них можна відмовитися. Тому наступного разу, коли ви будете робити татуювання, подумайте про те, щоб отримати як відмову від моральних прав, так і ліцензію чи передачу авторських прав від майстра татуювань...

Ймовірно, невдовзі ми отримаємо рішення канадського суду щодо авторських прав і татуювань, особливо через розширення використання аватарів і метавсесвіту. Інше важливе питання, яке слід розглянути, це присвоєння культурних елементів у татуюваннях. Присвоєння відбувається, коли елемент береться з його культурного контексту та використовується в іншому. Наприклад, що якщо татуювання, яке захищене авторським правом, також містить місцеві малюнки? Всесвітня організація інтелектуальної власності наразі веде переговори щодо міжнародного правового інструменту, спрямованого на забезпечення захисту за допомогою законодавства про інтелектуальну власність традиційних культурних проявів, таких як зразки, знаки та символи. Цей запропонований правовий інструмент, ймовірно, включатиме татуювання корінного населення. Однак процес переговорів триває вже багато років і не очікується, що він буде завершений найближчим часом. Тим часом найімовірнішим методом вирішення такого несанкціонованого використання було б захист авторських прав» (*Scott Foster. A copyright on tattoos // National Magazine (http://www.nationalmagazine.ca/en-ca/articles/law/hot-topics-in-law/2023/a-copyright-on-tattoos). 14.09.2023*).

***

Республіка Індія

«...Пісня містить різноманітні елементи, тому вона зазвичай є результатом спільних зусиль кількох людей, таких як автор тексту, який записує куплети пісні; композитор, який укладає ці вірші у форму музики; співак, який співає слова відповідно до музичного складу, і музиканти, які грають на фонових музичних інструментах.

Виробництво звукозапису (пісні) є складним процесом, в якому беруть участь різні зацікавлені сторони. Таким чином, коли пісня, що складається зі слів, складена в музичній формі та виконана співаком з інструментальним фоном, записується в будь-якій формі, вона стає звукозаписом і стає твором, якому надається захист відповідно до Закону про авторське право. Відповідно до Закону про захист авторських прав пісня поділяється на різні частини. Кожен власник частини може отримати авторські права на свій внесок у музику.

Тепер виникає проблема, оскільки існує так багато зацікавлених сторін, які беруть участь у створенні пісні, композитор, співак, музиканти, автор текстів, музичний продюсер, а також продюсер фільму, кому мають віддаватися гонорари від пісні передавати?

Відповідно до положень Закону про авторське право 1957 року автором є автор літературного твору, автором музичного твору є композитор, а автором кінематографічного фільму чи звукозапису є продюсер. Відповідно, автор твору є першим власником авторського права, і як такий, будучи виробником кінематографічного фільму, виробник кінематографічного фільму має право лише продавати або давати в комерційний прокат або пропонувати для продажу або для такої оренди, будь-яку копію фільму, включаючи право на оприлюднення фільму, включаючи його звукозапис. Подібним чином, у випадку звукозапису, який не є частиною кінематографічного фільму, виробник звукозапису має право лише продавати чи надавати в комерційний прокат, пропонувати для продажу або для такого прокату будь-яку копію звукозапису, включаючи право на оприлюднення звукозапису.

За цієї обставини очевидно, що виробник кінематографа/звукозапису, залежно від обставин, має виключне право на ліцензування та передачу кінематографа/звукозапису громадськості, оскільки такий має право на ліцензійну плату за таке передачу. Але як щодо основних творів у звукозаписі, таких як літературний і музичний твір, у звукозаписі, і якщо автори такого авторського права мають право на будь-яку ліцензійну плату чи гонорари за те саме?

У розділі 17 Закону про авторське право йдеться про власника чи точніше про першого власника авторського права. У розділі 17(с) зазначено, що якщо твір створено під час роботи за договором про надання послуг, то роботодавець є першим власником авторського права. Таким чином, у випадку фільму або фільму, створеного продюсером, продюсер укладає договір з режисером, акторами, автором текстів, композитором, співаками, музикантами тощо. Усі вони укладають договір про надання послуг із продюсером, який оплачує зусилля, докладені для створення твору/звукозапису/пісні у фільмі. Таким чином, відповідно до розділу 17(с) Закону, роботодавець/продюсер стає першим власником авторських прав на цей звукозапис, оскільки існує договір про надання послуг.

Крім того, відповідно до розділу 18 Закону про авторське право, власник авторського права на будь-який твір може передавати свої авторські права будь-якій особі.

До 2012 року положення закону щодо передачі прав було чітким, але з поправкою до Закону про авторське право в 2012 році положення про передачу зазнало критичного перегляду. Закон про авторське право (з поправками) 2012 року додав застереження до розділу 17, два застереження до розділу 18 (1) і підрозділи (9) і (10) у розділі 19 Закону про авторське право, що призведе до визнання додаткових прав на користь авторів оригінальних літературних і музичних творів. Поправка 2012 року створила серйозну плутанину та протиріччя, що призвело до початку серії судових процесів у кількох юрисдикціях Індії...

Попри плутанину чи конфлікти, які можуть виникнути між виконавцями та музичними лейблами, це не повинно вплинути на ваш доступ до пісень» (*Petal Chandhok, Rupali Gupta, Mimansi Sethi. All you need to know about Song Production vis-a-vis Royalties // Bar and Bench* (<https://www.barandbench.com/law-firms/view-point/songs-are-royalties>). 19.09.2023).

***

«Йога — це стародавня практика, яка включає в себе дихальні вправи, медитацію та пози (або асани), розроблені для покращення фізичного та психічного благополуччя...

Питання авторського права на асани йоги має два аспекти: право на авторське право на нову асану та право на новий тип/послідовність асан йоги... Перш ніж говорити про можливість авторського права на новий тип/послідовність асан йоги, давайте розберемося, що таке асани йоги насправді. Асани - це положення фізичного тіла або пози йоги. Вони виконуються або в статичному положенні, або в динамічному русі... Багато асан названо на честь людини, яка про них написала, розташування тіла, яке вони представляють, або природного об'єкта, з якого асана черпає натхнення. Отже, надзвичайно важко точно визначити, коли або ким була винайдена будь-яка асана йоги...

Відповідно до Закону про авторське право від 1957 року (Закон), щоб мати право на захист авторських прав в Індії, твір має відповідати двом основним вимогам:

- Оригінальність і об'єкт, що захищається авторським правом: авторське право діє лише на оригінальні літературні, драматичні, музичні та художні твори, кінематографічні фільми та звукозаписи.
- Фіксація: робота має бути зафіксована на матеріальному носії. Жодне авторське право не існує на ідею, тему, тему, розповідь тощо.

Асани йоги можуть підпадати під категорію «драматичного твору» відповідно до розділу 2(h) Закону, який визначає драматичний твір як «будь-яку декламацію, хореографічну роботу чи розвагу в німому шоу, сценічне оформлення чи акторську гру, форму який зафіксований письмово або іншим способом, але не включає кінематографічний фільм».

...твердження про те, що асани йоги підпадають під категорію «драматичного твору», було скасовано у випадку Institute for Inner Studies & Ors. проти Шарлотти Андерсон і Орс (2014). У цій справі позивачі представляли компанію, яка займається викладанням пранічного лікування та езотеричних наук. Вони подали до суду на відповідачів за порушення ліцензійних угод, підписаних між ними, шляхом проведення курсів, видачі сертифікатів і продажу матеріалів про зцілення праною без дозволу позивачів. Позивачі стверджували, що вони володіють правами інтелектуальної власності на методи зцілення праною. Відповідачі посилалися на такі важливі аргументи:

- Концепція зцілення праною вже існувала у відкритому доступі з незапам'ятних часів, що робить її «загальновідомою», яка не може бути захищена авторським правом;
- Зцілення праною - це процес або метод, який не захищений законом;
- Бюро авторських прав (Бібліотека Конгресу, США) пояснило, що пози йоги та звичайні вправи не захищені як компіляція відповідно до закону США про авторське право;

Вищий суд Делі постановив, що техніки зцілення праною не підпадають під сферу дії драматичного твору відповідно до Закону, тому що для того, щоб твір називався драматичним твором, має бути певність виконання в манері, задуманій автором. ...зцілення праною вважалось аспектом йоги, який використовувався протягом століть. Вважалось, що проста компіляція асан йоги не матиме захисту авторських прав під виглядом оригінального авторського твору.

Зрештою, у вищезазначеній справі аспект йоги під назвою пранічна йога не отримав захисту відповідно до Закону. Отже, що стосується індійської юриспруденції щодо типів асан йоги, які підлягають авторському праву, форми або аспекти асан йоги не можуть бути захищені Законом. Це тому, що так само, як йога, кожен аспект йоги є просто ідеєю, яка, якщо буде захищена авторським правом, не дозволить кожному практикувати йогу...

Однак питання про те, чи захищена окрема нещодавно винайдена йога-асана авторським правом чи ні, все ще залишається сірою зоною. Це тому, що жоден суд досі не стикався із справою, у якій вимагався захист авторських прав для окремої Асани. Зрештою, хоча асана чи послідовність/тип йоги не можуть бути захищені авторським правом, їхнє вираження у формі книги, фотографії, відео тощо відповідає вимогам захисту авторським правом» (*G.B. Vishwa. Are Yoga Poses Copyrightable? // IP & Legal Filings (IPLF) (<https://www.ipandlegalfilings.com/are-yoga-poses-copyrightable/>). 20.09.2023*).

***

«...В Індії охорона оригінальних творінь дизайнера захищена як законодавством про авторське право, так і законодавством про дизайн. Деякі відповідні закони, що захищають швейну промисловість, це:

- Закон про авторське право 1957 р. – Закон захищає оригінальні твори художників з моменту, коли зазначений оригінальний твір було введено у фіксовану форму. На відміну від інших форм прав інтелектуальної власності, авторські права діють на роботи з моменту, коли вони виражені у фіксованій формі, незалежно від того, подали ви заявку на реєстрацію чи ні.
- Закон про дизайн 2000 р. – Закон про дизайн 2000 р. було прийнято з метою захисту нефункціональних частин продукту, які мають естетичну привабливість, наприклад розташування форм, візерунків, прикрас або ліній чи кольорів, застосованих до будь-яких двох, тривимірну або двовимірну форму.

- Закон про торговельні марки 1999 р. – Закон спрямований на захист назви бренду шляхом реєстрації торгової назви бренду, таким чином усуваючи можливість будь-якої іншої особи використовувати його без наслідків.

- Закон про географічні зазначення товарів 1999 року. Певні текстильні вироби та види мистецтва походять із певних регіонів. Закон про географічні зазначення має на меті захистити певний вид мистецтва в певному місці від несанкціонованого використання та брендуння...

Оскільки індустрія моди дуже різноманітна, неминуче буде наявність підробок, особливо для відомих ліній одягу як індійських, так і міжнародних брендів. Очевидно, бренди, які найбільше наслідують у всьому світі, це Gucci, Louis Vuitton, Chanel, Michael Kors, Coach, Nike, Rolex тощо.

...методи порушення авторських прав у модній лінії:

- ПІДРОБКА. Простими словами підробка означає «імітувати або симулювати, особливо з наміром обдурити або зробити копію». У індустрії моди підробка – це просто створення копії популярного дизайну та продаж її за нижчою ціною...

- **НЕСАНКЦІОНОВАНЕ ВІДТВОРЕННЯ АБО НЕАКРИТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ** – Несанкціоноване виробництво – це спосіб створення факсиміле текстильних принтів, малюнків тощо без згоди оригінального власника. З іншого боку, неавторизоване використання стосується використання захищеної авторським правом роботи без дозволу власника та без вказівки власника їхньої роботи. Такі випадки позбавляють власника авторських прав права на визнання своєї роботи.

- **ПЕРЕКЛЮЧЕННЯ** – це відноситься до несанкціонованого використання, виробництва, імітації або створення копій логотипів і торгових марок без відповідного дозволу або без отримання ліцензії від власника торгової марки...

Порушення авторських прав на дизайн одягу є однією з найпоширеніших практик у багатьох країнах світу. Це не тільки розвиває креативність офіційних дизайнерів, але й демотивує їх, оскільки вони інвестували свій час, енергію та зусилля...» (*Mudit Sood. Copyrightability Of Designer Clothes And Costumes // IP & Legal Filings (IPLF) (<https://www.ipandlegalfilings.com/copyrightability-of-designer-clothes-and-costumes/>). 21.09.2023*).

***

Республіка Філіппіни

«...У епоху, коли миттєвий доступ до знань має вирішальне значення, деякі люди швидко забувають про необхідність поважати інтелектуальну власність письменників і видавців...»

На жаль, деякі порушення відбуваються серед білого дня і нормалізувалися:

- Копіювальні майстерні, іноді в школах або поблизу них, роблять несанкціоновані копії книг

- Обмін та розповсюдження захищених авторським правом матеріалів, таких як статті, фотографії та фільми, через онлайн-платформи без дозволу чи ліцензії
- Плагіат або копіювання значних частин вмісту, захищеного авторським правом, без належного зазначення джерела чи цитувань у завданнях, роботах чи презентаціях

Хоча для цього можуть бути вагомими причини, це є неповагою, неетичною та, можливо, незаконною практикою, що стосується RA 8293 або Кодексу інтелектуальної власності Філіппін.

Щороку галузі зазнають значних втрат доходів через цифрове піратство. Згідно зі звітом Media Partners Asia, у 2022 році Філіппіни втратили 781 мільйон доларів доходу лише через онлайн-піратство. Якщо це не вирішити, експерти прогнозують, що до 2027 року незаконна індустрія матиме 31 мільйон користувачів і щорічно витікає 1 мільярд доларів...

З академічної сторони існує нескінченна проблема піратства підручників. Якщо це триватиме, багато видавців побоюються, що створення високоякісного контенту в освітньому секторі стане важчим через непосильні втрати від піратства. Автори також можуть втратити мотивацію, тому що плоди їх наполегливої праці не отримують належної винагороди і, що ще гірше, не захищені.

Минулого року Rex Education розпочала свою антипіратську кампанію на Манільському міжнародному книжковому ярмарку (MIBF) 2022, заохочуючи споживачів і установи протистояти піратству, захищати інтелектуальну власність і підтримувати місцеву книговидавничу індустрію. Це також заклик до дії, щоб продовжувати підвищувати обізнаність і навчати філіппінців про згубні наслідки піратства» (*Intellectual property violations: Dangers and consequences of digital piracy // Manila Standard* (<https://manilastandard.net/pop-life/314369945/intellectual-property-violations-dangers-and-consequences-of-digital-piracy.html>). 13.09.2023).

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«Авторське право — це право організацій або окремих осіб на твори, які вони створюють або володіють ними, як визначено Законом про інтелектуальну власність 2005 року (зі змінами та доповненнями в 2009, 2019 роках). Авторське право виникає з моменту створення твору в будь-якій формі та існує без необхідності реєстрації. Проте реєстрація авторського права рекомендована, оскільки це дозволяє власнику записувати інформацію про автора та твір у системі авторського права В'єтнаму...

Процес реєстрації авторського права складається з кількох кроків:

Крок 1. Підготуйте реєстраційне досьє авторського права, включаючи:

Форма заяви про реєстрацію авторських прав за зразком: написана в'єтнамською мовою, заповнена у визначений термін, короткий зміст, ім'я автора, місцезнаходження, довіреність (за наявності), згода власників та співавторів.

Крок 2: Подайте реєстраційне досьє: особисто, поштою, онлайн-подання

Крок 3: Повернення результатів: Результати будуть повернені протягом 15 робочих днів

У разі відмови у задоволенні заяви орган державного управління надсилає заявнику письмове повідомлення із зазначенням причин

Якщо заявка є обґрунтованою, орган державного управління бере на себе відповідальність за реєстрацію авторського права та видає заявнику відповідне реєстраційне свідоцтво...» (*Deceptive behaviors in the copyright registration process in Vietnam // ASL LAW (<https://aslgate.com/deceptive-behaviors-in-the-copyright-registration-process-in-vietnam/>). 06.09.2023*).

***

Сполучені Штати Америки

«...Кампанія Дональда Трампа, можливо, порушила закон США про авторське право, продаючи товари з фото. Усього за три дні після оприлюднення фото з в'язниці округу Фултон в Атланті, штат Джорджія, кампанія Трампа заробила на цьому товарі 7,1 мільйона доларів..

Товари включали футболки, чашки та наклейки на бампер. Більшість з них включала історичну фотографію, першу фотографію колишнього президента США, з гаслом «Ніколи не капітулюйте» і коштувала від 12 до 34 доларів.

Але юридичні експерти заявили, що передвиборні кошти лідера республіканської партії, отримані за допомогою фотографії, можуть по праву належати офісу шерифа округу Фултон. Офіс шерифа зробив фотографію, і відповідно до законодавства США про авторське право, правоохоронне агентство, яке робить фотографію, є її законним власником...

Кампанія Трампа не вносила жодних змін у знімок, тому він не може стверджувати, що суттєво змінив його оригінал таким чином, щоб створити щось нове. ...кампанія отримує прибуток від зображення, вона також не може претендувати на добросовісне використання...

Однак остаточне рішення щодо того, чи подавати до суду на передвиборчу кампанію Трампа та будь-яких інших осіб, які використовували фотографію для отримання фінансової вигоди, буде приймати офіс шерифа округу Фултон...» (*Fiona Leishman. Donald Trump could have broken the law by selling merchandise of his mugshot // a Reach plc subsidiary (<https://www.mirror.co.uk/news/us-news/donald-trump-could-violated-copyright-30874482>). 06.09.2023*).

***

«Бюро авторських прав США винесло постанову, яка підтверджує, що авторам пісень і видавцям належить сплатити гонорари за прострочення, коли постачальники цифрової музики не вчасно сплачують роялті Mechanical Licensing Collective. Відтоді, як у 2018 році було прийнято Закон про модернізацію музики, між музичними видавцями та провайдерами потокових послуг точаться гострі суперечки про прострочення.

Закон про модернізацію музики (ММА) набув чинності 1 січня 2021 року. Він змінив те, як потокові сервіси ліцензували музику на загальну механічну систему ліцензування замість часткового підходу «пісня за піснею». У той час провайдери цифрової музики повинні були звернутися до нещодавно створеної Mechanical Licensing Collective (MLC), щоб отримати загальну механічну ліцензію, щоб продовжувати використовувати ліцензовану музику на своїх платформах...

Закон передбачає, що механічні виплати сплачуються через «45 календарних днів після закінчення місячного звітного періоду». Стримери повинні виплачувати роялті MLC, яка потім щомісяця платить сценаристам і видавцям. Платіж, не отриманий вчасно, вважається простроченим і підлягає додатковим штрафам, викладеним у MMA.

...поточний період Phonorecords IV (2023-2027) визначає, що сервіс потокової передачі повинен сплачувати комісію за прострочення у розмірі 1,5% на місяць або найвищу законну ставку, залежно від того, яка з них нижча, за будь-які платежі, виплачені авторським правам. власникам, яка не була вчасно сплачена. Плата за прострочення нараховується з дати сплати до моменту, коли власник авторських прав отримає компенсацію...» (*Ashley King. Streaming Services Must Pay Late Fees on Mechanical Licenses, US Copyright Office Rules // Digital Music News (https://www.digitalmusicnews.com/2023/09/06/streaming-services-must-pay-late-fees-on-mechanical-licenses/). 06.09.2023).*

***

«Бюро авторських прав США наразі опублікувало понад 9 мільйонів оцифрованих сторінок, що документують реєстрацію авторських прав на книги, періодичні видання та неопубліковані музичні твори, знайдені в колекції авторських історичних книг. Ці сторінки складають лише частину найповнішої та найточнішої колекції історичних записів про авторські права у світі.

Мільйони створених записів про авторські права дають комплексний погляд на творчі роботи, що документують історію нації, формують культурний ландшафт і надихають наступне покоління. Протягом століть ці записи зберігалися різними способами.

До того, як у 1870 році реєстрацію авторських прав було централізовано в Бібліотеці Конгресу, записи про реєстрацію авторських прав зберігалися у федеральних окружних судах по всій країні та в державних установах округу Колумбія. Більшість з них пізніше були передані до Бібліотеки Конгресу США,

і багато з цих старих записів сьогодні можна знайти в Інтернеті в колекції матеріалів раннього авторського права . З 1978 року записи про авторські права зберігаються як індексовані в Інтернеті записи, доступні та доступні для пошуку через систему публічних записів авторського права.

Для мільйонів записів про авторське право між 1870 і 1977 роками індекси реєстрацій та інші записи, що стосуються авторського права, зберігалися в Картковому каталозі, Каталогах записів про авторське право та переплетених Книгах історичних записів. Каталог карток і Каталог записів, авторських прав, доступні в цифровому вигляді онлайн...» (*Steve Andreadis. Digitizing Over 9 Million Historical Record Pages and Counting // Library of Congress* (<https://blogs.loc.gov/copyright/2023/09/digitizing-over-9-million-historical-record-pages-and-counting/?loclr=eacop>). 07.09.2023).

***

«...З моменту створення підрозділу з торгівлі старожитностями (ATU) в 2017 році офіс прокуратури Манхеттена вилучив майже 4500 речей із 29 країн, орієнтовна вартість яких перевищує 375 мільйонів доларів...

Ці конфіскації та репатріації стали можливими завдяки дослідженням таких спеціалістів, як Христос Цірогіанніс, грецький судовий археолог і експерт з торгівлі старожитностями.

Протягом останніх п'яти років Цірогіанніс допомагав ATU з відновленням та репатріацією, використовуючи найважливіші докази, отримані з його власних досліджень. Але в інтерв'ю Guardian фахівець із Кембриджа звинуватив прокуратуру Манхеттена у «зловживанні його інтелектуальною власністю, ігноруючи або применшуючи його прохання згадати його в офіційних оголошеннях».

«Вони забирають мою роботу і представляють її як свою», — сказав Цірогіанніс Guardian...

Цірогіанніс сказав Guardian, що він ніколи не вимагав оплати за свої дослідження, і його цікавило лише визнання його роботи. Він послався на відсутність кредиту в нещодавньому оголошенні офісу про репатріацію 12 речей загальною вартістю понад 9 мільйонів доларів, які були повернуті до Лівану на початку цього місяця. Цірогіанніс сказав, що він чітко сказав ATU, що оригінальне дослідження, яке він зробив, походить від його докторської дисертації 2012 року, до якої обмежено доступ у бібліотеці Кембриджського університету через конфіденційну інформацію, яка може допомогти контрабандистам мистецтва...

«Можна очікувати мінімальної ввічливості, особливо від людей, які стверджують, що допомагають відстоювати справедливість», — сказав Цірогіанніс...» (*Karen K. Ho. Archaeologist Accuses Manhattan DA's Office Of Abusing Intellectual Property // Microsoft* (<https://www.msn.com/en-us/news/us/archaeologist-accuses-manhattan-das-office-of-abusing-intellectual-property/ar-AA1hmDhs>). 29.09.2023).